

Micromacrodataset

M. van Schaijk

MICROMACRODATASET

met reeksen 1954-1987 en programmatuur

bij:

EEN MACRO-MODEL VAN EEN MICRO-ECONOMIE

een empirisch macro-model voor de analyse van de Surinaamse
micro-economie en de simulatie van ontwikkelingsstrategieën.

Marein van Schaijk

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Schaaijk, Marein van

Micromacrodataset : met reeksen 1954-1987 en programmatuur
bij: Een macro-model van een micro-economie : een
empirisch macro-model voor de analyse van de Surinaamse
micro-economie en de simulatie van
ontwikkelingsstrategieën / Marein van Schaaijk. - Den
Haag : Stuseco

Met lit. opg.

ISBN 90-73732-02-6

SISO am-suri 355.2 UDC 330.5.001.57(883)

trefw.: Suriname; macro-economie

UITGAVE: STUSECO, C.Jolstraat 50, 2584ET Den Haag

auteursrecht voorbehouden: c M.van Schaaijk 1991

foto omslag: Betty Lamers, 1985, Volkswoningbouwproject in
Commewijne met spelende kinderen: de generatie die het komende
decennium op de arbeidsmarkt verschijnt.

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

OP DISKETTETS ZIJN VERKRIJGBAAR:

- Alle tijdreeksen in deze micromacrodataset,
- Het boekhoudprogramma MACROSABC, dat een consistente dataset oplevert betreffende: Sectorrekeningen, Nationale Rekeningen, Confrontatie in prijzen voorafgaand jaar, Monetaire Overzichten, Arbeidsmarkbalansen, Financiële grootheden.
- De programmatuur van het macro-model MACMIC.
- Het demonstratie programma MICROLAND.

Diskettes:

- 1) "MICRO" bevat bestanden met de data conform deze micromacrodataset: MICRO 1 2 3 4 5 6 7, MESO 1 2 3 4 5, en SECTOR 1 2 3 4 5 6,
- 2) "MACRO" bevat het boekhoudprogramma MACROSA, B en C (te gebruiken in een spreadsheet), met de inputfile BAS54-87, en de databestanden DIVERS 1, 2 en 3. Plus MICRO 8.
- 3) "MACMIC" bevat de programmatuur van het macro model MACMIC plus de databestanden EXODAT, VERHUIS en ENDODAT.
- 4) "MACMIC S" bevat MACMICS, de beknopte versie van het model, in combinatie met een vrij kopiëerbare versie van het oplossings-programma SIMPC.
- 5) "DEMO" bevat de bestanden om de demonstraties te draaien met MASMIC S en MICROLAND, plus toelichting.

DE DISKETTETS ZIJN TOT EEN JAAR NA DE VERSCHIJNINGSDATUM VAN DIT BOEK VERKRIJGBAAR DOOR ONDERSTAANDE AANVRAAG VERGEZELD VAN EEN BETAALCHEQUE VAN NEGENTIG NEDERLANDSE GULDENS TE ZENDEN AAN : STUSECO, C.JOLSTRAAT 50, 2584ET DEN HAAG, OF DOOR DAT BEDRAG OVER TE MAKEN NAAR STUSECO DEN HAAG BANKNR 515601527 o.v.v. uw naam, adres en diskettegrootte.

aanvraag voor diskettes bij de Micromacrodataset:

naam:

adres:

postcode en plaats:

diskette formaat: 0 5 1/4
 of 0 3 1/2

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

INHOUD:	blz.nr.
Inleiding	5.
MICRO 1. Uitvoeraandelen vanaf 1793.	10.
MICRO 2. Uitvoeraandelen 1954-1986.	11.
MICRO 3. Per product uitvoerwaarde, -hoeveelheid en prijs	12.
MICRO 4. Per agrarisch product arealen en hoeveelheden	16.
MICRO 5. Industriële productie.	19.
MICRO 6. Kostenstructuur enkele landbouwproducten.	24.
MICRO 7. Wereldmarktprijzen	27.
MICRO 8. Microdata huishoudonderzoek	29.
MESO 1. Investerings per bedrijfstak 1954-1987.	30.
MESO 2. Bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak 1954-1987	36.
MESO 3. Arbeidsplaatsen per bedrijfstak 1954-1987.	39.
MESO 4. Loonindices per bedrijfstak 1961-1987.	44.
MESO 5. Input-output-tabel 1973.	48.
SECTOR 1. Betalingsbalansen 1954-1987.	51.
SECTOR 2. Economische klassificatie van de invoer.	57.
SECTOR 3. Invoerprijsindex Suriname via leverancierslanden	60.
SECTOR 4. Inkomsten & Uitgaven overheid 1954-1987.	62.
SECTOR 5. Financieringsoverzicht Overheid 1954-1987.	71.
SECTOR 6. Arbeidsmarktreeksen.	76.
DIVERS 1. Reeksen 1867-1953	91.
DIVERS 2. Rentevoeten	96.
DIVERS 3. Monetaire en overige reeksen 1954-1987	97.
MACRO 1. Formules Boekhoudprogramma MACROS	106.
START Hoe Macros op de pc te installeren	109.
MACRO 2. Basis Input Reeksen 1954-1987	125.
MACRO 3. Uitdraai Sectorrekeningen MACROSA over 1954-1965	146.
MACRO 4. Uitdraai Sectorrekeningen MACROSA over 1966-1977	154.
MACRO 5. Uitdraai Sectorrekeningen MACROSA over 1978-1987	162.
MACRO 6. Het beknopte boekhoudmodel MACROSB over 1954-1987	171.
Literatuurlijst Economie Suriname	192
DRAAIEN MET MACMIC	219.
Naamgeving variabelen	220.
Programmatuur van MACMIC met hulp- en batchprogramma	227.
De hulpbestanden EXODAT, VERHUIS en ENDODAT	241.
Van MACMIC naar MACROS	250.
REFERENTIEPAD 1988-1994-2001	252.
MACMICS, de beknopte versie van MACMIC	260.
MICROLAND	261.

ALGEMENE TOELICHTING

In deze micromacrodataset zijn al de relevante data opgenomen die in het kader van deze studie zijn verzameld en samengesteld. Het gaat om meer dan zeshonderd tijdreeksen, voornamelijk betreffende de jaren 1954 tot en met 1987 en daarnaast een aantal momentopnamen, zoals de input-outputtabel 1973 en een bestand met microdata uit het huishoudonderzoek 1968/1969. Hoewel de data in deze studie afkomstig zijn uit openbare bron of op basis van gegevens daaruit berekend, is die informatie in de praktijk vaak moeilijk of niet meer verkrijgbaar, terwijl ook het bestaan van diverse bronnen bij velen onbekend zal zijn. Men denke aan gestencilde nota's die men vergeefs in bibliotheken zal zoeken.

Voorts wordt hier het boekhoudprogramma MACROSABC gepresenteerd en toegelicht. Verder bevat deze micromacrodataset een uitdraai van MACROSA en B voor de jaren 1954-1987.

Daarnaast wordt een uitgebreide lijst gegeven met literatuur over Suriname's economie.

Het laatste deel van de micromacrodataset bevat de programmatuur van het economische model MACMIC en de daarbij behorende hulpbestanden, naamgeving van variabelen, data en gebruiksaanwijzing. Verder vindt men hier een toelichting op het referentiep pad 1988-2001.

Voorts wordt MACMIC S besproken, de beknopte versie van MACMIC, gecombineerd met een vrij kopiëerbare versie van het oplossingsprogramma SIMPC. Zonder andere programmatuur nodig te hebben kan men met de diskettes (zie blz.3) op een MSDOS personal computer het model MACMIC S draaien. De diskettes bevatten daartoe ook geautomatiseerde demo's.

Tenslotte is de appendix MICROLAND toegevoegd. Daarin wordt aangegeven hoe men de door ons ontwikkelde methode op andere kleine open economieën toe zou kunnen passen. Dit wordt gedemonstreed voor het fantasieland "Microland".

Deze micromacrodataset vormt de rapportage over de bouw van het statistische fundament, waarop het economisch model MACMIC rust. Deze dataset bevat zowel de statistische informatie alsook de nodige uitvoerige toelichting. Dat laatste is nodig, omdat we in het kader van deze studie in feite nieuwe statistieken hebben samengesteld. Zo vindt men hier voor het eerst de complete Nationale Rekeningen over de jaren 1954-1971. Ook de Monetaire Overzichten over de jaren 1954-1987, consistent met de Nationale Rekeningen, en confrontaties in constante prijzen zijn speciaal voor deze studie voor het eerst vervaardigd. Bij veel van deze tijdreeksen is een uitvoerige toelichting nodig voor een juiste interpretatie van

de gegevens alsmede voor een goed beseft van de kwaliteit van het materiaal, dat voor de diverse reeksen en voor verschillende jaren nogal uiteenloopt. Zo zijn de werkloosheidsgegevens veelal van beroerde kwaliteit, terwijl volkstellingscijfers soms van uitzonderlijk goed niveau zijn: in de volkstelling 1964 (ABS, 1967, blz.77) wordt vermeld dat "slechts vier personen weigerden om de gevraagde inlichtingen te verschaffen, terwijl na inschakeling van de hoofdteller slechts één in zijn weigering volhardde".

Een gedetailleerde rapportage van de data plus zonodig een uitvoerige toelichting beschouwen we als een dienst aan de wetenschap, zodat ook andere onderzoekers kunnen profiteren van dit statistische deel van ons werk. Dit geldt in het bijzonder voor onderzoekers die niet alleen gebruik willen maken van onze dataset, maar die verder willen gaan en deze dataset wensen te verfijnen, aan te vullen en verbeteren, op grond van primaire gegevens, zoals die beschikbaar zijn bij het Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname (ABS), Centrale Bank van Suriname (CBvS), Stichting Planbureau Suriname (SPS), Ministerie van Financiën, Rekenkamer enz.. Voor deze studie is - een enkele uitzondering daargelaten - alleen gebruik gemaakt van gepubliceerd materiaal, maar in de archieven van de genoemde instellingen is nog meer voor handen.

Diegenen die onze dataset wensen te verbeteren kunnen daarbij ook hun voordeel, doen met ons boekhoudprogramma MACRO Suriname A, B en C, dat bij een verandering in een van de primaire inputreeksen automatisch alle afgeleide grootheden herberekent. Omdat MACRO ABC in een spreadsheetprogramma is gezet, kan men het rekenprogramma zelf gemakkelijk uitbreiden. Bij alle tijdreeksen wordt de nodige toelichting gegeven. Daarbij wordt echter wel kennis van het economisch begrippenkader verondersteld. Aankomende studenten die zich willen verdiepen in Suriname's economie wordt aangeraden eerst het boek: "Economische Ontwikkeling van Suriname, een inleiding" te bestuderen. (Verkrijgbaar bij uitgeverij VACO, POB 1841, Paramaribo).

In enkele gevallen bleek het niet mogelijk een tijdreeks compleet voor alle jaren te vullen. In zo een geval hebben wij een methode gevolgd die bij de reparatie van antieke klokken wordt toegepast:

Als men een antieke klok met enkele kapotte onderdelen, die niet meer gerepareerd kunnen worden, toch wil laten lopen, is dat uiteraard slechts mogelijk als men die kapotte onderdelen vervangt. Om nu te voorkomen dat men later niet meer weet welke onderdelen antiek zijn en welke vernieuwd, schildert men de vernieuwde onderdelen groen. Wij passen in deze studie een soortgelijke oplossing toe; Als we een ontbrekend jaar in een tijdreeks door middel van interpolatie of anderszins toch

invullen, dan laten we dat geïnterpoleerde getal voorafgaan door een \$-teken. (De keuze voor dit teken is ingegeven door de mogelijkheid die er wat dat betreft in een spreadsheet-programma zit, waarbij ter voorkoming van verwarring het teken voor de munt van de V.S. hier steeds wordt aangegeven met US\$). Door deze wijze van werken is het mogelijk hier en daar enkele blinde vlekken toch in beeld te brengen, terwijl tegelijkertijd wordt voorkomen, dat we per vergissing door onszelf geconstrueerde data als basismateriaal voor schattingen zouden gebruiken.

We onderstrepen daarom nog eens dat we in deze studie een duidelijk onderscheid maken tussen het schatten in de statistische zin van een, gegeven de beschikbare primaire data, zo goed mogelijk in kaart brengen van de economische ontwikkeling van het verleden, en het schatten in economische zin, waarbij het gaat om het kwantificeren van verbanden in de economie, met het oogmerk relaties op het spoor te komen die ook in andere perioden en situaties geldingskracht zouden kunnen hebben. De eerste vorm van schatten vindt men in deze "Micromacrodataset" en de andere in "Een Macro-model van een Micro-economie".

De dataset is vervaardigd, werkend van micro naar macro niveau. Eerst zijn de microtijdreeksen samengesteld, daarna die op meso niveau en vervolgens op sectoraal niveau. Daarna zijn op basis daarvan de Nationale Rekeningen opgesteld voor de jaren 1954-1971 en aangevuld/consistent gemaakt voor de jaren 1972-1987. Voorts vormden de micro-meso-sector-tijdreeksen de basis voor de vervaardiging van de Monetaire Overzichten en de macro-reeksen in constante prijzen. Dit werk zou vroeger, zonder spreadsheetprogramma's, niet goed in een beperkte hoeveelheid tijd uitvoerbaar zijn geweest. Zonder de kracht van een personal computer zou men waarschijnlijk blijven steken in de vele details, dan wel in de coördinatie van het werk van diverse personen, terwijl met de moderne technologie dit werk door één persoon op overzichtelijke wijze kan worden verricht. De auteur had daarbij uiteraard het voordeel de achtergrond van veel van het beschikbare grondmateriaal te kennen, omdat hij in het begin van de jaren zeventig zelf het Surinaamse Nationale Rekeningenstelsel had opgezet.

De rekeneenheid in deze studie is de Surinaamse gulden. Deze is gekoppeld aan de V.S.dollar. Tot 27 december 1971 leverde 1 V.S.dollar Sf 1,885 op en daarna Sf 1,785. Afgezien van deze ene devaluatie met slechts 5% lopen de valuta van Suriname en die van de V.S. dus in de pas, zij het vanaf 1984 alleen officieel, omdat toen de parallelmarkt ontstond.

De verzameling van de primaire data voor de samenstelling van deze dataset is afgerond op 9 mei 1989. Vele gegevens, met name die van recente jaren hebben een voorlopig karakter. De statistische kwaliteit van de diverse reeksen varieert nogal. Deze toelichting kan een hulpmiddel zijn om te bepalen in welke mate diverse reeksen voor diverse doeleinden kunnen worden gebruikt.

De reeksen lopen tot en met het jaar 1987. Zie de tekstfile "LEESMIJ" in de diskettes voor enige recente toelichting.

DE MICRODATA

MICRO 1. UITVOERAANDELEN VANAF 1973.

de belangrijkste twee producten per periode van 10 jaar
vanaf 1863 naar aandeel in de exportwaarde, maar in
1793 en in 1820 naar aandeel in aantal plantages.

product	1793	1820	1865	1875	1885	1895	1905
suiker	44	33	72	66			29
katoen			10				
cacao				19	32	41	
goud					34	26	26
koffie	53	48					
rest	3	19	18	15	34	33	45
totaal	100	100	100	100	100	100	100

product	1915	1925	1935	1945	1955	1965	1975	1985
suiker	29	31						
balata	30							
koffie		22	12					
bauxiet			54	71	80	49	21	
hout				5	9			
alui/alu						36	63	66
rijst								10
rest	41	47	34	24	11	15	16	24
totaal	100	100	100	100	100	100	100	100

Voor het jaar 1877, toen de koffieexport op gang kwam,
bestond de export vrijwel volledig uit slechts een
enkel product, namelijk suiker.

bron: Stichting Planbureau Suriname (SPS),
Nationaal Ontwikkelingsplan 1965, deel 1.

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MICRO 2. UITVOERAANDELEN PER PRODUCT.

JAAR	bauxiet	alu- aarde en alu- minium	hout en houtpro- ducten	rijst	vis	bananen en bacoven	suiker	koffie	palm- olie	rest	totaal
1954	.83	.00	.08	.03	.00	.00	.00	.01	.00	.03	1.00
1955	.79	.00	.10	.06	.00	.00	.00	.02	.00	.04	1.00
1956	.77	.00	.11	.06	.00	.00	.00	.01	.00	.05	1.00
1957	.80	.00	.10	.04	.00	.00	.00	.01	.00	.05	1.00
1958	.78	.00	.09	.06	.00	.00	.00	.01	.00	.05	1.00
1959	.79	.00	.09	.05	.01	.00	.01	.01	.00	.04	1.00
1960	.80	.00	.08	.06	.01	.00	.01	.00	.00	.04	1.00
1961	.83	.00	.09	.04	.01	.00	.00	.01	.00	.02	1.00
1962	.78	.00	.09	.06	.02	.00	.01	.01	.00	.04	1.00
1963	.76	.00	.09	.06	.02	.00	.02	.01	.00	.05	1.00
1964	.81	.00	.09	.04	.02	.00	.01	.00	.00	.04	1.00
1965	.78	.01	.08	.04	.02	.01	.02	.00	.00	.04	1.00
1966	.53	.33	.05	.03	.02	.01	.01	.00	.00	.02	1.00
1967	.39	.48	.04	.04	.01	.01	.01	.00	.00	.02	1.00
1968	.35	.51	.04	.05	.01	.02	.01	.00	.00	.02	1.00
1969	.31	.57	.04	.03	.00	.02	.01	.00	.00	.02	1.00
1970	.30	.61	.03	.02	.00	.01	.00	.00	.00	.02	1.00
1971	.28	.62	.03	.03	.00	.02	.00	.00	.00	.01	1.00
1972	.27	.64	.03	.03	.00	.02	.01	.00	.00	.01	1.00
1973	.27	.59	.04	.06	.01	.01	.00	.00	.00	.02	1.00
1974	.32	.53	.03	.07	.03	.01	.00	.00	.00	.00	1.00
1975	.25	.58	.03	.07	.05	.01	.00	.00	.00	.01	1.00
1976	.20	.62	.02	.05	.09	.01	.00	.00	.00	.00	1.00
1977	.20	.64	.02	.05	.09	.01	.00	.00	.00	.00	1.00
1978	.18	.60	.02	.06	.08	.01	.00	.00	.00	.05	1.00
1979	.15	.62	.02	.09	.06	.01	.00	.00	.00	.05	1.00
1980	.15	.67	.02	.08	.06	.01	.00	.00	.00	.00	1.00
1981	.13	.66	.02	.08	.09	.02	.00	.00	.00	.00	1.00
1982	.07	.70	.03	.09	.08	.02	.00	.00	.00	.01	1.00
1983	.07	.72	.02	.11	.00	.02	.00	.00	.00	.06	1.00
1984	.13	.67	.01	.12	.00	.03	.00	.00	.00	.04	1.00
1985	.12	.61	.01	.14	.00	.03	.00	.00	.00	.10	1.00
1986	.08	.63	.01	.10	.00	.03	.00	.00	.00	.14	1.00

Bronnen: berekend op basis van gegevens uit jaarverslagen

Centrale Bank van Suriname (CBvS) en Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname (ABS).

ad MICRO 3. Per product 1954-1987; uitvoerwaarde, -hoeveelheid en prijs.

Bronnen voor deze data zijn naast diverse Jaarverslagen van de Centrale Bank ook diverse publicaties van het ABS. De gemiddelde uitvoerprijsindex is vervolgens berekend op basis van de gegevens van de producten in deze tabel. Het gaat daarbij om vrijwel de gehele uitvoer.

MICRO 3. UITVOER PER PRODUCT

UITVOER HOEVEELHEID EN WAARDE	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
///uitvoerwaarden in mln SF												
aluinaarde	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	6.2
aluminium	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	.9
bauxiet	46.0	39.8	45.5	52.0	48.8	60.8	66.3	64.3	62.5	66.1	72.7	80.6
rondhout	.4	.4	.4	.5	.4	.4	.3	.3	.3	.3	.3	.5
vierkant hout	.5	.4	.4	.6	.5	.9	.6	.6	.8	.8	.4	.6
*ruw bewerkt hout												
gezaagd,geschaafd en geploegd	.3	.3	1.0	.5	.2	.3	.3	.4	.5	.5	.6	.9
triplex	3.1	3.3	3.6	4.2	4.3	4.3	3.4	3.4	3.5	4.2	4.1	3.8
spaanplaat	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	.9	1.5	1.6	2.1	2.2	1.9
*halffabrikaten van hout												
rijst(gepeld)	1.9	2.8	3.4	3.0	2.4	2.7	3.7	3.5	4.9	5.1	3.3	4.9
koffie(ongebrand)	.8	.8	.6	.5	.5	.9	.3	.4	.4	.4	.2	.3
suiker(ruw)	.1	0.0	.0	.2	.1	.4	.7	.2	.5	1.7	.4	2.0
bacoven	0.0	0.0	0.0	.0	0.0	0.0	.0	.0	.2	.2	.2	1.1
bananen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
garnalen	.0	.0	.1	.1	.2	.5	.5	.4	1.2	1.6	1.7	2.4
totaal van deze producten	53	48	55	62	57	73	77	76	76	82	90	106
///UITVOERHOEVEELHEDEN////////												
aluinaarde mln ton	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.1
aluminium mln ton	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
bauxiet mln ton	3.4	3.1	3.5	3.4	2.9	3.4	3.6	3.4	3.3	3.5	4.0	4.4
rondhout 1000 ton	13.5	11.5	13.1	17.0	15.1	14.3	11.0	10.9	11.4	9.7	10.7	15.1
vierkant hout 1000 m3	6.4	5.4	6.2	8.0	7.3	12.0	8.5	8.0	10.1	10.6	6.3	9.3
*ruw bewerkt hout 1000 m3												
gezaagd,geschaafd en geploegd	2.2	2.1	4.7	2.8	1.0	2.0	1.9	2.4	3.2	3.3	4.8	5.3
triplex 1000 m3	10.1	10.5	12.6	13.9	14.8	15.8	12.1	13.7	13.7	16.3	15.1	13.3
spaanplaat 1000 m3	.0	.0	.0	.0	.3	.0	8.8	15.3	16.4	20.0	22.4	18.3
*halffabrikaten van hout m3												
rijst(gepeld) 1000 ton	6.4	11.9	14.7	12.5	10.2	11.8	17.9	19.3	20.7	21.7	14.4	21.1
koffie(ongebrand) 1000 ton	.3	.4	.3	.2	.2	.4	.2	.4	.4	.4	.1	.2
suiker(ruw) 1000 ton	.5	.0	1.2	.9	.6	1.9	3.5	1.1	2.2	5.1	1.0	7.8
bacoven 1000 ton	.0	.0	.0	.0	.1	.1	.5	1.1	1.6	2.1	1.9	10.2
bananen 1000 ton	.0	.2	.2	.1	.0	.1	.0	.1	.1	.2	.0	.4
garnalen 1000 ton	.0	.0	.0	.1	.1	.1	.2	.2	.5	.6	.8	1.0
,, nieuwe registratiemethode	.0	.0	.1	.1	.1	.3	.4	.4	.9	1.2	1.5	1.9
///UITVOERPRIJZEN Suriname												
aluinaarde												105
aluminium												692
bauxiet	13	13	13	15	17	18	18	19	19	19	18	18
rondhout	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
vierkant hout	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1
*ruw bewerkt hout												
gezaagd,geschaafd en geploegd	.1	.1	.2	.2	.2	.2	.1	.1	.1	.1	.1	.2
triplex	.3	.3	.3	.3	.3	.3	.3	.3	.3	.3	.3	.3
spaanplaat							.1	.1	.1	.1	.1	.1
*halffabrikaten van hout												
rijst(gepeld)	.3	.2	.2	.2	.2	.2	.2	.2	.2	.2	.2	.2
koffie(ongebrand)	2.5	2.2	2.3	2.3	2.3	2.2	1.4	1.0	1.0	1.1	1.6	1.8
suiker(ruw)	.2	.2	.0	.2	.2	.2	.2	.2	.2	.3	.4	.3
bacoven									.1	.1	.1	.1
bananen	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.2	.2	.1	.1
garnalen	1.7	2.2	2.9	2.8	2.6	3.6	2.5	2.0	2.4	2.6	2.1	2.4

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MICRO 3. VERVOLG

UITVOER HOEVEELHEID EN WAARDE	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
///uitvoerwaarden in mln SF												
aluinaarde	36.8	71.9	76.5	94.1	106.3	138.3	147.8	143.6	179.4	226.0	249.9	271.3
aluminium	19.2	23.8	34.2	48.1	48.6	45.2	47.6	44.5	67.9	39.2	69.4	106.0
bauxiet	91.9	77.4	77.3	78.4	76.2	83.4	82.1	85.0	148.8	113.1	100.9	117.1
rondhout	.5	.4	.3	.3	.3	.2	.2	.2	.2	.3		
vierkant hout	1.0	.7	.7	.7	.8	.6	.7	.8	1.6	1.5		
*ruw bewerkt hout										1.8	1.2	1.7
gezaagd,geschaafd en geploegd	1.2	1.6	1.2	1.2	1.4	1.1	1.3	2.7	2.4	2.0		
triplex	3.3	3.6	4.2	4.7	4.0	4.3	4.9	6.4	4.8	5.1		
spaanplaat	1.9	1.6	1.1	1.9	1.4	1.3	1.4	2.2	3.1	2.4		
*halffabrikaten van hout										9.8	10.5	9.3
rijst(gepeld)	5.3	7.1	9.9	7.8	5.3	10.0	8.6	20.6	32.8	32.9	27.4	30.6
koffie(ongebrand)	.3	.3	.4	.2	.2	.0						
suiker(ruw)	2.1	2.0	1.9	.9	.8	.4	1.1	.2	0.0	0.0		
bacoven	1.5	2.6	4.6	4.1	3.1	4.7	4.6	3.8	4.0	6.1	7.4	5.9
bananen	.0	.0	.0	.0	.0	0.0						
garnalen	2.6	1.9	1.1	1.0	1.1	1.0	1.0	1.7	16.2	23.7	47.4	51.6
totaal van deze producten	168	195	213	243	250	290	301	312	461	452	514	594
///UITVOERHOEVEELHEDEN////////												
aluinaarde mln ton	.3	.7	.7	.9	.9	1.1	1.3	1.2	1.1	1.1	1.1	1.1
aluminium mln ton	.0	.0	.0	.1	.1	.0	.0	.1	.1	.0	.0	.1
bauxiet mln ton	4.6	3.8	3.8	3.7	3.4	3.6	3.5	3.7	4.0	2.3	2.0	2.2
rondhout 1000 ton	15.7	11.2	10.7	11.9	12.8	8.1	7.4	7.6	8.0	8.0		
vierkant hout 1000 m3	12.8	9.9	9.3	10.0	11.9	8.8	9.5	9.7	14.5	13.2		
*ruw bewerkt hout 1000 m3										21.2	12.4	15.1
gezaagd,geschaafd en geploegd	6.7	7.3	4.9	6.1	5.8	4.7	6.1	10.8	8.0	7.6		
triplex 1000 m3	11.6	12.4	13.7	14.4	11.9	12.4	14.0	15.5	10.1	10.1		
spaanplaat 1000 m3	19.5	15.8	10.4	17.0	11.4	9.1	9.8	12.7	12.4	11.3		
*halffabrikaten van hout m3										29.0	31.1	21.3
rijst(gepeld) 1000 ton	22.8	24.6	31.9	32.8	16.1	32.1	30.7	44.5	46.3	58.8	57.5	54.7
koffie(ongebrand) 1000 ton	.2	.2	.3	.2	.1	.0						
suiker(ruw) 1000 ton	7.9	8.0	7.1	3.6	2.7	1.0	2.9	.4				
bacoven 1000 ton	15.3	21.3	36.4	32.1	25.1	38.1	39.7	30.1	34.6	38.3	37.0	27.3
bananen 1000 ton	.1	.1	.1	.0	.0	.0						
garnalen 1000 ton	1.1	1.2	1.6	1.4	1.5	1.4	1.6	1.8				
.. nieuwe registratiemethode	2.1	2.2	3.0	2.7	3.1	2.6	3.0	3.3	2.6	3.4	3.6	3.8
///UITVOERPRIJZEN Suriname												
aluinaarde	106	105	109	110	119	120	116	119	167	208	233	256
aluminium	753	783	792	906	920	954	1117	821	1255	1485	1499	1837
bauxiet	20	20	20	21	22	23	24	23	37	49	51	54
rondhout	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0		
vierkant hout	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1		
*ruw bewerkt hout										.1	.1	.1
gezaagd,geschaafd en geploegd	.2	.2	.3	.2	.2	.2	.2	.2	.3	.3		
triplex	.3	.3	.3	.3	.3	.3	.4	.4	.5	.5		
spaanplaat	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.2	.3	.2		
*halffabrikaten van hout										.3	.3	.4
rijst(gepeld)	.2	.3	.3	.2	.3	.3	.3	.5	.7	.6	.5	.6
koffie(ongebrand)	1.7	1.2	1.2	1.2	1.5							
suiker(ruw)	.3	.3	.3	.2	.3	.4	.4	.5				
bacoven	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.2	.2	.2
bananen	.2	.4	.2	.2	.3	.2						
garnalen	2.4	1.6	.7	.7	.7	.7	.6	1.0				

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MICRO 3. VERVOLG

UITVOER HOEVEELHEID EN WAARDE	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
///uitvoerwaarden in mln SF										
aluinaarde	314.1	358.4	498.8	472.4	414.4	387.3	354.7	309.9	314.0	339.9
aluminium	108.5	133.6	110.6	87.4	124.3	61.8	75.5	54.3	61.9	6.3
bauxiet	128.7	117.1	131.4	112.7	51.6	44.5	71.2	62.3	47.6	18.9
rondhout										
vierkant hout										
*ruw bewerkt hout	1.3	1.9	3.8	3.0	2.4	2.1	1.4	1.9	1.1	.6
gezaagd,geschaafd en geploegd										
triplex										
spaanplaat										
*halffabrikaten van hout	11.0	17.5	17.2	15.6	18.1	9.4	7.3	4.5	3.8	3.3
rijst(gepeld)	41.8	67.8	75.3	63.5	70.3	66.1	61.6	82.8	63.8	67.2
koffie(ongebrand)										
suiker(ruw)										
bacoven	7.0	7.4	10.5	13.0	13.2	13.2	16.0	18.3	19.9	16.9
bananen										
garnalen	53.2	47.8	55.8	72.2	74.9	60.4	64.2	43.8	68.6	74.3
totaal van deze producten	666	752	903	840	769	645	652	578	581	527
///UITVOERHOEVEELHEDEN//////////										
1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
aluinaarde mln ton	1.1	1.2	1.3	1.2	1.1	1.1	1.1	1.3	1.3	1.3
aluminium mln ton	.1	.1	.0	.0	.1	.0	.0	.0	.0	.0
bauxiet mln ton	2.2	1.7	1.8	1.3	.5	.4	1.0	1.0	.9	.3
rondhout 1000 ton										
vierkant hout 1000 m3										
*ruw bewerkt hout 1000 m3	9.1	14.5	25.6	24.9	15.4	13.2	8.9	7.3	6.4	3.7
gezaagd,geschaafd en geploegd										
triplex 1000 m3										
spaanplaat 1000 m3										
*halffabrikaten van hout m3	24.2	36.5	33.6	27.1	31.8	19.2	14.3	9.6	7.3	4.9
rijst(gepeld) 1000 ton	74.7	103.0	110.7	93.2	130.8	127.4	94.7	137.7	108.1	112.6
koffie(ongebrand) 1000 ton										
suiker(ruw) 1000 ton										
bacoven 1000 ton	29.0	27.3	34.0	36.5	37.5	32.2	34.9	37.3	36.0	32.4
bananen 1000 ton										
garnalen 1000 ton										
.. nieuwe registratiemethode	3.7	3.3	3.1	3.8	3.3	3.4	3.3	2.2	2.7	3.1
///UITVOERPRIJZEN Suriname										
1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
aluinaarde	279	302	375	405	393	339	323	245	234	253
aluminium	1973	2104	2525	2767	2061	2157	2565	1932	2098	1969
bauxiet	57	67	74	89	103	99	72	60	54	55
rondhout										
vierkant hout										
*ruw bewerkt hout	.1	.1	.1	.1	.2	.2	.2	.3	.2	.2
gezaagd,geschaafd en geploegd										
triplex										
spaanplaat										
*halffabrikaten van hout	.5	.5	.5	.6	.6	.5	.5	.5	.5	.7
rijst(gepeld)	.6	.7	.7	.7	.5	.5	.7	.6	.6	.6
koffie(ongebrand)										
suiker(ruw)										
bacoven	.2	.3	.3	.4	.4	.4	.5	.5	.6	.5
bananen										
garnalen										

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MICRO 4. AGRARISCHE REEKSEN 1954-1987

BEPLANT AREAAL IN HA	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966
padi grootland				7534	8261	8291	8729	7211	8543	9381	8545	9671	10529
padi kleinland				20669	22950	20255	21579	18418	18528	18132	21732	19640	18821
totaal padi	22368	22257	25021	28203	31211	28546	30308	25629	27071	27513	30277	29311	29350
mais				521	1024	610	443	711	657	435	636	283	274
pinda				434	598	328	461	449	513	627	606	648	712
groenten				452	360	606	384	508	515	549	763	575	714
cacao	1365	1301	1563	1560	1580	1533	1553	1509	1509	1368	1207	1025	876
koffie	1782	2171	2158	2244	1881	1880	1930	1777	1791	1288	1228	1120	1089
suikerriet	1170	1488	1312	1443	1972	1422	1495	1490	1695	1979	2431	2654	2902
bacoven		194	393	370	374	633	875	645	507	716	754	1731	1605
citrus	1996	1672	1561	1634	1669	1642	1673	1749	1812	1868	2449	2580	2797
cocos	2373	1952	2113	2116	2172	1631	1671	1644	1675	1656	1628	1564	1589
oliepalm													
PRODUCTIE IN TON													
padi	64000	71000	55000	85000	79000	81000	72000	79000	75000	88000	90000	98000	
mais	700	1300	700	1800	1000	700	1200	1200	800	1400	700	400	
aardvruchten	2300	3100	3000	2600	2800	2300	2800	3000	2500	2700	2200	1500	
pinda	400	500	300	600	300	400	400	500	700	600	700	800	
soja	30	60	70	80	100	70	200	60	40	140	70	90	
peulvruchten	60	170	80	180	170	180	220	230	140	260	210	300	
groenten	2500	1400	1500	1500	2600	1700	2100	2300	2800	4100	2900	4500	
cacao	130	130	160	130	240	290	160	350	300	230	240	180	
koffie	470	270	410	140	500	560	340	330	380	380	400	380	
bacoven	1000	1700	1400	1300	2500	2700	3100	4000	4900	3000	16100	24600	
bananen	3400	3400	2300	3400	4100	3900	3400	3800	4500	5200	4200	4500	
ananas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
suikerriet		100000	102000	125000	128000	157000	139000	154000	187000	153000	241000	251000	
grapefruits	6000	10000	6000	11000	15000	13000	4000	14000	13000	84000	10200	11700	
sinaasappels	36000	40000	32000	47000	58000	46000	18000	45000	51000	34000	46000	50000	
overige citrus	4900	5600	4300	4800	4100	3600	1900	2400	2700	2400	1900	3800	
cocos	8700	9500	10500	11800	6000	6900	7200	6600	7300	6300	6500	7100	
oliepalm													
rundvlees	510	530	530	570	710	710	710	710	650	730	770	910	
varkensvlees	190	200	190	170	150	180	240	280	260	250	290	340	
schaap en geit			3	3	4	3	4	5	4	5	4	4	
kip en eieren	1400	1300	1300	1400	1600	1800	2000	1800	1900	1800	3600	4500	
melk					7100	7400	7500	7800	7600	8900	10400	10100	
vis en garnaal	2500	3300	2700	3300	3300	3600	4700	4400	4900	5200	6000	6900	
tot.1970=100		39	39	38	48	49	51	48	54	55	57	73	79

ABS,1985, geeft voor het beplante areaal van bacoven voor 1978
1760 ha en voor 1979 1683 ha. Voor het jaar 1981 staat 1939,
vermoedelijk typefout. We nemen 1639.

Bronnen: diverse jaarverslagen Centrale Bank van Suriname en diverse publicaties
van het ABS. De uiteindelijke bron van deze cijfers is de afdeling statistiek van
van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en visserij.

MICRO 4. VERVOLG

BEPLANT AREAAL IN HA	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
padi grootland	13124	14422	15685	16442	19040	20382	22693	23083	27554	28242	30139
padi kleinland	20560	20851	19561	22690	21113	17027	22292	21270	19946	20158	19561
totaal padi	33684	35273	35246	39132	40153	37409	44985	44353	47500	48400	49700
mais	332	303	226	129	126	140	149	120	146	94	110
pinda	601	429	240	284	220	212	287	318	326	242	282
groenten	961	883	749	621	439	466	483	402	397	456	485
cacao	744	601	565	511	428	396	403	396	401	390	390
koffie	996	891	949	747	524	442	433	448	420	360	360
suikerriet	2822	2565	2905	2012	2024	2162	2343	2300	2286	2120	2188
bacoven	1748	1763	1857	1704	1732	1723	1986	1882	1754	1677	1671
citrus	2589	2318	2570	2173	1762	1821	1846	1825	2023	1980	2000
cocos	1583	1618	1417	1392	1243	1160	1198	1200	1105	1100	1100
oliepalm	4			50	330	840	1215	1435	1640	1710	1880
PRODUCTIE											
IN TON											
padi	119000	116000	113000	145000	136000	123000	164000	162000	175000	172500	202900
mais	500	600	400	200	500	350	390	200	360		
aardvruchten	1500	2100	2300	1900	2400	2300	2300	800	2300	1700	2200
pinda	600	500	300	300	200	200	300	400	400	290	330
soja	60	170	30	30	40	40	60				
peulvruchten	290	260	170	180	100	100	110				
groenten	5700	4700	4200	3600	2700	3000	3700	3100	2000	2700	3165
cacao	150	80	100	90	70	60	50	50	50		
koffie	430	360	230	210	90	100	90	90	90		
bacoven	35400	45000	44200	39700	49300	42000	39000	40000	43000	41000	31600
bananen	2200	6300	5300	2900	2000	1900	2800	800	1000	1500	1700
ananas	0	4	160	70	90	80	30				
suikerriet	241000	237000	235000	187000	151000	169000	160000	146000	159000	146700	135300
grapefruits	12700	11900	11200	8100	11800	15000	13000	14000	12000		
sinaasappels	56000	45000	59000	49000	50000	58000	58000	49000	47000		
overige citrus	4000	4200	3100	2100	2100	1000	3200	2500	2400		
cocos	7900	8200	7400	7600	7200	7100	7600	6000	5500	5500	5500
oliepalm								130	625	1000	1042
rundvlees	910	1030	1060	1090	1030	1040	1160	930	1040	955	943
varkensvlees	330	400	460	490	570	630	760	830	880	770	911
schaap en geit	4	5	3	2	1	4	2	2	2		
kip en eieren	6100	7200	6400	7600	9700	10200	10700				23730
melk	9500	6500	5700	5500	4400	4000	3400	2900	3100	breuk	7830
vis en garnaal	6300	6900	6500	6900	6200	7400	6600	6000	6800	7400	7531
tot.1970=100	86	93	90	100	95	91	114				

MICRO 4. VERVOLG

BEPLANT AREAAL IN HA	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
padi grootland	33860	38281	42561							
padi kleinland	21340	20574	22395							
totaal padi	55200	58855	64956	66423	72571	73343	74770	74890	75136	71200
mais	140	158	183	204	135	122	222	153	117	230
pinda	245	285	208	339	344	328	485	497	627	640
groenten	538	586	719	730	747	743	869	864	920	1454
cacao	208	214	250	319	245	246	240	225	238	184
koffie	209	199	152	345	195	229	247	236	249	269
suikerriet	2303	2429	2392	2422	2489	2500	2491	2523	2523	2523
bacoven	1602	1596	1625	\$1639	1672	1629	1709	1700	1625	\$1675
citrus	1894	1899	1933	2154	1771	1755	1982	2151	2165	2069
cocos	1000	973	1097	1339	1236	1104	1206	1208	1342	1328
oliepalm	2025	2372	2557	2831	4199	4954	5747	5889	6128	6173
PRODUCTIE IN TON										
padi	223876	235772	257629	264572	301130	267958	300250	299185	299954	272000
mais	273	264	290	408	211	165	375	249	204	415
aardvruchten	2742	3287	3578	6146	3157	3447	4564	3818	1187	
pinda	250	286	210	339	344	257	485	449	467	485
soja										
peulvruchten	133	176	113	291	113	103	120	141	136	
groenten	3379	3866	4650	5581	5207	4580	5094	5601	4233	15824
cacao	47	83	65	75	30	35	40	36	34	27
koffie	25	59	45	53	44	121	40	50	45	36
bacoven	37900	32900	42400	38778	42399	36598	40696	39827	43744	50000
bananen	2850	3280	1928	4500	6365	3495	5512	4963	2847	in bove
ananas										
suikerriet	119760	164060	146399	146327	125391	128823	130625	118225	110967	44400
grapefruits	3937	4218	3546	2300	2394	1903	1659	1447	1273	in onde
sinaasappels	22100	28190	34491	37500	30866	31235	8659	9560	9550	10700
overige citrus	1553	2952	3711	3850	2891	540	940	1012	801	
cocos	5644	5640	5479	6526	7177	8522	6772	6955	8518	10828
oliepalm	2808	4856	4091	4712	5691	6558	7140	7958	6024	1800
rundvlees	1194	1098	1180	1300	1355	1365	1436	1470	1255	
varkensvlees	948	1069	1135	1100	995	1155	1380	1565	1355	
schaap en geit										
kip en eieren	26910	31905	32026	32090	34840	34840	38300	47328	59850	92095
melk	7790	6892	7106	7200	8300	8700	9524	10220	12000	
vis en garnaal	5616	5812	5254	6099	5904	6142	6376	5531	5837	5798
tot. 1970=100										

ad MICRO 5. Industriële producten

Het ABS maakt statistieken van de industriële productie. Over de jaren vóór 1976 bevatten de Jaarverslagen van de Centrale Bank daarvan handige tijdreeksen die aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Daarbij werd behalve van gegevens van het ABS ook gebruik gemaakt van informatie rechtstreeks van bedrijven.

Voor de jaren 1971 en later is door het ABS een samengestelde index van de hoeveelheid van de industriële productie opgesteld. Het ABS merkt daarbij op dat de data betreffende de industriële productie slechts slaan op ongeveer een derde deel van de totale industriële productie, zodat aan deze index niet teveel waarde mag worden toegekend. Voor de jaren 1954-1970 ontbreekt een index en daarom hebben we die zelf berekend. Als weging is steeds de waardeverhouding in 1974 gehanteerd. Allereerst zijn indices berekend voor de volgende deelperioden: 71-83; 64-71; 59-64; 55-59. Deze zijn daarna gekoppeld. Deze splitsing in deelperioden is nodig vanwege het opkomen en verdwijnen van producten. De periode 1971-1983 is de meest complete, alleen textiel ontbreekt. Over de jaren 1964-1971 laten we bij de berekening van de index chokolademelk en softs weg, maar nemen textiel mee. Dat laatste geldt voor alle onderscheiden deelperioden voor 1971. Over de periode 1959-1964 laten we behalve chocolade en softs ook boter en margarine buiten beschouwing. Tenslotte blijft over 1955-1959 ook spijsolie en consumptiealcohol buiten beeld bij de berekening van de samengestelde index van de industriële productie.

De navolgende tabel laat het kleinschalige karakter van de industrie zien: slechts zes bedrijven met meer dan honderd werkzame personen werden er in 1974 geteld.

Tabel bij MICRO 5. Industriële bedrijven naar aantal werkenden begin 1974.

aard	aantal bedrijven naar grootteklasse			(*)
	<10	10-100	>100	
voedings- en genotmiddelen				
melkfabriek		1		
garnalenverwerking		1	1	(182)
rijstpelmolens		6		
cocos- en palmolieverwerking		3		
margarinefabriek		1		
meelfabriek		1		
bakkerijen	40	18	1	(103)
slagerijen	20			
suikerwerkfabriek		1		
softfabriek		3	1	(254)
veevoerfabriek		4		
alcoholbedrijf		1		
bierbrouwerij		1		
sappenfabriek		1		
sigarettenfabriek		1		
overige voedings- en genotmiddelen	160			
kleding, schoeisel, papier, chemie				
kleermakerijen	400	13	1	(550)
schoenmakerijen	50	4		
timmerwinkels, meubelmakerijen	90	7		
matrassenfabriek		1		
papieren zakken, kartonnen dozen		1		
drukkerijen		13		
insecticidenfabriek		1		
zeepfabriek		1		
luciferfabriek		1		
zuurstof- en gasfabriek		2		
plasticfabriek		4		
bouwmaterialen en metaalindustrie				
cementfabriek			1	(299)
betonfabriek		4	1	(128)
tegelfabriek		1		
goudsmeden	80			
zink, draad, aluminium		3		
scheepsdok		1		
brillen en lampenfabriek		2		
constructiewerkplaatsen		6		
overige	40			
niet ingedeeld	20			
Totaal	900	110	6	

(*)het aantal werknemers in de bedrijven met meer dan 100 personen

MICRO 5. INDUSTRIELE PRODUCTIE

INDUSTRIELE PRODUCTIE	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
hoeveelheden *1000												
*voedings-, genotmid.												
melk *1000 liter									4100	4200	4300	4500
boter *1000kg										50	80	120
chokolademelk *1000 l												
margarine *1000 lbs											450	520
spijsolie *1000 liter						480	660	1100	2400	2700	3000	1200
tarwemeel *ton		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
veevoer *ton	1000	1100	1400	1700	1500	1900	2500	3200	4500	5100	5800	
softs *1000 liter												
alcohol *1000 liter					700	1300	1700	1400	1500	1900	1900	2600
bier *1000 liter	20	1500	1700	1900	2200	2200	2500	2900	3900	4400	5100	
sigaretten *mln.stuks	69	70	68	55	55	67	74	80	103	91	100	
sigaren * 1000 stuks	950	905	940	890	750	810	790	730	790	760	770	
shag tabak *100 kg	3	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
*kleding en schoeisel												
schoenen *1000 paar	17	13	10	10	12	9	16	19	20	23	53	
kleding *1000 stuks					210	320	250	360	520	850	860	
*diversen												
kartonnen dozen*1000s	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
zeepoeder *ton	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lucifers *1000 pakjes	5000	4700	5400	3900	5100	5200	5800	5100	6300	6100	6000	
*bouwmaterialen												
cement *1000 ton	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
bouwstenen *1000stuks	700	800	500	300	200	200	800	1300	2300	1800	2600	
*houtproductie												
triplex *1000 m3	11	14	15	17	17	15	15	17	18	18	18	
spaانplaat *1000 m3	0	0	0	2	6	10	17	18	20	23	24	
hoeveelheidsindex												
industriële productie koppel	19	25	26	27	30	31	37	47	56	58	59	
idem, vanaf 1971 cf												
eenheidsprijs index 1												
*openbaar nut												
elektriciteit*mln.kwh	44	53	65	66	72	79	90	98	119	128	244	
waarvan hydro												
gas *1000 m3	2400	2500	2900	3300	3500	3900	4100	4400	4500	4800	5000	
water *1000 m3	2400	2700	3000	3200	3600	3900	4800	4900	4900	6400	6000	
niet onder industrie:												
rondhout *1000m3	212	197	210	217	207	207	242	251	219	228	257	264
balata *ton		180	270	180	120	110	170	130	120	70	70	110
goudproductie in kg.		225	209	203	132	181	154	125	81	110	256	195
aardolie*1000 barrels	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

MICRO 5. VERVOLG

INDUSTRIELE PRODUCTIE	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
hoeveelheden *1000												
*voedings-, genotmid.												
melk *1000 liter	4500	5400	5020	5050	4960	4830	4800	4460	5440	6470	7309	8186
boter *1000kg	130	100	80	\$55	30	25	15	10	10	17	17	264
chokolademelk *1000 l			270	280	370	250	280	340	200	85	13	\$44
margarine *1000 lbs	400	550	540	430	480	560	560	660	560	774	816	576
spijsolie *1000 liter	1500	2200	1900	700	900	400	\$350	\$350	\$350	\$350	\$350	308
tarwemeel *ton	90	4000	4800	6000	8600	8800	9000	9900	4400	7050	9260	8834
veevoer *ton	6400	7600	10900	14500	17000	18100	20900	21700	21600	21500	28700	\$35300
softs *1000 liter						17000	15900	\$18100	20300	22300	\$49150	34071
alcohol *1000 liter	2600	2100	1700	2300	3900	3600	4000	2300	2600	2200	1900	1700
bier *1000 liter	5700	6400	7200	8500	8600	8300	9100	8900	8100	8200	9400	10800
sigaretten *mln.stuks	110	120	130	160	190	210	240	260	280	309	342	354
sigaren * 1000 stuks	730	620	540	480	480	420	320	350	180	200	228	174
shag tabak *100 kg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
*kleding en schoeisel												
schoenen *1000 paar	60	70	80	100	160	150	150	\$205	260	292	310	276
kleding *1000 stuks	1100	1100	930	1100	1100	1000	860					
*diversen												
kartonnen dozen*1000s			2300	1800	1600	2700	2300	2300	2600	2200	2690	2200
zeepoeder *ton	0	0	280	510	690	960	780	750	810	890	1040	958
lucifers *1000 pakjes	5800	6400	5900	6500	7900	7100	6900	6800	7400	5100	1595	
*bouwmaterialen												
cement *1000 ton			24	54	47	49	54	66	45	35	52	45
bouwstenen *1000stuks	4000	4800	4500	5200	5700	5400	6300	\$5000	\$4000	\$3000	\$2000	1700
*houtproductie												
triplex *1000 m3	13	17	18	19	18	18	19	19	14	13	18	15
spaanplaat *1000 m3	23	14	10	20	16	9	11	14	15	12	12	8
hoeveelheidsindex												
industriële productie	60	71	80	92	100	99	106	108	100	100	129	122
idem, vanaf 1971 cf						97	106	109	100	104	109	133
eenheidsprijs index 1									100			118
*openbaar nut												
elektriciteit*mln.kwh	682	843	1076	1241	1321	1361	1432	1437	1492	1191	1336	1421
waarvan hydro												
gas *1000 m3	5130	5090	5020	4850	4570	4330	4220	3950	3610	2880	1790	
water *1000 m3	6900	7070	8730	9280	9330	9660	9690	9000	8200	8000		8700
niet onder industrie:												
rondhout *1000m3	274	223	230	192	175	194	166	163	200	294	295	254
balata *ton	110	120		130	110	80		26	30	30	18	14
goudproductie in kg.	161	140	146	74	36	20	16	14		5		
aardolie*1000 barrels	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MICRO 5. VERVOLG

INDUSTRIELE PRODUCTIE	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
<hr/>										
hoeveelheden *1000										
*voedings-, genotmid.										
melk *1000 liter	8650	7994	8165	8824	9400	10400				
boter *1000kg	196	147	142	168	187	341				
chokolademelk *1000 l	\$75	106	138	279	225	434				
margarine *1000 lbs	709	814	609	743	988	1123				
spijsolie *1000 liter	1807	1894	2645	3102	3474	4542	4970	4150	3890	
tarwemeel *ton	9071	10164	9249	9998	13872	17541	15930	19530	16024	
veevoer *ton	\$41900	48466	42717	49790	54958	55315				
softs *1000 liter	35643	37005	36095	42328	45700	44500				
alcohol *1000 liter	1700	1500	1200	800	800	1300				
bier *1000 liter	11100	12100	12500	14000	14400	14700	14630	14000	11130	
sigaretten *mln.stuks	353	361	379	402	444	460				
sigaren * 1000 stuks	161	167	117	132	94	89				
shag tabak *100 kg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
*kleding en schoeisel										
schoenen *1000 paar	341	321	364	384	369	405				
kleding *1000 stuks										
*diversen										
kartonnen dozen*1000s	2400	2600	1100	0	0	0	0	0	0	0
zeepoeder *ton	64	65	72	76	66	80				
lucifers *1000 pakjes										
*bouwmaterialen										
cement *1000 ton	57	60	42	71	74	70	49	78	60	
bouwstenen *1000stuks	7100	5100	3000	3400	5400	4700				
*houtproductie										
triplex *1000 m3	17	18	17	17	15	17	20	19	19	
spaanplaat *1000 m3	7	6	6	6	6	6	7	6	6	
hoeveelheidsindex										
industriële productie	143	149	139	155	170	180				
idem, vanaf 1971 cf	147	161	150	170	182	194				
eenheidsprijs index 1	127	140	150	154	159	161				
*openbaar nut										
elektriciteit*mln.kwh	1511	1529	1577	1367	1332	1107	927	1055	1084	610
waarvan hydro			892	834	1062	721	544	804	929	406
gas *1000 m3										
water *1000 m3	9800	9300	9500	10150	10900	10950	11300	11200	15700	17200
niet onder industrie:										
rondhout *1000m3	328	369	335		262	362	366	327	293	
balata *ton	11	15	5		14	11	15	5	5	
goudproductie in kg.			5	25	17	17	8	4	3	0
aardolie*1000 barrels	0	0	0	0	3.8	118.5	244.3	416.4	706.9	846.3

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

ad MICRO 6. Kostenstructuur van enkele landbouwproducten.

Idealiter zouden we voor ieder van de belangrijkste landbouwproducten willen beschikken over de bedrijfseconomische kostenstructuur vanaf het midden van de jaren vijftig. Het gaat daarbij zowel om de kostprijs bij eventuele uitbreidingsinvesteringen als bij voortgang van het bestaande productieniveau, terwijl ook de waarde van eventuele alternatieve toepassingsmogelijkheden van de kapitaalgoederen van belang kan zijn.

Enige informatie betreffende de kostenstructuur van enkele landbouwproducten betreffende de situatie begin jaren zestig kan worden ontleend aan het "Raamwerk voor een integraal opbouwplan Suriname 1963-1972", SPS, maart 1963. Op basis daarvan konden de bijgaande tabel worden opgesteld. Aan deze SPS-publicatie uit 1963 ontleen we verder de informatie dat het inkomen "per mannelijke arbeidskracht" (gezinsinkomen) in de kleinlandbouw in 1962 Sf 400 per jaar bedroeg, tegen een nationaal gemiddelde van circa Sf 1800. Verder bedroeg het loon van een niet of weinig geschoolde loonarbeider ongeveer Sf 800 per jaar en in de grootlandbouw bedroeg het loon "per mannelijke arbeidskracht" Sf 1500 per jaar.

Uit de tabel blijkt dat het hoogste inkomen voor de boer kon worden behaald in de middelgrote rijstlandbouw, en voor de werknemers in de grootrijstlandbouw. Deze vormen van landbouw blijken dan ook later een hoge vlucht te hebben genomen. Een redelijke tweede wat betreft inkomen was volgens bovenstaande tabellen de teelt van bacoven. Ook die productie groeide.

In een andere SPS publicatie "Nationaal Ontwikkelingsplan Suriname", SPS, 1965, wordt summier enige informatie gegeven over kostenstructuur. We ontleen daaraan enige informatie betreffende koffie en cacao.

Daaruit blijkt dat de kostprijs per kilogram koffie in 1959 Sf 1,16 bedroeg. Door de prijsval in 1960 van de koffieprijs naar Sf 1.00 werd verlies geleden. Aangezien de afzetprijs eind 1964 weer steeg tot Sf 1,50 per kilogram werd toen (naar later bleek tijdelijk) weer lonende productie mogelijk, althans op de best producerende velden. Bij een productie van circa 450 ton koffie wordt een verloond bedrag van Sf 600.000,- genoemd. Dit is Sf 1,33 per kg, zodat blijkens de eerder genoemde kostprijs vrijwel alle kosten uit loonkosten bestaan. Kennelijk was het begin jaren zestig bij de koffie gebruikelijk om in variabele kosten te rekenen. Dat impliceert dat een vergoeding voor de productiefactor kapitaal in de vorm van afschrijvingen niet in beschouwing werd genomen. Dit betekent niets anders dan afwezigheid van het idee dat er bij die prijs/kostenverhoudingen uitbreidingsinvesteringen

mogelijk zouden zijn. Er werd gedacht aan conversie van koffiegronden in cacao en citrus.

In dit zojuist genoemde Nationale Ontwikkelingsplan werd een investering in de cacao voorgesteld van in totaal Sf 10,7 miljoen, die op den duur een extra productie van 1363 ton per jaar zou geven. Daarbij werd gerekend met een afzetprijs van Sf 1,- per kg. Het aantal werkenden zou met 680 kunnen toenemen met een gemiddeld inkomen van Sf 1400,- per jaar. Deze berekeningen suggereren dat men rente en afschrijving buiten beschouwing liet. Bij een toename van de productiewaarde met Sf 1,363 mln en totale inkomenstoename met Sf 0,96 mln is immers voor rente en afschrijving ten hoogste een bedrag gelijk aan 3,8% van het geïnvesteerde vermogen beschikbaar.

Uit het eerder genoemde rapport blijkt verder dat de relatie tussen investeringskosten en extra productie bij de cacao (geïnvesteerde guldens per ton extra productie per jaar) in het geval van nieuwe aanplant op nieuw ingepolderd areaal 32% hoger lag dan bij nieuwe aanplant op bestaand areaal. Bij cocos is dat verschil nog groter.

Men stelde in 1965 voor om 7.1 miljoen in de cocoscultuur te investeren. Daardoor zou een verdubbeling van de productie kunnen worden bereikt, namelijk van 7,3 naar 14,3 miljoen noten. De bestaande werkgelegenheid zou daardoor kunnen worden geïntensiveerd, waarna het inkomen per werkende op Sf 2000,- per jaar zou kunnen komen. De investering zou een extra opbrengst van 4,5 miljoen noten geven. Bij de opbrengstprijs van 7 cent per noot en lonen van 4 cent per noot, resteert een bruto resultaat gelijk aan 1,9 % van de investering. Kennelijk werden rente en afschrijving in deze kostprijscalculaties buiten beschouwing gelaten. Investering in verbetering van het bestaande areaal zou bij investeringskosten van slechts Sf 0,14 miljoen een extra productie van 3 miljoen noten kunnen geven. Renovatie moet dus uiterst rendabel zijn geweest.

Bij citrus wordt een investering van Sf 16,7 mln voorgesteld. Dat zou een uitbreiding van de productie met 76.830 ton geven, met een extra productiewaarde van Sf 4,61 mln. Een extra inkomen van Sf 3,4 mln zou het inkomen in deze tak van landbouw op Sf 3300,- "per man" per jaar kunnen brengen. De investering van 16,7 mln zou dus een bruto resultaat van 1,2 mln geven, oftewel 7% voor rente, afschrijving en andere kosten.

Bij pinda wordt gemeld dat een boer die alles zelf doet een inkomen van Sf 1,60 per werkdag kan halen. Niet de moeite waard, maar enige mechanisatie zou enige verbetering kunnen geven, zo wordt gemeld.

Over mais wordt gemeld dat er slechts bescheiden uitbreidingsmogelijkheden zijn vanwege de kleine binnenlandse markt.

MICRO 6. KOSTENSTRUCTUUR VAN ENKELE PRODUCTEN
betreffende begin jaren zestig

	rijst klein	rijst midden	rijst groot	bacoven klein	bacoven groot	citrus klein	citrus groot	cacao klein	cacao groot	suiker
productie per ha in ton	3	4	4.5	20	30	15	20	.75	1	10
prijs in Sf. per ton	100	120	120	70	70	50	50	850	850	300
bruto productiewaarde per ha	300	480	540	1400	2100	750	1000	600	850	3000
opofferingen per ha excl. arbeid	135	290	270	600	1000	350	400	250	300	1000
arbeidsinkomen per ha	165	190	135	800	600	400	350	350	350	1500
ondernemerswinst per ha			135		500		250		200	500
aantal mannelijke arbeiders per ha	.17	.04	.04	.40	.40	.29	.25	.29	.25	1.00
arbeidsinkomen per ondernemer	990	4750		2000		1400		1225		
arbeidsinkomen per werknemer			3375		1500		1400		1400	1500
exploitatieoverzicht nieuwe arealen										
aantal ha	1500	1250	2500	750	3500	700	2000	700	2000	250
aantal mannelijke arbeiders	250	50	100	300	1400	200	500	200	500	250
investeringen tot in productie mlnS	3	2.5	5	3	14	2.1	6	2.1	6	1
bruto productiewaarde p jaar mlnSf.	.45	.60	1.35	1.05	7.35	.53	2.00	.42	1.70	.75
investeringskosten per ha Sf	2000	2000	2000	4000	4000	3000	3000	3000	3000	4000
bruto productiewaarde per ha Sf.	300	480	540	1400	2100	750	1000	600	850	3000
bruto kapitaalco ffi nt	6.7	4.2	3.7	2.9	1.9	4.0	3.0	5.0	3.5	1.3
ha per man	6	25	25	2.5	2.5	3.5	4	3.5	4	1
naar verwachting op l.t. rendabel? ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja

Algemeen:

Het inkomen "per mannelijke arbeidskracht" (het gezinsinkomen) was in 1962 in de kleinlandbouw Sf 400 per jaar. Ter vergelijking; in de groot-landbouw Sf1500,- per mannelijke arbeidskracht per jaar, terwijl het totaal gemiddelde circa Sf1800,- bedroeg. Een niet of weinig geschoolde loonarbeider kon ongeveer Sf 800,- per jaar halen. N.B. koffie ontbreekt hier; er was toen geen vooruitzicht op lonende koffieproductie. Overstappen op citrus of cacao is mogelijk, maar men is voorzichtig vanwege het risico of de vervangingsinvesteringen zichzelf terug zullen verdienen.

bron: berekend op basis van SPS 1963 en SPS 1965.

ad MICRO 7. Wereldmarktprijzen.

Berekend op basis van gegevens uit de International Financial Statistics van het IMF. Bij triplex beschikken we voor de jaren vóór 1963 niet over wereldmarktprijzen. De prijs van aluinaarde is berekend uit 0.49 maal de prijs van bauxiet en 0.51 maal de prijs van aluminium.

MICRO 7. WERELDMARKTPRIJZEN

WERELDMARKTPRIJZEN IN US\$	1959=100													%mut.	
alvinaarde	ALAWPI														
aluminium	ALUWPI														
bauxiet	BAUWPI														
hout	HOUWPI														
rijst\$/metric ton prijs	RIJWPI														
koffie \$cents/pound Brazil prijs	KOFWPI														
suiker \$cents/pound EGimportprijs	SUIWPI														
bananen \$cents/pound prijs	BACWPI														
garnalen US\$/pound	GARWPI														
mais US\$/bushell	MAIWPI														
pinda US\$/metric ton	PINWPI														
cacao US\$cents/pound	CACWPI														
cocosnootolie US\$cents/pound	COCWPI														
palmolie US\$/metric ton	PALWPI														
%concurrerende uitvoerprijs	pbcon														
	ALUWPI	BAUWPI	HOUWPI	RIJWPI	KOFWPI	SUIWPI	BACWPI	GARWPI	MAIWPI	PINWPI	CACWPI	COCWPI	PALWPI	pbcon	
1954		75	75	134	162	83	81	48							
1955		73	81	112	154	80	81	75			106		100		-3.3
1956		73	137	108	149	78	108	80							4.3
1957		86	106	111	149	105	108	76							11.5
1958		95	103	111	135	101	100	72							8.2
1959	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	3.3
1960	103	102	125	92	99	98	98	96	98	97	79	83	94		2.3
1961	103	105	101	68	97	100	95	106	94	92	63	67	95		-.1
1962	100	107	106	107	92	100	91	142	96	101	60	66	88		4.5
1963	100	106	112	106	92	102	87	125	106	106	73	75	91		-.7
1964	106	102	121	98	126	102	83	115	108	109	67	78	97		-2.9
1965	109	103	120	94	118	103	78	118	109	119	51	92	114		.6
1966	109	116	108	94	110	106	75	148	114	111	69	82	97		7.6
1967	109	134	113	97	102	104	77	146	107	111	84	84	93		9.0
1968	111	138	124	99	101	90	75	165	94	105	97	102	70		2.4
1969	118	135	133	97	111	90	78	183	102	112	127	92	77		1.9
1970	124	135	137	98	151	90	81	175	115	119	93	100	108		1.9
1971	126	158	136	99	121	92	68	211	115	115	72	93	109		9.0
1972	119	170	161	111	142	121	79	263	110	142	85	65	91		2.3
1973	121	194	230	205	187	118	80	320	192	310	170	136	157		12.5
1974	154	230	210	286	198	189	90	297	260	203	269	264	288		20.3
1975	175	336	245	216	223	274	120	376	236	164	193	104	175		22.3
1976	179	375	247	159	404	238	126	534	221	205	311	110	166		7.0
1977	230	431	227	172	722	249	133	506	188	254	599	153	221		16.5
1978	267	442	299	206	447	283	140	513	198	239	473	181	250		8.7
1979	323	488	499	197	483	343	159	765	228	246	444	260	272		15.5
1980	357	679	544	256	565	392	183	648	247	281	355	178	243		20.5
1981	254	691	462	291	504	336	196	621	257	279	284	151	238		-11.5
1982	200	666	444	189	389	322	183	875	213	216	240	123	185		-11.6
1983	290	574	447	195	386	312	209	845	267	237	285	193	209		-.8
1984	252	527	451	196	405	285	180	738	267	194	325	305	304		-9.7
1985	210	525	406	197	403	286	185	670	221	152	302	156	209		-6.3
1986	231	527	391	177	625	331	193	824	173	172	277	78	107		4.4
1987	315	526	405	167	288	372	184	730	149	167	263	117	143		5.2
1988	513		385	222	330	423		795					183		
1989	\$390.		\$404.	\$212.	\$272.	\$389.		\$755.					\$149.		

bron: diverse International Financial Statistics (IFS) van het IMF. (onafgeronde cijfers: zie diskette)

MICRO 8. MICRODATA HUISHOUDONDERZOEK

Het HUISHOUDONDERZOEK 1968/1969, SPS, Paramaribo, 1969, onder 592 huishoudingen in en rond Paramaribo met als hoofd een werknemer met jaarinkomen beneden Sf 6000.- kent enkele gestencilde bijlagen met microdata. Het gaat onder andere om het huishoudinkomen, de omvang van de bestedingen van het huishouden en informatie over de vraag of het hoofd van het huishouden werkt bij de overheid of in het particulier bedrijf. Voorts is van het hoofd de landaard bekend.

Deze informatie is opgeslagen in een bestand, MICRO8, dat op de diskette 2 staat. Zie onderstaand een afdruk van het begin van dat bestand.

NUMMER: huishoudnummer

INK huishoudinkomen in Sf per maand

BEST: bestedingen van het huishouden in Sf per maand

AANT: aantal personen in het huishouden

Variabelen betreffende het hoofd van het huishouden:

DO: dummy bij ambtenaar 1, bij werknemer bedrijven 0

DH: dummy, bij Hindoestaan 1, anders 0

DJ: dummy, bij Javaan 1, anders 0

DR: dummy, bij niet-Creool, niet-Hindoestaan en niet-Javaan gelijk aan 1, anders 0. (Dus als zowel DH als DJ, als DR gelijk zijn aan nul gaat het om een Creool).

NUMMER	INK	BEST	AANT	DO	DH	DJ	DR	VOEDSEL	KLED.	HUISV.DIV.
1	410	402	5	1	0	0	0	enz.	enz.	
2	296	283	9	1	0	0	0	enz.		
3	311	386	9	1	0	0	0			
4	236	184	7	1	0	0	0			

enz.

enz. zie file MICRO8.WKS in diskette

ad MESO 1. Investerings per bedrijfstak 1953-1987.

De gegevens betreffende de jaren 1972 en later zijn afkomstig uit de Nationale Rekeningen. Over de jaren 1975-1979 zijn twee reeksen beschikbaar, namelijk uit de Nationale Rekeningen 1973-1979 en uit de Nationale Rekeningen 1975-1986. Voor de overlappende jaren 1975-1979 hebben we de eerste bron genomen, want dat sluit beter aan bij de berekening van de toegevoegde waarde van bedrijven. De gegevens over de jaren 1953-1971 zijn ontleend aan de Graaff, 1974, en hebben de SPS als bron. Beide reeksen sluiten redelijk aan. De investeringen van de handel in 1966 en 1967 in de Graaff, 1974 sporen niet met de Macroeconomische Beschouwingen 1967 van de SPS (zie ook Struben, 1970). Het totaal van beide jaren komt wel overeen. Wij hanteren de laatste uitsplitsing.

Alleen voor de jaren tot en met 1974 kunnen wij een uitsplitsing van de investeringen naar bedrijfstak maken. Wel beschikken we over de investeringen van de Suralco over de jaren 1958 tot en met 1985. Die bleken voor de jaren 1958-1974 (excl. 1964 en 1965) gelijk te zijn aan circa twee derde deel van de totale investeringen in de mijnbouw. Op basis daarvan hebben we de investeringen in de bauxiet in de jaren 1975-1985 berekend door ze gelijk te stellen aan 1.5 maal die van de Suralco.

Zowel in het jaar 1964 als 1965 geeft de optelling bij de Graaff, 1974 van de investeringen per bedrijfstak een lagere uitkomst dan het aldaar gepresenteerde totaal van bedrijven (verschil: 7,6 mln in 1964 en 12,6 mln in 1965). Voor de overheid geldt het spiegelbeeld. Aangezien dit belangrijke jaren zijn voor het Brokopondoproject hebben we de oplossing voor de raadselachtige discrepantie in die hoek gezocht. Daarbij kwam boven water dat er toen een boekhoudkundig gezien gecompliceerd project werd uitgevoerd. Het betreft de aanleg van de snelweg van Paramaribo naar Paranam, waar het bedrijf van de Suralco staat. Er was overeengekomen dat de Suralco die weg zou aanleggen tegen kostprijs en dat de overheid deze kosten aan de Suralco zou betalen, waarvoor ze bij de Suralco geld zou lenen. (van der Molen 1974, deel 1, bladzijde 116). Aangezien de kosten van de aanleg van de weg niet op de overheidsbegroting staan hebben wij deze investeringsuitgave bij de bedrijfstak mijnbouw geboekt.

Voor het jaar 1965 hebben we de investeringen in de mijnbouw met Sf 13 miljoen opwaarts bijgesteld. In dat jaar werd namelijk de aluinaarde en aluminiumproductie opgestart, waarbij de werkgelegenheid in die bedrijfstak met 38% toenam ten opzichte van 1964 (exclusief personeel Brokopondoproject, van der Molen, 1974, deel 2, blz 287). De bruto toegevoegde waarde van deze bedrijfstak nam echter slechts met 18% toe van Sf 64 naar Sf 75 miljoen. De waarde van de investeringen in halffabrikaat stellen we daarom op 13 miljoen ($(0,38 - 0,18) * 64$). Deze opwaartse correctie kan verder worden

gefundeerd door te verwijzen naar het feit dat alleen al de Suralco in dat jaar meer investeringen kende (Sf 74,0 mln, zie van der Molen, 1974, blz. 279) dan de 67,1 mln die in de SPS-reeks voor komt.

De *uitsplitsing* van de overheidsinvesteringen is gedaan op basis van: de Graaff, 1974; Centrale Bank van Suriname, 1981 (de tabel "gerealiseerde ontwikkelingsuitgaven"); en SPS, 1983 "sectoral breakdown of disbursements of Dutch aid"; en SPS 1989.

In de navolgende tabel wordt een summier overzicht om de vijf jaar gegeven betreffende de investeringen per bedrijfstak. Zie meso 1 voor de gegevens van de tussenliggende jaren. Bij die investeringen valt onmiddellijk de bedrijfstak mijnbouw in 1965 op; dat betreft de Brokopondoinvesteringen.

Tabel 1 ad MESO 1. Investerings per bedrijfstak

investerings	1955	60	65	70	74
per bedrijfstak, mln SF.					
B0) lvv	4	2	2	10	14
B1) bosbouw	0	1	2	0	8
B2) mijnbouw	3	21	67	21	100
B3) B4) en B5) industrie, openbaar nut en bouw	4	4	10	12	24
B6) B7) en B8) handel, transport, fin.-en overige diensten	8	10	18	12	38
W) woondiensten	6	7	10	12	17
O) Overheid	10	25	20	35	65
Totaal	35	70	129	102	267

de totale kapitaalvoorraad

Bij de analyse van de productiecapaciteit zullen we ons wat betreft de factor kapitaal, zoals gezegd, richten op de fysieke investeringen in landbouwgronden en stuwdam plus bauxietverwerkingsfabrieken.

Daarnaast bezien we hier de omvang van de kapitaalvoorraad vanuit een traditionele macro-optiek.

De kapitaalvoorraad kan worden gemeten als men beschikt over informatie betreffende de vervangingswaarde van de oorspronkelijke investeringen en de economische levensduur.

Gezien het heterogene karakter van de kapitaalgoederen is zulks slechts nauwkeurig mogelijk als men over zeer gedetailleerde informatie over een reeks van jaren beschikt (Redfern, 1955). (Zie Siebrand, 1976 voor een globale berekening voor Nederland).

Voor Suriname zijn reeksen beschikbaar met de investeringen per bedrijfstak vanaf 1953 tot 1974, zie Meso 1.

Daarnaast beschikken we over informatie betreffende de afschrijvingen en de boekwaarde van het geïnvesteerde vermogen per bedrijfstak in 1973 voor de grotere bedrijven uit het basismateriaal van de Nationale Rekeningen ABS, 1975, blz 63.), alsmede enige informatie betreffende 150 grote bedrijven uit een investeringsenquête van de SPS onder accountants. Zie tabel 2 ad Meso 1. Het gemiddelde afschrijvingspercentage daarin bedraagt 9. Aangezien de gegevens betreffende afschrijvingen en waarde geïnvesteerd vermogen steeds afkomstig zijn uit dezelfde micro bron, dus vermoedelijk volgens dezelfde boekhoudmethode, kan aan dit verhoudingsgetal enige betekenis worden toegekend. Dat betekent dat de economische levensduur 11 jaar ($1/0.09$) zou kunnen bedragen.

Tabel 2 ad Meso 1. Afschrijvingen in % boekwaarde geïnvesteerd vermogen(a)

bedrijfstak	1972	1966
	Nationale Rekeningen	Investeringsenquête S.P.S.
grootlandbouw	7% (.23) b)	
bosbouw, zagerijen	16% (.64)	19%
mijnbouw	8% (1.00)	6%
industrie, nut en bouw	10% (.31)	8%
handel, transport, ov.dienst	6% (.25)	6%
alle bedrijven	9% (.56)	

a) exclusief woondiensten en overheid

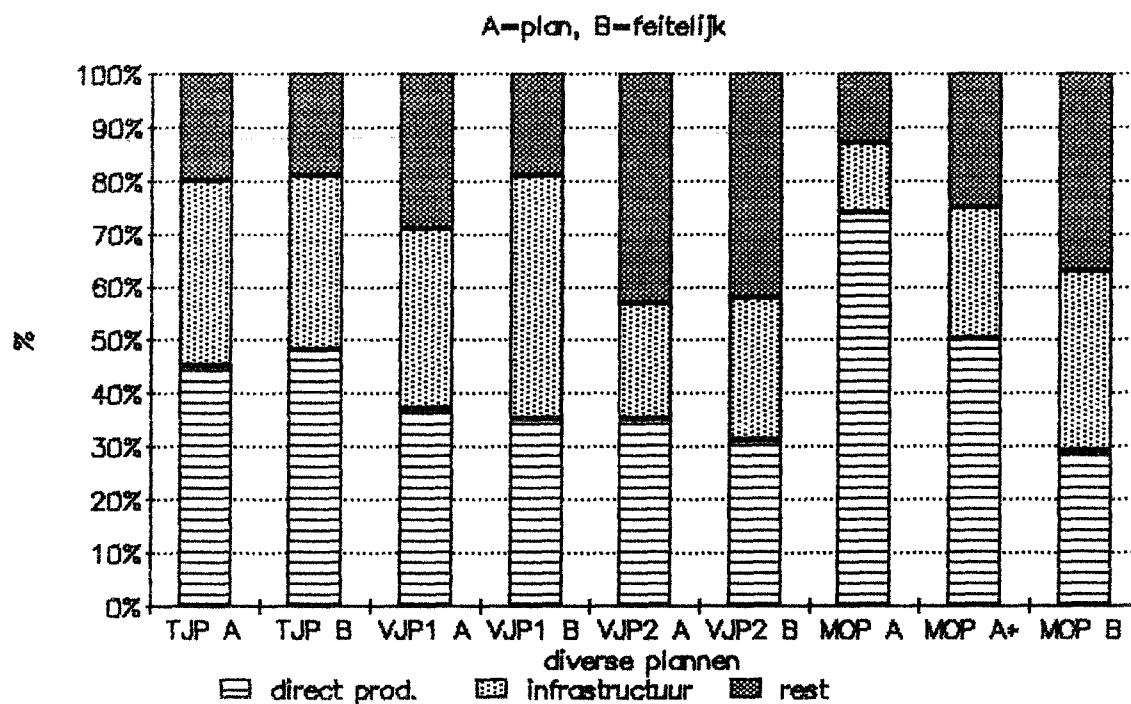
b) aandeel van de bedrijven in steekproef in totale werkgelegenheid

De SPS heeft voor het totaal wel eens een economische levensduur van 22 jaar gehanteerd (SPS jaarplan 1977, 1976), terwijl Kolnaar 20 als veronderstelling neemt. (Sedney, 1978).

overheidsinvesteringen:

Er bestaat veelal een discrepantie tussen de voorgenomen en gerealiseerde verdeling van de overheidsinvesteringen. Zie onderstaande figuur, getekend op basis van gegevens van Martopawiro(1988).

Figuur 1 ad Meso 1. Verdeling ontwikkelingsinvesteringen.

MESO 1. INVESTERINGEN NAAR BEDRIJFSTAK 1953-1987

investerings per bedrijfstak in mln.Sf

KORTE

NAAM

B0) 1vv	I*BOWN
B1) bosbouw	I*B1WN
B2) mijnbouw	I*B2WN
B3+4+5) industrie, openbaar nut en bouw	I345WN
B6+7+8+9) handel, trans., fin. en diensten	6789WN
W) woondiensten	I*BWWN
O) overheid	I*O*WN
investerings bedrijven	IB**WN

JAAR	I*BOWN	I*B1WN	I*B2WN	I345WN	6789WN	I*BWWN	I*O*WN	IB**WN
1953	4.5	.5	4.0	2.0	6.0	5.5	1.2	22.5
1954	4.5	.6	4.2	1.5	7.0	5.8	3.0	23.6
1955	4.3	.1	3.0	4.2	7.5	6.1	2.8	25.2
1956	3.2	.5	9.0	2.7	6.3	6.5	6.6	28.2
1957	3.7	.4	14.9	4.5	8.1	7.0	8.8	38.6
1958	3.5	1.0	13.5	4.0	10.5	7.2	9.7	39.7
1959	1.6	.9	22.6	2.8	5.7	7.5	13.6	41.1
1960	2.2	1.2	20.6	3.6	10.5	7.5	20.3	45.6
1961	2.1	1.2	23.5	5.8	8.1	8.4	17.8	49.1
1962	1.6	1.4	31.0	4.0	9.1	8.6	15.0	55.7
1963	1.7	.6	40.7	5.6	5.9	8.9	13.9	63.4
1964	2.4	1.7	93.2	6.3	7.7	9.3	14.0	120.6
1965	1.8	1.7	92.7	9.9	11.8	9.4	16.1	127.3
1966	2.5	5.7	43.8	18.0	14.4	11.6	21.8	96.0
1967	2.4	1.7	40.3	6.1	15.6	11.6	24.5	77.7
1968	3.0	1.8	39.2	12.5	12.9	12.5	18.8	81.9
1969	5.3	.2	30.6	14.3	5.1	13.6	24.3	89.1
1970	10.2	.2	20.7	12.3	13.3	12.4	31.5	69.1
1971	9.7	1.4	32.7	12.1	8.6	12.5	28.4	77.0
1972	7.3	1.0	33.5	13.2	20.0	15.0	40.9	90.0
1973	12.0	2.0	46.0	20.0	20.0	15.0	41.4	115.0
1974	14.0	8.0	100.0	24.0	39.0	17.0	43.3	202.0
1975			\$46				73.4	275.2
1976			\$22				120.3	160.9
1977			\$36				137.7	239.1
1978			\$35				139.2	218.9
1979			\$57				135.7	199.5
1980			\$90				128.5	292.1
1981			\$84				175.5	379.4
1982			\$65				184.9	322.4
1983			\$42				119.5	156.2
1984			\$48				85.1	118.8
1985			\$35				55.9	81.1
1986							40.8	53.5
1987							15.9	20.0

MESO 1. VERVOLG

VERVOLG MESO 1.

overheidsinvesteringen/ontwikkelingsuitgaven
uitgesplitst naar richting in mln.Sf

B0) lvv	B0
B1) bosbouw	B1
B2) mijnbouw	B2
B3+4+5) industrie, openbaar nut en bouw	B345
B6+7+8+9) handel, trans., fin. en diensten	B6789
W) woondiensten	W
overige diensten en infrastructuur	Divers
totaal	TOT

JAAR	B0	B1	B2	B345	B6789	W	Divers	TOTAAL
1953	42	0	0	0	42	17	0	100
1954	40	3	3	7	17	7	23	100
1955	32	14	4	0	0	14	36	100
1956	24	15	3	2	8	6	42	100
1957	26	6	3	1	7	3	53	100
1958	30	6	5	2	0	1	56	100
1959	29	6	10	10	0	0	46	100
1960	30	5	16	6	0	0	42	100
1961	40	4	15	11	0	1	28	100
1962	41	5	9	9	0	7	30	100
1963	37	7	10	3	7	5	31	100
1964	25	3	7	2	2	2	58	100
1965	21	3	6	1	2	2	64	100
1966	27	5	11	3	7	3	44	100
1967	19	5	11	1	2	4	58	100
1968	18	12	14	3	1	2	50	100
1969	17	9	10	2	4	0	58	100
1970	16	14	2	1	6	10	52	100
1971	24	14	2	1	2	3	55	100
1972	14	14	7	0	0	8	57	100
1973	22	19	5	0	0	9	46	100
1974	21	14	2	0	0	7	56	100
1975	7	14	1	0	0	7	71	100
1976	3	6	1	16	0	8	66	100
1977	7	6	1	10	0	12	64	100
1978	13	2	0	8	0	12	65	100
1979	19	1	0	16	0	14	49	100
1980	22	0	1	16	0	7	54	100
1981	20	0	0	4	0	17	59	100
1982	23	0	0	11	0	12	54	100
1983								
1984								
1985								
1986								
1987								

ad MESO 2. Bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten per bedrijfstak 1954-1987.

De uitsplitsing van de bruto toegevoegde waarde naar bedrijfstak is voor de jaren na 1972 ontleend aan de Nationale Rekeningen van het ABS. Voor de jaren daarvoor zijn SPS-cijfers gebruikt (de Graaff, 1974), waarbij echter een minder verfijnde bedrijfstaksindeling beschikbaar is. De twee reeksen sluiten overigens redelijk aan, want ze geven voor de gemeenschappelijke jaren, 1972 en 1973 vrijwel dezelfde uitkomsten.

De laatste tijd gebruikt het ABS een andere bedrijfstakindeling, met als voornaamste verschil dat de aluinaarde en aluminiumfabricage onder de industrie wordt geboekt. (ABS, 1988 en SPS, 1989). We geven vanaf het jaar 1977 apart de nieuwe reeks. (Voor de toegevoegde waarde van de overheid zullen we andere informatie gebruiken dan de oude reeks. Zie verder hierover bij de bespreking van de overheidsfinanciën.) N.B. we hebben bij de informatie betreffende de toegevoegde waarde en die van het aantal arbeidsplaatsen niet voor iedere bedrijfstak een plausibiliteitscontrole uitgevoerd.

Zie hieronder voor een beknopte overzichtstabel en Meso 2 voor de complete reeksen. Het belang van de diverse bedrijfstakken wordt via de volgende tabel in beeld gebracht.

Tabel ad Meso 2. De bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten per

	bedrijfstak in enkele jaren, in mln.SF.								
	55	60	65	70	75	79(a)79	85	87	
B0) lvv	15	20	29	38	72	127	116	143	180
B1) bosbouw	6	7	13	14	12	19	in	LVV	
B2) mijnbouw	35	59	76	163	190	275	125	95	60
B3+4+5) ind., nut, b.11	16	27	58	78	212	404	370	359	
B6+7+8+9) diensten	30	45	59	108	204	426	402	475	645
BW) woondiensten	5	9	11	17	30	65	70	92	124
Totaal bedrijven	101	155	224	397	586	1124	1117	1174	1368

(a) breuk in 1979: het ABS heeft de productie van aluinaarde en aluminium overgeheveld naar de bedrijfstak industrie. Dat geldt ook voor een deel van de verwerking van landbouw- en bosbouwproducten.

MESO 2. BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE PER BEDRIJFSTAK

BTWf in mln Sf. oude reeks

B0) lvv		BFB0WN
B1) bosbouw		BFB1WN
B2) mijnbouw		BFB2WN
B3) industrie		BFB3WN
B4) gas,water elektriciteit		BFB4WN
B5) bouw		BFB5WN
B3+4+5 industrie+nut+bouw		
B6) handel		BFB6WN
B7) transport		BFB7WN
B8) financiële diensten		BFB8WN
B9) overige diensten		BTB9WN
B6+B7+B8+B9 diensten		
W) woondiensten		BFBWWN
Totaal bedrijven		BFBTWN

JAAR	BFB0WN	BFB1WN	BFB2WN	BFB3WN	BFB4WN	BFB5WN	3+4+5	BFB6WN	BFB7WN	BFB8WN	BTB9WN	BFBWWN	BFBTWN	
1954	14.0	5.5	38.5				9.5					25.0	4.0	96.5
1955	15.0	5.5	35.0				11.0					30.0	4.5	101.0
1956	15.5	6.0	39.5				11.0					30.5	5.5	108.0
1957	15.9	6.0	47.0				12.5					34.5	6.0	121.9
1958	20.5	6.0	44.0				14.0					40.0	7.0	131.5
1959	21.0	6.5	54.0				14.5					41.5	7.5	145.0
1960	20.0	7.0	59.0				15.5					45.0	8.5	155.0
1961	20.5	8.5	58.0				16.0					44.0	9.0	156.0
1962	21.0	8.5	56.5				18.5					51.5	9.5	165.5
1963	22.0	10.0	59.0				20.0					56.0	10.0	177.0
1964	24.3	10.7	64.0				23.0					59.2	10.5	191.7
1965	28.8	12.6	75.5				27.0					68.7	11.0	223.6
1966	31.8	13.6	115.5				33.5					83.0	12.0	289.4
1967	36.8	13.1	134.5				44.5					99.0	13.0	340.9
1968	40.4	14.4	140.0				60.4					107.1	14.5	376.8
1969	37.0	15.0	155.0				56.8					106.4	15.0	385.2
1970	37.9	14.0	163.0				57.7					107.6	16.5	396.7
1971	41.2	16.0	187.0				61.6					108.2	20.0	434.0
1972	44.0	12.0	182.0				65.0					118.2	24.0	445.2
1973	51.0	11.0	197.0	44	16	12		84	20	17	13		26.0	491.2
1974	72.0	12.0	217.0	42	15	21		110	26	23	20		32.0	590.0
1975	72.0	12.0	190.0	45	18	15		124	32	30	18		30.0	586.0
1976	77.0	14.0	199.0	63	20	31		137	40	38	15		45.0	679.0
1977	102.0	20.0	230.0	80	23	96		175	52	44	20		49.0	891.0
1978	108.0	30.0	264.0	89	29	69		215	59	89	24		55.0	1031.0
1979	127.0	19.0	275.0	113	33	66		236	60	105	25		65.0	1124.0
1980			273.0											
1981			282.0											
1982			247.0											
1983			196.0											
1984			172.0											
1985			149.0											
1986			132.0											
1987														

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MESO 2. VERVOLG

VERVOLG MESO 2.

BTWf andere tak indeling

B0)+B1) lvv+bosbouw excl verw.	BF01WN
B2) mijnbouw excl verwerking	BFN2WN
B3) industrie incl verwerking waarvan landbouwprod.verw. waarvan houtverwerking waarvan aluinaarde en aluminium	BFB3WN
B4) gas,water,elektriciteit	BFB4WN
B5) bouw	BFB5WN
B6) handel	BFB6WN
B7) transport	BFB7WN
B8) financiële diensten	BFB8WN
B9) overige diensten	BFB9WN
W) woon- en commerc.diensten minus: rentemarge banken	BFBWWN
Totaal bedrijven	BFBTWN

JAAR	BF01WN	BFN2WN	BFB3WN	BFB4WN	BFB5WN	BFB6WN	BFB7WN	BFB8WN	BFB9WN	BFBWWN	BFBTWN				
1954															
1955															
1956															
1957															
1958															
1959															
1960															
1961															
1962															
1963															
1964															
1965															
1966															
1967															
1968															
1969															
1970															
1971															
1972															
1973															
1974															
1975	58.5	90.6	152.3	22.5	33.9	142.4	48.3	45.7	13.1	36.3	27.0	616.6			
1976	72.5	87.4	181.2	22.7	54.7	157.3	53.3	50.7	13.9	42.1	24.8	711.0			
1977	92.1	103.2	202.9	34.2	127.2	200.9	61.4	57.2	14.6	54.6	28.4	919.9			
1978	91.7	113.3	225.3	46.7	104.2	246.8	82.5	75.5	17.4	62.9	41.2	1025.1			
1979	116.0	125.0	239.6	62.1	102.6	270.9	77.8	89.9	19.1	70.4	56.0	1117.5			
1980	122.7	96.8	249.1	87.1	88.6	273.3	84.1	102.7	21.9	73.8	71.3	1128.8			
1981	140.1	123.6	271.2	73.4	106.8	286.7	98.6	142.8	26.4	76.9	93.9	1252.6			
1982	144.3	132.8	225.8	69.7	110.2	314.5	100.2	140.8	29.5	82.1	92.5	1257.4			
1983	126.9	95.7	195.3	14	15	50	92.9	99.7	310.6	106.2	118.6	32.1	83.9	75.3	1186.6
1984	134.5	92.7	197.4	21	12	47	88.0	106.5	271.2	111.4	117.7	25.2	86.7	74.7	1156.6
1985	142.7	94.6	206.6	19	25	39	66.4	97.2	267.8	127.7	147.4	21.0	92.3	89.3	1174.4
1986	164.2	79.0	226.6	21	27	44	50.4	104.9	278.0	138.9	170.8	32.7	102.3	112.5	1235.3
1987	206.1	58.7	210.6	11	26	32	65.8	115.6	267.1	153.7	203.5	33.8	134.1	128.9	1320.0

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

ad MESO 3. Arbeidsplaatsen per bedrijfstak 1954-1987.

De Nationale Rekeningen van Suriname geven voor de jaren na 1972 informatie over het aantal arbeidsplaatsen per bedrijfstak. Wat betreft de meest recente jaren gaat het daarbij om schattingen, gebaseerd op de waargenomen ontwikkeling in de grotere bedrijven, en steekproeven van beperkte omvang onder de kleinere bedrijven. In 1961, 1974 en 1976 zijn er algemene bedrijventellingen gehouden die het basismateriaal leverden voor de statistische berekening van het aantal arbeidsplaatsen inclusief de kleinere bedrijven. Op de gegevens van de landbouw komen we later terug. Betreffende de jaren voor 1972 zijn geen berekeningen van het ABS over het aantal arbeidsplaatsen voorhanden. Wel zijn er betreffende de jaren voor 1972 door de SPS berekeningen gemaakt, gebruik makend van gegevens uit accountantsverslagen van grotere bedrijven.

Voor de jaren 1968 tot 1973 hebben we gebruik gemaakt van de informatie in de Jaarverslagen van de Centrale Bank van Suriname over 1972 en 1973. Daar worden door de SPS vervaardigde berekeningen gepresenteerd. Deze reeks levert dus evenals de ABS-reeks 1973-1987 informatie voor het jaar 1973. De verschillen zijn niet groot, wel kent de 1968-1973 reeks minder detaillering naar bedrijfstak. De niveaucijfers 1968-1973 zijn omgezet in mutaties en daarna gekoppeld aan de niveaucijfers betreffende 1973 uit de Nationale Rekeningen. Anders dan voor de jaren 1973 en later is voor de jaren 1968-1972 geen uitsplitsing mogelijk van de diensten naar handel; transport; financiering; overige diensten. Voor wat betreft de bosbouw hanteren we echter, in afwijking van het voorgaande, de gegevens die voor de jaren 1960, 1964, 1970 en 1971 worden gegeven door de bosbouwkundige F.Essed (Essed 1973). Voor de bouw hanteren we voor 1969 en 1970 dezelfde omvang van de werkgelegenheid als in 1968 in plaats van de 4.7 resp. 4.5 die de CBvS geeft.

De zojuist genoemde gegevens uit de Jaarverslagen van de Centrale Bank zijn gebaseerd op ramingen van de SPS. We kunnen daarom nog verder terugkoppelen, want de SPS geeft in haar publicatie Macro-economische Beschouwingen 1969-1972 (SPS, 1976) ook ramingen voor het jaar 1964. Voor het jaar 1961 gebruiken we de informatie uit de Bedrijventelling 1961.

Voor alle jaren van 1957 tot en met 1972 konden we aan diverse Jaarverslagen van de Centrale Bank van Suriname gegevens ontleen over het aantal arbeidsplaatsen in de bauxietbedrijven (gelijk gesteld aan de mijnbouw).

Informatie over het aantal landsdienaren is ontleend aan verschillende bronnen (SPS, 1960; SPS, 1962; ABS, 1965; ABS, 1969; Financiële Nota 1971 en Financiële nota 1972; diverse Jaarverslagen CBvS). Dit leverde naast de reeks 1973-1987 een

nieuwe reeks voor het aantal landsdienaren op, namelijk een reeks 1957-1967 plus zoveel informatie voor de jaren tussen 1967 en 1973 dat koppeling mogelijk was.

Tenslotte vonden we in een oude publicatie met verslag over het tienjarenplan (SPS, 1960, blz 31 en 32) ramingen van het aantal arbeidsplaatsen voor de jaren 1954 tot en met 1957, met een uitsplitsing naar bedrijfstak. Landbouw en bosbouw werden daarbij tesamen genomen, maar uitsplitsing daarvan was mogelijk op basis van de Macro-economische beschouwingen 1953-68, waarin voor 1953 informatie wordt gegeven van zowel landbouw als bosbouw.

De legpuzzel begint nu aardig gevuld te raken. Blinde vlekken zijn nog:

de jaren 1958, 1959 en 1960,

de jaren 1962 en 1963,

de jaren 1965, 1966 en 1967.

(Overigens weten we voor al deze jaren wel de werkgelegenheid bij de overheid en ook de werkgelegenheid in de mijnbouw.)

Aangezien deze drie blinde vlekken niet aaneengesloten liggen, kan per blinde vlek via interpolaties enig idee worden verkregen. In de tabel wordt het steeds aangegeven als het om een geïnterpoleerd getal gaat; namelijk door dat te laten voorafgaan door een \$ teken. Op die manier zijn een aantal blinde vlekken gevuld, zonder dat de indruk wordt gewekt dat het om empirisch materiaal zou gaan, dat zonder meer bruikbaar is.

De landbouw bezien we apart. De gegevens betreffende het aantal arbeidsplaatsen in de landbouw zijn ramingen van het ABS en van de SPS, gebaseerd op informatie uit de landbouwtellingen van 1959 en 1969 en een telling uit 1980, alsmede informatie over de werkgelegenheid in de grote landbouwbedrijven. Voor tussenliggende jaren heeft men interpolaties gemaakt voor de werkgelegenheid in de kleinlandbouw. De SPS reeks loopt tot 1973, maar sluit niet aan bij de ABS reeks vanaf 1973. We hanteren voor de jaren tot 1969 de SPS en vanaf 1975 de ABS reeks en interpoleren voor de tussenliggende jaren. Deze grove aanpak betekent uiteraard dat men aan de arbeidsplaatsenreeks van de landbouw weinig of geen betekenis kan toekennen. De werkgelegenheidsontwikkeling in de landbouw laat zich niet goed vangen in een werkgelegenheidsbegrip dat is gebaseerd op "arbeidsplaats", omdat er in de Surinaamse kleinlandbouw zoveel medewerkende gezinsleden zijn, althans waren. In de hoofdtekst wordt aangegeven dat het aantal bedrijfsleiders met als hoofdberoep landbouwer zeer sterk is gedaald, terwijl het aantal bedrijfsleiders met andere hoofdactiviteit sterk toenam. Eigenlijk zouden we willen beschikken over het jaarlijkse totale aantal gewerkte uren in de landbouw, maar informatie

daarover bestaat niet. Dit betekent dat we bij de bouw van het model slechts een summiere plaats kunnen inbouwen voor de korte termijn ontwikkelingen van de werkgelegenheid in de landbouw. Aangezien we echter de economische analyse over een lange periode uitstrekken, zal het werkgelegenheidsaspect van de landbouw toch in beeld kunnen komen.

Bij de omvang van het aantal arbeidsplaatsen bij de overheid past de kanttekening dat dit inclusief de werkgelegenheid bij Posterijen en Landsbusdienst is, welke in de Nationale Rekeningen sedert het jaar 1975 tot de sector bedrijven worden gerekend.

Tenslotte gaan we in het kort in op drie statistische complicaties:

bosland

Aansluitend bij de problematiek om de jaarlijkse arbeidsvraagontwikkeling in de landbouw goed in beeld te brengen, melden we hier dat de totale werkgelegenheid in het bosland buiten beschouwing blijft. Deze in belangrijke mate zelfvoorzienende gemeenschappen zijn niet goed te analyseren met een markt-economische aanpak.

informele sector

Bij afwezigheid van werkloosheidsuitkeringen is er een grijs gebied tussen werkend en werkloos. (van Gelder, 1984). Dit betekent dat de statistische gegevens qua niveau met enige voorzichtigheid moeten worden gehanteerd.

nevenfuncties

Een deel van de werkende personen wordt dubbel geteld; vele personen in de landbouw hebben ook een functie in andere bedrijfstakken. Vele landsdienaren, die in Suriname van 7.00 tot 14.00 uur werken, hebben ook nog elders een baantje. Het ABS raamde in de Nationale Rekeningen 1974 (ABS, januari 1976) het aantal nevenfuncties op 17% ; dus het aantal werkenden op 0,85 van het aantal arbeidsplaatsen. In de Financiële Nota 1989 worden ramingen van de SPS gemeld, waarbij voor het jaar 1982 en later het aantal werkenden wordt geraamd op 0,85 van het aantal arbeidsplaatsen.

beknopt overzicht

Onderstaande tabel geeft een beknopt overzicht van het aantal arbeidsplaatsen per bedrijfstak voor enkele peiljaren. Zie Meso 3 voor alle jaren van 1954 tot en met 1987. Men ziet het hoge aandeel, dat de mijnbouw inclusief bauxietverwerking in de toegevoegde waarde heeft, niet weerspiegeld in de werkgelegenheidscijfers. Merk op dat de werkgelegenheid in bedrijven sinds het midden van de jaren zestig niet meer groeide, maar dat het aantal arbeidsplaatsen bij de overheid fors toenam.

Tabel ad Meso 3. WERKGELEGENHEID

	54	61	64	69	73	78	83	87
ARBEIDSPLAATSEN*1000 per tak								
0 lvv	27	26	25	23	19	14	14	13
1 bosbouw en houtverwerking	1	2	2	2	2	2	3	2
2 mijnbouw, bauxietverwerking	3	4	5	6	7	6	5	4
3+4 industrie en openbaar nut	6	7	8	12	11	12	13	12
5 bouw en constructie	2	3	3	4	2	4	3	3
6 handel, restaurants					13	15	14	9
7 transp., opslag, communicatie					3	4	4	4
8 financiering					2	2	2	2
9b overige diensten					3	4	4	3
subtotaal diensten 6+7+8+9b	9	20	22	19	21	25	24	18
totaal bedrijven	48	62	64	65	63	64	62	50
9a overheid	7	12	15	21	25	39	37	39
totaal generaal	55	74	78	86	88	103	96	89

MESO 3. ARBEIDSPLAATSEN PER BEDRIJFSTAK

ARBEIDSPLAATSEN*1000 per bedrijfstak	
0 lvv	AB0*AN
1 bosbouw en houtverwerking	AB1*AN
2 mijnbouw en baxietverwerking	AB2*AN
3+4 industrie en openbaar nut	AB34AN
5 bouw en constructie	AB5*AN
6 handel,restaurants	AB6*AN
7 transport opslag en communicati	AB7*AN
8 financiering	AB8*AN
9b overige diensten	AB9BAN
subtotaal diensten 6+7+8+9b	6789AN
totaal bedrijven	AB**AN
9a overheid	AO**AN
totaal generaal	A***AN

JAAR	AB0*AN	AB1*AN	AB2*AN	AB34AN	AB5*AN	AB6*AN	AB7*AN	AB8*AN	AB9BAN	6789AN	AB**AN	AO**AN	A***AN
1954	27.4	1.2	2.7	5.6	2.5					8.8	48.2	6.6	54.8
1955	27.9	1.2	3.4	6.2	2.0					9.2	49.8	7.6	57.4
1956	28.3	1.2	2.9	6.5	1.2					9.6	49.8	8.4	58.1
1957	28.8	1.2	3.1	6.6	1.7					10.5	52.0	9.5	61.5
1958	28.2	1.3	3.3	\$6.7	\$2.0					\$13.4	\$54.9	9.6	\$64.5
1959	27.5	1.4	3.8	\$6.8	\$2.3					\$16.3	\$58.1	10.5	\$68.6
1960	26.9	1.5	4.5	\$6.9	\$2.6					\$19.2	\$61.6	11.3	\$72.9
1961	26.3	1.5	4.5	7.0	3.0					20.0	62.3	12.0	74.2
1962	25.7	1.6	4.8	\$7.3	\$2.9					\$20.5	\$62.8	13.0	\$75.7
1963	25.1	1.6	5.1	\$7.6	\$2.7					\$21.1	\$63.2	14.0	\$77.1
1964	24.5	1.6	5.4	7.8	2.6					21.7	63.6	14.8	78.3
1965	23.9	1.7	5.6	\$8.8	\$2.9					\$21.5	\$64.4	15.5	\$79.9
1966	23.3	1.7	5.4	\$9.9	\$3.2					\$21.2	\$64.7	16.2	\$80.9
1967	22.6	1.8	5.4	\$10.9	\$3.5					\$20.9	\$65.1	18.1	\$83.1
1968	22.0	1.8	5.6	11.9	3.9					20.7	65.9	18.5	84.4
1969	22.9	1.9	5.6	11.8	3.9					19.2	65.3	20.7	86.0
1970	\$21.6	1.9	6.0	12.3	3.9					20.9	66.6	24.1	90.7
1971	\$20.3	1.6	6.1	13.1	3.2					19.6	63.9	24.2	88.1
1972	\$19.0	1.8	6.8	13.7	2.1					19.9	63.3	23.7	87.0
1973	\$17.7	1.9	7.4	11.1	2.3	13.1	3.1	1.7	3.2	21.1	61.5	25.4	86.9
1974	\$16.4	1.9	7.5	11.2	2.7	13.0	3.0	1.7	3.3	21.0	60.7	28.4	89.1
1975	15.3	1.8	6.9	10.9	4.3	14.2	3.5	1.7	3.4	22.8	64.2	29.4	93.6
1976	14.7	1.8	6.8	10.9	4.6	13.9	3.0	1.8	3.4	22.1	62.8	32.7	95.5
1977	14.5	1.8	6.7	11.2	5.2	15.0	2.8	1.9	3.4	23.1	63.7	35.9	99.6
1978	14.2	2.5	6.2	11.6	4.2	15.3	3.6	2.0	3.7	24.6	63.9	39.0	102.9
1979	13.9	3.2	6.0	11.5	3.5	14.9	3.6	2.2	3.7	24.4	62.5	39.6	102.1
1980	13.9	3.2	6.0	12.5	3.5	14.5	3.7	2.1	3.8	24.1	63.2	35.2	98.4
1981	14.0	3.1	6.0	12.3	3.8	14.4	3.7	2.1	3.5	23.7	63.0	35.4	98.4
1982	14.0	3.2	5.4	12.4	3.6	14.8	3.8	2.2	3.6	24.4	62.9	35.3	98.2
1983	13.9	3.2	5.1	12.6	3.1	14.0	3.7	2.2	3.7	23.6	61.5	37.0	98.5
1984	13.8	2.9	4.6	12.4	2.8	12.8	3.8	2.2	3.8	22.7	59.2	37.0	96.2
1985	13.4	2.9	4.4	12.0	3.0	11.7	3.8	2.3	3.6	21.3	57.0	38.0	95.0
1986	13.0	2.6	3.8	11.6	2.8	10.2	3.8	2.0	3.5	19.4	53.4	38.5	91.8
1987	12.9	2.0	3.6	10.9	2.6	8.7	3.7	2.0	3.4	17.9	50.2	39.5	89.4

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

ad MESO 4. Loonindices per bedrijfstak 1961-1987.

Het ABS heeft reeksen met de ontwikkeling van de loonsom per werknemer gemaakt vanaf 1972. De ABS gegevens betreffende het jaar 1972 waren echter gebaseerd op beperkte informatie, zodat voor dat jaar slechts een beperkte uitsplitsing naar bedrijfstak mogelijk is. De SPS heeft op basis van accountantsgegevens over grotere bedrijven berekeningen gemaakt over de mutatie in de loonsom per werknemer over de jaren 1968-1972 (SPS, 1976). Dat betreft overigens een minder verfijnde bedrijfstakindeling als de latere ABS-reeks kent, maar de SPS en ABS reeksen zijn, althans qua mutaties, wel te koppelen. Voor het jaar 1966 en 1967 is alleen voor het gemiddelde van bedrijven de loonbeweging bekend. Voor de jaren 1965-1968 is de loonontwikkeling in de beide bauxietbedrijven bekend (van der Molen, 1975 deel 2 blz 283 en 287), terwijl voor de Suralco ook over 1964 lonen en werkgelegenheid bekend zijn.

Daarnaast beschikken we over informatie over de loonsom per werknemer per bedrijfstak in 1961 dank zij de bedrijventelling die in dat jaar werd gehouden. Betreffende de jaren tussen 1961 en 1966 alsmede over de jaren vóór 1961 zijn geen loonstatistieken voorhanden. Wel is er de jaren vanaf 1957 de loonsom per werknemer van de overheid bekend.

Wat betreft de overheidsloonsom bestaat er namelijk een reeks die teruggaat tot 1965. Oude ABS publicaties geven daarnaast data betreffende de toegevoegde waarde van de overheid tegen factorkosten over de jaren 1957 tot en met 1965 (ABS, 1969, blz 123). Soortgelijke informatie is ook voor handen betreffende de jaren 1956 tot 1959 (ABS, 1962, blz 128), waarbij een kwantitatieve onderbouwing van de berekening wordt gegeven. Daaruit blijkt dat de bruto toegevoegde waarde van de overheid toen werd gedefinieerd als de loonsom exclusief pensioenen, inclusief uitgaven werkverschaffing, plus huren overheidsgebouwen (Afschrijvingen werden toen dus bij de overheid niet meegenomen. Thans worden in de Nationale Rekeningen van Suriname de afschrijvingen van de overheid op nul gesteld). In het jaar 1959 bleek de loonsom (inclusief pensioenen) van de overheid gelijk aan 0,96 maal deze bruto toegevoegde waarde. Voor het jaar 1965 is koppeling mogelijk; het bleek dat de loonsom (inclusief pensioenen) in dat jaar volgens de meer recente reeks gelijk was aan 0,97 % van de bruto toegevoegde waarde van de oudere reeks. Via dat verhoudingsgetal is de loonsom van de overheid teruggerekend tot 1956. Gelet op de geringe inflatie in de voorafgaande jaren, is verondersteld dat er in de twee jaren voorafgaand aan 1956 geen stijging van de loonsom per werknemer van betekenis was. Via de beschikbare informatie over het aantal arbeidsplaatsen kon de loonsom worden teruggerekend tot 1954.

De aldus in eerste ronde opgestelde reeks met de loonsom van de overheid bleek echter niet te sporen met de nieuwe reeks van het ABS in de Nationale Rekeningen 1975-1986. De in eerste ronde berekende reeks kwam voor het jaar 1975 16,7% lager uit dan de ABS reeks. Zoals eerder opgemerkt hanteerde het ABS ingaande het jaar 1975 een indeling waarbij de Posterijen en Landsbusdienst niet meer tot de sector overheid, maar tot de sector bedrijven wordt gerekend. Dat kan echter maar een deel van het verschil verklaren. We vermoeden dat de nieuwe reeks van het ABS exclusief pensioenen is. Met de ons beschikbare informatie konden wij deze breuk niet goed helen en om er voor te zorgen dat er althans consistentie is wat betreft de mutaties, hebben we de reeks die we in eerste ronde hadden gemaakt, voor de jaren 1954-1974 vermenigvuldigd met 0,833 terwijl we de post inkomensoverdrachten om niet hebben verhoogd met 0,167 maal de reeks in eerste ronde. Voor de jaren 1975 en volgende hanteren we de nieuwe ABS reeks. Dank zij deze aanpak kloppen de procentuele mutaties van de loonsom, óók wat betreft de mutatie 1974/1975, welke we namelijk uit diverse bron kennen en die ook kan worden onderbouwd op basis van de loonronde die de landsdienaren toen kregen.

Voor de mutatie 1960/1961 is er een hoge stijging die we niet kunnen verklaren. De cijfers komen echter uit officiële bron (ABS, 1969 blz 123) zodat we ze laten staan.

Naast de ontwikkeling van de verdiende lonen is ook de loonmutatie uit hoofde van CAO afspraken voor een aantal jaren bekend. In onderstaande tabel worden gemiddelden per bedrijfstak en voor het totaal van bedrijven onder CAO gegeven.

Tabel ad meso 4 Contractloon stijging per bedrijfstak
C.A.O.-loonstijgingen per bedrijfstak (excl. overheid)
% mutaties per jaar

	74	75	79	80	82	83	84	85	86	87
landbouw en bosbouw	16	10	13	15	10	13	..	3	6	3
mijnbouw	6	23	15	15	12	12	13	0	0	0
industrie	11	10	13	13	14	13	11	7	3	2
openbaar nut	13	14	16	18	15	11	11	11
bouw	11	13	14	11	..	4	4	0
handel, hotels	11	10	12	14	13	13	12	3	2	0
transport	9	11	11	10	..	7	5	5
banken	10	11	12	12	13	13	14	7	5	6
overige diensten	9	9	15	14	10	6	5	2
totaal	9	16	13	14	13	13	12	5	4	3

de gegevens hebben betrekking op de circa 16000 werknemers die onder een CAO vallen.

bronnen: Ministerie van Arbeid, van Schaaik 1975 en IMF.

MESO 4. LONEN PER BEDRIJFSTAK

LOONSOM per werknemer 1973=100	JAAR
0 lvv	LB0*PN
1 bosbouw en houtverwerking	LB1*PN
2 mijnbouw en bauxietverwerking	LB2*PN
3+4 industrie en openbaar nut	LB34PN
5 bouw en constructie	LB5*PN
6 handel,restaurants	LB6*PN
7 transport opslag en communicatie	LB7*PN
8 financiering	LB8*PN
9 overige diensten	LB9*PN
subtotaal diensten 6+7+8+9b	L6-9PN
totaal bedrijven	LB**PN
idem,met weging loon bedr.tak'73	LBG*ON
9a overheid	LO**PN

JAAR	LB0*PN	LB1*PN	LB2*PN	LB34PN	LB5*PN	LB6*PN	LB7*PN	LB8*PN	LB9*PN	L6-9PN	LB**PN	LBG*ON	LO**PN
1954													
1955													
1956													
1957													53.7
1958													55.8
1959													56.7
1960													59.2
1961		47.7	35.0	37.8	45.4					42.1	34.5	38.8	74.5
1962													70.6
1963													67.4
1964			46.9										72.9
1965			54.1										75.0
1966			55.4								48.0		85.2
1967			57.0								53.0		81.0
1968			62.5	65.0						66.3	58.4		83.1
1969	72.2	65.8	62.1	74.8	45.3					74.2	63.1	68.1	86.9
1970	80.8	70.3	70.5	78.2	52.6					73.3	69.6	72.6	87.6
1971	88.9	86.0	80.8	91.8	79.1					79.3	77.9	82.7	88.9
1972	90.0	89.3	94.3	97.1	90.0					88.8	88.9	92.3	104.6
1973	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1974	141.7	135.3	107.9	106.1	104.8	107.4	101.2	140.0	106.3	111.5	113.1	112.1	101.6
1975	166.7	147.1	158.7	128.2	79.4	105.3	119.0	166.7	125.0	122.9	137.5	139.9	123.4
1976	183.3	173.5	144.4	208.7	123.0	185.3	172.6	203.3	142.5	178.5	164.2	168.4	132.9
1977	245.0	214.7	169.8	243.3	172.2	271.6	258.3	225.0	172.5	244.0	205.4	211.7	155.6
1978	300.0	223.5	200.0	270.5	356.3	207.4	222.6	215.0	193.8	210.4	241.1	227.9	165.8
1979	321.7	239.7	236.5	294.6	298.4	217.9	181.0	228.3	196.3	207.1	251.0	244.7	171.5
1980	379.8	283.0	281.6	353.6	337.2	246.2	211.6	258.0	231.7	237.4	296.0	288.0	196.6
1981	444.3	331.1	321.0	397.9	397.9	285.6	241.3	307.0	238.7	276.2	343.7	330.9	239.0
1982	508.9	379.2	397.0	445.2	381.0	305.3	264.6	335.4	245.6	298.4	381.7	381.3	300.6
1983	550.7	410.4	447.7	459.9	391.1	329.9	315.3	371.5	243.3	330.9	414.2	418.2	309.7
1984	588.6	438.7	523.7	492.4	488.9	352.1	330.2	394.7	234.0	341.7	444.9	460.5	309.8
1985	615.2	458.5	501.2	579.2	451.8	393.9	351.3	428.3	278.0	383.1	475.9	480.0	309.5
1986	634.2	472.6	520.9	532.3	482.2	406.2	387.3	430.9	317.4	397.6	472.1	486.5	325.3
1987	619.0	461.3	416.7	554.0	485.6	384.1	412.7	456.7	324.4	399.3	478.0		359.8

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

ad MESO 5. Input-output-tabel 1973.

Deze is ontleend aan Van Welzenis, 1976. Afgezien van deze tabel betreffende 1973 en de daarvan afgeleide tabellen betreffende 1974 en 1977 (SPS, Jaarplan 1977) zijn er geen input-output-tabellen voor Suriname beschikbaar. (Zie overigens Salomon, 1988, voor een eerste Social Accounting Matrix van Suriname).

Op basis van de input-output tabel van 1973 zijn de gecumuleerde primaire kosten per finale afzetcategorie becijferd. Vervolgens zijn op basis daarvan de gecumuleerde primaire kostenquotes per finale afzetcategorie berekend: zie onderstaande tabel. Deze gecumuleerde quotes geven het directe plus indirecte aandeel van van bijvoorbeeld de invoer in de totale waarde van de consumptie van gezinnen. Dat bedraagt blijkens onderstaande tabel 47%, terwijl men uit de input-output tabel kan becijferen dat het directe aandeel van de invoer in de gezinsconsumptie slechts 31% bedraagt. Kennelijk bestaat 16% van de waarde van de gezinsconsumptie uit geïmporteerde grondstoffen die nog enige bewerking in Surinaamse bedrijven ondergaan voor ze aan de consument worden verkocht. De kostenquotes uit de input-outputtabel geven ook informatie over de relaties met het buitenland: Suriname heeft een gecumuleerde invoerquote van 34%, hetgeen betekent dat de economie een zeer open karakter kent. Verder kan men aflezen dat een kwart van de uitvoerwaarde bestaat uit goederen die eerder ten behoeve van die export werden geïmporteerd.

De gegevens betreffende de overheidsconsumptie in de input-outputtabel 1973 komen overeen met de Nationale Rekeningen 1973, maar niet meer met latere Nationale Rekeningen die op dit punt zijn herzien.

We hebben op basis van de input-output gegevens ook berekend hoe de arbeidsplaatsen, direct plus indirect tesamen, kunnen worden toegeedeeld naar de finale afzet. Zie onderaan in tabel ad Meso 5. Daaruit blijkt dat 22700 van de in totaal 86900 arbeidsplaatsen uiteindelijk voor de export werken. Verder is daar ook het aantal arbeidsplaatsen per miljoen gulden afzet becijferd. Hier spant de overheidsconsumptie de kroon: dat is het meest arbeidsintensieve deel van de economie.

Tabel ad Meso 5. Gecumuleerde primaire kostenquoten per finale afzetcategorie, berekend uit input-outputtabel 1973.

	consumptie		invest.		uitvoer	
	overh.gezin.		overh.bedr.		tot.	
afschrijvingen bedrijven	0,01	0,05	0,04	0,05	0,10	0,06
lonen bedrijven	0,04	0,17	0,26	0,17	0,25	0,18
overig inkomen bedrijven	0,04	0,20	0,22	0,18	0,32	0,21
Invoer	0,12	0,47	0,43	0,54	0,24	0,34
indirecte belastingen	0,02	0,10	0,10	0,06	0,08	0,07
overheidslonen	0,64	0,00	0,00	0,00	0,01	0,11
overheidsafschrijvingen	0,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02
Totaal primaire afzet	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
arbeidsplaatsen *1000 cumulatief per afzetcategorie	27,7	28,4	3,1	4,9	22,7	86,9
aantal arbeidsplaatsen per miljoen gulden finale afzet	154	79	77	45	61	81

MESO 5. INPUT-OUTPUT TABEL 1973

INPUT-OUTPUTTABEL SURINAME 1973 LOPENDE MARKTPRIJZEN in Sf.mln.

INPUT \ OUTPUT	bedrijfstakken:					totaal interm. levering	con- sumptie overheid	con- sumptie gezinnen	inves- teringen overheid	inves- teringen bedrijven	uitvoer goederen diensten	totaal finale afzet
	0	2	134	5	6789							
bedrijfstakken:												
0. LVV			5			5		40			30	70
2. Mijnbouw								5		30	280	315
134. Bosb.Ind.Nut	10	30	30	5	20	95	10	65		5	15	95
5. Bouw									20	20		40
6789.Diensten	5	15	15	5	30	70	15	140	15	20	40	230
Tot.interm.kosten	15	45	50	10	50	170	25	250	35	75	365	750
Invoer goed+dienst	10	60	60	15	40	185	15	110	5	40	5	175
Indirecte belasting		15	15		50	80						
Afschrijvingen	5	30	10		20	65	25					25
Lonen	15	70	35	10	60	190	115				5	120
Overig inkomen	30	95	20	5	80	230						
Tot.primaire kosten	60	270	140	30	250	750	155	110	5	40	10	320
INPUTTOTAAL	75	315	190	40	300	920	180	360	40	115	375	1070

bron: van Welzenis, 1976

GECUMULEERDE PRIMAIRE KOSTEN NAAR FINALE AFZET CATEGORIEEN

middelen: (bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten invoer, en indirecte belastingen)	con- sumptie overheid	con- sumptie gezinnen	inves- teringen overheid	inves- teringen bedrijven	uitvoer goederen diensten	totaal
bedrijfstakken:						
0. LVV	0	28	0	0	21	50
2. Mijnbouw	0	3		18	173	195
134. Bosb.Ind.Nut	5	33	2	5	20	65
5. Bouw	0		8	8		15
6789.Diensten	10	89	11	15	36	160
Invoer van goederen en diensten	22	170	17	62	90	360
subtotaal	36	324	36	108	341	845
indirecte belastingen overheid	4	36	4	7	29	80
	140				5	145
Totaal finale afzet	180	360	40	115	375	1070

met dank aan P.de Jong voor het berekenen van deze cumulatietabel

DE SECTOR DATA

ad SECTOR 1. De betalingsbalansen 1954-1987.

Bij de constructie van deze tabel bleek er veel informatie in de diverse Jaarverslagen van de Centrale Bank voorhanden. Daarbij hebben we gezocht naar een zodanige indeling dat over de hele periode 1954-1987 alle componenten zouden kunnen worden gevuld. Uiteindelijk is het mogelijk gebleken vrij gedetailleerde tijdreeksen samen te stellen. Deze detaillering was gewenst om - dit komt verderop ter strake- met behulp van onder andere deze informatie over het verkeer met het buitenland, de Nationale Rekeningen over de periode 1954-1971 te kunnen construeren alsmede een daarmee en met de Overheidsfinanciën consistent Monetair Overzicht.

Voor zover mogelijk worden de invoer en uitvoer zowel op transactiebasis als op kasbasis weergegeven.

Op het punt van de post "migratie en particuliere schenkingen" was met het ons beschikbare materiaal een breuk tussen 1975 en 1976 onvermijdelijk; vóór 1976 komt deze post als saldo post onder de kapitaalrekening voor, terwijl in 1976 en later de componenten van deze post apart verschijnen aan zowel de inkomsten als de uitgavenkant van de lopende rekening, namelijk onder de inkomensoverdrachten. Uit detailgegevens (Centrale Bank van Suriname, 1982) blijkt dat van de ontvangen inkomensoverdrachten in 1976 ad Sf54,7 mln , Sf 42,6 mln. betrekking heeft op "particuliere schenkingen en migratie". Dit hangt vermoedelijk samen met de omvangrijke migratie in het voorafgaande jaar. Wij boeken daarom in de kapitaalrekening voor 1976 onder "migratie en particuliere schenkingen" Sf 42,6 mln. en onder ontvangen inkomensoverdrachten op de lopende rekening Sf 12,1 miljoen.

Voorts wijzen we er op dat betreffende de jaren vóór 1976 onder de post "particulier kapitaal op korte termijn" vermoedelijk ook enkele restposten werden geboekt, die later apart voorkomen: "nog te rubriceren posten", "waardering goud en trekkingsrechten", "netto overige buitenlandse vorderingen".

Voor de jaren 1954-1956 zijn aan de ontvangstenzijde de posten "overige particuliere diensten" en "salarissen" in het basismateriaal tezamen genomen. We hebben ze gesplitst op basis van de verdeling in 1957. Idem voor de posten aan de ontvangstenzijde "overige particuliere diensten", "overheidsuitgaven", "salarissen", en "inkomensoverdrachten" over de jaren 1954-1956.

De zogenaamde "pakkettenhulp", goederen pakketten die Surinaamse Nederlanders naar hun familie in Suriname sturen,

komt niet voor op de betalingsbalans. De Surinaamsche Bank schat de waarde ervan over 1988 op ongeveer Sf 40 miljoen. Wij laten deze economische transacties die buiten de geldeconomie vallen buiten beschouwing. Dit naar analogie van de zelfvoorzienende landbouw die in de Nationale Rekeningen eveneens buiten beschouwing blijven.

SECTOR 1. BETALINGSBALANSEN 1954-1987

BETALINGSBALANS	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
uitvoer transactiebas	55.2	50.4	59.0	65.2	62.3	77.0	82.5	78.0	80.0	87.5	90.1	110.7
invoer transactiebas	52.0	51.7	62.6	73.1	71.4	84.9	102.0	101.1	103.0	110.2	152.1	179.5
<hr/>												
BETALINGSBALANS KASBA												
**LOPENDE REKENING												
*ontvangsten												
goederenuitvoer (fob)	45.0	43.7	63.7	64.7	62.6	78.8	87.6	81.1	82.1	88.1	95.1	110.3
vervoer	.2	.8	2.8	3.3	3.2	3.7	4.4	3.9	2.9	3.3	4.5	4.8
reisverkeer	.6	1.0	1.4	2.0	1.6	2.2	2.8	2.9	3.0	3.3	3.8	4.8
overige part.diensten	\$2.7	\$3.0	\$3.5	3.6	2.1	3.3	4.2	4.3	3.7	3.4	2.9	3.0
overheidsontvangsten	3.6	2.3	2.8	3.9	3.9	3.8	4.2	5.3	5.7	7.0	7.5	8.9
salarissen	\$2.0	\$2.2	\$2.5	2.6	3.0	2.6	3.4	3.6	3.1	3.2	3.6	4.4
kapitaalopbrengsten	.4	.3	.3	.7	.4	.6	.5	.3	.3	.4	1.0	1.5
inkomensoverdrachten												
<hr/>												
totaal ontvangsten lo	54.5	53.3	77.0	80.8	76.8	95.0	107.1	101.4	100.8	108.7	118.4	137.7
*uitgaven												
goederenimport(cif)	46.5	47.6	59.4	72.7	69.5	82.0	98.2	99.5	100.1	106.7	140.8	164.5
vervoer	2.2	2.0	1.3	1.2	1.2	4.5	2.2	2.0	1.9	3.0	3.2	3.5
reisverkeer	.9	1.1	1.5	1.8	2.9	2.5	2.9	3.2	4.2	4.2	4.9	5.6
overige part.diensten	\$1.3	\$1.2	\$3.2	3.8	2.9	4.3	5.2	6.7	6.9	8.2	11.3	8.9
overheidsuitgaven	\$4	\$4	\$1.0	1.1	1.0	1.0	1.5	1.7	1.8	2.0	1.5	1.4
salarissen	\$2	\$2	\$4	.5	.9	1.2	1.8	2.1	3.0	4.5	4.5	6.2
kapitaalopbrengsten	8.3	4.7	11.3	11.7	9.8	23.1	28.3	26.7	26.8	28.9	30.1	30.0
inkomensoverdrachten	\$8	\$8	\$2.0	2.4	2.6	2.9	3.3	4.3	4.7	3.5	3.6	2.9
<hr/>												
tot.uitgaven lop.rek.	60.6	58.0	80.1	95.2	90.8	121.5	143.4	146.2	149.4	161.0	199.9	223.0
Saldo LopendeRekening	-6.1	-4.7	-3.1	-14.4	-14.0	-26.5	-36.3	-44.8	-48.6	-52.3	-81.5	-85.3
<hr/>												
**KAPITAALREKENING												
saldi:												
part.kap. l.t.	3.8	3.2	4.2	7.7	8.9	21.7	18.0	22.1	31.9	34.7	76.3	66.6
,, ,, k.t.				-7	-4.1	-1	.6	-4.0	-1.9	.6	-4.5	-1.0
migratie+ part.schenk	-.9	-.3	-.2	-.1	.2	.4	.4	.4	.1	-.4	-.1	.3
overheidsscheking			2.7	4.0	4.9	5.8	6.5	8.5	7.5	13.1	6.8	10.5
l.t.overheidskrediet			2.3	3.6	4.7	7.8	7.2	15.3	13.9	13.8	15.9	22.2
aflossing op ,,			-.2	-.2	-.2	-.1	-.1	-.4	-1.5	-1.7	-3.3	-7.2
overig overheidskap.				.1	-.4	-.3	-.3	.5	-1.6	.1	-.4	
<hr/>												
saldo kap.rekening	2.9	2.9	8.8	14.3	14.5	35.1	32.3	41.6	50.5	58.5	91.2	91.0
nog te rubriceren												
<hr/>												
saldo totale rekening	-3.2	-1.8	5.7	-.1	.5	8.6	-4.0	-3.2	1.9	6.2	9.7	5.7
waardering goud+sdr.												
kap. deviezenbanken %												
toename(+)/mon.reserve	-3.2	-1.8	5.7	-.1	.5	8.6	-4.0	-3.2	1.9	6.2	9.7	5.7
<hr/>												
*saldingsposten:												
toename goudvoorraad	.2	.2	.3	.1	4.8	0.0	4.7	0.0	-4.7	0.0	-4.7	0.0
toename(+)/deviezen	-3.4	-2.0	5.4	-.2	-4.3	8.6	-8.7	-3.2	6.6	6.2	14.4	5.8
netto overige buitenl							0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-.1

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

SECTOR 1. VERVOLG

BETALINGSBALANS	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
uitvoer transactiebas	172.9	201.0	218.5	250.2	257.6	297.4	305.7	319.7	465.4	466.0	505.8	589.3
invoer transactiebas	168.8	193.8	188.9	207.7	215.8	235.4	258.2	281.0	410.5	454.1	525.5	709.9
BETALINGSBALANS KASBA												
**LOPENDE REKENING												
*ontvangsten												
goederenuitvoer (fob)	176.1	202.9	225.5	253.8	265.8	309.3	319.4	314.1	481.1	495.3	542.4	617.9
vervoer	5.7	6.3	5.6	7.4	7.4	7.6	7.7	8.3	11.2	13.1	12.9	14.0
reisverkeer	4.8	5.8	6.7	5.7	6.5	7.1	8.8	10.1	11.9	13.7	19.5	24.0
overige part.diensten	4.3	6.3	5.4	6.7	9.9	12.7	13.4	13.9	19.1	34.6	44.4	33.9
overheidsontvangsten	7.8	4.4	9.0	9.7	12.2	15.3	14.9	14.1	20.1	21.0	-1.3	17.4
salarissen	5.1	8.6	7.3	7.5	4.3	4.0	4.9	6.2	8.3	10.1	4.6	1.0
kapitaalopbrengsten	1.8	2.1	.6	1.8	5.2	4.5	5.2	5.1	12.6	18.1	17.2	11.9
inkomenoverdrachten											12.1	19.2
totaal ontvangsten lo	205.6	236.4	260.1	292.6	311.3	360.5	374.3	371.8	564.3	605.9	651.8	739.3
*uitgaven												
goederenimport(cif)	160.2	180.1	181.7	189.6	204.7	226.4	248.3	268.1	411.2	471.6	505.2	642.7
vervoer	3.9	4.6	5.5	6.2	7.5	9.9	8.6	11.3	20.0	33.3	14.4	37.0
reisverkeer	6.7	7.4	8.7	11.0	16.1	17.4	21.8	29.2	48.6	61.1	29.0	34.0
overige part.diensten	16.6	13.6	14.2	15.3	19.3	22.1	22.9	22.9	51.1	57.7	53.5	52.7
overheidsuitgaven	1.8	2.5	3.2	4.2	3.7	4.1	5.3	4.6	5.4	10.7	17.6	28.1
salarissen	6.0	6.0	6.1	5.8	2.9	3.2	4.0	5.3	6.8	7.0	7.1	6.3
kapitaalopbrengsten	32.9	41.6	73.4	82.9	81.3	90.5	80.5	69.3	64.9	59.0	80.3	67.9
inkomenoverdrachten	2.8	2.9	2.8	3.1	3.3	3.6	4.3	4.6	6.1	7.2	11.0	15.4
tot.uitgaven lop.rek.	230.9	258.7	295.6	318.1	338.8	377.2	395.7	415.3	614.1	707.6	718.1	884.1
Saldo LopendeRekening	-25.3	-22.3	-35.5	-25.5	-27.5	-16.7	-21.4	-43.5	-49.8	-101.7	-66.3	-144.8
**KAPITAALREKENING												
saldi:												
part.kap. l.t.	14.8	4.2	19.0	2.7	-9.1	-13.4	-1.7	26.6	5.5	94.7	-92.7	-21.5
,, ,, k.t.	-2.1	-3.2		-7.0	1.6	-5.1	.8	17.0	2.3	-4.7	-.8	.4
migratie+ part.schenk	1.0	-.5	.1	-.1	-.5	.9	-1.8	-1.4	-2.7	-3.4	42.6	
overheidsschenkingen	12.5	13.0	12.4	20.3	23.9	24.2	22.9	24.3	40.7	319.5	159.1	138.4
l.t.overheidskrediet	6.1	12.4	12.0	14.6	22.9	7.5	32.9	15.3	22.3	24.9	0.0	0.0
aflossing op ,,	-1.9	-2.5	-5.6	-.6	-1.2	-2.4	-2.4	-5.5	-5.8	-270.3	-2.4	-2.3
overig overheidskap.	.7	.3	3.8	3.0	2.5	3.2	-11.7	-3.0	-1.7	2.8	-2.7	-2.1
saldo kap.rekening	31.1	23.7	42.0	32.9	40.1	14.9	39.0	73.3	60.6	163.5	103.1	112.9
nog te rubriceren											-.1	.7
saldo totale rekening	5.8	1.4	6.5	7.4	12.6	-1.8	17.6	29.8	10.8	61.8	36.7	-31.2
waardering goud+sdr.											0	0
kap. deviezenbanken %											.1	0
toename(+)mon.reserve	5.8	1.4	6.5	7.4	12.6	-1.8	17.6	29.8	10.8	61.8	36.6	-31.2
*saldingsposten:												
toename goudvoorraad	4.7	16.8	-.1	-18.7	0.0	.4	0.0	-5.6	0.0	0.0	0.0	0.0
toename(+) deviezen	1.1	-15.0	7.6	26.3	10.6	-2.1	17.7	35.7	12.1	61.8	36.6	-31.2
netto overige buitenl	0.0	-.4	-1.0	-.2	2.0	-.1	-.1	-.3	-1.3	0.0		

SECTOR 1. VERVOLG

BETALINGSBALANS	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
uitvoer transactiebas						653.5	662.0	592.4	592.9	542.7
invoer transactiebas	724.5	738.8	925.3	1010.8	934.7	785.9	699.0	603.7	570.5	525.0
<hr/>										
BETALINGSBALANS KASBA										
**LOPENDE REKENING										
*ontvangst										
goederenuitvoer (fob)	702.4	792.7	918.2	845.7	765.1	654.7	650.8	562.7	535.2	\$485.0
vervoer	12.8	17.2	80.5	67.5	63.2	47.1	39.0	23.5	11.2	11.8
reisverkeer	31.9	37.5	33.5	31.0	21.4	7.7	7.0	9.6	10.2	6.4
overige part.diensten	50.2	53.4	51.6	56.2	50.0	56.3	46.3	36.8	19.4	\$100.4
overheidsontvangsten	16.3	15.9	10.4	9.4	9.8	9.7	6.3	9.1	5.0	5.2
salarissen	1.3	1.3	1.2	1.9	.7	1.4	1.2	1.0	.1	.1
kapitaalopbrengsten	13.6	23.9	44.5	62.8	63.2	28.1	7.7	3.9	2.8	2.1
inkomenoverdrachten	22.9	28.3	34.3	26.8	20.6	17.5	11.6	6.6	3.8	3.7
<hr/>										
totaal ontvangsten lo	851.4	970.2	1174.2	1101.3	994.0	822.5	769.9	653.2	587.7	614.7
*uitgaven										
goederenimport(cif)	681.3	733.5	900.3	1013.7	921.2	803.7	639.4	553.1	442.7	379.5
vervoer	43.6	54.8	135.3	111.1	96.6	76.7	96.4	63.9	57.6	52.5
reisverkeer	41.0	56.9	59.9	51.5	63.4	61.6	29.7	24.0	21.1	14.7
overige part.diensten	66.0	57.8	56.9	58.7	82.4	67.2	59.8	35.6	42.4	37.3
overheidsuitgaven	15.6	18.6	26.8	23.1	27.2	23.6	15.9	18.3	16.3	16.8
salarissen	6.7	8.2	7.5	6.6	5.4	2.8	2.2	1.7	1.6	1.9
kapitaalopbrengsten	63.4	90.7	68.9	35.1	46.2	46.8	4.2	4.1	6.7	8.5
inkomenoverdrachten	15.9	15.8	22.6	20.2	25.3	31.8	24.8	15.7	12.6	10.4
<hr/>										
tot.uitgaven lop.rek.	933.5	1036.3	1278.2	1320.0	1267.7	1114.2	872.4	716.4	601.0	521.6
Saldo LopendeRekening	-82.1	-66.1	-104.0	-218.7	-273.7	-291.7	-102.5	-63.2	-13.3	93.1
<hr/>										
**KAPITAALREKENING										
saldi:										
part.kap. l.t.	-11.5	-29.2	21.1	69.6	21.8	92.6	3.8	27.8	-30.0	-105.7
,, ,, k.t.	3.3	-1.4	11.9	1.8	11.9	-29.8	-2.3	-.4	-32.2	-13.9
migratie+ part.schenk										
overheidsschenken	99.0	144.1	131.6	169.0	172.9	4.5	5.5	4.2	4.2	5.7
l.t.overheidskrediet	40.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.4	10.9	4.8	5.5
aflossing op ,,	-2.0	-2.9	-2.9	-2.6	-1.2	-2.7	-2.7	-2.7	-3.1	-4.0
overig overheidskap.	-1.2	2.1	-1.2	2.9	1.6	1.3	-2.3	0.0	-1.3	
<hr/>										
saldo kap.rekening	127.6	112.7	160.5	240.7	207.0	65.9	5.4	39.8	-57.6	-112.4
nog te rubriceren	.6	-.3	1.4	-.1	-.1	-.1	-1.1	.3	-.3	-1.3
<hr/>										
saldo totale rekening	46.1	46.3	57.9	21.9	-66.8	-225.9	-98.2	-23.1	-71.2	-20.6
waardering goud+sd.r.	24.5	6.1	5.9	0	0	31.0	-8.4	1.7	5.2	9.0
kap. deviezenbanken %	4.4	-1.8	12.2	0	11.5	-25.9	-4.4	-7.6	-42.9	-9.1
toename(+)-mon.reserve	66.2	54.2	51.6	28.7	-78.3	-169	-102.2	-13.8	-23.1	-2.5
<hr/>										
*saldierungsposten:										
toename goudvoorraad	-7.0	0.0	0.0	0.0	0.0	31.0	-8.4	1.7	5.2	9.0
toename(+)-deviezen	73.2	54.2	51.6	28.7	-78.3	-200.0	-93.8	-15.5	-28.3	-11.5
netto overige buitenl										

ad SECTOR 2. In- en uitvoer naar land en economische klassificatie van de invoer.

De gegevens in Sector 2 zijn berekend op basis van gegevens van Centrale Bank van Suriname en ABS.

Behalve de invalshoek van de in- en uitvoer naar soort van goederen en diensten kunnen we ook de herkomst en bestemming naar landen bezien. Uit de navolgende tabel ad Sector 2. blijkt dat het aandeel van Nederland en de rest van Europa in de Surinaamse uitvoer is gestegen. Dat spruit voort uit de productie van aluinaarde en aluminium die sinds het midden van de jaren zestig in Suriname plaats vindt en niet zoals de productie van bauxiet voornamelijk naar Noord Amerika wordt afgezet. Bij de invoer naar landen van herkomst valt het toegenomen aandeel van de Caraïbische landen op. De verklaring daarvoor is de prijsstijging van olie in combinatie met het gegeven dat Suriname die voornamelijk via Trinidad & Tobago betreft. Opvallend is verder de gestage daling van het aandeel van de invoer uit Nederland. Geleidelijk aan is Suriname wat dit betreft steeds lossier ten opzichte van Nederland komen te staan.

Zie voor toelichting op de invoer op E.A.-basis onder DIVERS3.

INVOERRECHTENREGELING 1981:

Onder tarief 0 t/m 10%: gezouten vlees en vis, rijst, meel van granen, geneesmiddelen, (kunst)mest, leer, krantepapier, boeken, ruwe katoen, wol, synthetische garens, tractoren en andere landbouwmachines, ruw ijzer, lood, tin en zink.

Onder tarief 15% t/m 25%: aardappelen, uien, spijsolie, stookolie, tandpasta, zeep, autobanden, rondhout en gezaagd hout, papierwaren, wollen-, synthetische-, en katoenen weefsels, vensterglas, bewerkt ijzer, gloeilampen, fietsen, brillen, horloges, borstels, potloden en pennen, vrachtauto's.

Onder tarief 30% t/m 40%: rund- en varkensvlees, meelproducten, boter, koffie, huishoudelijke artikelen van hout, kleding, schoeisel, dakpannen, edelstenen, waterpompen, wasmachines, stofzuigers, bromfietsen, ledikanten en matrassen, speelgoed, feestartikelen, vishengels.

Onder het 45% t/m 55% tarief: vis, citrus, bananen en bacoven, platenspelers, meubels.

Onder het 60% tarief: personenauto's.

Tarief naar hoeveelheid: bier Sf1,20 per liter, gedestilleerd Sf 10,- per liter, benzine 25 cent per liter.

Tabel 1 ad Sector 2. In- en uitvoer naar landen.

UITVOER NAAR LANDEN VAN BESTEMMING				
procentuele verdeling				
	1957	1965	1975	1985
Nederland	10	10	18	29
Rest Europa	0	20	27	6 (a)
VS en Canada	80	60	46	16 (b)
Caraibisch gebied, Cayenne en Guyana	9	5	4	1
Japan	0	1	4	5
Rest van de wereld	1	4	1	43
Totaal	100	100	100	100

(a) in 1985 alleen West-Duitsland, België en Groot-Brittannië

(b) in 1985 exclusief Canada.

Tabel 2 ad Sector 2. INVOER NAAR LANDEN VAN HERKOMST

procentuele verdeling				
	1957	1965	1975	1985
Nederland	33	22	18	16
Rest Europa	13	14	14	8 (a)
VS en Canada	35	41	35	31 (b)
Caraibisch gebied, Cayenne en Guyana	12	10	20	26
Japan	3	6	5	2
Rest van de wereld	4	7	8	17
Totaal	100	100	100	100

(a) in 1985 alleen West-Duitsland, België en Groot-Brittannië

(b) in 1985 exclusief Canada.

SECTOR 2. ECONOMISCHE CLASSIFICATIE INVOER

ECONOMISCHE KLASSIFICATIE INVOER

Brandstoffen, smeermiddelen e.d.	1
Grond- en hulpstoffen	2
Garens en weefsels	3
Konsumptiegoederen	4
Personenauto's en motorrijwielen(een)	5
Investeringsgoederen	6
Totaal, incl. weder in- en uitvoer	7

(a) vanaf 1978 incl. investeringen in transportmiddelen

JAAR	olie 1	grond- 2	garen 3	consump 4	auto 5	invest 6	totaal 7	invoer op e.a. basis
1954	5.2	13.1	3.7	20.4	1.0	8.6	52.3	0
1955	5.1	13.5	2.9	19.9	1.6	8.5	51.6	0
1956	5.8	16.7	3.7	22.6	2.2	11.6	62.6	0
1957	6.9	20.4	4.2	22.9	1.5	17.2	73.1	0
1958	5.8	19.1	4.6	24.4	2.3	15.2	71.4	0
1959	6.8	24.5	4.0	26.5	2.4	20.7	84.9	0
1960	7.6	30.3	5.4	30.7	3.8	24.3	102.0	0
1961	8.0	32.0	5.1	30.9	3.6	21.5	101.1	0
1962	9.4	37.3	4.7	30.8	3.0	17.8	103.0	0
1963	9.3	40.6	5.6	32.7	2.5	19.5	110.2	0
1964	10.1	59.3	5.9	33.0	2.8	41.0	152.1	0
1965	11.5	75.4	7.3	40.3	3.5	41.6	179.5	0
1966	13.9	63.6	6.5	41.9	4.4	38.7	168.8	0
1967	15.5	71.8	7.9	47.0	6.6	45.0	193.8	0
1968	17.8	67.8	6.9	48.9	5.3	42.2	188.9	0
1969	21.3	78.2	8.5	53.4	6.7	39.5	207.7	0
1970	25.6	77.7	8.5	56.6	7.0	42.3	217.7	0
1971	30.2	89.3	9.3	62.9	6.4	39.8	237.8	0
1972	30.4	95.5	8.6	68.1	7.2	48.4	258.2	0
1973	36.1	108.6	7.4	74.1	6.3	48.5	281.0	0
1974	97.8	147.4	12.3	84.7	5.5	62.8	410.5	0
1975	94.4	162.9	12.9	94.7	8.0	81.2	454.1	0
1976	86.3	177.4	17.2	124.4	16.2	104.0	525.5	0
1977	114.7	223.7	15.7	171.8	19.4	164.4	709.9	0
1978	175.2	174.4	25.1	185.5	66.8	97.6	724.5	0
1979	224.7	166.8	24.6	164.2	51.8	106.6	738.8	0
1980	267.6	292.7	21.1	194.9	56.1	92.9	925.3	0
1981	259.7	310.8	24.2	230.1	81.1	105.0	1010.8	0
1982	225.5	300.7	20.5	221.2	82.3	84.6	934.7	0
1983	201.8	260.1	25.9	195.1	45.7	57.4	785.9	0
1984	195.3	256.3	21.2	141.7	25.5	59.0	699.0	15
1985	175.9	222.0	11.4	99.5	32.7	62.3	603.7	39
1986	105.5	221.0	12.4	110.7	51.7	69.3	570.5	77
1987	113.0	215.0	5.0	111.0	\$19.0	61.0	525.0	146

bron:1954-1979; de Graaff, 1974; verslag CBVS, 1982.
1980-1986; ABS, 1987b. en 1987; SPS, 1989

bron: verslagen
Surinaamsche Bank
Financiële Nota 1989

Data & programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

ad SECTOR 3. Invoerprijsindex Suriname via leverancierslanden.

Op basis van diverse publicaties van het IMF, namelijk de International Financial Statistics, kunnen reeksen met de uitvoerprijsindices van de belangrijkste leverancierslanden van Suriname worden opgesteld. Vervolgens kan -na weging- een invoerprijsindex voor Suriname worden geconstrueerd, luidend in VS-dollars. (dus oppassen in 1970/1971 toen de Surinaamse gulden ongeveer vijf procent devalueerde ten opzichte van de VSDollar). Voor de jaren vijftig, zestig, zeventig en tachtig, zijn verschillende wegingsschema's gebruikt, conform de verdeling van de invoer exclusief olie naar landen van herkomst in 1957, resp. 1965, resp. 1975, resp. 1985. Daarbij is de uitvoerprijsindex van Nederland gecombineerd met het aandeel van Europa in de import, de uitvoerprijs van de V.S. in combinatie met het aandeel van Noord-Amerika genomen, terwijl de Japanse prijsindex op het Japanse invoeraandeel werd toegepast. Het aandeel van overige landen in de invoer exclusief olie kreeg de werelduitvoerprijsindex toegekend. Verder is het aandeel van de invoer van olie in het voorafgaande jaar toegepast op de olieinvoerprijsmutatie (Tia Juyana).

Aangezien uitvoerprijzen "free on board" worden gerekend en een invoerprijsmutatie wordt geïnterpreteerd alsof die "cost, insurance and freight" bevat, maken we in feite de veronderstelling dat de vrachtkostenontwikkeling weinig afwijkt van de totale invoerprijsstijging.

De voorafgaande berekening levert de invoerprijs gemeten tegen officiële koersen (mepp) op. Vervolgens dient een correctie te worden aangebracht voor het feit dat een deel van de invoer tegen parallelmarktkoersen geschiedt. Dat geeft de gecorrigeerde invoerprijsmutatie (mpp zie regel 81 in Macro 2 Basis inputreeksen 54-87). Deze correctie betreft niet alleen de invoerprijs, maar ook de invoerwaarde. Voor zover bekend boeken CBvS en ABS de invoer tegen officiële prijzen. Pas in 1988 werd er immers officieel bepaald dat verkoopprijzen mochten worden gebaseerd op parallelmarktkoersen. (Zie Surinaamsche Bank, 1988, blz.5). In het economische verkeer gebeurde dat al eerder. We hebben daarom de EA-import (De "eigen aanbreng" invoer, oftewel de parallelmarktimport) alsnog tegen parallelmarktkoers opgenomen en daarmee zowel de waarde als de prijs van de invoer aangepast. Nota bene: toename van het aandeel van de parallelmarktimport heeft dus op zich zelf een opwaarts effect op de gecorrigeerde invoerprijs. (Ook bij de consumptieprijs is een correctie voor de parallelmarkt aangebracht, zie de toelichting ad Divers 3).

SECTOR 3. INVOERPRIJS SURINAME VIA LEVERANCIERSLANDEN

jaar	uitvoerprijs leverancier landen in Sf 73=100				invoerprijs Suriname			Wegingexcl. olie				aandeel	
	Neder-land	V.S.	Japan	Wereld	olie	gewogen		Europa	N-Am	Japan	Rest	rest olie	
						ex.olie	inc.olie					ex.oli	
1954	64.6	64.9	79.9	64.0	43.5			.5	.4	.0	.2	.1	.1
1955	66.2	64.9	74.5	64.0	42.3	.92	.6	.5	.4	.0	.2	.1	.1
1956	67.8	67.9	77.2	65.6	42.8	3.23	3.1	.5	.4	.0	.2	.1	.1
1957	69.3	69.4	79.9	67.2	43.2	2.34	2.2	.5	.4	.0	.2	.1	.1
1958	67.8	69.4	77.2	64.0	43.7	-1.91	-1.4	.5	.4	.0	.2	.1	.1
1959	66.2	69.4	77.2	64.0	44.2	-1.07	-1.0	.5	.4	.0	.2	.1	.1
1960	66.2	69.4	77.2	65.6	46.4	.40	.6	.5	.4	.0	.2	.1	.1
1961	66.2	70.9	73.1	65.6	54.2	.60	1.9	.5	.4	.0	.2	.1	.1
1962	67.8	70.9	69.0	64.0	54.2	.54	.7	.5	.4	.0	.2	.1	.1
1963	67.8	70.9	67.7	65.6	54.2	.34	.1	.5	.4	.0	.2	.1	.1
1964	70.9	70.9	66.3	67.2	54.2	2.47	2.3	.4	.4	.1	.2	.1	.1
1965	70.9	73.9	66.3	67.2	54.2	1.74	1.7	.4	.4	.1	.2	.1	.1
1966	70.9	75.4	66.3	68.8	54.2	1.24	1.1	.4	.4	.1	.2	.1	.1
1967	70.9	76.9	69.0	70.4	54.2	1.46	1.3	.4	.4	.1	.2	.1	.1
1968	70.9	78.4	69.0	68.8	54.2	.42	.6	.4	.4	.1	.2	.1	.1
1969	70.9	81.5	71.8	72.0	54.2	2.60	2.2	.4	.4	.1	.2	.1	.1
1970	75.7	84.5	74.5	75.2	54.2	4.90	4.4	.4	.4	.1	.2	.1	.1
1971	78.8	87.5	78.5	78.4	69.2	4.01	6.8	.4	.4	.1	.2	.0	.1
1972	82.1	85.7	83.3	81.8	66.6	1.77	.7	.4	.4	.1	.2	.1	.1
1973	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	19.67	23.0	.4	.4	.1	.2	.0	.1
1974	132.8	127.1	128.2	139.4	287.6	31.34	50.4	.3	.4	.1	.3	.0	.2
1975	149.3	142.9	128.2	151.5	305.9	10.72	10.2	.3	.4	.1	.3	.1	.2
1976	150.7	147.1	126.9	154.5	316.9	1.88	2.2	.3	.4	.1	.3	.1	.2
1977	167.2	152.9	139.7	168.2	348.9	7.82	8.0	.3	.4	.1	.3	.1	.2
1978	186.6	164.3	166.7	184.8	348.9	10.07	8.5	.3	.4	.1	.3	.0	.2
1979	220.9	191.4	178.2	221.2	471.1	17.52	21.2	.3	.4	.1	.3	-.0	.3
1980	250.7	211.4	192.3	269.7	775.3	14.51	27.5	.2	.3	.0	.4	.1	.3
1981	231.7	230.9	203.7	266.7	899.7	.67	5.6	.2	.3	.0	.4	.2	.3
1982	225.9	233.4	189.8	257.3	899.7	-1.91	-1.0	.2	.3	.0	.4	.2	.2
1983	209.6	236.0	185.6	243.8	787.9	-3.69	-5.4	.2	.3	.0	.4	.2	.3
1984	200.3	239.1	185.4	238.7	759.3	-1.55	-1.9	.2	.3	.0	.4	.2	.3
1985	199.6	237.2	183.1	234.9	742.7	-1.04	-1.2	.2	.3	.0	.4	.1	.3
1986	227.9	239.5	219.4	246.2	325.8	6.18	-11.6	.2	.3	.0	.4	.2	.2
1987	251.0	243.8	240.2	\$294.0	412.9	11.50	12.9	.2	.3	.0	.4	.2	.2
1988	259.5	261.0	264.0	294.0	314.0		-2.0	.2	.3	.0	.4	.2	.2

ad SECTOR 4. Inkomsten en uitgaven overheid 1954-1987.

Hoewel de Financiële Nota's, Jaarverslagen Centrale Bank, Nationale Rekeningen, diverse publicaties van de SPS en Jaarverslagen van de Algemene Rekenkamer een schat aan kwantitatieve informatie betreffende de sector overheid bevatten, ontbreken helaas tijdreeksen met consistente informatie over heel onze analyseperiode; de jaren 1954 tot en met 1987. Wel zijn er reeksen op deelperioden die innerlijk consistent zijn, en waarbij er veelal overlap is tussen reeksen. Door vervolgens die reeksen op gedetailleerd niveau te bezien is vaak koppeling mogelijk, waar dat op het eerste gezicht niet mogelijk lijkt door definitiewijzigingen.

Zo blijkt er vóór 1967 geen ontwikkelingsdienst te worden onderscheiden; in die jaren werden wat nu ontwikkelingsuitgaven wordt genoemd begrepen onder de "buitengewone dienst", waaronder overigens ook andere uitgavensoorten voorkwamen. Na 1981 was de buitengewone dienst verdwenen. Het soort uitgaven dat daar onder valt werd toen onder de gewone dienst geboekt. Overigens ontbreken vanaf het begin van de jaren tachtig Financiële Nota's. De traditie is echter met de komst van de Financiële Nota 1989 weer hersteld. In die nota komt de buitengewone dienst opnieuw voor. Wat dit betreft kunnen we drie perioden onderscheiden; de jaren voor 1967 met buitengewone, maar zonder ontwikkelingsdienst; de jaren 1967 tot en met 1981 waarin zowel een buitengewone als een ontwikkelingsdienst voor komt; en de periode 1982-1987 zonder buitengewone dienst. Na ordening van de data bleek ons echter, dat zich de boekhoudkundig handige situatie voor heeft gedaan, dat in 1967 de omvang van de uitgaven op de buitengewone dienst bijna even hoog was als die op de ontwikkelingsdienst, maar dat de buitengewone dienst geleidelijk ineenschrompelde waarbij de buitengewone dienst in 1981 een omvang had gelijk aan slechts 3% van die van de ontwikkelingsdienst. De omvangrijke verdragshulp had tot gevolg dat in de jaren zeventig vrijwel alle investeringsuitgaven van de overheid onder de ontwikkelingsdienst kwamen te vallen. We maken daarom geen grote fout als we de voor de jaren 1954 tot en met 1981 de buitengewone- en ontwikkelingsdienst tezamen, en voor de jaren daarna de ontwikkelingsdienst alléén als indicator voor de overheidsinvesteringen in ruime zin nemen. Onder ontwikkelingsuitgaven zullen we daarom verder de uitgaven van de ontwikkelingsdienst verstaan plus die van de buitengewone dienst van vóór 1981.

Een ander probleem dat men tegenkomt bij de constructie van consistente tijdreeksen over een langere periode vormt de basis van registratie; begrotingsbasis, kasbasis, voorlopige realisatiecijfers en definitieve realisatiecijfers. Over data conform die laatste basis kunnen we kort zijn; die zijn er

veelal niet, een gegeven waarover in de jaarverslagen van de Rekenkamer van Suriname bij herhaling steen en been wordt geklaagd. Het probleem dat bijna alle cijfers het predicaat "voorlopig" kennen, blijkt echter in de praktijk nogal mee te vallen. Vaak lijken de "voorlopige" cijfers gelijk aan de definitieve. Veelal bleek het mogelijk gegevens uit de Jaarverslagen van de Centrale Bank te hanteren, namelijk uit het verslag van een bepaald jaar de gegevens uit het verst teruggaande jaar. Het blijkt namelijk dat er een redelijke mate van stabiliteit is in de "voorlopige" cijfers betreffende de gerealiseerde begrotingen als men die betreffende slechts enkele jaren ouder dan het verslagjaar neemt. Deze cijfers betreffende de "gerealiseerde begrotingen" zijn op transactiebasis. Daarnaast zijn er gegevens op kasbasis.

Aangezien niet altijd wordt vermeld op welke basis de gegevens zijn geregistreerd, moet worden gewaakt voor verwarring. Dit is opgelost door jaargegevens te vergelijken in overlappende reeksen, waarvan de registratiebasis bij de ene reeks wel, en bij de andere niet bekend is. Dit bood in het algemeen de mogelijkheid om per reeks het karakter van de basis te bepalen. Dit werk werd overigens niet vereenvoudigd door het bestaan van reeksen waarbij - zonder vermelding - het eerste deel op de ene, en het andere deel op de andere basis werd gepresenteerd. Een algemeen overzicht bleek te ontstaan nadat behalve het bureau en de computertafel ook een sjoelbak als aanvullende tafel in stelling was gebracht en daarop de vele publicaties op de relevante bladzijden waren open gelegd. Heeft men eenmaal een consistente reeks voor zich, dan is overigens de weg terug naar de oorspronkelijke bronnen niet zo moeilijk. We zullen daarom niet verder over dit puzzle werk uitweiden, maar mede om toekomstige onderzoekers ter wille te zijn, geven we onze micro, meso en sector tijdreeksen hier in extenso weer. Dit heeft tevens als voordeel dat de gebruikers van deze studie dan beschikken over de reeksen die als grondmateriaal zijn gebruikt bij de - later te bespreken - constructie van de Nationale Rekeningen 1954-1971 en sectorrekeningen 1980-1987 en Monetaire Overzichten 1954-1987, die we in het kader van deze studie hebben gemaakt als onderdeel van het programma MACROSuriname. (de Nationale Rekeningen 1972-1986 en de Sectorrekeningen 1972-1979 waren reeds eerder door het ABS vervaardigd).

Ter toelichting bij deze bijlage is het van belang te melden dat het in principe gaat om cijfers op transactiebasis. Echter zijn de uitgaven van 1976 en latere jaren op kasbasis. Ook de *uitsplitsing* van de uitgaven op de gewone dienst is, althans voor de jaren 1965 tot en met 1975 op kasbasis, waarbij de kas/trans verschillen onder de "materiele kosten" terecht zijn gekomen.

Informatie over de betaalde rente ontbreekt over de jaren 1973 tot en met 1977 in de gegevens van het Ministerie van Financiën. We hanteren voor die jaren cijfers uit de Nationale Rekeningen.

Voor de loonsom van de overheid kunnen we verwijzen naar de toelichting bij meso 4.

Afgezien van de loonsom beschikken we niet over de afzonderlijke componenten van de uitgaven van de gewone dienst voor de jaren 1954-1964. De wel beschikbare gegevens laten echter voor de opvolgende jaren van 1965 tot aan 1973 een stabiel patroon zien. Van dit gegeven zullen we later gebruik maken bij de constructie van de Nationale Rekeningen 1954-1964.

In het jaar 1981 is er een breuk betreffende de uitsplitsing van de uitgaven. Ingaande 1981 is er een nieuwe reeks. (De data conform de oude reeks luiden voor 1981 als volgt: loonsom exclusief pensioenen Sf 306,5 mln; interest 9,2 ; subsidies en transfers 101,7 ; materiele kosten e.d. 152,6 ; totaal uitgaven gewone dienst 570,0).

Van de ontvangsten van de gewone dienst is een uitsplitsing naar diverse componenten beschikbaar, zij het dat het detaileringsniveau voor de jaren na 1980 minder groot is. De cijfers voor de jaren tot en met 1975 zijn op transactiebasis, en die voor latere jaren op kasbasis.

Betreffende de ontvangsten van de buitengewone dienst op transactiebasis hebben we betreffende de jaren vóór 1976 geen complete uitsplitsing naar enerzijds financieringsmiddelen (overbruggingshulp e.d.) en anderzijds niet-financieringsmiddelen kunnen vinden. Voorts zijn bij gebrek aan realisatie cijfers voor de jaren 1973, 1974 en 1975 voor de ontvangsten van de buitengewone dienst de begrotingscijfers gehanteerd. Vanwege de gebrekkige informatie over de lopende inkomsten van de buitengewone dienst op transactiebasis, zullen we ons wat betreft die post behelpen met de geconstrueerde grootte: "inkomsten op kasbasis uit de gewone plus buitengewone dienst, exclusief financieringsmiddelen, verminderd met de ontvangsten van de gewone dienst op transactiebasis". Deze post geeft dan behalve de lopende inkomsten op de buitengewone dienst tevens de kas/transverschillen. Deze post zullen we gebruiken bij de constructie van de Nationale Rekeningen 1954-1971.

Tenslotte konden de posten "leges en bijdragen" en "opbrengst overheidsbedrijven" op transactiebasis voor de jaren 1983-1987 worden ontleend aan de Financiële Nota 1989.

Voor de jaren 1981 en 1982 zijn deze posten berekend op basis van interpolatie.

opbrengst inkomstenbelasting natuurlijke personen:

In ABS, 1969 wordt de inkomensverdeling van belastingplichtigen gegeven voor de jaren 1956-1962. Voor latere jaren zijn, voor zover ons bekend, geen statistieken hieromtrent samengesteld.

De tarieven van de inkomstenbelasting op natuurlijke personen zijn lange tijd hetzelfde geweest. In ieder geval van 1965 tot 1975, wellicht zelfs tussen 1954 en eind jaren zeventig. (Behoudens een verhoging van de belastingvrije voet van Sf 1000,- per jaar naar Sf 2000,- in 1958). Er bestond een belastingvrije voet van Sf 2000,- met daarboven een marginaal tarief dat begon met 6% en daarna op liep tot bijvoorbeeld 20,8% voor het meerdere juist boven Sf 9.000,- per jaar, terwijl voor inkomsten boven de Sf 20.000,- per jaar 38% verschuldigd was. De voorgaande tarieven betreffen gehuwden. Voor ongehuwden wordt de vorenstaande belasting verhoogd met 10% voor lage, 15% voor middelbare inkomens en 20% voor inkomens boven de Sf 6000,-. Voor kinderen gold een aftrek van 2% met een minimum van Sf 120,- en een maximum van Sf 300,- per kind onder de achttien jaar.

In 1981 werd de belastingvrije voet verdubbeld.

opbrengst inkomstenbelasting lichamen:

Het tarief van de inkomstenbelasting op lichamen in 1975 variëerde van 29,7% bij een grondslag beneden Sf 20.000,-, tot 36,6% van het gedeelte van de grondslag boven de Sf 60.000,-. Het tarief werd later gewijzigd. Na 1981 was het tarief 39,5% voor belastbare winsten beneden Sf 50.000,-, 46,0% voor winsten tussen het zojuist genoemde bedrag en een half miljoen gulden, en 51,75% voor het bedrag dat de winst meer dan een half miljoen gulden bedraagt. (Brandflu, 1974; IMF, 1982; Financiële Economische Adviesgroep, 1984). De tarieven werden dus met circa een derde verhoogd.

overheidsuitgaven naar ministerie

In de navolgende tabel 1 ad sector 4 wordt een uitsplitsing van de overheidsuitgaven naar departement gegeven. Het blijkt dat tussen het jaar 1954 en het jaar 1970 de onderwijsuitgaven relatief toenamen, bij overigens weinig verandering in de verdeling naar ministeries. Tussen 1970 en 1987 blijkt een daling van het aandeel van de bestuursministeries en een

stijging van het aandeel van de sociale ministeries zien. Overigens kan de verschuiving in het patroon tussen 1970 en 1987 mede zijn veroorzaakt door de vele wijzingen in aantal departementen. Vedere analyse van de ontwikkeling van de uitgaven naar ministerie lijkt voor het doel van deze studie daarom van minder belang.

TABEL 1 ad Sector 4. OVERHEIDSUITGAVEN GEWONE DIENST

Procentuele verdeling naar Ministeries

Ministerie	1954	1970	1987
	%	%	%
Algemene Zaken	7	2	1
Justitie en Politie	5	7	7
Buitenlandse Zaken	0	0	2
Binnenlandse Zaken	8	7	2
Districtsbestuur en Decentralisatie	0	4	3
Totaal bestuursministeries	21	20	14
Economische Zaken	2	2	4
Financien	11	10	17
Landbouw, Veeteeld, Visserij	5	5	6
Opbouw	0	5	5
Openbare Werken en Verkeer	25	17	7
Totaal economische ministeries	43	39	39
Onderwijs en Volksontwikkeling	14	23	24
Arbeid en Volkshuisvesting, Sociale Zaken, Cultuur, Milieubeheer, Sport en Jeugdzaken, Volksmobilisatie, en Volksgezondheid	22	18	17
Defensie	0	0	6
Totaal sociale ministeries	22	18	23
Totaal generaal	100	100	100

Tabel 2. ad Sector 4. SOCIALE ZEKERHEID

jaar	1974	1977	1979	1983	1985	1986	1987
Bijstand:							
aantal ontvangers	23722	29801	25184	14735	12036	12192	.
gemiddelde bijstand in Sf per maand	21	23	25	27	31	38	.
AOV							
aantal uitkeringen	.	.	8757	23768	25459	26420	27400
uitkering per persoon in Sf per maand	25	25	25	75	90	90	135
AKB							
aantal kinderen	.	58674	47736
aantal huishoudens	.	.	.	29564	31645	31168	.

bron; ABS,1985; ABS,1987; SPS, 1989.

Voor de toekenning van bijstand wordt de vuistregel gehanteerd dat het inkomen van het gezinshoofd minder dan Sf 175,- per maand bedraagt en dat deze minstens één kind te verzorgen heeft. (Ter toelichting; het gemiddelde gezinsinkomen bedroeg in 1980 Sf502,- per maand, terwijl de gemiddelde gezinsgrootte 4,77 personen bedroeg).

De kinderbijslag AKB is in 1973 ingevoerd en bedraagt (ABS,1985) Sf 6,- per kind per maand, voor ten hoogste 4 kinderen jonger dan 19 jaar per gezin.

De ouderdomsuitkering AOV is in 1973 ingevoerd voor personen van 70 jaar en ouder en bedroeg aanvankelijk Sf 25,- per persoon per maand. Op 1-7-80 werd de leeftijdsgrens verlaagd naar 65 jaar en de uitkering verhoogd naar Sf 50 per maand, op 1-1-1981 werd de leeftijdsgrens verlaagd naar 60 jaar en de uitkering verhoogd naar Sf 75 per maand, terwijl op 1-1-1984 de AOV Sf 90,- per maand werd. In september 1987 werd dit bedrag verhoogd naar Sf 135,- per maand.

SECTOR 4. VERVOLG

INKOMSTEN en UITGAVEN OVERHEID

////////////////////////////////////
 GEREALISEERDE BEGROTINGEN

	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
*ONTVANGSTEN GEWONE DIENST												
directe belastingen	40.1	44.7	41.8	48.6	52.1	59.7	65.7	56.7	56.3	48.6	68.8	89.4
indirecte belastingen	36.1	40.3	43.6	48.5	53.3	57.6	62.3	70.7	87.6	90.0	113.6	141.9
waarvan in- en uitvoerrecht	30.8	34.6	36.6	40.9	44.9	47.9	51.5	56.6	70.9	72.9	94.9	122.1
waarvan verteringsbelastingen	5.3	5.7	7.0	7.6	8.4	9.7	10.8	14.1	16.7	17.1	18.7	19.8
bauxiethedding	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	18.7	128.3	69.4	64.8
overige ontvangsten	23.6	25.2	29.5	28.4	30.4	34.6	35.5	28.0	41.5	26.3	34.2	39.8
waarvan retributie op bauxiet	3.9	3.8	3.7	3.7	3.8	4.0	4.1	4.3	4.3	3.1	2.6	2.9
waarvan inkomsten uit domeinen	.5	.4	.4	.6	.4	.4	.6	.5	.5	.5	.5	.5
waarvan opbrengst overheidsbedr.	13.2	13.9	13.4	12.4	13.0	12.5	14.3	6.6	8.2	6.6	7.7	8.7
waarvan leges, bijdragen e.d.	1.3	1.4	1.6	1.9	2.0	2.4	2.7	2.3	2.7	2.7	2.5	3.5
waarvan winst Centrale Bank								4.0	1.7	6.4	12.8	17.7
,, andere inkomsten+winstCB<72	4.7	5.7	10.4	9.8	11.2	15.3	13.8	10.3	24.1	7.0	8.1	6.5
totaal ontvangsten gewone dienst	99.8	110.2	114.9	125.5	135.8	151.9	163.5	155.4	204.1	293.2	286.0	335.9
*ONTVANGSTEN BUITENGEWONE DIENST												
inkomsten bgd, geen fin. middelen	.2	2.1	1.2	1.4	1.3	2.0	1.5	2.8	1.9	2.5	3.3	5.6
financieringsmiddelen											0.0	7.3
totaal ontvangsten buiteng. dienst	22.4	7.1	18.0	4.9	3.6	10.8	7.9	\$8.4	\$11.6	\$5.7	3.3	12.9
*ONTVANGSTEN ONTWIKKELINGSDIENST		19.3	16.3	27.2	39.6	31.4	42.5	38.6	63.0	68.2	159.2	138.4
TOTAAL ONTVANGSTEN	122.2	136.6	149.2	157.6	179.0	194.1	213.9	202.4	278.7	367.1	448.5	487.2
UITGAVEN;	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
*UITGAVEN GEWONE DIENST												
lonen incl. pensioenlasten	54.2	57.3	60.2	70.5	82.7	84.3	97.1	99.5	113.0	142.0	154.0	202.8
,, excl. ,,												
interest	.8	.6	2.5	1.9	4.9	5.0	4.6	1.4	1.5	1.1	1.2	1.3
subsidies en transfers	13.1	12.0	13.5	15.8	17.2	15.9	20.1	27.2	38.0	41.0	43.0	52.0
materiele kosten e.a.	20.1	31.0	36.0	29.3	21.6	37.3	33.6	49.4	40.4	120.9	79.2	143.8
totaal uitgaven gewone dienst	88.2	100.9	112.2	117.5	126.4	142.5	155.4	177.5	192.9	305.0	277.4	399.9
*UITGAVEN BUITENGEWONE DIENST	35.5	17.8	16.7	12.3	9.0	17.0	11.7	8.7	8.7	7.1	.3	2.5
*UITGAVEN ONTWIKKELINGSDIENST		19.3	16.3	27.2	39.6	31.4	42.5	38.6	63.0	68.2	159.2	138.4
TOTAAL UITGAVENT/m75trans, dan kas	123.7	138.0	145.2	157.0	175.0	190.9	209.6	224.8	264.6	380.3	436.9	540.8

SECTOR 4. VERVOLG

INKOMSTEN en UITGAVEN OVERHEID

//
 GEREALISEERDE BEGROTINGEN

	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
*ONTVANGSTEN GEWONE DIENST										
directe belastingen	113.3	117.0	141.4	135.4	151.5	148.5	188.5	197.4	188.4	194.7
indirecte belastingen	154.2	158.2	175.2	200.3	198.8	183.5	170.5	149.9	170.6	156.3
waarvan in- en uitvoerrecht	131.1	132.0	143.9							
waarvan verteringsbelastingen	23.1	26.2	31.3							
bauxiethewing	103.6	88.3	92.6	96.3	68.7	67.5	47.8	30.5	2.3	0.0
overige ontvangsten	41.8	56.0	66.5	96.4	145.2	113.4	92.8	101.5	115.8	150.8
waarvan retributie op bauxiet	3.1	2.7	2.8	2.3						
waarvan inkomsten uit domeinen	.6	.7	.9							
waarvan opbrengst overheidsbedr.	8.4	14.7	11.7			9.6	14.9	20.3	16.1	17.4
waarvan leges, bijdragen e.d.	3.3	5.5	5.9			20.2	28.4	18.3	20.0	18.3
waarvan winst Centrale Bank	16.5	21.5	28.4	30.0	66.2	53.4	38.5	38.7	48.1	68.9
,, andere inkomsten+winstCB<72	9.9	10.9	16.8							
totaal ontvangsten gewone dienst	412.9	419.5	475.7	528.4	564.2	512.9	499.6	479.3	477.1	501.8
*ONTVANGSTEN BUITENGEWONE DIENST										
inkomsten bgd, geen fin. middelen	6.2	4.2	4.2							
financieringsmiddelen	0.0	3.5	2.3							
totaal ontvangsten buiteng. dienst	6.2	7.7	6.5	vanaf 1981 geen buitengewone dienst meer						
*ONTVANGSTEN ONTWIKKELINGSDIENST	139.0	144.1	131.5	169.0	172.9	4.5	3.6	4.0	2.0	4.4
TOTAAL ONTVANGSTEN	558.1	571.3	613.7	697.4	737.1	517.4	503.2	483.3	479.1	506.2
UITGAVEN;	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
*UITGAVEN GEWONE DIENST										
lonen incl. pensioenlasten	234.5	245.0	253.0	306.5						
,, excl. ,,				n.r.						
interest	2.7	4.5	5.6	9.2	6.6	15.2	24.3	41.4	60.3	84.0
subsidies en transfers	45.0	60.0	107.0	88.2	84.9	101.9	115.8	108.2	103.0	97.8
materiele kosten e.a.	115.6	88.7	83.6	216.7	234.7	242.7	197.1	234.1	293.5	320.1
totaal uitgaven gewone dienst	397.8	398.2	449.2	579.4	645.6	715.0	716.5	793.4	889.9	972.6
*UITGAVEN BUITENGEWONE DIENST	4.1	5.6	6.6	vanaf 1981 geen buitengewone dienst meer						
*UITGAVEN ONTWIKKELINGSDIENST	139.0	144.1	131.5	174.8	189.4	113.5	75.6	52.6	33.3	15.9
TOTAAL UITGAVEN/m75trans, dan kas	540.9	547.9	587.3	754.2	835.0	828.5	792.1	846.0	923.2	988.5

ad SECTOR 5. Financieringsoverzicht Overheid 1954-1987.

Het saldo van enerzijds uitgaven exclusief de aflossingen, en anderzijds de inkomsten van de gewone en buitengewone dienst, de leningen en ontwikkelingsschenkingen daarin niet begrepen, (beide op kasbasis) geeft het zogenaamde "middelentekort". Zie het begin van de bijlage "Financieringsoverzicht".

In plaats van de naam "middelentekort" wordt in sommige publicaties de naam "spaarsaldo", of "financieringstekort" gebruikt. Het woord "financieringstekort" wordt echter veelal gebezigd voor het middelentekort (conform de zojuist gegeven definitie) verminderd met de financieringsmiddelen krachtens ontwikkelingssamenwerking. Ook in deze studie wordt het woord "financieringstekort" in die laatste betekenis gebruikt. Het gaat dan steeds om gegevens op kasbasis. Dit financieringstekort is gelijk aan het middelentekort minus de ontwikkelingsschenkingen. Dit financieringstekort wordt in recente publicaties van de Surinaamsche Bank - niet te verwarren met Centrale Bank van Suriname - aangeduid als "totaal tekort van het overheidsbudget".

Wanneer men het middelentekort vermindert met de netto financieringsmiddelen in het kader van de ontwikkelingssamenwerking (schenkingen plus leningen minus aflossingen) en er ook het saldo van de particuliere kapitaaltransacties (leningen minus aflossingen) met de overheid van aftrekt, dan resteert het "liquiditeitstekort". Dit liquiditeitstekort is dan per definitie tevens gelijk aan het financieringstekort minus ontwikkelingsleningen plus aflossing op ontwikkelingsleningen minus saldo kapitaaltransacties met particulieren (leningen minus aflossingen). Het liquiditeitstekort van de overheid is gelijk aan de monetaire financiering door de overheid. Het gaat daarbij voornamelijk om kortlopende leningen van de Centrale Bank van Suriname en enkele kleinere posten. Wanneer men die van het liquiditeitstekort aftrekt resteert het laatste saldo. Dat laatste noemen we SLOTSALDO. Dat saldo moet, behoudens effect van afrondingen, als het goed is de uitkomst 0,0 geven, zo niet dan zijn er posten vergeten of dubbel geteld. In het "financieringsoverzicht" in de bijlage is het "slotsaldo" inderdaad, een enkele afrondingskwestie daargelaten, gelijk aan nul, behalve over de jaren 1954 en 1955, waarover ons de nodige informatie over de wijze van monetaire financiering ontbreekt.

Zie voor de definatorische verbanden tussen diverse hier gehanteerde grootheden ook het onderdeel Monetair Overzicht in MACRO1.

Ten behoeve van het invullen van dit financieringsoverzicht hebben we geput uit diverse bronnen, waarin -zoals gezegd-

vele definities van saldi door elkaar lopen en de reeksen daarom niet altijd naadloos aansluiten. Wanneer men echter de detaillering gebruikt die in ons financieringsoverzicht staat, blijkt de constructie van een consistente tijdreeksen over een periode van 34 jaar mogelijk. Welk saldo van inkomsten en uitgaven men relevant vindt is afhankelijk van de vraag hoe men tegen bepaalde posten aan kijkt. Zo kan men de ontwikkelingsschenkingen tot de "echte" inkomsten rekenen, maar de ontwikkelingsleningen niet, omdat die later moeten worden terugbetaald.

Aangezien Nederland in 1975 aan Suriname alle schuld heeft kwijtgescholden en vervolgens vrijwel alle ontwikkelingsmiddelen op schenkingsbasis verleende, is het onderscheid tussen beide vormen van ontwikkelingsmiddelen achteraf bezien niet relevant, maar bij het economisch gedrag van de overheid kan het vroeger uiteraard wel een rol hebben gespeeld. Vandaar dat we dit onderscheid toch op nemen in onze dataset.

Waar men de streep zet, welk saldo men het meest geschikt acht voor de analyse blijft een subjectieve zaak. De detaillering in ons financieringsoverzicht geeft de lezer diverse mogelijkheden. Ten slotte wijzen we op een ander taalkundig fenomeen dat verwarring zou kunnen zaaien. Datgene wat men in de Nederlandse publicaties en begrotingen onder de naam "ontwikkelingshulp" het land uit ziet gaan, komt in de Surinaamse publicaties niet onder die naam aan. Het woord "hulp" wordt daar zoveel mogelijk vermeden; men spreekt bij voorkeur van verdragsmiddelen. Omdat er echter voor 1975 geen verdrag was, wringt het om dit woord te hanteren bij een analyse over een langere periode. Wij zullen daarom in deze studie zoveel mogelijk een neutraal woord gebruiken voor het fenomeen dat de beide landen zozeer bindt, zonder dat men daar hetzelfde woord voor wenst te gebruiken, en spreken van "ontwikkelingsmiddelen".

De definitieve relatie tussen de posten uit het financieringsoverzicht en de posten in de rekeningen "financiële transacties" van de sector overheid in de Nationale Rekeningen van Suriname komt verder aan de orde bij de constructie van het Monetair Overzicht.

SECTOR 5. FINANCIERINGSOVERZICHT OVERHEID 1954-1987

FINANCIERING OVERHEID KAS	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
inkomsten g.d en b.g.d excl.fin.	33.9	35.7	38.4	44.5	53.2	57.4	66.8	61.3	73.6	66.5	81.4	79.2
uitgaven excl aflossingen	39.3	45.2	45.5	56.1	64.9	70.3	85.3	90.4	95.3	93.7	97.3	94.4
MIDDELENOVERSCHOT (+)(tekort= -)	-5	-10	-7	-12	-12	-13	-19	-29	-22	-27	-16	-15
***financiering uit buitenland:												
**ontwikkelingssamenwerking:	3.9	3.2	7.2	10.4	9.4	10.2	12.7	16.5	14.7	24.8	21.5	22.6
*schenkingen :	2.0	1.6	4.9	6.8	4.7	5.5	6.3	8.3	7.3	13.0	6.1	6.0
TJP	2.0	1.6	2.3	3.6	4.7	5.5	6.3	8.3	5.2	11.8	6.0	5.8
VJP1												
VJP2												
MOP												
EEG												
AID												
overige			2.6	3.2					2.1	1.2	.1	.2
*langlopende leningen:	2.0	1.6	2.3	3.6	4.7	4.7	6.4	8.2	7.4	11.8	15.4	20.5
TJP	2.0	1.6	2.3	3.6	4.7	4.7	6.4	8.2	5.3	11.8	6.0	5.7
VJP												
overbruggingsleningen Nederland									2.1		9.4	14.6
overige												.2
*aflossingen:	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	-3.9
Nederlandse overheid												-3.9
overige												
jaar	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
**particulier buitenland	.0	.0	.4	.5	.3	3.4	.0	.0	.0	.9	1.5	.0
aflossingen												
overige			.4	.5	.3	3.4				.9	1.5	
**financiering uit binnenland:												
leningen langlopend,saldo					-.4	1.0	1.4	2.3	1.5	-.1	-.1	-.1
**aflossing binn-of buitenland re												
LIQUIDITEITSOVERSCHOT(+)(TEKORT(-))	-1	-6	0	-1	-2	2	-4	-10	-6	-2	7	7
tot uitdrukking komend in:												
netto beroep(+)op CBvS			-.5	.9	.4	1.0	2.6	2.2	1.4	1.8	-1.9	-4.8
netto beroep(+)op Algemene Banken							2.5	5.8	4.9	-1.6	-4.9	-2.1
netto intering(+) ontw.rek.	?	?	-.4	.1	2.0	-2.7	-.8	2.3	-.9	1.4	-.2	-.4
netto aanmunting(+)												
toename buit.akt.deviezenkarakter												
SLOTSALDO=onverklaard+afrodingen	-1.5	-6.3	-.4	.3	-.0	.0	-.1	-.0	-.1	-.0	.0	-.0
	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
staatsschuld buitenland				1	8	13	19	35	45	57	69	84
staatsschuld binnenland				1	1	3	10	14	17	20	18	13
waarvan schuld aan Centrale Bank												

SECTOR 5. VERVOLG

	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
FINANCIERING OVERHEID KAS												
inkomsten g.d en b.g.d excl.fin.	99.0	111.2	112.0	123.7	133.5	149.5	159.3	157.4	200.9	294.3	289.3	341.5
uitgaven excl aflossingen	118.3	141.6	135.2	159.4	176.0	185.3	194.3	213.8	248.8	364.7	439.2	543.0
MIDDELENOVERSCHOT (+)(tekort= -)	-19	-30	-23	-36	-43	-36	-35	-56	-48	-70	-150	-202
***financiering uit buitenland:												
**ontwikkelingssamenwerking:	18.5	17.4	19.2	27.3	39.3	31.4	55.8	35.6	58.9	73.1	159.2	138.4
*schenkingen :	12.5	13.0	12.4	20.4	23.9	24.2	22.9	23.3	40.8	56.0	159.2	138.4
TJP	6.0	6.3	1.8	.3			7.0					
VJP1			9.0	15.7	22.1	21.1	2.9					
VJP2							6.5	16.0	33.5	42.5	71.3	34.5
MOP											85.0	99.8
EEG	6.3	6.4	1.5	4.3	1.8	2.9	6.5	7.3	7.3	4.1	2.6	4.1
AID												
overige	.2	.3	.1	.1		.2				9.4	.3	
*langlopende leningen:	6.0	6.3	11.9	6.9	15.7	7.2	32.9	15.3	22.3	21.6	.0	.0
TJP	6.0	6.3	1.8	.3			6.3					
VJP			2.1	6.0	13.8	7.0	26.4	15.3	22.3	21.6		
overbruggingsleningen Nederland			8.0									
overige				.6	1.9	.2	.2					
*aflossingen:	.0	-1.9	-5.1	.0	-.3	.0	.0	-3.0	-4.2	-4.5	.0	.0
Nederlandse overheid		-1.9	-5.1		-.3			-3.0	-4.2	-4.5		
overige												
jaar	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
**particulier buitenland	-1.2	5.6	3.2	10.1	8.8	1.1	-14.1	-4.4	-3.4	3.8	-5.1	-4.5
aflossingen	-1.9	-.6	-.6	-.6	-.9	-2.4	-2.4	-2.4	-1.6	-2.3	-2.3	-2.3
overige	.7	6.2	3.8	10.7	9.7	3.5	-11.7	-2.0	-1.8	6.1	-2.8	-2.2
***financiering uit binnenland:												
leningen langlopend,saldo	1.5	.4	2.1	.4	-1.0	3.2	3.1	1.8	.4	1.4	-.2	4.0
**aflossing binn-of buitenland re												
LIQUIDITEITSOVERSCHOT(+),TEKORT(-)	-0	-7	1	2	5	-0	10	-23	8	8	4	-64
tot uitdrukking komend in:												
netto beroep(+),op CBvS	0.0	6.2	.4	.6	-1.9	-4.8	-3.0	9.9	-7.5	-3.7	37.2	39.7
netto beroep(+),op Algemene Banken	0.0	-.5	-.4	-.2	-.9		-.3	6.5	.2	-4.1	-8.0	-3.7
netto intering(+),ontw.rek.	.3	1.0	-1.6	-2.8	-2.0	4.6	-3.1	2.9	-.9	-.6	-34.0	25.3
netto aanmunting(+)	.2	.3	.3	.3	.2	.3	.4	.5	.2	.5	.9	1.0
toename buit.akt.deviezenkarakter							-3.8	3.8				1.2
SLOTSALDO=onverklaard+af rondingen	.0	.0	.0	-.0	.0	-.0	-.0	.2	-.0	.0	.1	-.1
	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
staatsschuld buitenland	100	110	116	130	152	157	188	197	211	22	20	17
staatsschuld binnenland	13	15	17	20	16	18	21	31	30	28	57	98
waarvan schuld aan Centrale Bank												

SECTOR 5. VERVOLG

	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
FINANCIERING OVERHEID KAS										
inkomsten g.d en b.g.d excl.fin.	419.1	423.7	479.9	528.4	564.2	512.9	499.6	479.3	477.1	501.8
uitgaven excl aflossingen	540.9	547.9	587.4	754.2	835.0	828.5	792.1	846.0	923.2	988.5
MIDDELENOVERSCHOT (+)(tekort= -)	-122	-124	-108	-226	-271	-316	-293	-367	-446	-487
***financiering uit buitenland:										
**ontwikkelingssamenwerking:	139.1	144.1	131.5	169.0	172.9	4.5	3.6	4.0	2.0	4.4
*schenkingen :	99.1	144.1	131.5	169.0	172.9	4.5	3.6	4.0	2.0	4.4
TJP										
VJP1										
VJP2	12.5	20.9	7.1							
MOP	81.9	120.2	119.8							
EEG	4.7	3.0	3.2							
AID										
overige			1.4							
*langlopende leningen:	40.0	.0	.0							
TJP										
VJP										
overbruggingsleningen Nederland										
overige	40.0									
*aflossingen:	.0	.0	.0							
Nederlandse overheid										
overige										
jaar	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
**particulier buitenland	-3.3	-.8	-4.0	.3						
aflossingen	-2.0	-2.9	-2.9							
overige	-1.3	2.1	-1.1							
**financiering uit binnenland:										
leningen langlopend,saldo	-3.8	.8	.4	-.5						4.8
**aflossing binn-of buitenland re					-4.6	-8.6	-1.5	-2.1	-2.1	-26.5
LIQUIDITEITSOVERSCHOT(+)/TEKORT(-)	10	20	20	-57	-102	-320	-290	-365	-446	-504
tot uitdrukking komend in:										
netto beroep(+)/op CBvS	-14.5	-10.9	-18.9	43.6	95.3	278.6	270.5	343.3	425.0	502.7
netto beroep(+)/op Algemene Banken	-1.2	.7	-1.5	4.6	6.5	40.4	19.5	21.4	18.0	0.0
netto intering(+)/ontw.rek.	2.7	-13.8	-.7	6.6						
netto aanmunting(+)	1.0	.5	.3	1.4	.7	.7	.4	.2	3.2	1.3
toename buit.akt.deviezenkarakter	1.9	3.7	.5	.6						
SLOTSALDO=onverklaard+afrodingen	.1	.1	.1	-.2	.0	-.0	.0	.1	-.0	-.0
	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
staatsschuld buitenland	55	52	49	46	46	44	45	52	51	49
staatsschuld binnenland	80	71	51	100	199	507	783	1151	1600	2077
waarvan schuld aan Centrale Bank			20	47	47	446	702	1046	1475	1978

ad SECTOR 6. ARBEIDSMARKTREEKSEN.

a) bevolking

Allereerst hebben we de diverse tijdreeksen betreffende de omvang van het aantal inwoners van Suriname zo goed mogelijk aan elkaar gekoppeld, waarbij de jaren waarin volkstellingen zijn gehouden het houvast boden. Die zijn gehouden in 1922, 1950, 1964, 1971 en 1980. Daarbij is het goed om voor ogen te houden, dat de boslandbewoners in de tellingen van 1922 en 1950 niet zijn meegenomen. Wel is bekend dat de niet getelde boslandbewoners in 1950 circa 10,2 % van de totale bevolking uitmaakten. Op basis van dit verhoudingsgetal zijn de gegevens voor de jaren 1922 tot en met 1950 opgeblazen. De gegevens betreffende recente jaren zijn inclusief de naar Frans-Guyana gevluchte boslandbewoners. De gegevens betreffende de totale omvang van de bevolking in Suriname inclusief vluchtelingen berusten wat betreft de meest recente jaren op ramingen zoals gegeven in de Financiële Nota 1989 van oktober 1988. (Nadien beschikbaar gekomen informatie van het Centraal Bureau Bevolkingsregister laat echter een daling van het geboortecijfer zien. Het is daarom denkbaar dat de weergegeven lichte stijging in de natuurlijke aanwas in de jaren 1982-1986 een overschatting in zich bergt.)

Voor de jaren 1936-1940 hebben we zelfs in het geheel geen gegevens over de bevolkingsomvang beschikbaar. Voor die jaren moest daarom worden volstaan met interpolatie. Daarna beschikken we over een tijdreeks van 1922 tot en met 1987 betreffende het totale aantal inwoners van Suriname aan het einde van ieder jaar, alsmede een reeks met de situatie medio jaar. Vanwege maandelijkse schommelingen in de migratie lopen die twee niet parallel.

De potentiële beroepsbevolking bestaat uit de bevolking van 15 tot 65 jaar. Niet over alle jaren beschikken we wat dat betreft over directe informatie, maar omdat het aandeel van de 15 tot 65 jarigen in de totale bevolking slechts geleidelijk verandert, bleek het goed mogelijk enkele ontbrekende jaren aan te vullen.

b) migratie

Ter toelichting is hier van belang op te merken dat het ABS voor de immigratie de cijfers van het Centraal Bureau Bevolkingsregister (CBB) van Suriname hanteert als die, en dat is veelal zo, groter zijn dan de migratiecijfers van het CBS betreffende de stroom uit Nederland naar Suriname. Er is immers ook een kleine migratie uit andere landen. Het voorgaande dient als contrast met het volgende; voor de emigratie uit Suriname hanteert men het immigratiecijfer van

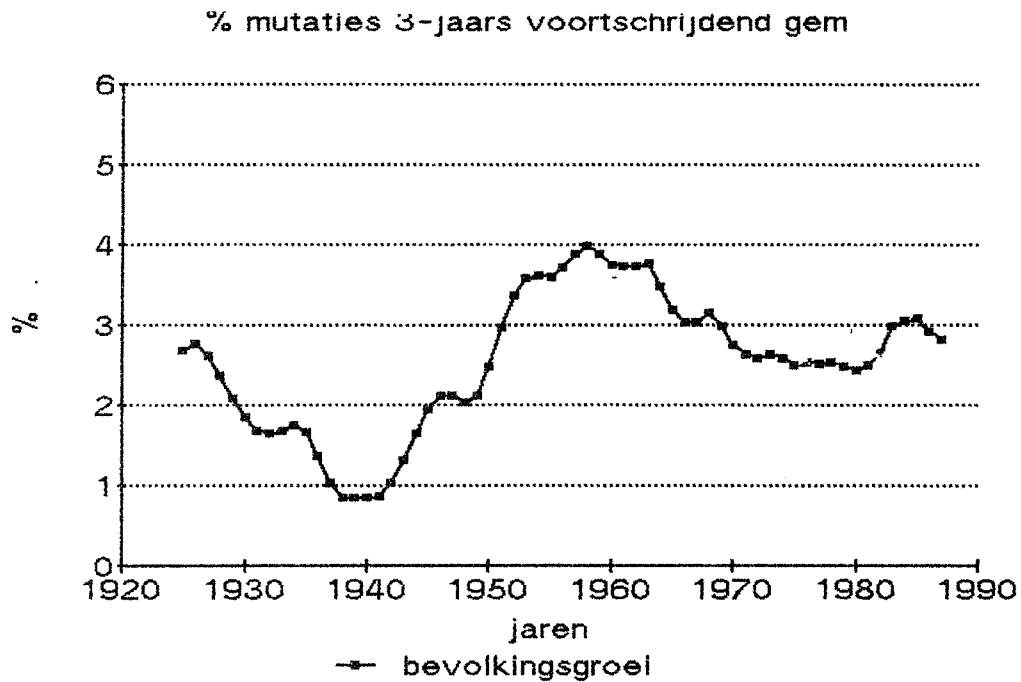
het CBS betreffende de stroom van Suriname naar Nederland als dat groter is dan het totale emigratiecijfer van het CBB van Suriname. Het probleem is namelijk dat vele emigranten zich niet uit de burgerlijke stand van Suriname laten uitschrijven. Deze procedure heeft tot gevolg dat de emigratie naar andere landen dan Nederland (het gaat daarbij met name om de VS) buiten beeld blijft.

c) bevolkingingsontwikkeling

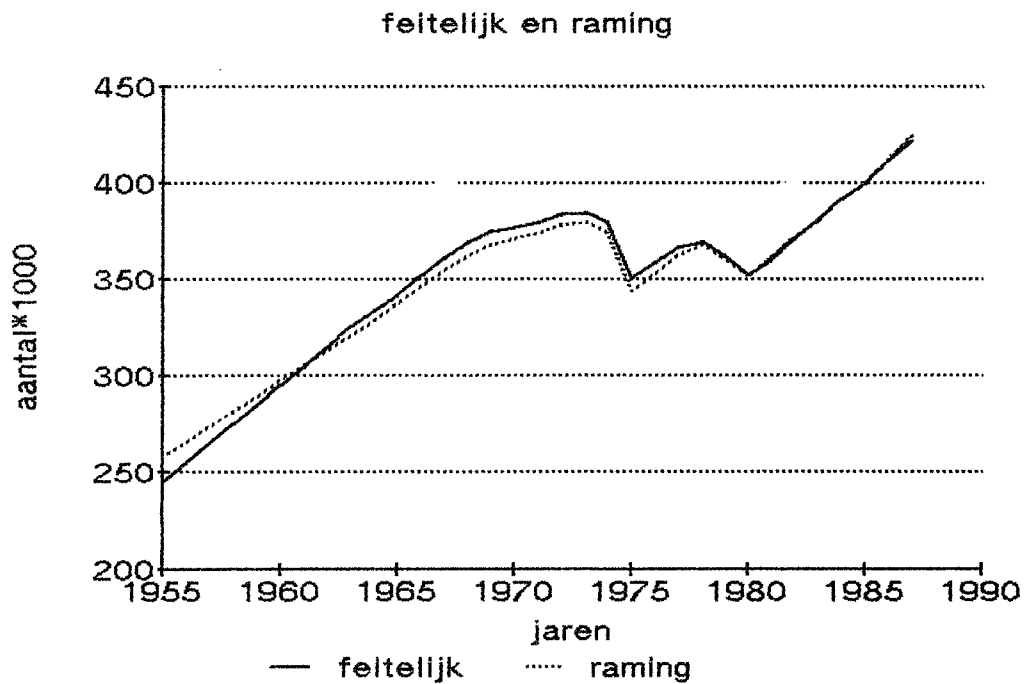
Suriname heeft een ook in internationaal opzicht uitzonderlijk hoge natuurlijke aanwas van de bevolking gekend. In onze analyse periode, de jaren 1954-1987, bedroeg de bevolkingsgroei aanvankelijk 3 tot 4 procent, zie de navolgende grafiek. Aan het eind van de jaren zestig begon echter een emigratie stroom richting Nederland-we komen daar nog op terug- die later aanzwelde en wel met zoveel horten en stoten, dat het zicht op de trendmatige bevolkingsmutatie niet meer kan worden verkregen door alleen de bevolkingscijfers in Suriname zelf te bezien.

De bevolkingsgegevens betreffende de recente jaren zijn inclusief de naar Frans-Guyana gevluchte boslandbewoners. De inmiddels beschikbaar gekomen informatie van het Centraal Bureau Bevolkingsregister laat een daling van het geboortecijfer zien. Het is daarom denkbaar dat de lichte stijging in de natuurlijke aanwas in de jaren 1982-1986 in onze tijdreeks zich in werkelijkheid niet heeft voorgedaan. We beschikken over een tijdreeks van 1922 tot en met 1987 betreffende het totale aantal inwoners van Suriname. Ter voorkoming dat afrondingskwesaties en dergelijke het beeld verstoren is in de navolgende grafiek het drie-jaars voortschrijdende gemiddelde van de bevolkingsgroei genomen. We voegen daaraan toe dat de immigratie uit het voormalige Britsch-Indië plaats vond tussen 1872 en 1916, waarbij in totaal 34000 personen immigreerden, waarvan er na afloop een derde deel weer remigreerde. Vanaf 1890 vond er ook immigratie vanuit Java plaats. De groeicijfers in de navolgende grafiek zijn voor de jaren twintig dus vertekend door immigratie. Die grafiek heeft overigens niet betrekking op de bevolkingsomvang van Suriname, maar op die van de "Surinamers". De aanhalingstekens slaan daarbij op het feit dat dit geen ondubbelzinnig begrip betreft. Het gaat hier namelijk om de inwoners van Suriname plus de emigranten vanuit Suriname naar Nederland, plus- en dat maakt het ingewikkeld- de natuurlijke aanwas onder de Surinaamse populatie in Nederland. Aangezien de groep Surinamers zich vermengt met de autochtone bevolking van Nederland wordt het onderscheid steeds moeilijker. Wat te doen met het kind van een persoon die zelf in Nederland is geboren, wiens ouders die in Suriname zijn geboren, en die gehuwd is met een afstammeling der Batavieren? We hebben

Figuur 1. ad Sector 6. bevolkingsaanwas inclusief Surinamers in Nederland.

Figuur 2. ad Sector 6. Inwonertal

daarom onze toevlucht moeten nemen tot een rekenkundige vondst; aan het emigratiesaldo uit Suriname hebben we van jaar op jaar een natuurlijke aanwas van 3% toegekend. De cumulatie van die emigratie-jaargangen plus het aantal inwoners van Suriname geeft dan het totale aantal Surinamers. Deze berekening is gebaseerd op het vermoeden, dat de natuurlijke aanwas van alle "Surinamers" tesamen ook in de jaren zeventig en tachtig rond de 3% zou blijven schommelen. Blijkens de volgende grafiek is dat, althans voor het totaal van de "Surinamers" het geval geweest.

De hoofdlijn van de demografie blijkt te kunnen worden weergegeven in een enkel kengetal: 3. Dat wordt ook nog eens door onderstaande regressieberekening geïllustreerd;

$$I = 1,06 * I_{54} * (1,03)^{J_{54}} - 1,13 * BN \quad RR=0,99$$

(230) (62)

I = inwonertal Suriname per jaarultimo over de jaren 1954 tot 1987,

I54= idem in 1954,

J54= het jaartal minus 1954,

BN = de gecumuleerde emigratiesaldi, van jaar op jaar verhoogd met 5 % in verband met natuurlijke aanwas.

Tussen haakjes; T-waarden. Zie een van de volgende grafieken met de feitelijke en de geschatte bevolkingsomvang.

De coëfficiënt van meer dan 1 voor BN kan wellicht worden verklaard uit het feit, dat er ook enige emigratie naar andere landen dan Nederland is geweest.

Dit neemt echter niet weg, dat het heel goed denkbaar is dat onder de emigranten de vruchtbare leeftijdsgroepen oververtegenwoordigd waren. In dat geval is de natuurlijke aanwas onder de Surinamers in Nederland onderschat. Aangezien onze raming van het aantal Surinamers in Nederland (215.000 in 1987) zelfs hoger is dan het getal van 200.000 dat men in dit verband veelal hoort noemen, concluderen we dat de natuurlijke aanwas van de Surinaamse bevolking in de jaren

zeventig en tachtig tussen de 2 en 3 procent heeft gelegen. Het ziet er dus naar uit dat de uitzonderlijk hoge bevolkingsgroei uit de jaren vijftig en zestig slechts zeer geleidelijk af neemt. Deze conclusie in combinatie met het vrij stabiele aandeel van de 15 tot 65 jarigen in de totale bevolking (vanaf 1955 tot heden geleidelijk toenemend van 46% naar 56%), impliceert een voortdurend forse toename van de potentiële beroepsbevolking. Zelfs als het geboortecijfer sterk daalt, blijft er dan toch nog meer dan een decennium een grote toenemende behoefte aan arbeidsplaatsen. Vanwege het grote belang van informatie over de ontwikkeling van de potentiële beroepsbevolking voor de analyse van de economische ontwikkeling gaan we er wat dieper op in.

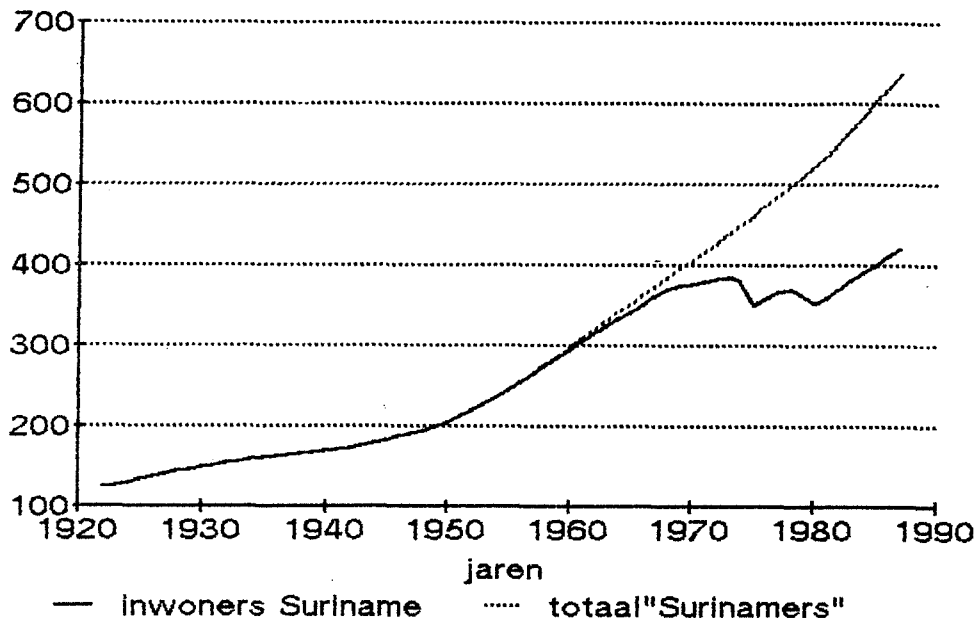
d) arbeidsaanbod

Aan ABS, 1987b, kunnen we informatie ontleen over de bevolking van Suriname naar geslacht en leeftijd in 1980, terwijl we in een andere publicatie (ABS, 1981b) de sterftetafels naar leeftijd en geslacht aantreffen. Op basis daarvan is het mogelijk de ontwikkeling van het aantal 15-65 jarigen vrij nauwkeurig voor een periode van 15 jaar vooruit te berekenen, dus tot 1995. Sterftetabellen blijven immers lange tijd geldig, terwijl het geboortecijfer zich moeilijk laat ramen, maar dat heeft pas na 15 jaar invloed als het gaat om de bevolking van 15-65 jaar. Afgezien van de invloed van migratie laat zich dan berekenen dat de groei van de bevolking van 16 tot 65 jaar in de jaren 80-85 2,4% gemiddeld per jaar bedraagt; in de jaren 85-90 2,3%; terwijl voor de jaren 90-95 1,4% wordt gevonden. Dit gegeven is van bijzonder belang, want het betekent dat de natuurlijke aanwas van de beroepsbevolking de komende jaren slechts de helft van het niveau van de afgelopen decennia zal bedragen. De verklaring voor dit verschijnsel is het gat in de bevolkingspiramide van 1980 bij de jongste leeftijdsgroep. De verklaring daar voor ligt in de emigratiegolf van de jaren voor de staatkundige onafhankelijkheid: vele Surinamers hebben hun gezinnetjes niet in Suriname maar in Nederland gesticht.

Op basis van de bekende geboortecijfers over de jaren 80-85 kan vervolgens ook de groei van de potentiële beroepsbevolking voor de periode 1995-2000 worden berekend, met als uitkomst gemiddeld 2,1%. Op grond van de geboortecijfers over de jaren 1985, 1986, 1987 en de eerste helft van 1988 (bron gegevens van CBB in Weekkrant Suriname 31-12-1988) kan vervolgens, onder de veronderstelling dat het geboortecijfer tot 1990 hetzelfde blijft, worden berekend dat de potentiële beroepsbevolking van Suriname in de periode 2000-2005 met gemiddeld 0,9 'a 1,7 % per jaar zal groeien. In de tweede helft van de jaren negentig zal het aantal vrouwen in de vruchtbare periode weer toenemen hetgeen een toename van het geboortecijfer in die jaren tot

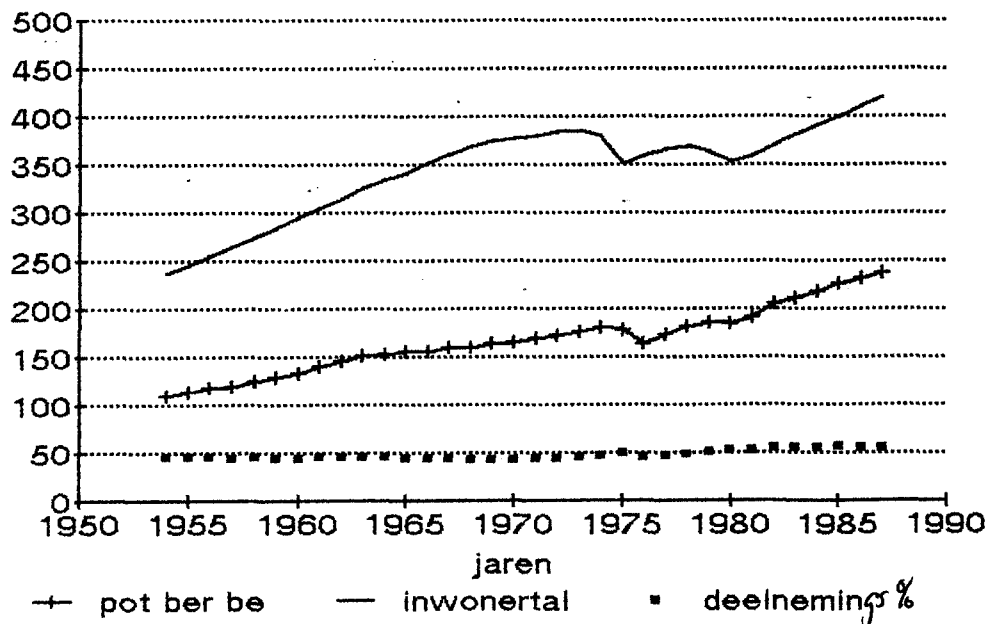
Figuur 3. ad Sector 6. bevolking

aantal *1000

Figuur 4. ad Sector 6. potentiële beroepsbevolking

aantal *1000

gevolg kan hebben; hetgeen dan resulteert in een versnelling van de bevolking van 15 tot 65 jaar in de jaren 2005 tot 2010. Verder vooruitkijken is niet goed mogelijk vanwege de culturele factoren die van invloed zijn op het geboortecijfer. Daarnaast is uiteraard de migratie een ongewisse factor, maar dat doet aan het belang van voorgaande analyse niets af, want de migratie wordt immers mede beïnvloed door ex ante situatie op de arbeidsmarkt, en die wordt mede bepaald door de ontwikkeling van het ex ante arbeidsaanbod. (In het model MACMIC wordt onder POTBAP verstaan de mutatie van het arbeidsaanbod gericht op bedrijven. Dat wordt berekend uit de potentiële beroepsbevolking van 15 tot 65 jaar minus het aantal arbeidsplaatsen bij de overheid).

In de navolgende tabel wordt het inwonertal en de omvang van de beroepsbevolking gegeven voor enkele peiljaren, waarvoor we ook over informatie betreffende andere grootheden van de arbeidsmarkt beschikken. De stap van de potentiële naar de feitelijke beroepsbevolking kunnen we niet goed zetten. Behalve de belangrijke groep personen met werk in de eigen huishouding zoals ook in de industrielanden voorkomt, bestaat er in Suriname in het bosland een groep die in belangrijke mate leeft van zelfvoorziening; het gaat hier om de boslandbewoners, circa 10% van de bevolking. Daarnaast is er nog een derde groep waarvan de toedeling naar beroeps-, dan wel niet-beroepsbevolking niet ondubbelzinnig valt te maken, namelijk de medewerkende gezinsleden in de landbouw. We moeten daarom afzien van de constructie van een reeks met cijfers betreffende de beroepsbevolking. Daarvoor in de plaats zullen we de mutatie in de potentiële beroepsbevolking hanteren als indicator voor de mutatie in de beroepsbevolking.

Men zal zich afvragen waarom we de omvang van de beroepsbevolking nu dat via de aanbodzijde niet mogelijk is niet via de vraagzijde trachten te benaderen; namelijk als som van werkgelegenheid en werkloosheid. Zoals we echter nog zullen zien is echter de werkloosheid niet ondubbelzinnig te meten.

Tabel 1.ad Sector 6. ARBEIDSAANBOD

	54	61	64	69	73	78	83	87
bevolking jaargemiddelde	237	305	334	375	384	370	381	421
potentiële beroepsbevolking	110	141	152	165	177	181	212	238

Over de kwaliteit van het arbeidsaanbod staan geen tijdreeksen ter beschikking. Wel is er informatie over het aantal leerlingen op het voortgezet onderwijs. Dat aantal is met name

in de jaren zestig en begin jaren zeventig spectaculair gegroeid; veel sterker dan totale bevolkingsgroei en de groei van de relevante leeftijdsgroepen. Ook in het daaropvolgende decennium groeide het leerlingenaantal sterker dan het aantal jongeren. Uit dien hoofde is er een sterke kwaliteitsverbetering van het arbeidsaanbod, zij het dat vaak wordt gesteld dat de scholing niet goed aan sluit bij de vraag. Zo is er een ondervertegenwoordiging van technisch opgeleiden. In dit kader is het ook van belang te wijzen op het belang van attitudes. In een lezing op het symposium "Suriname in perspectief", Rotterdam 22-2-1989, beklemtoonde D.Ferriër (Ferriër, 1989) dat er in Suriname een grote bereidheid bestaat tot opleidingsinspanning, maar dat grote delen van de bevolking een volstrekte afkeer heeft van ongeschoold werk op plantages. Dat soort veldwerk wordt in Suriname de laatste jaren vrijwel volledig door gastarbeiders verricht. Het gaat om het werk in de baco- en suikerplantages en in de groot-rijstverbouw. De precieze omvang van het aantal gastarbeiders is niet bekend. Wat betreft de Guyanezen wordt daarover in SWI,1985, opgemerkt; "Er is algemene overeenstemming onder deskundigen dat het aantal van 5830, dat volgens de Vijfde Algemene Volkstelling van 1980 werd geregistreerd, ver beneden het werkelijke aantal ligt. Daarnaast is er ook een belangrijke groep Haitianen als plantagearbeider werkzaam. In het licht van de eerder besproken geschiedenis van Suriname is dat niets nieuws; dit soort veldwerk is altijd al gedaan door immigranten. De Creolen hebben zich in de tweede helft van de vorige eeuw afgekeerd van deze vorm van zware, slecht betaalde, en maatschappelijk nog minder gewaardeerde arbeid. De Hindoestaanse immigranten keerden na afloop van hun contractperiodes dit soort werk zo snel mogelijk de rug toe, terwijl na de immigratie van Javanen in het begin van deze eeuw, de geschiedenis zich thans herhaalt met immigranten uit landen die thans een veel lagere welvaart dan Suriname kennen.

Aan het slot van deze bespreking van het arbeidsaanbod bezien we de regionale spreiding. In de navolgende tabel hebben we de gegevens uit de volktellingen zo goed mogelijk vergelijkbaar gemaakt door voor het jaar 1950 toen de boslandbewoners niet zijn meegeteld, maar wel een schatting van hun totaal is gemaakt, hen alsnog te verdelen naar district. Dat is mogelijk als men weet dat zij voornamelijk in de districten Brokopondo en Marowijne wonen. Mede in relatie met het voorgaande zijn de districten Suriname (excl het Brokopondodeel in 1950) en Para tesamen genomen. De districtsgegevens van onderstaande tabel zijn daardoor vergelijkbaar voor enerzijds de jaren 1950-1964-1971-1980 en anderzijds 1980-1987.

Tabel 2.ad Sector 6. Scholing: aantal leerlingen op het voortgezet onderwijs

jaar	1956	1975	1986
ULO	1572	10464	7180
MULO	3138	12902	17214
beroepsonderwijs	861	2815	5206
VWO, HAVO, Kweekschool	1246	4496	7570
Universiteit	.	.	1103
Totaal	<u>6817</u>	<u>30477</u>	<u>38273</u>
idem index 1956=100	100	447	561
bevolking 5-14 index 1956=100	100	ca 165	ca 155

Tabel 3.ad Sector 6. Regionale spreiding van de bevolking

jaar	1950	1964	1971	1980	1980	1987
district	aantal			*1000	(a)	(a)
Paramaribo	74	111	102	68	168	194
Suriname plus Para (en Wanica na 1980)	57	112	169	181	72	83
Nickerie	17	30	35	35	32	37
Coronie	4	4	3	3	3	3
Saramacca	9	12	14	10	11	12
Commewijne	19	21	19	14	20	23
Brokopondo, Marowijne (en Sipalawini na 1980)	25	35	43	44	46	52
totaal	206	324	385	355	352	405

(a) conform nieuwe gebiedsindeling.

Wel moet er op worden gewezen dat Paramaribo als het ware uit zijn grenzen is gegroeid, waardoor er overloop van urbanisatie naar het aangrenzende district Suriname was. In de jaren tachtig zijn de districtsgrenzen gewijzigd, waardoor het district Paramaribo het gehele urbane gebied bevat. Tussen 1950 en 1964 ziet men in alle districten bevolkingsgroei, met uitzondering van Coronie, dat ook toen al stagneerde. In de jaren 1964-1971 vond er een uitbundige urbanisatie plaats; er was een grote trek naar "Foto", letterlijk het fort (Zeelandia), maar figuurlijk de stad. In de jaren zeventig

zette het migratieproces zich voort , maar nu over de oceaan naar het nog meer geurbaniseerde Nederland. De bevolking van het district Paramaribo nam zelfs in omvang af. In de districten stagneerde de bevolkingontwikkeling in de jaren zeventig. In de jaren tachtig lijkt de bevolkingsontwikkeling meer gelijkmatig verdeeld over de regio's, althans tot 1986/1987 toen de vluchtelingenstroom vanuit Sipaliwini naar Frans-Guyana plaats vond.

e) arbeidsplaatsen.

Zie de toelichting onder MESO 3.

f) werkloosheid

Voor de Surinaamse micro-economie is het nog moeilijker dan voor een land als Nederland om "de" werkloosheid in een enkel kengetal weer te geven. Ogenschijnlijk ligt het gebruik van de reeks met het aantal geregistreeerde werklozen per jaar voor de hand. Een dergelijke reeks is beschikbaar voor de jaren 1954 tot en met 1975. De veranderingen in deze reeks hebben echter meer te maken met het moment waarop personen worden in- en uitgeschreven, dan met het moment van werkloos worden, resp. het vinden van een baan. Dat kwam scherp aan het licht in het begin van de jaren zeventig toen velen emigreerden, maar zich niet uit lieten schrijven. De reeks met de geregistreeerde werkloosheid wordt daarom sedert het midden van de jaren zeventig niet meer gebruikt in Suriname. Zie hier een voorbeeld hoe bij een kleine schaal van de economie bepaalde zaken eerder helder worden; in Nederland kwam men pas een decennium later tot hetzelfde inzicht.

Door het ABS en de SPS zijn in de loop der jaren diverse werkloosheidsreeksen gepubliceerd. Zij zijn qua niveau gebaseerd op volkstellinggegevens, alsmede kleinere enquêtes die ad hoc of voor een ander doel werden ondernomen. Bovendien berusten zij op overwegingen van plausibiliteit, en eigen indrukken, hetgeen in een kleine maatschappij een belangrijke aanvullende bron voor plausibiliteitscontrole kan zijn. Dit neemt uiteraard niet weg dat aan deze reeksen voor de andere dan de volkstellingsjaren (1950,1964,1971,1980) slechts indicatieve betekenis kan worden toegekend, terwijl zelfs voor de volkstellingsjaren rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat niet voor alle impliciete definitieverschillen is gecorrigeerd. Op basis van de diverse reeksen hebben wij getracht een zo consistent mogelijke reeks over alle jaren van 1954 tot 1987 samen te stellen. Voor wat betreft de jaren voor 1973 hanteren we diverse SPS-publicaties. De wetenschap dat enkele reeksen van een aantal

jaren voornamelijk door één en dezelfde persoon, namelijk drs. R.Somaroo, met veel inspanning zijn gemaakt geeft vertrouwen in zo goed mogelijke consistentie. Het gaat om de jaren 1953, 1960, 1964 en 1968 t/m 1973 (SPS Macro-economische Beschouwingen 1953-1968 en 1969-1972 en Essed, 1973). De tussenliggende jaren zijn geïnterpoleerd, waarbij ook gebruik is gemaakt van de reeks met geregisteerde werkloosheid.

Voor de jaren 1982 en volgende hanteren we de ABS-SPS reeks. Ook voor het jaar 1978 en 1980 zijn ABS-ramingen beschikbaar. Voor het jaar 1979 en 1981 hanteren we een interpolatie.

Voor de verandering in de werkloosheid tussen 1973/1974 en 1974/1975 hanteren we de ramingen van Lamur (Lamur, 1982). Voor de verandering in de werkloosheid 1975/1976 nemen we gegevens uit een andere reeks (SPS, 1976). Na interpolatie voor het jaar 1977 beschikken we dan over een complete reeks 1954-1987. De bespreking van de constructie van deze reeks is mede bedoeld om duidelijk te maken dat deze reeks slechts als indicator voor de werkloosheid mag worden beschouwd.

We illustreren hier nog eens hoe moeilijk het is om in de Surinaamse situatie de werkloosheid goed te meten. Hier noemen we slechts een aspect daarvan: in een deel van Suriname's economie is niemand werkloos, heeft niemand een baan en is er toch geen werkloosheid. Het betreft de boslandbewoners. In de Volkstelling van 1964 wordt daarover opgemerkt (ABS, 1967, blz.40): "Daar zij hoofdzakelijk niet in loondienst arbeiden is het bijzonder lastig tot een zinvolle klassifikatie wat hun economische activiteit betreft te geraken. De jacht, de visvangst, het openkappen van een kostgrond voor de verbouw van producten ten behoeve van het eigen verbruik zijn niet voor klassifikatie -althans in westerse zin- in aanmerking komende activiteiten. Slechts in zoverre zij betaalde arbeid verrichtten, werd dit opgenomen. Het probleem werkloosheid is in die contreien dan ook van geen enkele betekenis, omdat het eenvoudigweg niet bestaat. Iedereen jaagt, vangt vis, kapt een kostgrond of houdt zich bezig met huisvuil. Dat de werkloosheid een moeilijk statistisch begrip is kan ook worden toegelicht aan de hand van de situatie in Brokopondo gelegen in het binnenland met grotendeels zelfvoorzienende landbouw. In dit district bedroeg het werkloosheidspercentage 0,2%, terwijl er in dit district met een bevolkingsomvang van ruim 20.000 personen in het jaar 1980 slechts 1639 arbeidsplaatsen bestonden (SPS, 1989).

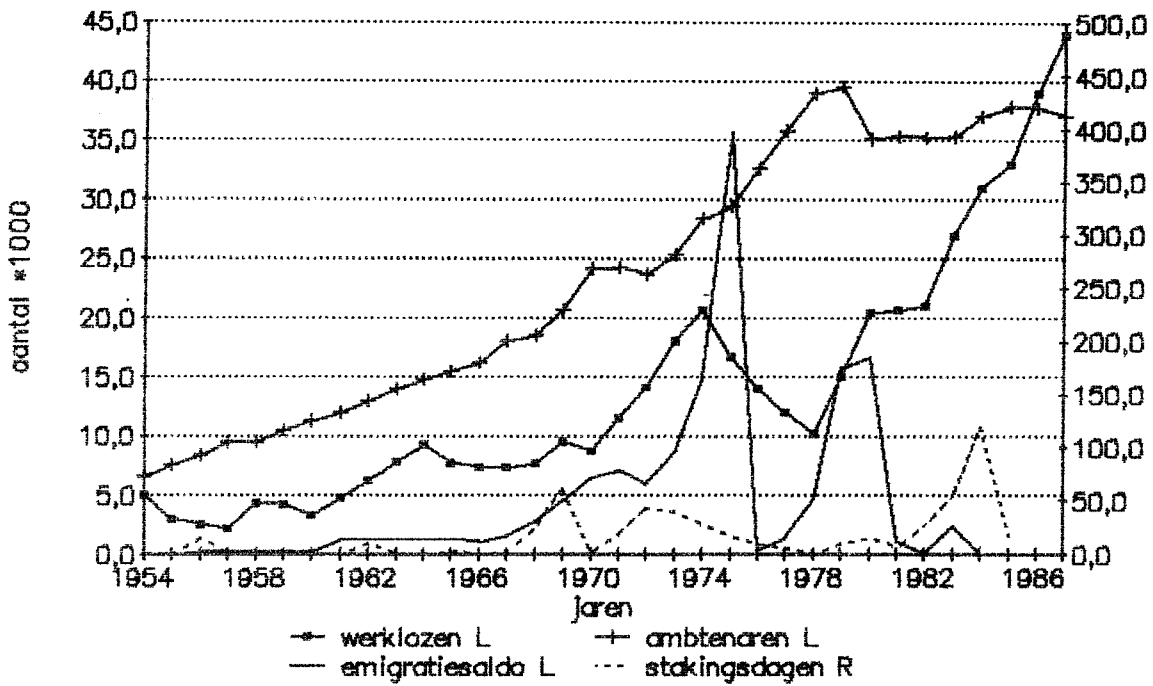
Hoewel de werkloosheid dus bepaald geen helder begrip is en er ook geen nauwkeurige statistische informatie over ter beschikking staat, is het wel mogelijk het patroon ervan te schetsen. Zie figuur 5. Daaruit blijkt dat de werkloosheid in de jaren 1971-1974 sterk op liep, om vervolgens onder invloed van forse emigratie en verdere groei van het aantal ambtenaren te dalen. Voorts was er van 1974 tot 1978 groei van de werkgelegenheid in de bouw in verband met de uitbreiding van de ontwikkelingsactiviteiten. Na 1978 neemt de werkloosheid

weer toe, ondanks de nieuwe emigratiegolf die toen plaats vond uit Suriname. In 1980 verdween de emigratie uitlaatklep, hetgeen gepaard ging met heftige maatschappelijke spanningen, die overigens toen niet werden uitgelegd als mede te zijn veroorzaakt door dit demografisch- en arbeidsmarktprobleem. Na 1982 loopt de werkloosheid sterk op en bereikte in 1987 het niveau van circa een derde deel van de beroepsbevolking. In figuur 6. wordt het niveau van potentiële beroepsbevolking in kaart gebracht tesamen met een onderverdeling naar arbeidsplaatsen bedrijven, arbeidsplaatsen overheid, werklozen en rest potentiële beroepsbevolking. Men ziet dat er na de groei in de jaren vijftig en zestig geen verdere toename van de werkgelegenheid in bedrijven plaats vond en dat in de jaren tachtig het niveau zelfs daalde. Toename van het aantal ambtenaren en de laatste jaren sterke toename van de werkloosheid markeert de spanning tussen ontwikkeling van vraag en aanbod.

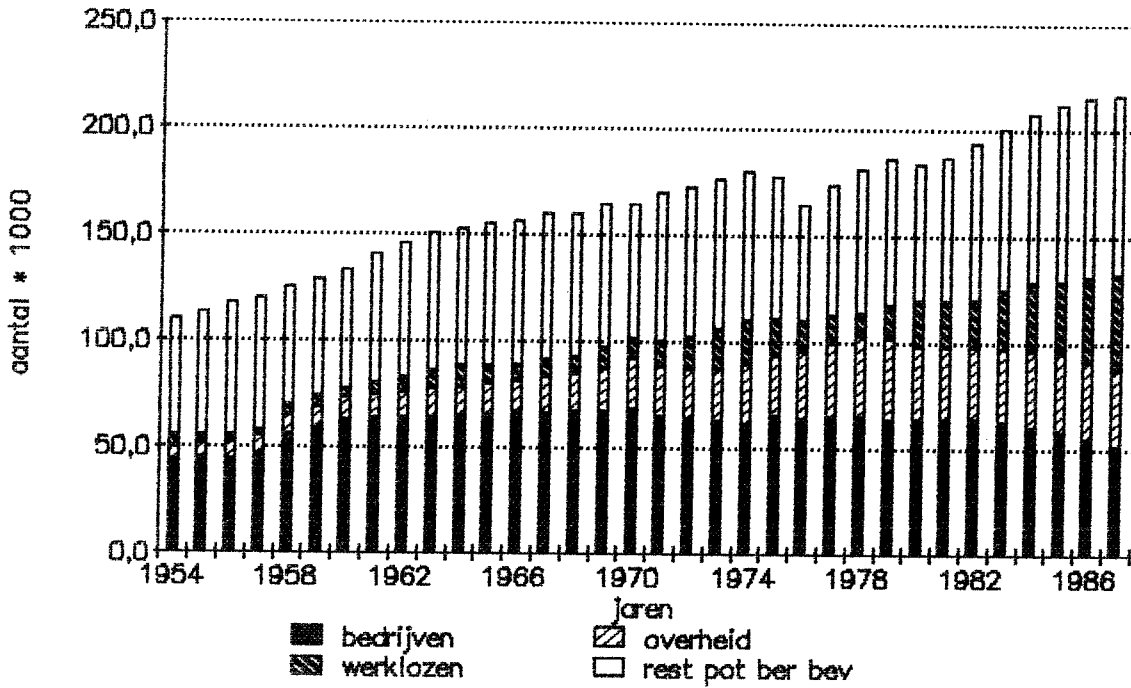
g) stakingen

Deze reeks is ontleend aan de Rooij, 1984 en Campbell, 1987 ; de uiteindelijke bron is overigens het Ministerie van Arbeid en Volkshuisvesting.

Figuur 5.ad Sector 6. Spanningsvariabelen.

Figuur 6.ad Sector 6. Arbeidsplaatsen, werkloosheid, potentiële beroepsbevolking.

SECTOR 6. ARBEIDSMARKTREEKSEN 1954-1987

ARBEIDSMARKT		REEKSEN		1954-1987				B1664P	POTBAP
JAAR	bevol- king medio	migra- tie (+=in)	bevol- king 15-65	arbeid plaat- sen bedr.	arbeid plaat- sen overheid	werk- loos- heid	sta- kings dagen		
	aantallen		maal	duizend				%mutaties B1664P	
1954	233.0	-.0	114.0	48.2	6.6	4.0	.3		
1955	241.0	-.0	116.0	49.8	7.6	3.0	.1	1.8	.9
1956	250.0	-.3	118.0	49.8	8.4	2.5	15.5	1.7	1.2
1957	260.0	-.3	120.0	52.0	9.5	2.2	.1	1.7	.8
1958	270.0	-.3	125.0	\$54.9	9.6	4.3	.0	4.2	4.5
1959	280.0	-.3	128.8	\$58.1	10.5	4.2	.2	3.0	2.5
1960	290.0	-.3	133.4	\$61.6	11.3	3.3	.1	3.6	3.2
1961	300.0	-1.3	141.0	62.3	12.0	4.8	.2	5.7	5.7
1962	310.0	-1.3	145.7	\$62.8	13.0	6.3	10.4	3.3	2.9
1963	320.0	-1.3	151.0	\$63.2	14.0	7.8	.0	3.6	3.2
1964	331.0	-1.3	152.3	63.6	14.8	9.3	.0	.9	.4
1965	337.0	-1.3	155.0	\$64.4	15.5	7.7	3.5	1.8	1.4
1966	347.0	-1.1	156.2	\$64.7	16.2	7.4	.7	.7	.3
1967	357.0	-1.6	160.2	\$65.1	18.1	7.4	3.2	2.6	1.6
1968	365.0	-2.8	160.0	65.9	18.5	7.7	25.0	-.1	-.5
1969	374.0	-4.5	164.6	66.1	20.7	9.5	62.4	2.9	1.7
1970	376.0	-6.5	164.7	67.6	24.1	8.7	1.5	.1	-2.3
1971	378.0	-7.2	170.1	63.9	24.2	11.5	19.9	3.3	3.8
1972	382.0	-5.9	172.6	63.3	23.7	14.1	43.0	1.5	2.1
1973	384.0	-8.7	176.6	61.5	25.4	18.1	38.8	2.3	1.5
1974	381.0	-14.8	180.0	60.7	28.4	20.6	28.7	1.9	.3
1975	365.0	-35.7	177.7	64.2	29.4	16.7	16.6	-1.3	-2.2
1976	355.0	-.4	164.4	62.8	32.7	14.0	9.0	-7.5	-11.2
1977	362.1	-1.4	173.7	63.7	35.9	\$12.0	5.4	5.7	4.6
1978	367.3	-4.7	181.5	63.9	39.0	10.2	.0	4.5	3.4
1979	365.0	-15.8	186.5	62.5	39.6	\$15.0	10.6	2.8	3.1
1980	356.5	-16.7	184.1	63.2	35.2	20.4	15.1	-1.3	1.4
1981	355.3	-1.1	187.4	63.0	35.4	\$20.7	7.2	1.8	2.1
1982	363.0	.3	194.2	62.9	35.3	21.0	27.0	3.6	4.5
1983	370.8	-2.4	201.2	61.5	37.0	27.0	53.9	3.6	3.3
1984	378.4	-.1	208.1	59.2	37.0	31.0	120.0	3.4	4.2
1985	387.6	.9	211.9	57.0	38.0	33.0	18.7	1.8	1.6
1986	396.8	1.1	215.6	53.4	38.5	39.0		1.7	1.8
1987	401.5	.6	216.8	50.2	39.5	44.0		.6	.1

AANTEKENINGEN:

ad DIVERS 1. Reeksen 1867-1953.

De gegevens betreffende de invoer en uitvoer over de jaren 1867 tot 1948 zijn ontleend aan Kamer van Koophandel, 1948. Voor latere jaren zijn ABS publicaties geraadpleegd.

De gegevens betreffende totaal uitgaven overheid en de subsidie van de Nederlandse overheid aan de Surinaamse overheid zijn ontleend aan Willemsen, 1980 en Heilbron, 1982.

Voor de periode 1938-1947 vermeldt Oomens, 1948 dat het prijspeil in Suriname 2,5 maal zo hoog werd. Binnen die periode is de mutatie geïnterpoleerd. Als deflator voor de jaren 1900-1938 is de koopkracht van de Nederlandse gulden in Nederland genomen conform CBS, 1975. (In de jaren 1827 tot 1940 was de Surinaamse gulden gekoppeld aan de Nederlandse gulden). Voor de jaren 1947-1953, toen de koers van zowel de Nederlandse als de Surinaamse gulden vast was ten opzichte van de VS-dollar, is de consumptieprijsstijging van Nederland gehanteerd.

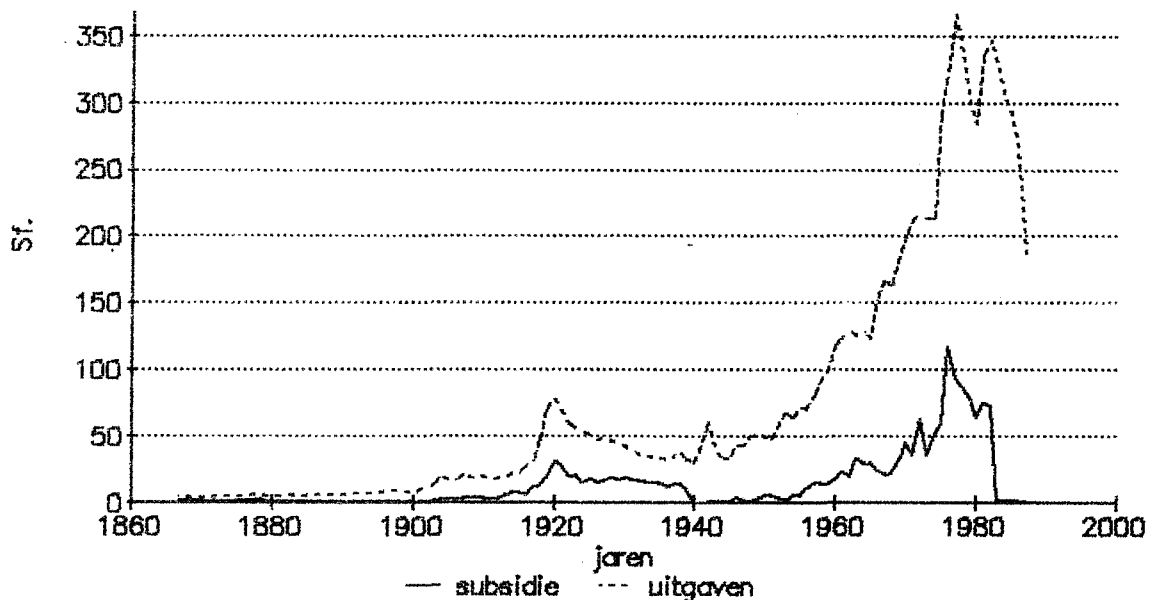
Uit de navolgende figuur blijkt dat de groei van de overheidsuitgaven een na-oorlogsverschijnsel is. Dat heeft te maken met veranderde opvattingen zowel in Suriname als in Nederland over de gewenste rol van de overheid. Ondanks het feit dat Suriname in 1954 autonoom werd blijken ook Nederlandse opvattingen nog van belang; ideeën in Nederland maakten immers omvangrijke inkomsten voor de Surinaamse overheid in het kader van de ontwikkelingssamenwerking mogelijk. Zie de navolgende figuur.

Overigens blijkt financiële steun van de Nederlandse aan de Surinaamse overheid geen na-oorlogs nieuwtje te zijn. Ook vroeger gebeurde dat. Toen heette dat verschijnsel echter anders; namelijk "subsidie". Het ging om het dekken van de jaarlijkse tekorten van de Surinaamse overheid, zonder dat het daarbij ging om middelen ter financiering van ontwikkelingsactiviteiten. Na de grote suikerwinsten uit de achttiende eeuw volgde een terugval in de plantageproductie. In het toenmalige Nederlands-Oost-Indië viel winst te behalen en het Nederlandse kapitaal keerde zich van Suriname af. In de vorige eeuw heersten er ten aanzien van Suriname twee opvattingen. (zie Willemsen 1980). De eerste stroming meende dat het Nederlandse belang het meest gediend was met "verkoop" of "afstand" van Suriname. Een andere stroming daarentegen zag weliswaar ook op korte termijn geen noemenswaardige voordelen in Suriname maar vond toch dat het land voor Nederland behouden moest blijven als "reserveland". In die laatste visie was het verantwoord om door te gaan met de jaarlijkse "subsidieën". Wij gaan in deze studie daar verder niet op in. We kunnen namelijk verwijzen naar andere studies (Heilbron, 1982; Panday, 1959; Willemsen, 1980;) Wel wijzen we er hier op

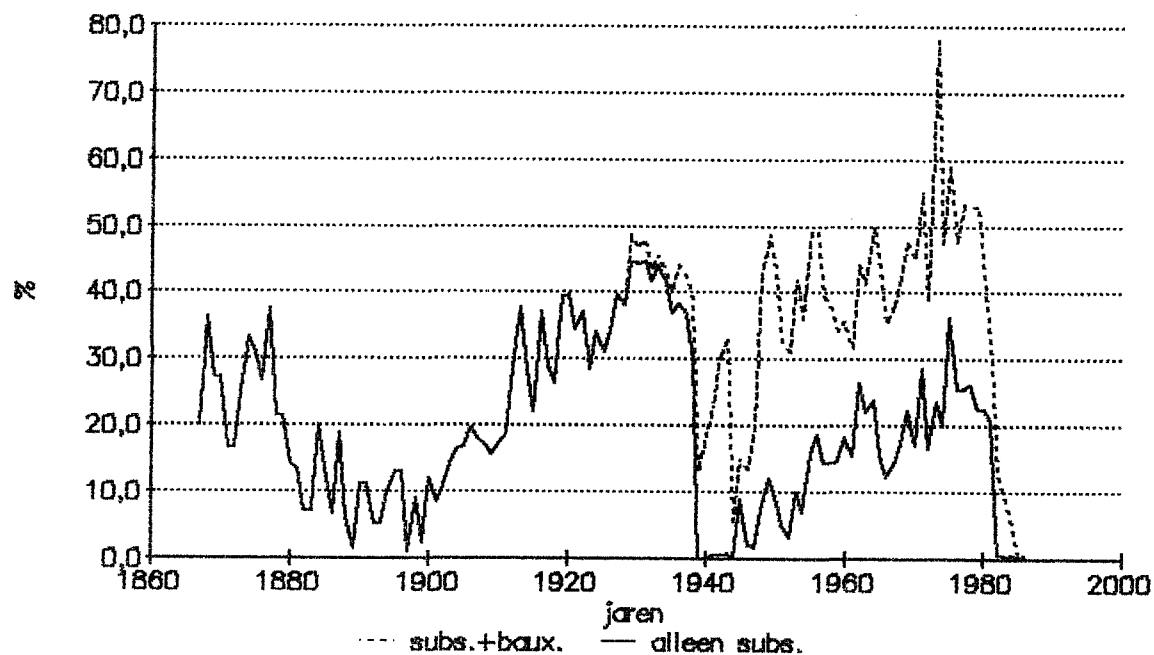
dat de toevloed van deviezen voor de Surinaamse overheid geen typisch na-oorlogs verschijnsel is ; in enkele van de volgende figuren wordt de subsidie/ontwikkelingsmiddelen uitgedrukt als percentage van de totale overheidsuitgaven, dan wel als percentage van de totale invoer. Ook als men vervolgens ook de overheidsontvangsten uit de bauxiet mee telt, dan nog blijkt het belang van de deviezentoevloed naar de Surinaamse overheid in de jaren twintig en dertig van deze eeuw niet onder te doen voor wat er gedurende het tijdperk van de autonomie en de eerste jaren van de volledige staatkundige onafhankelijkheid plaats vond. De geldstroom van de Nederlandse naar de Surinaamse overheid is een verschijnsel dat al meer dan een eeuw duurt. Alleen gedurende de tweede wereldoorlog en de periode 1983-1987 deed zich dat niet voor. In dit licht is het bij de bouw van een macro-economisch model van Suriname gewenst om niet alleen rekening te houden met ontwikkelingsmiddelen op korte termijn, maar daarbij ook de mogelijkheid onder ogen te zien dat het daarbij om een zeer langdurige situatie kan gaan. Het voorgaande klemmt temeer als men rekening houdt met de mogelijkheid dat een deel van de Surinamers in Nederland het wellicht zal prefereren om in het warme Surinaamse klimaat van hun AOW te genieten.

Behalve de overheidsfinanciën kan ook het verkeer met het buitenland in een breder historisch kader worden geplaatst. In figuur 4. Staat de invoer en uitvoer over de afgelopen 1 1/4 eeuw., zoveel mogelijk in prijzen van 1973. Men ziet de dramatische terugval in de jaren tachtig, maar ook dat het niveau niet veel onder dat van de jaren vijftig is teruggezakt. Dit brengt ons op de gedachte dat, hoewel er geen tekenen zijn dat de schijnwelvaart van de jaren zeventig zal terugkeren, een economische groei zoals die vanaf de jaren vijftig tot de jaren zestig plaats vond wellicht wel haalbaar zou kunnen zijn.

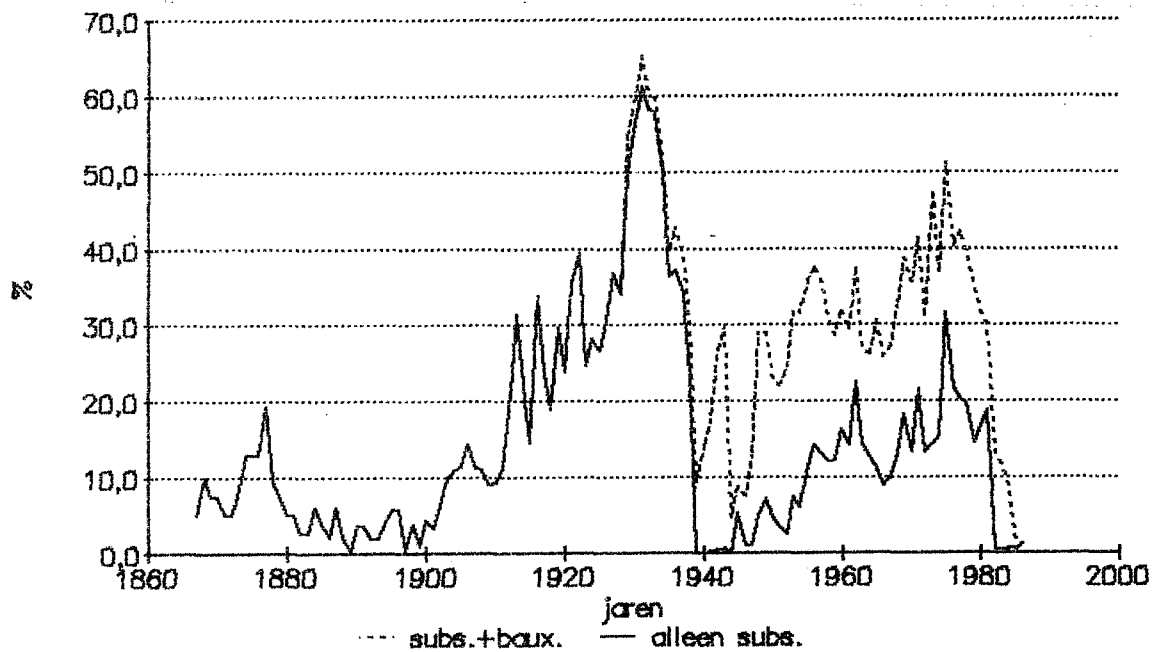
Figuur 1 ad Divers1. Subsidie en overheidsuitgaven in prijzen 1973

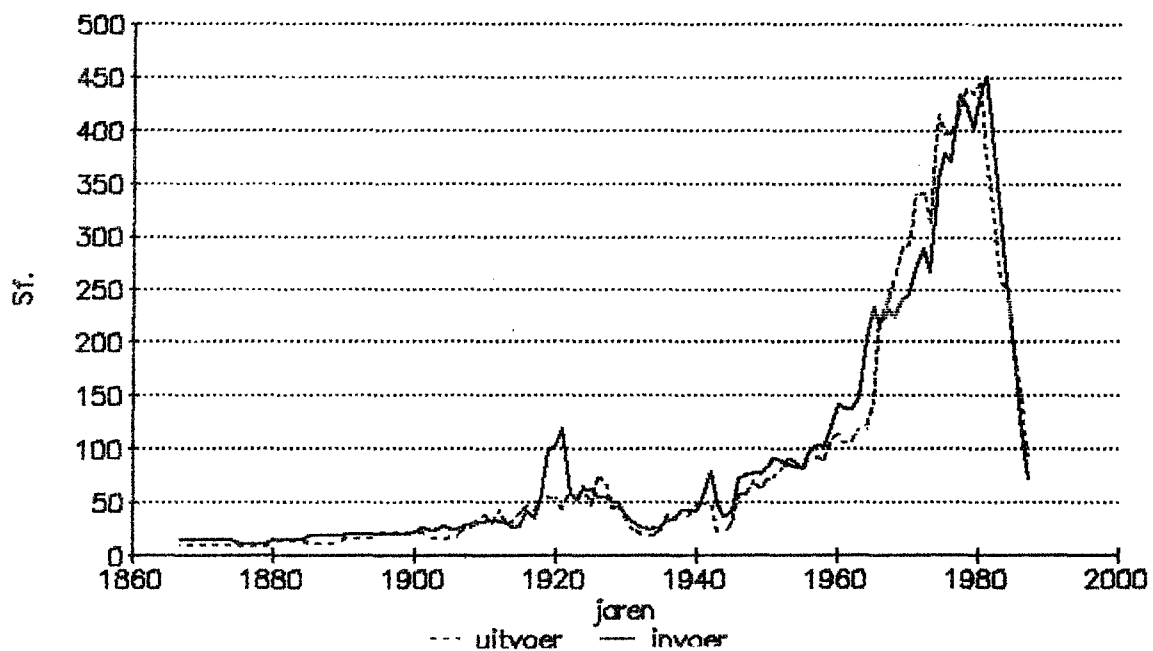
Figuur 2 ad Divers1. Subsidie en overheidsinkomsten uit bauxiet in % totale uitgaven overheid.

Figuur 3.ad Divers 1. Subsidie en overheidsinkomsten uit bauxiet in % van de invoer.

Figuur 4. ad divers 1. Invoer en uitvoer in prijzen 1973.

DIVERS 1. LANGE REEKSEN INVOER, UITVOER, OVERHEIDSUITGAVEN

JAAR	UITVOER	INVOER	SUBSI- DIE NEDER- LAND	UITGA- VEN OVER- HEID	prijs- index raming 1973= 100	JAAR	UITVOER	INVOER	SUBSI- DIE NEDER- LAND	UITGA- VEN OVER- HEID	prijs- index raming 1973=10	Overheids inkomsten uit bauxiet
	mln. guldens		gem. per jaar	gem. per jaar			mln. guldens		gem. per jaar	gem. per jaar		
1740-						1906	4.8	6.1	.7	4.1	\$25	
1746	4.4					1907	6.0	7.0	1.0	5.1	\$25	
1750-						1908	6.6	7.1	.8	4.5	\$25	
1755	10.4					1909	8.4	7.4	.8	4.7	\$24	
1848	3.0	1.7				1910	9.2	7.7	.7	4.5	\$24	
1850	2.9	2.1				1911	6.6	7.4	.7	4.0	\$23	
1860	4.5	3.1				1912	9.5	7.1	.8	4.3	\$22	
1865	4.5	2.2				1913	6.5	6.4	1.2	4.2	\$22	
						1914	6.9	5.4	1.7	4.5	\$21	
1867			.4	1.2		1915	8.0	5.9	1.3	4.6	\$20	
1868			.2	1.0		1916	8.6	7.6	1.1	5.0	\$19	
1869			.4	1.1		1917	7.1	5.9	2.0	5.4	\$17	
1870	2.7	4.0	.3	1.1		1918	9.0	8.9	2.1	7.3	\$16	
1871			.3	1.1		1919	7.5	13.7	2.6	9.8	\$14	
1872			.2	1.2		1920	6.6	12.8	3.8	9.6	\$12	
1873			.2	1.2		1921	5.7	15.5	3.7	9.3	\$13	
1874			.3	1.2		1922	8.4	7.9	2.8	8.1	\$14	
1875	2.4	3.1	.4	1.2		1923	7.4	7.6	3.0	8.1	\$15	
1876			.4	1.3		1924	9.9	9.4	2.3	8.1	\$15	
1877			.4	1.5		1925	7.7	10.0	2.8	8.2	\$16	
1878			.6	1.6		1926	11.8	9.0	2.4	7.7	\$16	
1879			.3	1.4		1927	11.7	9.2	2.8	8.2	\$17	
1880	3.6	3.9	.3	1.4		1928	7.6	8.4	3.1	7.8	\$17	
1881			.2	1.4		1929	7.9	8.5	2.9	7.6	\$17	
1882			.2	1.5		1930	6.0	6.6	3.3	7.4	\$18	.3
1883			.1	1.4		1931	4.6	5.6	3.1	7.0	\$18	.2
1884			.1	1.4		1932	3.7	4.9	3.0	6.7	\$19	.2
1885	3.1	4.9	.3	1.5		1933	3.7	4.8	2.8	6.7	\$19	.1
1886			.2	1.5		1934	3.6	5.2	3.0	6.8	\$20	.1
1887			.1	1.5		1935	5.0	5.6	2.8	6.7	\$21	.1
1888			.3	1.6		1936	7.6	6.6	2.4	6.5	\$20	.2
1889			.1	1.6		1937	6.6	7.0	2.6	6.8	\$20	.4
1890	4.3	5.4	.0	1.5		1938	8.0	7.9	2.7	7.3	\$19	.4
1891			.2	1.8		1939	7.9	8.6	2.0	6.7	\$21	.6
1892			.2	1.8		1940	11.4	9.5	0.0	6.9	\$23	.9
1893			.1	1.9		1941	12.5	14.3	0.0	10.8	\$26	2.0
1894			.1	1.9		1942	14.2	22.4	.1	17.0	\$28	3.8
1895	5.5	5.2	.2	2.0		1943	6.9	15.4	.1	13.1	\$32	3.9
1896			.3	2.3		1944	7.4	12.6	.1	11.5	\$35	3.7
1897			.3	2.3		1945	11.5	15.7	0.0	12.5	\$39	.7
1898			.0	2.2		1946	24.6	31.0	1.6	18.3	\$43	1.1
1899			.2	2.2	\$29	1947	27.4	36.2	0.0	20.2	\$47	2.3
1900	5.5	6.0	.1	2.2	\$27	1948	34.0	37.8	0.0	24.3	\$49	4.4
1901	5.4	6.9	.3	2.5	\$26	1949	31.4	39.3	2.2	26.8	\$52	9.5
1902	4.1	6.2	.2	2.4	\$26	1950	39.7	45.8		27.3	\$56	
1903	4.3	6.3	.4	3.7	\$26	1951	45.9	56.6		29.2	\$62	
1904	3.7	7.1	.7	4.9	\$26	1952	50.1	54.3		36.6	\$62	
1905	4.4	6.3	.7	4.2	\$26	1953	55.2	52.3		41.2	\$62	

bronnen: Kamer van Koophandel 1948 Willemsen, 1982 Oomens, 1948 Heilbron, 1982 Oudschans, 1911
 Data&programmatuur D.J.: een macro-model van een micro-economie

DIVERS 2. RENTEVOETEN

RENTE IN % JAAR 1955 1956 1957 1958 1959 1960 1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967 1968 1969 1970 1971

rente nieuwe	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971
hypotheken	\$4.0	\$5.0	6.0	7.0	7.0	7.0	7.0	8.0			8.0		8.0	8.0	8.0	8.0	8.0
wisseldisconto Centrale Bank			4.0		4.0			5.0			5.0			5.0	5.0	5.0	5.0

rente nieuwe pandbrieven			4.0	4.0	5.0	5.0	5.0	5.0			5.0			6.0	6.0	6.0	6.0
-----------------------------	--	--	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--	--	-----	--	--	-----	-----	-----	-----

VERVOLG JAAR 1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988

credit rentes gem.	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	per30 maart
<6 stel 3	3.0						.04	.03	.03	.03	.04	.03	.08	.10	.12	.13	.11	.10
6-7 stel 6.5	6.5						.07	.09	.06	.04	.05	.07	.05	.03	.03	.02	.03	.02
7-8 stel 7.5	7.5						.28	.19	.15	.11	.15	.09	.10	.06	.06	.07	.08	.09
8-9 stel 8.5	8.5						.36	.39	.43	.49	.39	.37	.33	.35	.32	.29	.25	.25
9-10 stel 9.5	9.5						.20	.25	.26	.27	.29	.34	.33	.35	.36	.37	.39	.39
>10 stel 12	12.0						.04	.05	.07	.05	.08	.10	.11	.12	.12	.12	.15	.15
totaal							1.00	1.00	1.00	.99	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
gewogen gemiddelde							8.19	8.37	8.57	8.50	8.63	8.79	8.60	8.61	8.52	8.49	8.68	8.71

hypotheken	8.0	8.5	9.0	9.0														
wisseldisconto	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0						

deposit rentesgem.	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	per30 maart
<3 stel 1	1.0						.29	.26	.26	.23	.25	.26	.29	.33	.44	.54	.58	.60
3-4 stel 3.5	3.5						.41	.41	.38	.37	.36	.31	.28	.28	.26	.23	.21	.21
4-5 stel 4.5	4.5						.03	.05	.07	.08	.09	.06	.07	.06	.03	.02	.02	.02
5-6 stel 5.5	5.5						.06	.05	.05	.05	.04	.06	.06	.04	.04	.04	.04	.05
6-7 stel 6.5	6.5						.11	.10	.09	.09	.07	.07	.05	.06	.06	.05	.04	.03
7-8 stel 7.5	7.5						.09	.13	.15	.16	.19	.22	.21	.19	.14	.10	.08	.06
>8 stel 9	9.0						.01	.01	.01	.01	.01	.03	.04	.05	.04	.03	.03	.02
totaal							1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
gewogen gemiddelde							3.68	3.86	3.91	4.07	4.04	4.24	4.19	3.98	3.42	2.96	2.74	2.61

rente pandbrieven	6.0	6.0	6.0	6.0														
-------------------	-----	-----	-----	-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ad Divers 3. Monetaire en overige reeksen 1954-1987.

Concurrerende uitvoerprijs(pbcon) ; deze mutaties zijn van jaar op jaar berekend op basis van de Surinaamse uitvoerwaarden in het betreffende jaar van de volgende producten: aluinaarde, aluminium, bauxiet, hout, rijst, koffie, suiker, bacoen/bananen, en garnalen, en de *internationale* prijsmutatie van die producten, conform de International Financial Statistics van het IMF. Daarbij moest echter de prijs van aluinaarde worden berekend. Dat is gedaan op basis van de internationale prijsmutaties van bauxiet, met als weging de waarde van de hoeveelheid bauxiet die nodig is om een ton aluinaarde te maken, terwijl voor het complement de internationale prijsmutatie van aluminium is gehanteerd.

De mutatie in de wereldhandelsinvoer is ontleend aan diverse International Financial Statistics van het IMF.

Mutatie rentevoet(SURRD): rentevoet betreffende jaar minus rentevoet voorafgaande jaar. Voor 1954-1975 de hypotheekrente, voor 1977-1987 de gewogen gemiddelde creditrente, en voor 1976 een interpolatie tussen 1975 en 1977. Zie verder Divers 2.

Rentevoet USA(USAR) : de rentevoet in de VS. Daarvoor namen we de "Treasury Bill Rate" uit de International financial Statistics van het IMF (drie-maands auction average in Federal Reserve Bulletins).

De informatie over de verandering in de liquiditeitenmassa (chartaal geld, giraal geld en secundaire liquiditeiten) is ontleend aan diverse Jaarverslagen van de Centrale Bank van Suriname, de Financiële Nota 1989, en voor oude jaren aan SPS, 1957. Wat betreft de *mutatie* in de secundaire liquiditeiten is rekening gehouden met breuken in de *niveau*-cijfers in 67/68 en 75/76.

De secundaire liquiditeiten zijn de "oneigenlijke" spaargelden en termijndeposito's met looptijd van een jaar. (Vóór 1968 vielen alle spaargelden en termijndeposito's er onder). Ten behoeve van eventuele omzetting in niveaucijfers geven we de niveaus in enkele peiljaren: in 1976 bedroeg de omvang van de liquiditeitenmassa Sf 230,2 miljoen, waarvan chartaal geld 109,6 en giraal geld 88,4 en secundaire liquiditeiten 32,2 miljoen gulden. Echter volgens de reeks 68-76 was de omvang van de secundaire liquiditeiten in 1976 28,6 miljoen en in 1968 10,1 miljoen gulden, terwijl volgens de reeks 56-58 het in 1968 ging om 42,8 miljoen gulden aan secundaire liquiditeiten. Wij hanteren voor 1954 een liquiditeitenmassa van 29,1 met daarbij 259,3 in 1976 bij de oude definitie.

Deviezenvoorraad: diverse publicaties van Centrale Bank.

Schakelreeks. Deze is er vanwege het verschil in definitie van de sector overheid vóór en na 1975. Voor 1975 werden de Posterijen en Landsbusdienst nog tot de sector overheid gerekend.

Wisselkoersen(jaargemiddelden); ontleend aan diverse IFS van IMF.

Parallelkoers(jaargemiddelden); eigen waarnemingen en diverse bron(o.a. Jaarverslag 1987 Surinaamsche Bank); van deze grootheid bestaan geen reguliere statistieken.

Invoerprijsmutatie (mepp): zie onder sector3 en toelichting parallelmarkt hieronder.

parallelmarkt en officiële markt

De officiële markt heeft betrekking op goederen die worden geïmporteerd tegen de officiële wisselkoers en waarbij de autoriteiten hopen dat ze door de consument kunnen worden gekocht tegen prijzen die sporen met de officiële koers. Voorts hopen de autoriteiten dat de tegen officiële koers geïmporteerde goederen niet tegen parallelmarktcoers wederuitgevoerd worden. Door gebods- en verbodsbepalingen kunnen de autoriteiten vervolgens trachten om bij te sturen, hetgeen uiteraard moeilijk is als men daarbij de bron van het probleem, de door hen zelf geschapen c.q. in stand gehouden monetaire financiering niet wenst te dichten.

Naast de officiële markt ontstond spoedig na medio 1984 een parallelmarkt. Op die markt bepalen vraag en aanbod de prijs van de Surinaamse gulden en vervolgens de prijs van de goederen. Eind 1984 was de Surinaamse gulden op de parallelmarkt nog maar de helft van de officiële prijs waard, eind 1985 een derde, eind 1986 een zesde, terwijl eind 1987 het voor kwam dat een Surinaamse gulden op de parallelmarkt slechts een achtste deel van de officiële koers op bracht. Begin 1988, bij de vorming van de nieuwe regering en uitzicht op spoedige hervatting van de ontwikkelingssamenwerking krachtens het verdrag uit 1975, steeg de koers op de parallelmarkt en bereikte een top in april 1988 bij het bezoek van de Nederlandse Minister voor Ontwikkelingssamenwerking aan Suriname: de waarde van de Surinaamse gulden op de parallelmarkt werd toen een derde van de officiële koers. Aan het einde van dat jaar was de parallelmarktcoers overigens

weer gezakt tot een op vijf, en is later weer verder gezakt: 1:6 begin 1989, 1:7 eind 1989, 1:10 november 1990.

De parallelmarkt is tot op zekere hoogte gelegaliseerd. Importeurs die geen beroep hoeven te doen op de deviezenvoorraad van de Centrale Bank omdat ze over "eigen" deviezen beschikken, kunnen namelijk een "e-a vergunning" krijgen, vanwege de "eigen aanbreng" van deviezen. Oorspronkelijk had men daarbij voor ogen dat Surinamers op die manier het geld dat ze in het buitenland hadden uitstaan zouden gebruiken voor de financiering van import. Op die manier kan men zijn buitenlands geld uiteraard maar één keer gebruiken. De parallelmarkt heeft echter een wijder gebruik gekregen. Surinamers met inkomsten in buitenlandse valuta, zoals sommige gepensioneerden, wisselen die valuta op de parallelmarkt in in Surinaamse guldens. Dat geld komt nagenoeg niet meer via de Centrale Bank binnen, hetgeen men onder andere kan aflezen uit de post "salarissen uit het buitenland" in 1983 nog Sf 1,4 miljoen en in 1987 nog maar Sf 0,1 mln. ook de post "inkomensoverdrachten uit het buitenland" in 1983 nog goed voor Sf 17,5 is gezakt tot Sf 3,7 miljoen.

Daarnaast ontstond een nieuwe stroom van buitenlands geld naar Suriname: Surinamers uit Nederland kopen op de parallelmarkt voor Nederlandse guldens Surinaamse guldens en kopen daar vervolgens onroerend goed in Suriname voor. Dit aanbod van Nederlandse guldens is vervolgens beschikbaar voor de financiering van "e-a importen". De invoer op e-a basis is in 1984 begonnen en beliep toen een bedrag van Sf 15 miljoen. De omvang ervan groeide daarna snel: Sf 39 miljoen in 1985; Sf 77 mln. in 1986 en Sf 150 mln. in 1987. (Zie laatste bladzijde van Financiële Nota 1989). Dit is een belangrijke reden voor het verschil tussen de invoer op kasbasis en die op transactiebasis.

gemiddelde van officiële en parallelmarkt.

Het bestaan van de parallelmarkt roept de vraag op of we voor de jaren na 1984 kunnen volstaan met het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie van het Algemeen Bureau voor de Statistiek. Het ABS tracht de consumptieprijsmutatie zo goed mogelijk te registreren en neemt dus ook elementen van de parallelmarkt er in op. Eenvoudig is dat echter niet want vele goederen waren na 1984 slechts sporadisch op de reguliere verkooppunten te verkrijgen. Hierdoor is het uiteraard moeilijk voor het Algemeen Bureau voor de Statistiek om de consumptieprijzen nauwkeurig te volgen.

In een recent jaarverslag (Surinaamsche Bank, 1988) staat wat dat betreft informatie die tot nadenken stemt. Er is daarin namelijk een staat opgenomen die men gewoonlijk in dit soort verslagen niet aan treft. Het gaat om een lijst met een aantal concrete artikelen en hun prijs in 1983 en 1987. Deze

staat krijgt een extra dimensie als men die legt naast informatie uit het budgetonderzoek 68/69 (SPS, 1970) waarin deze artikelen ook blijken voor te komen. Met behulp van het wegingsschema van deze artikelen (SPS, 1970) kan de prijsmutatie van deze artikelen worden berekend. Dat geeft tussen 1969/1983 een verdrievoudiging en van 1983 tot 1987 een toename met 4.39 dus plus 339%. Het officiële prijsindexcijfer geeft voor de periode 1969/1983 eveneens een verdrievoudiging, maar voor de periode 1983/1987 daarentegen slechts een verdubbeling van het prijspeil. De informatie uit het jaarverslag van de Surinaamsche Bank suggereert dat het prijspeil de laatste jaren, althans op de parallelmarkt, ruim twee maal zoveel is gestegen als het officiële prijsindexcijfer aangeeft.

We zullen daarom drie consumptieprijsmutaties onderscheiden:

- de officiële consumptieprijsmutatie (pc-off) van het ABS,
- een reeks voor de parallelmarkt (parpc). Deze wordt berekend uit het product van invoerprijsindex tegen officiële koers maal het quotiënt van parallelmarktakoers en officiële koers. Dat levert van 1983 tot 1987 een toename met 4.42 dus 342% op (Merk op dat dit vrijwel overeenkomt met de berekening op basis van de gegevens van de Surinaamsche Bank),
- een combinatie van beide zullen we als benadering voor de gemiddelde feitelijke prijsindexgezinsconsumptie hanteren. Daartoe hebben we verondersteld, dat het aandeel van de parallelmarkt in de totale consumptie gelijk is aan het aandeel van de parallelmarkt in de totale invoer(AP). Het complement ervan is AO. De gecombineerde prijsindex is dan gelijk aan 100 gedeeld door de som van: $100 \cdot AO$ gedeeld door de officiële prijsindex gedeeld door 100 plus $100 \cdot AP$ gedeeld door de parallelmarktprijsindex gedeeld door 100 . Deze gecombineerde prijsindex zullen we verder steeds hanteren. Hij staat weergegeven in Macro 2, Basis inputreeksen 54-87 onder regel 79. Merk op dat een toename van het aandeel van de parallelmarkt op zich zelf al een opwaarts effect heeft op de aldus berekende consumptieprijnsindex.

De invoerprijsmutatie inclusief parallelmarkt (mpp) wordt berekend uit de waarde ontwikkeling van de invoer met daarbij de EA import via de parallelkoers tegen marktprijzen gewaardeerd, en de volume ontwikkeling van de invoer (mvp), welke gelijk is aan de waarde ontwikkeling van de invoer in officiële prijzen, gecorrigeerd voor de invoerprijsmutatie tegen officiële prijzen (mepp).

We merken nog op dat de aanpassing van de invoerwaarde voor de EA-import in de input voor MAKROS automatisch leidt tot aanpassing van de waarde van de consumptie, die immers in dit boekhoudkundig stelsel een saldo post is. Wel ontstaat er een toename bij de betalingsbalanspost kas/transverschillen.

base money en seigniorage

In de Angelsaksische literatuur wordt bij de analyse van de monetaire consequenties van het overheidstekort gewerkt met het begrip "base money" (de Haan, 1989). De omvang van de base money kan men onmiddellijk ontleen aan de creditzijde van de balans van de Centrale Bank en is gelijk aan de som van de bankbiljetten in omloop en de rekening courant saldi van de banken. De rekening courant saldi van de overheid die men ook op de creditzijde van de balans van de Centrale Bank aan treft horen er dus niet bij. In het bijzonder in landen waarin de Centrale Bank een weinig zelfstandige functie heeft biedt de statistisch eenvoudig op te stellen base money een handige invalshoek voor de geldschepping door overheid plus Centrale Bank. Bij die analyse is het van belang te corrigeren voor de ontwikkeling van het nationaal inkomen. Daarom werkt men met het begrip seigniorage, de mutatie van de base money in procenten van het nationaal inkomen. (Cukierman e.a., 1989, concluderen op basis van een landenvergelijking dat een relatief hoog aandeel van de seigniorage in de overheidsfinanciering gepaard gaat met instabiliteit).

We hebben de base money voor Suriname berekend op basis van gegevens in de creditzijde van de balans van de van de Centrale Bank van Suriname, zoals weergegeven in de diverse jaarverslagen. Daartoe zijn de posten "bankbiljetten in omloop" en de "rekening courant saldi banken (plus de kleine post overigen in Suriname excl. overheid) in Suriname" bij elkaar opgeteld. Dat geeft de base money en de mutatie ervan in procenten van het BBP geeft de seigniorage. Die hebben we vergeleken met de mutatie in de liquiditeitenmassa in procenten van het BBP. Bijgaande grafiek laat zien dat deze mutatie in de liquiditeiten en de seigniorage zeer sterk met elkaar correleren. Aangezien de monetaire financiering van het overheidstekort vrijwel geheel door de Centrale Bank geschiedt is er ook een grote correlatie tussen de seigniorage en het financieringstekort in procenten van het BBP, namelijk een R-kwadraat van 0.80.

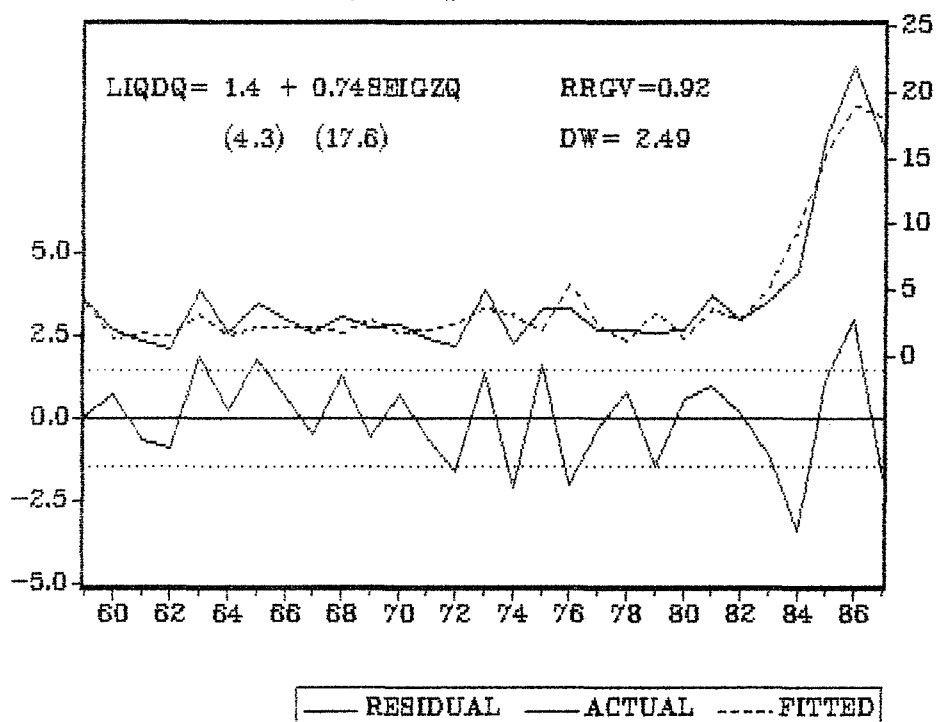
Voor het volgen van de ontwikkeling van de liquiditeitenmassa in Suriname kan men dus de seigniorage als indicator nemen. Dank zij de maandelijkse verkorte balansen van de Centrale Bank van Suriname is er namelijk over de base money en vervolgens de seigniorage snel informatie voor handen.

Dit neemt echter niet weg dat naast overheid en Centrale Bank ook het particuliere bankwezen liquiditeiten kan creëren. Voor de analyse preferen we daarom een benadering waarin de ontwikkeling van de totale liquiditeitenmassa wordt verklaard. Die verklaren we uit onder andere het overschot op de betalingsbalans en financieringstekort overheid, waarbij het particuliere bankwezen een deel weg neemt van de discrepantie

die er kan bestaan tussen geldvraag en geldaanbod van overheid en buitenland.

Tenslotte wijzen we er op dat de seigniorage in de tabel Divers3 betrekking heeft op mutaties in de base money per jaarultimo, terwijl de gepresenteerde reeks van de base money betrekking heeft op jaargemiddelden.

MUTATIE LIQUIDITEITEN IN % BBP (LIQDQ) VERKLAARD
UIT SEIGNIORAGE (SEIGZQ)

DIVERS 3. MONETAIRE EN OVERIGE REEKSEN 1954-1987

OVERIGE BASIS MACRO-TIJDREEKSEN:	JAAR																
concurrerende uitvoerprijs (inSF)	pbcon																
wereldhandel(invoer) %	mwe																
mutatie rentevoet Suriname in %punt	SURRD																
rente USA	USAR																
mutatie chartaal geld in mln.Sf	CHARTD																
mutatie giraal geld in mln.Sf	GIRD																
mutatie secundaire liquiditeiten in mln.Sf	SECD																
seigniorage (basemoney in % BBPMWN)	SEIGZQ																
base money	BASEMN																
deviezenvoorraad in mln. Sf.	DEWN																
schakel NR	SCHAKEL																
wisselkoers Sf voor 1 US \$	Sf/V\$																
wisselkoers Nf voor 1 Sf jaargem	Nf/Sf																
parallelkoers NF voor 1 SF jaargem	Nf/Sfpar																
parallelmarktprijismutatie	parpc																
consumptieprijismutatie ABS	pc-offi																
invoerprijismutatie(gew.lev.land.)	mepp																
JAAR	pbcon	mwe	SURRD	USAR	CHARTD	GIRD	SECD	SEIGZQ	DEWN	S	Sf/\$	Nf/Sf	Nf/Sfppc-	pc-off	mepp		
1954			\$0	1.0	1.4	-3.1	\$0		BASEMN	17	C	1.9	2.0	2.0	par	2.0	1.8
1955	-3.3	9.7	\$0	1.7	.2	-.4	\$0			15	H	1.9	2.0	2.0		1.0	.5
1956	4.3	7.6	\$1.0	2.7	1.1	3.0	.5			29	A	1.9	2.0	2.0		2.0	3.0
1957	11.5	7.3	1.0	3.3	-.1	-1.2	3.6			29	K	1.9	2.0	2.0		8.7	2.2
1958	8.2	-.0	1.0	1.8	.2	-1.1	1.2		18	29	E	1.9	2.0	2.0		.0	-1.6
1959	3.3	8.8	.0	3.4	2.9	2.5	2.1	3.6	22	38	L	1.9	2.0	2.0		.0	-.9
1960	2.3	10.7	.0	2.9	2.7	.7	.7	-.1	25	34		1.9	2.0	2.0		2.7	.8
1961	-.1	4.6	.0	2.4	.6	1.1	.7	.5	25	30		1.9	1.9	1.9		1.7	1.8
1962	4.5	6.9	1.0	2.8	.9	-1.7	2.3	.2	26	32		1.9	1.9	1.9		.9	.5
1963	-.7	7.4	.0	3.2	2.6	6.9	2.3	2.5	29	39		1.9	1.9	1.9		.8	.3
1964	-2.9	9.5	.0	3.6	.8	.6	3.2	.2	33	49		1.9	1.9	1.9		.8	2.3
1965	.6	7.1	.0	4.0	4.8	.7	6.2	1.2	35	55		1.9	1.9	1.9		1.7	1.6
1966	7.6	9.2	.0	4.9	3.9	1.6	4.7	1.0	38	62		1.9	1.9	1.9		1.6	1.2
1967	9.0	5.0	.0	4.3	2.1	1.9	3.9	1.2	43	62		1.9	1.9	1.9		7.3	1.3
1968	2.4	11.9	.0	5.4	2.0	2.4	9.9	.5	46	68		1.9	1.9	1.9		.0	.4
1969	1.9	11.1	.0	6.7	5.6	4.8	.8	2.0	53	75		1.9	1.9	1.9		3.0	2.4
1970	1.9	9.8	.0	6.4	3.1	2.4	7.4	.5	59	86		1.9	1.9	1.9		1.8	4.4
1971	15.4	5.6	.0	4.3	4.6	7.7	-4.2	.9	62	84		1.9	2.0	2.0		-.6	6.8
1972	2.3	8.5	.0	4.1	5.1	-.1	-.2	1.4	69	102		1.8	1.8	1.8		2.4	1.1
1973	12.5	12.3	.5	7.0	15.2	14.6	2.3	3.1	83	132		1.8	1.6	1.6		12.1	23.3
1974	20.3	3.7	.5	7.9	5.2	1.7	1.2	2.3	102	144		1.8	1.5	1.5		16.0	51.4
1975	22.3	-4.5	.0	5.8	9.9	18.8	4.5	.8	115	206	2	1.8	1.4	1.4		7.5	9.7
1976	7.0	12.2	\$0	5.0	21.0	8.3	6.7	5.7	147	243	2	1.8	1.5	1.5		9.3	2.2
1977	16.5	5.2	\$0	5.3	15.7	5.6	4.5	1.3	184	211	2	1.8	1.4	1.4		8.8	8.2
1978	8.7	6.0	.2	7.2	19.8	7.0	3.6	-.2	190	278	3	1.8	1.2	1.2		8.0	8.4
1979	15.5	5.3	.2	10.0	11.3	16.1	2.1	2.7	210	331	10	1.8	1.1	1.1		14.0	21.8
1980	20.5	.5	-.1	11.6	21.4	-.7	11.0	.0	231	383	20	1.8	1.1	1.1		13.2	29.7
1981	-11.5	.4	.1	11.6	19.2	44.6	18.5	3.0	258	412	20	1.8	1.4	1.4		8.7	5.1
1982	-11.6	-1.2	.2	10.7	71.1	-7.9	-9.4	1.8	302	335	20	1.8	1.5	1.5		7.3	-1.4
1983	-.8	1.7	-.2	8.6	-3.1	37.0	41.6	5.3	366	163	20	1.8	1.6	1.6		4.4	-5.8
1984	-9.7	8.7	.0	9.6	40.2	82.0	-9.2	11.4	513	57	20	1.8	1.8	1.3	36.0	3.7	-2.1
1985	-6.3	4.0	-.1	7.5	100.2	202.7	-16.1	18.9	777	40	20	1.8	1.9	.8	58.8	10.9	-1.4
1986	4.4	6.2	.0	6.0	47.3	302.7	44.8	23.8	1154	-23	20	1.8	1.4	.4	25.0	18.7	-12.0
1987	5.2	6.4	.2	5.8	185.3	146.5	-21.9	22.4	1581	-32	20	1.8	1.1	.3	63.7	53.4	14.3

EINDE MICRODATASET

DE MACRO DATASET

ad MACRO 1. Formules van het Definitiemodel/Rekenprogramma MACROSuriname.

De zojuist besproken data op micro, meso, en sector niveau bieden een schat aan informatie, maar het is voor gebruik van deze informatie voor de bouw van een empirisch macro-model uiteraard noodzakelijk om al deze informatie op macro niveau in onderling verband te bezien. Een dergelijk verband wordt wat betreft de nominale grootheden geboden door de Nationale Rekeningen, maar die ontbreken voor de jaren vóór 1972. Daarnaast is het gewenst om naast de nominale ook de reële ontwikkeling in beeld te krijgen; de Confrontatie van middelen en bestedingen in constante prijzen met daarbij ook de ruilvoetwinst. Bovendien is het voor de bouw van het model nodig om te beschikken over informatie betreffende de monetaire transacties. Daarbovenop is het nodig dat er consistentie is tussen deze drie systemen. We hebben daarom een definitiemodel/rekenprogramma gemaakt, dat *tegelijkertijd* becijfert:

- Nationale Rekeningen, inclusief Sectorrekeningen,
- Confrontatie in prijzen voorafgaand jaar,
- Monetair Overzicht.

Dat gebeurt op basis van input betreffende:

- bedrijven (op basis gegevens van ABS),
- overheid (gegevens Ministerie van Financiën),
- transacties met buitenland (gegevens Centrale Bank en ABS),
- prijsmutaties (diverse bron),
- monetaire gegevens (diverse bron),
- internationale data (voornamelijk afkomstig van IMF).

Merk op dat we voor de sector gezinnen geen primaire input invoeren: alle transacties van de sector gezinnen zijn in dit programma, evenals in de Nationale Rekeningen van Suriname, afgeleide grootheden.

Het programma is zo gemaakt, dat tevens een beknopte versie "MACROSB" kan worden gezien, waarbij alle jaren van 1954 tot en met 1987 tegelijkertijd in beeld kunnen komen. (In het complete MACROSuriname is dat niet mogelijk omdat zulks teveel geheugenruimte van de computer zou vragen. Het complete programma kan daarom alleen worden gedraaid voor deelperioden van korter dan 15 jaar).

We bespreken hier eerst het programma, waarna in de volgende paragraaf de input zal worden toegelicht.

MACROSuriname start met de -tot het strikt noodzakelijk beperkte- primaire inputreeksen, en bevat behalve de

definities van de macro-economische variabelen tevens een rekenprogramma dat alle afgeleide variabelen berekent.

Bij de bouw van dit programma hebben we allereerst een onderscheid gemaakt tussen grootheden die primaire input zijn en de daarvan afgeleide grootheden. Wat betreft het Surinaamse stelsel van Nationale Rekeningen bouwen we daarbij voort op het "Draaiboek Nationale Rekeningen Suriname" (van Schaaijk, 1974). Daarin staat beschreven dat het Surinaamse stelsel zo is ontworpen dat met een minimum aan basisgegevens toch het complete stelsel kan worden gevuld. De basisinput die voldoende is om het gehele Surinaamse stelsel van Nationale Rekeningen te vullen bestaat uit:

- 4 posten van de sector bedrijven (toegevoegde waarde; investeringen; loonsom; afschrijvingen),
- 11 posten van de sector buitenland,
- 19 posten van de sector overheid.

Dus met in totaal slechts 34 posten aan input kan men alle sectorrekeningen plus de confrontatie van middelen en bestedingen gevuld krijgen. Deze 34 posten moeten worden ingevuld op de regels 14 tot en met 53, zie de bijlage MACRO 1. Een spreadsheetprogramma berekent dan onmiddellijk de complete Nationale Rekeningen. Het programma bevat echter nog meer;

Op de regels 59 tot en met 75 kan de extra input worden ingevuld die nodig is voor het Monetair Overzicht. Ook hier is de nodige input teruggebracht tot het strikt noodzakelijke, namelijk slechts 8 aanvullende grootheden.

Na het verzamelen van deze input levert de verzameling formules automatisch Nationale Rekeningen en Monetair Overzicht.

Daarnaast bestaat echter ook de mogelijkheid om meteen de Confrontatie in prijzen voorafgaand jaar te berekenen, alsmede de ruilvoetwinst; in dat geval dienen vijf extra variabelen te worden ingevuld, namelijk op regel 79 tot 83, te weten: de consumptieprijsmutatie; de uitvoerprijsmutatie; de invoerprijsmutatie; de investeringsprijsmutatie; en de loonvoet van de overheid.

In totaal zijn er dus slechts 47 inputvariabelen nodig om de paar honderd grootheden in Nationale Rekeningen, Confrontatie, en Monetair Overzicht te laten berekenen door het programma MACRO Suriname.

Op de regels 86 tot 108 is ruimte voor 23 extra grootheden. Die zijn niet nodig voor MACROS, maar het is ten behoeve van onze modelbouw wel handig om ze erbij te zetten, want deze 23 vormen tesamen met de 47 inputreeksen van MACROS (en de afgeleide grootheden) de complete dataset die nodig is voor

het schatten van het macro-gedeelte van ons model. (Zie ook blz 270 e.v.).

De formules die in bijlage MACRO 1. staan geven alle definitierelaties weer. Op bladzijde 108 wordt aangegeven hoe men MACROS met een spreadsheet programma gemakkelijk kan laten draaien. Er zijn twee varianten van MACROS; MACROSA bevat het complete programma, terwijl MACROSB een beknopte versie ervan is. Beide versies vragen overigens om dezelfde input. In de hoofdtekst zullen we alleen met MACROSB werken. MACROSA is nuttig als men de gedetailleerde sectorrekeningen conform de ABS-indeling wenst te bezien. Zie voor de aanvulling MACROS C bladzijde 273.

Met dit programma bieden we tevens een kader om de behoefte aan statistische macro-informatie efficiënt te lijf te gaan. Dit kan nu immers worden teruggebracht tot de vraag; hoe komen we aan informatie betreffende dit zeventigtal grootheden over de jaren 1954 tot 1987.

START Hoe MACROS op de pc te installeren;

Het rekenschema MACROS alsmede de tijdreeksen uit deze micromacrodataset zijn ook op diskette beschikbaar. We lichten hier toe hoe men die diskettes aan de praat kan krijgen.

INSTALLATIE MACROS Suriname

U dient te beschikken over een pc IBM compatibel met bij voorkeur 640KB en met twee diskdrives en het spreadsheetprogramma VP-planner, VPP, of Lotus, of daarmee overeenkomend, zoals MS-Works. De pc laden met MSDOS. Als A> op het scherm verschijnt dan het VPP (of Lotus) floppy in gleuf A stoppen en het MACROS-floppy in gleuf B. Dan typen VPP <R>, of VP <R>. (Het indrukken van de return of enter toets geven we aan met <R>). Er komt in beeld "enter selection" dan typen W . Nu wordt het werkblad ingelezen. Vervolgens laden we MACROS daarin. Typ in /FR. De pc vraagt nu om de naam van het te laden spreadsheet. Typ in B:MACROSB <R>. Even later verschijnt MACROSB in beeld. MACROSB bevat wel alle formules voor het eerste jaar, maar nog niet voor de andere jaren en ook nog geen basisinput en dus geen getallen. Eerst breiden we de formules uit voor een periode van 34 jaar; /c B1..B378 <R> B1..AI378 <R>. Daarna kan de basisinput voor de jaren 1954 tot en met 1987 worden ingevoerd. Dat gaat heel gemakkelijk want die staat in hetzelfde floppy, maar op een andere file, pasklaar om te worden ingelezen. Het gaat om de file BAS54-87. We voeren BAS54-87 in. Eerst de cursor naar veld A1. Daarna /FCCE B:BAS54-87 <R> Druk daarna op F9 . Met de druk op die knop hebt U in een keer de Nationale Rekeningen plus de Confrontatie van Middelen en Bestedingen in constante prijzen berekend, alsook het Monetair Overzicht. Als U deze MACROSB met de data 1954-1987 wil laten afdrukken, type dan /P P R A1..AI378<R> en nadat U de printer hebt afgesteld op "condensed", zodat er veel informatie op een bladzijde kan, typt U G<R> , waarna MACROSB over de periode 1954-1987 wordt afgedrukt. Wilt U het spreadsheet verlaten , type dan; / Q Y Q.

Het is niet goed mogelijk om MACROSA, de complete versie van MACROS Suriname, in één keer voor alle jaren van 1954 tot en met 1987 te berekenen; dat vraagt teveel computerruimte. MACROSA kan wel worden gedraaid voor deel perioden, bijvoorbeeld voor de jaren 1980 tot en met 1987.

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
1	MACROSuriname een programma dat
2	op basis van de input op regels
3	14 t/m 85 enkele stelsels con-
4	sistent berekend; Nationale Reke-
5	ningen; Confrontatie in lopende-
6	en constante prijzen; Monetair
7	Overzicht. MACROSA is uitgebreide
8	en MACROSB de beknopte versie.
9	
10	<hr/> BASIS INPUT: 1954
11	*****
12	BASIS INPUT SECTOR BEDRIJVEN:
13	*****
14	bruto toegev.waarde bedrijven(m)
15	bruto investeringen bedrijven
16	loonsom van de bedrijven
17	afschrijvingen van de bedrijven
18	*****
19	BASIS INPUT SECTOR BUITENLAND:
20	*****
21	uitvoer goed.+dienst.door bedr.
22	invoer goed+dienst.door bedrijven
23	invoer goed.+dienst.door overheid
24	invoer goed.+dienst.door gezin.
25	loonsom uit buitenland
26	overiginkomen buitl.aan bedrijven
27	loonsom naar buitenland
28	overig inkomen naar buitenland
29	ink.overdr.om n.uit buit.aan gez.
30	ink.over.om n.naar buit.van gezin
31	toename monetaire reserves
32	*****
33	BASIS INPUT SECTOR OVERHEID:
34	*****
35	goed.en d.door overheid aan bedr.
36	goed.en d.door overheid aan gez.
37	bruto investeringen van overheid
38	overig ink.naar overh.van bedr.
39	indirecte belastingen
40	directe belastingen van bedrijven
41	directe belastingen van gezinnen
42	inkomensoverdr.om niet van gezin.
43	inkomensoverdr.om niet van buitl.
44	kapitaaloverdr.om niet van gezin.
45	kapitaaloverdr.om niet van buitl.
46	goed.en d.door bedr.aan overheid
47	afschrijvingen
48	loonsom overheid
49	rente van overheid aan bedrijven
50	rente van overheid aan buitenland
51	prijsverlagende subsidies
52	inkomensoverdr.om niet aan gezin.
53	inkomensoverdr.om niet aan buitl.
54	*****

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

```

          A
55 OVERIGE MACRO INPUT :
56 _____
57 EXTRA tbv MONETAIR OVERZICHT : +B10
58 *****
59 **sector buitenland:
60 Saldo Lopende rekening (kasbasis)
61 saldo kapitaalrekening
62 waardering goudvoorraad e.d.
63
64 **sector overheid:
65 middelenoverschot(+)(kasbasis)
66 netto ontwikkelingsleningen
67 netto particuliere leningen
68 monetaire financiering overheid
69
70
71
72 **verandering in geldhoeveelheid:
73 primaire+secundaire liquiditeiten
74
75
76 _____
77 EXTRA tbv N.R.CONSTANTE PRIJZEN: +B10
78 *****
79 consumptieprijsmutatie
80 uitvoerprijsmutatie
81 invoerprijsmutatie(gew.lev.land.)
82 woningbouwprijsmutatie
83 loonvoet overheid
84 _____
85 EXTRA MACRO INPUT VOOR MODEL: +B10
86 arbeidsplaatsen bedrijven *1000 *****
87 arbeidsplaatsen overheid *1000
88 werkloosheid %
89 index trend arbeidsproductiviteit
90 bevolking *1000
91 bevolking 16/64 *1000
92 natuurlijke aanwas ,, in %
93 emigratiesaldo *1000
94 ,, cumulatief vanaf '54
95 rentevoet USA
96 rentevoet Suriname
97 deviezenvoorraad in mln.Sf.
98 geldhoeveelheid ,,
99 staatsschuld binnenland ,,
100 staatsschuld buitenland ,,
101 geïnvesteerd vermogen bedrijven
102 kapitaalimport bedrijven vanaf '54
103 uitvoerwaarde belangrijkste prod.
104 investeringen in exportsector
105 ind.bel.belangrijkste export
106 idem op waarde i.p.v.hoeveelheid
107 opbrengst invoerrechten
108 kapitaal bedrijven aan overheid *****

```

B

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
109	DE NATIONALE REKENINGEN VAN DE VI
110	//
111	REKENINGEN VOOR SECTOR BEDRIJVEN +B10
112	lastenzijde
113	_____
114	1.goederen+diensten transacties
115	levering van goederen en diensten
116	aan bedrijven door overheid +B35
117	aan bedrijven door buitenland +B22
118	afschrijvingen +B17
119	diensten productiefactoren = +B14-B17
120	netto toegevoegde waarde,marktpr. _____
121	totaal +B116+B117+B118+B119
122	_____
123	2.inkomensverdeling
124	a.primaire inkomensverdeling:
125	loonsom aan gezinnen +B16-B27
126	loonsom aan het buitenland +B27
127	overig inkomen aan de overheid +B38
128	overig inkomen aan buitenland +B28-B50
129	overig inkomen aan gezinnen +B133-B125-B126-B127-B128-B130-B131
130	indirecte belastingen +B39
131	primaire inkomen +B191
132	_____
133	totaal +B184
134	
135	b.secundaire inkomensverdeling:
136	directe belastingen +B40
137	Beschikbaar inkomen van bedrijven0
138	(zo gedefinieerd) _____
139	totaal +B136+B137
140	_____
141	4.reele kapitaaltransacties
142	bruto investeringen +B15
143	_____
144	totaal +B142
145	
146	
147	
148	
149	
150	
151	_____
152	5.financiële transacties
153	inkomenstekort +B199
154	_____
155	totaal +B153
156	
157	
158	
159	
160	
161	
162	_____

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
163	
164	////////////////////////////////////
165	REKENIGEN VOOR SECTOR BEDRIJVEN +B10
166	batenzijde
167	_____
168	1.goederen+diensten transacties
169	levering van goederen en diensten
170	de overheid +B46
171	het buitenland +B21
172	de gezinshuishoudingen +B175-B173-B171-B170
173	bruto investeringen +B15
174	
175	totaal +B121
176	_____
177	2.inkomensverdeling
178	a.primaire inkomensverdeling
179	Netto toegevoegde waarde,marktpr.+B119
180	prijsverlagende subsidies +B51
181	rente van overheid +B49
182	overig inkomen van buitenland +B26
183	
184	totaal +B179+B51+B26+B49
185	
186	
187	
188	
189	b.secundaire inkomensverdeling
190	
191	primair inkomen +B139
192	
193	totaal +B191
194	_____
195	4.reele kapitaaltransacties
196	
197	besparingen +B137
198	afschrijvingen +B118
199	inkomenstekort +B201-B197-B198
200	
201	totaal +B142
202	
203	
204	
205	_____
206	
207	5.financiële transacties
208	
209	kapitaalverstrekking door derden,+B155
210	(saldo) _____
211	totaal +B209
212	
213	
214	
215	
216	_____

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
217	
218	////////////////////////////////////
219	REKENIGEN VOOR DE SECTOR OVERHEID+B10
220	lastenzijde
221	_____
222	1.goederen+diensten transacties
223	g+d aan overheid door bedrijven +B46
224	g+d aan overheid door buitenland +B23
225	afschrijvingen +B47
226	Diensten productiefactoren = +B48
227	Netto Toegevoegde Waarde _____
228	totaal +B223+B225+B226+B224
229	
230	_____
231	2.inkomensverdeling
232	a.primaire inkomensverdeling
233	loonsom overheid +B48
234	rente van overheid aan bedrijven +B49
235	rente van overheid aan buitenland+B50
236	prijsverlagende subsidies +B51
237	primair inkomen (saldo) +B239-B233-B234-B235-B236
238	_____
239	totaal +B291
240	
241	b.secundaire inkomensverdeling
242	inkomenoverdr.om niet aan buitl.+B53
243	inkomenoverdr.om niet aan gezin.+B52
244	Beschikbaar inkomen (saldo) +B246-B242-B243
245	_____
246	totaal +B301
247	
248	_____
249	3.consumptie en besparingen
250	consumptie overheid +B280
251	besparingen (saldo) +B253-B250
252	_____
253	totaal +B306
254	
255	_____
256	4.reele kapitaaltransacties
257	bruto investeringen +B37
258	_____
259	totaal +B257
260	
261	_____
262	5.financiële transacties
263	inkomenstekort +B310
264	_____
265	totaal +B263
266	
267	totaal +B265
268	
269	
270	_____

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
271	
272	////////////////////////////////////
273 REKENINGEN VOOR SECTOR OVERHEID	+B10
274 batenzijde	
275	_____
276 1.goederen+diensten transacties	
277 g+d door overheid aan bedrijven	+B35
278	
279 g+d door overheid aan gezinnen	+B36
280 consumptie overheid	+B283-B277-B279-B281
281 bruto investeringen overheid	+B37
282	_____
283 totaal	+B228
284	_____
285 2.inkomensverdeling	
286 a.primaire inkomensverdeling	
287 diensten productiefactoren	+B226
288 overig inkomen van bedrijven	+B38
289 indirecte belastingen	+B39
290	_____
291	+B287+B288+B289
292	
293	
294 b.secundaire inkomensverdeling	
295 primair inkomen	+B237
296 directe belastingen van bedrijven	+B40
297 directe belastingen van gezinnen	+B41
298 inkomensoverdr.om niet van gezin.	+B42
299 inkomensoverdr.om niet van buitl.	+B43
300	_____
301	+B295+B296+B297+B298+B299
302	_____
303 3.consumptie en besparingen	
304 Beschikbaar inkomen	+B244
305	_____
306	+B304
307	
308 besparingen	+B251
309 afschrijvingen	+B47
310 inkomstenstekort	+B312-B308-B309
311	_____
312 totaal	+B259
313	
314	
315	_____
316 5.financiële transacties	
317 kap.overdr.om niet van gezinnen	+B44
318 kap.overdr.om niet van buitenl.	+B45
319 kapitaalverstrekking door derden	+B321-B317-B318
320	(saldo) _____
321 totaal	+B265
322	
323	
324	_____

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
325	
326	////////////////////////////////////
327	REKENINGEN VOOR SECTOR GEZINEN +B10
328	lastenzijde
329	_____
330	1.goederen+diensten transacties
331	g+d door bedrijven aan gezinnen +B172
332	g+d door overheid aan gezinnen +B36
333	g+d door buitenland aan gezinnen +B24
334	.
335	_____
336	+B331+B332+B333
337	_____
338	2.inkomensverdeling
339	a.primaire inkomensverdeling
340	primair inkomen (saldo)
341	+B341
342	_____
343	341 totaal +B399
344	_____
345	b.secundaire inkomensverdeling
346	directe belastingen +B41
347	inkomensoverdr.om niet aan overh.+B42
348	inkomensoverdr.om niet aan buitl.+B30
349	beschikbaar inkomen +B351-B346-B347-B348
350	_____
351	totaal +B407
352	_____
353	_____
354	3.consumptie en besparingen
355	consumptie +B385
356	besparingen +B358-B355
357	_____
358	totaal +B412
359	_____
360	_____
361	_____
362	_____
363	_____
364	5.financiële transacties
365	kapitaaloverdr.om niet aan overh.+B44
366	toename liquide middelen en +B368-B365
367	kapitaalverstrekking _____
368	totaal +B356
369	_____
370	_____
371	_____
372	_____
373	_____
374	_____
375	_____
376	_____
377	_____
378	_____

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
379	
380	////////////////////////////////////
381	REKENINGEN VOOR SECTOR GEZINNEN +B10
382	batenzijde
383	_____
384	1.goederen+diensten transacties
385	consumptie +B387
386	_____
387	totaal +B335
388	
389	
390	_____
391	2.inkomensverdeling
392	a.primaire inkomensverdeling
393	loonsom van bedrijven +B125
394	loonsom van de overheid +B233
395	loonsom vanuit het buitenland +B25
396	overig inkomen van :
397	de bedrijven +B129
398	_____
399	totaal +B393+B394+B395+B397
400	
401	
402	b.secundaire inkomensverdeling
403	primair inkomen +B339
404	inkomenoverdr.om niet van overh.+B52
405	inkomenoverdr.om niet van buitl.+B29
406	_____
407	+B403+B404+B405
408	_____
409	3.consumptie en besparingen
410	beschikbaar inkomen +B349
411	_____
412	totaal +B410
413	
414	
415	
416	
417	_____
418	5.financiële transacties
419	
420	besparingen +B356
421	_____
422	totaal +B420
423	
424	
425	
426	
427	
428	
429	
430	
431	
432	_____

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSURINAME A en B.

A	B
433	
434	////////////////////////////////////
435	REKENINGEN VOOR SECTOR BUITENLAND+B10
436	lastenzijde
437	_____
438	1.goederen- en dienstentransactie
439	uitvoer van g+d door de bedrijven+B21
440	
441	
442	totaal +B439
443	
444	
445	
446	_____
447	2.inkomensverdeling
448	a.primaire inkomensverdeling
449	loonsom uit het buitenland +B25
450	overig inkomen buitenl.aan bedr. +B26
451	
452	totaal +B449+B450
453	
454	
455	
456	
457	
458	
459	b.secundaire inkomensverdeling
460	ink.overdr.om niet buit.aan gezin+B29
461	ink.overdr.uit buitl.aan overh. +B43
462	
463	totaal +B460+B461
464	
465	
466	
467	
468	
469	
470	
471	_____
472	5.financiële transacties
473	saldo lopende rekening =
474	nationaal inkomensoverschot +B496+B506+B513
475	kap.overdr.om niet aan overheid +B45
476	
477	totaal +B474+B475
478	
479	
480	
481	
482	
483	
484	
485	
486	_____

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
541	//
542 MONETAIR OVERZICHT	+B10
543 (incl. beschikbare inkomens)	
544	//
545 A) BESCHIKBARE INKOMENS	
546	
547 Primair inkomen van bedrijven	+B40
548 Overig inkomen aan gezinnen	+B14+B51-B39-B40-B28+B50-B38-B16-B17+B49+B26
549 Looninkomen aan gezinnen	+B16-B27+B48+B25
550 Saldo overgedragen inkomen gezin.	+B52+B29-B42-B30
551 minus: directe belastingen van	
552 bedrijven en gezinnen	-B40-B41
553 Totaal = Beschikbaar inkomen	_____
554 bedrijven en gezinnen	@SUM(B547..B552)
555	
556 Beschikbaar inkomen overheid	@SUM(B38..B43)-@SUM(B49..B53)
557	_____
558 Beschikbaar Nationaal Inkomen	+B554+B556
559	
560 B) CONSUMPTIE	
561	
562 Consumptie gezinnen	+B24+B36+B35+B22+B14-B46-B21-B15
563 Consumptie overheid	+B23+B46+B47+B48-B35-B36-B37
564	
565 C) BESPARINGEN	
566 (A - B)	
567 Bedrijven en gezinnen	+B554-B562
568 Overheid	+B556-(B23+B46+B47+B48-B35-B36-B37)
569 Buitenland(=tekort lopende rek.)	+B719-B21-B25-B26-B29-B43
570	
571 D) AFSCHRIJVINGEN	
572	
573 bedrijven	+B17
574 overheid	+B47
575	
576 E) BRUTO INVESTERINGEN	
577	
578 Bedrijven	+B15
579 Overheid	+B37
580	
581 F) INKOMENSOVERSCHOTTEN	
582 (= C + D - E)	
583 Bedrijven en gezinnen	+B567+B573-B578
584 Overheid	+B568+B574-B579
585 Buitenland	+B719-B21-B25-B26-B29-B43
586	_____
587 totaal	+B583+B584+B585
588	
589 G) KAPITAALOVERDRACHTEN OM NIET	
590	
591 Overheid(schenkingsdeel ontw)	+B45
592 Buitenland idem	-B45
593	
594	_____

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
595	////////////////////////////////////
596	vervolg-MONETAIR OVERZICHT +B10
597	////////////////////////////////////
598	H) VORDERINGENOVERSCHOTTEN
599	(= F + G)
600	Bedrijven en gezinnen +B583
601	Overheid +B584+B591
602	Buitenland +B585+B592
603	
604	I)KAS/TRANSACTIE-VERSCHILLEN e.d.
605	
606	Bedrijven en gezinnen +B612-B600
607	overheid +B613-B601
608	buitenland +B614-B602
609	
610	J) FINANCIERINGOVERSCHOTTEN
611	op kasbasis
612	Bedrijven en gezinnen -(B613+B614)
613	Overheid +B65+B45
614	Buitenland -(B60+B45)
615	
616	K) DEKKING OP KAPITAALMARKT
617	
618	Bedrijven en gezinnen -(B619+B620)
619	Overheid +B66+B67
620	Buitenland -(B61-B45)
621	
622	L) LIQUIDITEITSOVERSCHOTTEN
623	(J + K)
624	Bedrijven+gezinnen excl.banken +B73
625	Bankwezen -(B626+B627)-B624
626	Overheid +B613+B619
627	Buitenland +B614+B620
628	
629	UITSPLITSING LIQUIDITEITSMUTATIE:+B10
630	
631	liquiditeitstoevoer uit
632	het buitenland:
633	toename monetaire reserve +B31
634	diversen(herwaardering goud etc)+B62
635	liquiditeitsschepping ten
636	behoeve van de overheid: +B68
637	
638	
639	
640	liquiditeitsschepping bankwezen +B642-B31-B62-B68
641	
642	totaal liquiditeitstoename +B73
643	
644	
645	
646	
647	
648	_____

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
649	////////////////////////////////////
650	CONFRONTATIE MIDDELEN&BESTEDINGEN+B10
651	////////////////////////////////////
652	middelenzijde
653	_____
654	loonsom bedrijven +B16
655	overig inkomen +B657-B654
656	netto toegevoegde waarde van _____
657	bedrijven, tegen factorkosten +B14-B17-B39+B51
658	loonsom overheid(=NTWf overheid)+B48
659	_____
660	Netto BinnenlandsProduct, factork. +B657+B658
661	afschrijvingen bedrijven +B17
662	afschrijvingen overheid +B47
663	indirecte belastingen +B39
664	%minus:prijsverlagende subsidies +B51
665	_____
666	Bruto BinnenlandsProduct, marktpr. +B660+B661+B662+B663-B664
667	_____
668	
669	bestedingenzijde +B10
670	_____
671	overh.consumptie, netto materieel +B46+B23+B47-B35-B36-B37
672 , loonsom +B48
673	
674	consumptie van gezinnen +B36+B24+B35+B22+B14-B46-B21-B15
675	
676	bruto investeringen bedrijven +B15
677	bruto investeringen overheid +B37
678	
679	uitvoer van goederen en diensten +B21
680	%minus:invoer van goed.en dienst.+B22+B23+B24
681	_____
682	Bruto BinnenlandsProduct, marktpr. +B666
683	=BrutoBinnenlandsInkomen, marktpr.
684	////////////////////////////////////
685	IDEM, IN PRIJZEN VOORAFGAAND JAAR+B10
686	////////////////////////////////////
687	overh.consumptie, netto mat. cp +B671/(1+B79/100)
688 , loonsom cp +B672/(1+B83/100)
689	consumptie van gezinnen cp +B674/(1+B79/100)
690	
691	bruto investeringen bedrijven cp +B676/(1+B82/100)
692	bruto investeringen overheid cp +B677/(1+B82/100)
693	
694	uitvoer van goed.en diensten cp+B679/(1+B80/100)
695	%minus:invoer van goed+dienst. cp+B680/(1+B81/100)
696	
697	BrutoBinnenlandsProduct, marktpr. cp@SUM(B687..B694)-B695
698	_____
699	Ruilvoetwinst (B679-B680)-(B694-B695)
700	
701	BrutoBinnenlandsInkomen, marktpr. cp+B697+B699
702	_____

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
703	////////////////////////////////////
704	BEKNOPTE PRESENTATIE +B10
705	////////////////////////////////////
706	BETALINGSBALANS :
707	-----
708	UITGAVEN :
709	*lopende rekening :
710	invoer g+d door bedrijven +B22
711	invoer g+d door gezinnen +B24
712	invoer g+d door overheid +B23
713	primaire ink.;lonen naar buitl. +B27
714	,, ; overig ink.naar buitl.+B28
715	
716	ink.overdr.van gezin.aan buitenl.+B30
717	ink.overdr.van overh.aan buitenl.+B53
718	
719	totaal @SUM(B710..B717)
720	
721	saldolopenderekening(+=overschot)+B745-@SUM(B710..B717)
722	idem op kasbasis +B60
723	
724	
725	*kapitaalrekening :
726	saldo kapitaalrekening +B61
727	
728	(+ = overschot) _____
729	saldo totale rekening, kasbasis
730	liquiditeitstoevoer uit buitenl.+B60+B61
731	_____
732	
733	INKOMSTEN :
734	
735	*lopende rekening
736	
737	Uitvoer van:
738	g+d door bedrijven +B21
739	primair inkomen; lonen uit buitl.+B25
740	,, ; overig ink.uit buitl.+B26
741	
742	ink.overdr.van buitenl.aan gezin.+B29
743	ink.overdr.van buitenl.aan overh.+B43
744	
745	totaal @SUM(B738..B743)
746	
747	*kapitaalrekening:
748	kapitaaloverdr.om niet van buitl.+B45
749	netto ontwikkelingsleningen +B66
750	saldo overig kapitaal uit buitl. +B751-B749-B748
751	totaal +B61
752	
753	*totale rekening:
754	waardering goudvoorraad e.d. +B62
755	toename monetaire reserves +B31
756	_____

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO1. DE FORMULES VAN HET DEFINITIEMODEL EN REKENPROGRAMMA MACROSurinameA en B.

A	B
757	////////////////////////////////////
758	BEKNOPTA PRESENTATIE +B10
759	////////////////////////////////////
760	Middelen en bestedingen overheid;
761	
762	OVERHEIDSFINANCIEN :
763	-----
764	INKOMSTENZIJD E :
765	
766	verkoop goederen en diensten +B35+B36
767	overig inkomen van bedrijven +B38
768	indirecte belastingen +B39
769	directe belastingen +B40+B41
770	ink.Overdr.om niet van gezinnen +B42
771	
772	totaal=inkomsten gewone en buiten @SUM(B766..B770)
773	gewone dienst excl. financiering
774	
775	
776	kas/transverschillen +B806-B803
777	
778	kapitaaloverdr.om niet uit buitl.+B45
779	
780	netto ontwikkelingsleningen +B66
781	
782	netto particuliere leningen +B67
783	
784	monetaire financiering +B68
785	
786	totaal middelen incl. mon. fin. @SUM(B772..B784)
787	_____
788	
789	UITGAVENZIJD E : +B10
790	
791	aankoop goederen en diensten +B46+B23
792	loonsom overheid +B48
793	interest van overheid aan bedr. +B49
794	interest van overheid aan buitl. +B50
795	prijsverlagende subsidies +B51
796	inkomens overdrachten om niet +B52+B53
797	
798	totaal=uitgaven gewone en buiten-
799	gewone-en ontwik.dienst,trans. @SUM(B791..B796)
800	
801	
802	inkomsten excl.financiering =
803	Inkomenoverschot (trans.) -B799+B772
804	
805	idem op kasbasis:
806	middelenoverschot(+) kasbasis +B65
807	(tekort = -)
808	idem, + kapitaaloverdr.om niet =
809	financieringsoverschot (+) +B806+B45
810	_____

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

ad MACRO 2. Basis Input reeksen 1954-1987.

We bespreken hier de input van MACROS ; het samenstellen van de 70 primaire macro-tijdreeksen over de jaren 1954 t/m 1987. We maken daarbij een onderscheid tussen de input voor:

De Nationale Rekeningen (regels 14 t/m 53),

- waarvan betreffende de bedrijven: regel 14-17
- waarvan betreffende het buitenland: regels 21-31
- waarvan betreffende de overheid: regels 35-54

De extra input voor het Monetair Overzicht (regels 60 t/m 75),

De prijs-reeksen (regels 79 t/m 83) en tenslotte

De extra macro-tijdreeksen (regels 86 t/m 108).

INPUTREEKSEN voor de NATIONALE REKENINGEN:**a. de jaren 1954-1971.**

Over deze jaren staan geen Nationale Rekeningen van Suriname ter beschikking. Vanwege de noodzaak om bij de bouw van het door ons gewenste empirische macro-model te beschikken over lange en -zeer belangrijk- consistente macro-tijdreeksen, hebben we zelf die Nationale Rekeningen opgesteld. Dat bleek uiteindelijk tot vrij ver terug te kunnen op basis van : de gedetailleerde informatie betreffende de betalingsbalans (bijlage SECTOR1); de informatie betreffende de overheidsfinanciën (bijlagen SECTOR4) waarbij overigens, in het bijzonder betreffende de jaren vóór 1965, voor de uitsplitsing van een deel van de overheidsuitgaven gebruik moest worden gemaakt van verdeelsleutels; en op basis van gegevens over de toegevoegde waarde van bedrijven (bijlage MESO2) en de investeringen van bedrijven (zie bijlage MESO1), en de door ons becijferde loonindices (zie MESO4). Wij beschrijven de manier waarop de inputreeksen Nationale Rekeningen 54-71 hebben gemaakt in het navolgende heel gedetailleerd.

*de posten van de bedrijven 1954-1971 (regels 14-17):

*bruto toegevoegde waarde van bedrijven tegen marktprijzen (m) (regel 14). Deze post kan onmiddellijk worden afgeleid uit de

bruto toegevoegde waarde van bedrijven tegen factorkosten (zie bijlage MESO2) plus de indirecte bastingen minus de kostprijsverlagende subsidies (regel 39 resp. 51, welke later nog zullen worden besproken).

*bruto investeringen bedrijven (regel 15). Deze post kan onmiddellijk worden ontleend aan de eerder besproken bijlage MESO1.

*loonsom bedrijven (regel 16). Bijlage MESO4 geeft indices voor de loonsom per werknemer in bedrijven voor het jaar 1961 en de jaren 1966 e.v.. Verder beschikken we voor het jaar 1973 over een vrij nauwkeurige berekening van het ABS over de totale loonsom in bedrijven. Voor dat jaar berekenen we de gemiddelde loonsom per arbeidsplaats in bedrijven. Op basis van de toegevoegde waarde tegen factor kosten van bedrijven, het aantal arbeidsplaatsen in bedrijven (bijlage MESO 3), het gemiddelde loon per arbeidsplaats in 1973 en de indices van de loonsom per werknemer in bedrijven kan nu voor de jaren 1961 en 1966 t/m 1972 de loonquote worden berekend, onder verwaarlozing van eventuele verandering van het aandeel van de zelfstandigen in het aantal arbeidsplaatsen. Deze loonquote blijkt in 1961 0,43 te zijn, in 1966 tot 1969 0,32 à 0,34 en daarna op te lopen tot 0,45 in 1973. In dit kader is het van belang te wijzen op het gereedkomen van het Brokopondoproject in 1965, waardoor de zeer kapitaalintensieve aluinaarde- en aluminiumproductie van start kon gaan. Men mag dan een daling van de loonquote verwachten, zoals tussen 1961 en 1966 is gebeurd. Voor de bepaling van de loonsom van bedrijven in de jaren vóór 1961 en de jaren 1962 t/m 1964, hanteren we daarom de werkhypothese dat de loonquote in die jaren gelijk is aan die uit 1961, terwijl we voor het jaar 1965 interpoleren tussen 1964 en 1966. Dit is het zwakste deel van onze dataset 1954-1971. De op basis van deze werkhypothese berekende loonsom in bedrijven wordt daarom op regel 16 voor de jaren 1954 t/m 1960 en voor de jaren 1962 t/m 1965 voorafgegaan door het \$-teken, aangevende dat deze kwantitatieve informatie niet als basismateriaal bij het schatten van modelvergelijkingen kan worden gebruikt.

*afschrijvingen bedrijven (regel 17). De afschrijvingen van bedrijven kunnen voor de jaren 1956 t/m 1965 worden ontleend aan ABS, 1962, ABS, 1965a, en ABS 1969. Verder is bekend dat de afschrijvingen van bedrijven in 1974 gelijk waren aan 8,6 % van de waarde van het geïnvesteerde vermogen (ABS, 1975c), exclusief landbouw, veeteeld en visserij en woondiensten, terwijl de afschrijvingen bij woondiensten over de jaren 1972-1973-1974 gelijk waren aan 0,41 % van de toegevoegde waarde van de bedrijfstak woondiensten. Voor de jaren 1966 t/m 1971 stellen we de afschrijvingen van de woondiensten gelijk aan 0,41 % van de toegevoegde waarde van die bedrijfstak. De afschrijvingen van bedrijven exclusief woondiensten in 1965 delen we door 0,086; dat geeft een indicator van de waarde van het geïnvesteerde vermogen per ultimo 1964. Dit vermogen laten

we vervolgens ieder jaar groeien met de waarde van de investeringen en deprecieren met 8,6%. Bovendien laten we deze berekende boekwaarde van het geïnvesteerde vermogen jaarlijks stijgen met 0,333 maal de inflatie. Aldus verkrijgen we startend vanuit 1965 een berekende boekwaarde van het geïnvesteerd vermogen gelijk aan de ABS gegevens betreffende ultimo 1974 (ABS, 1975), alsmede een berekening van de afschrijvingen van bedrijven exclusief woondiensten. Met de woondiensten erbij geeft dat de totale afschrijvingen van bedrijven. Voor de jaren 1954 en 1955 passen we een soortgelijke berekening toe. Op regel 17 staan de bedragen van de afschrijvingen van bedrijven, betreffende de jaren 1954, 1955, en 1966 t/m 1971 voorafgegaan door het \$-teken, aangevende dat die informatie niet zomaar als input bij het schatten van modelvergelijkingen mag worden gebruikt.

*betalingsbalansposten 1954-1971 (regels 21 t/m 31):

*de uitvoer bedrijven (regel 21) bestaat uit de som van de volgende posten uit de betalingsbalans (bijlage SECTOR1); goederenuitvoer op transactiebasis + vervoer + reisverkeer + overige particuliere diensten + overheidsontvangsten (de uitvoer van overheidsbedrijven loopt dus via de sector bedrijven).

*de invoer bedrijven (regel 22) bestaat uit de volgende posten uit bijlage SECTOR1; goedereninvoer op transactiebasis + uitgaven vervoer + uitgaven overige particuliere diensten.

*de invoer van de overheid (regel 23) bestaat uit de post overheidsuitgaven op de lopende rekening (bijlage SECTOR1).

*de invoer van gezinnen (regel 24) is gelijk aan de post uitgaven reisverkeer uit bijlage SECTOR1.

*de loonsom uit het buitenland (regel 25) komt uit de post ontvangsten salarissen uit bijlage SECTOR1.

*overig inkomen uit buitenland aan bedrijven (regel 26) is gelijk aan de post kapitaalopbrengsten uit het buitenland conform SECTOR1. (Deze post werd in de oorspronkelijke Nationale Rekeningen van Suriname geboekt als overig inkomen uit het buitenland aan gezinnen. Aangezien het in belangrijke mate om de opbrengst van de Centrale Bank van Suriname uit de belegging van de deviezenvoorraad gaat laten we deze transacties via de sector bedrijven lopen.

*de loonsom naar het buitenland (regel 27) komt uit de post salarisuitgaven uit SECTOR1.

*de post overig inkomen naar het buitenland (regel 28) bestaat uit de post kapitaalopbrengsten onder de uitgaven op de betalingsbalans, zie bijlage SECTOR1, minus de rente van de overheid aan het buitenland (regel 50).

*inkomensoverdrachten om niet uit het buitenland aan gezinnen (regel 29) worden vóór 1975 niet apart op de betalingsbalans geregistreerd. (Ze zitten vóór 1975 onder de saldopost "migratie en particuliere schenkingen"). Bij gebrek aan informatie wordt deze post voor de jaren 1954-1971 vooralsnog op nul gesteld.

*inkomensoverdrachten om niet naar het buitenland van gezinnen (regel 30) is berekend uit de post ontvangsten inkomensoverdrachten uit de betalingsbalans conform bijlage SECTOR1, minus de inkomensoverdrachten om niet van de overheid aan het buitenland, die onder regel 53 nog zullen worden besproken.

*toename monetaire reserves (regel 31) ; zie de gelijknamige post in SECTOR1.

*de posten van de overheid 1954-1971: we bespreken de inkomsten het eerst;

*de levering van goederen en diensten door de overheid, aan bedrijven (regel 35) en aan gezinnen (regel 36). De som van deze twee posten vindt men onder "opbrengst overheidsbedrijven" in bijlage SECTOR4. De verdeling naar bedrijven en gezinnen is gedaan met de sleutel 0,76 - 0,24, op basis van de waargenomen verdeling over in de periode 1972-1979.

*het overig inkomen van de bedrijven naar de overheid (regel 38) vormt tesamen met post inkomensoverdrachten om niet van gezinnen (regel 42) de saldo post en wel in de verhouding 89:11 (conform de periode 1972-1979). Die saldo post wordt ontleend aan bijlagen SECTOR4 en SECTOR5, en is gelijk aan het totaal van de overheidsinkomsten op kasbasis exclusief financieringsmiddelen (zie SECTOR 5 bovenaan) minus, de volgende posten van SECTOR 4 ; directe belastingen, indirecte belastingen, bauxiethelling, retributie op bauxiet, opbrengst overheidsbedrijven, en ten slotte de post leges, bijdragen etc..

*de indirecte belastingen (regel 39) zijn de som van de volgende posten uit SECTOR4 : indirecte belastingen; bauxiethelling; retributie op bauxiet; leges, bijdragen etc..

*de directe belastingen van bedrijven (regel 40) en van gezinnen (regel 41) tesamen staan onder de post "directe belastingen" in bijlage SECTOR4. De uitsplitsing is gedaan op basis van de waargenomen verdeling over de periode 1972-1979, namelijk 0,66 van bedrijven en 0,34 van gezinnen.

*de post inkomensoverdrachten om niet van het buitenland aan de overheid (regel 43) wordt in de Surinaamse Nationale Rekeningen niet meer onderscheiden; we boeken steeds 0,0 (Onder deze post werd vroeger geboekt het schenkingsdeel van

de ontwikkelingshulp dat wordt gebruikt voor de financiering van ontwikkelingsdiensten, maar die inkomsten worden nu ook geboekt onder de post kapitaaloverdrachten om niet).

*ook onder regel 44 wordt steeds 0.0 ingevuld; de opbrengst van successierechten is klein en wordt niet apart onderscheiden.

*de kapitaaloverdrachten om niet uit het buitenland aan de overheid (regel 45) zijn het schenkingsdeel van de ontwikkelingsmiddelen , zie in bijlage SECTOR 5, onder ontwikkelingssamenwerking, schenkingen.

De grootheden investeringen, afschrijvingen en overheidsconsumptie treft men niet aan onder de inkomsten- en uitgavenposten in de overheidsboekhouding. De consumptie is een afgeleide post die hier niet onder de inputgrootheden voorkomt. Wel ziet men hier de investeringen en afschrijvingen;

*de bruto investeringen van de overheid (regel 37), zie bijlage MESO1.

*de afschrijvingen van de overheid (regel 47) zijn conform de huidige methodiek in de Nationale Rekeningen van Suriname gelijk gesteld aan nul.

Bij de overheidsuitgaven maken we onderscheid tussen de belangrijkste uitgavenpost, de loonsom waarover we sinds het midden van de jaren vijftig informatie hebben, en de overige uitgaven, waarvan we wel het totaal weten, maar over de jaren 1965-1972 slechts een beperkte, en over de jaren daarvoor in het geheel geen uitsplitsing voor handen hebben.

*loonsom overheid (regel 48). Zie bijlage MESO 4. voor de gegevens voor 1957 en latere jaren. Voor de jaren 1954-1956 is teruggerekend op basis van de ontwikkeling van het aantal arbeidsplaatsen bij de overheid (zie MESO3) en de veronderstelling van gelijkblijvende loonsom per werknemer. De loonvoet overheid wordt op regel 83 voor de jaren 1954-1956 voorafgegaan door een \$-teken om aan te geven dat het om geconstrueerde getallen gaat. Voor het niveau van de loonsom overheid geldt dat die voor voor de jaren vóór 1975 is aangepast aan het niveau 1975 conform de nieuwe reeks van het ABS (zie toelichting bij meso4).

*de levering van goederen en diensten door bedrijven aan de overheid (regel 46). Deze post wordt voor de jaren 1965-1971 berekend als het saldo van de totale uitgaven (bijlage SECTOR4, transactiebasis, exclusief aflossingen) minus de loonsom (regel 48) maal 1/0,833 minus de invoer door de overheid (regel 23), minus de intrest en subsidies en transfers (conform bijlage SECTOR4). Voor de jaren 1954-1964 is deze post berekend uit het totaal van de uitgaven minus loonsom maal 1/0,833, minus betaalde rente en minus invoer door de overheid, maal het aandeel in de periode 1965-1971.

*de door de overheid betaalde rente, aan bedrijven (regel 49) en aan het buitenland (regel 50), wordt voor het geheel

ontleend aan de post intrest uit bijlage SECTOR4, terwijl de verdeling naar bedrijven en buitenland is berekend op basis van de verhouding in de staatsschuld binnenland en staatsschuld buitenland. (De intrest van overheid aan bedrijven werd in de Nationale Rekeningen van Suriname vroeger geboekt als rente aan gezinnen. Wij laten deze post echter via de bedrijven lopen omdat het voornamelijk blijkt te gaan om rente die de overheid betaalt aan de Centrale Bank van Suriname).

*de posten prijsverlagende subsidies (regel 51), de inkomensoverdrachten om niet aan gezinnen (regel 52) en de inkomensoverdrachten om niet aan het buitenland (regel 53), zijn voor de jaren voor 1972 niet afzonderlijk bekend, maar voor de jaren 1965-1971 kan hun totaal worden ontleend aan bijlage SECTOR 4, onder de post subsidies en transfers. Vervolgens is hun onderlinge verdeling gelijk gesteld aan die conform de periode 1972-1979; 0,61 resp 0,34 resp. 0,05. Vervolgens is de post inkomensoverdrachten om niet aan gezinnen opgehoogd met 0,167 maal loonsom overheid maal $1/0,833$. Voor de jaren 1955-1964 is eveneens deze binnenweging gebruikt, waarbij het totaal van deze drie posten gelijk is gesteld op het totaal van de uitgaven minus loonsom maal $1/0,833$ en invoer overheid, maal het aandeel van de subsidies en transfers in dit totaal over de jaren 1965-1971. Wederom is daarna de post inkomensoverdrachten om niet aan gezinnen daarna verhoogd met $0,167 * \text{loonsom overheid} * 1/0,833$.

b.de jaren 1972-1987:

Voor de jaren vanaf 1972 kunnen we voor de samenstelling van de inputreeksen van de Nationale Rekeningen de informatie uit de Nationale Rekeningen van het Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname hanteren. Het gaat daarbij om de publicaties Nationale Rekeningen 1972, 1973, 1974, 1975 en Nationale Rekeningen 1973-1979 en Nationale Rekeningen 1975-1986. Voor de jaren 1980-1986 zijn echter de sectorrekeningen nog niet gemaakt door het ABS. Voor die jaren moeten we daarom werken met eigen berekeningen op basis van gegevens uit de betalingsbalansen en overheidsfinancien. Het gevolg hiervan is wel dat de door ons berekende consumptie van de overheid-en vervolgens ook de consumptie van gezinnen- niet geheel spoort met de ABS cijfers. Vanwege het doel van deze studie achten we de beschikbaarheid van sectorrekeningen van zoveel belang dat we deze, veelal beperkte, discrepantie met ABS-cijfers voor lief nemen. Een belangrijker reden van verschil met de ABS-reeks 1975-1986 betreft de wijze van berekenen van het beschikbare inkomen en de consumptie van de overheid.

Vermoedelijk boekt het ABS in de reeks 1975-1986 (evenals in de oorspronkelijke Nationale Rekeningen 1973) het schenkingsdeel van de ontwikkelingsmiddelen onder de inkomensoverdrachten om niet uit het buitenland aan de overheid (regel 43). Daar staat bij ons 0,0, omdat we deze middelen onder regel 45 boeken als kapitaaloverdrachten om niet, conform de tot voor kort bij het ABS gevolgde methode, die beter aansluit bij de behandeling van deze post in de betalingsbalans van de Centrale Bank van Suriname. Overigens maakt het voor de rest weinig uit of men deze middelen onder de inkomens- dan wel onder de kapitaaltransacties boekt. Althans wanneer men dit onderscheid ook aanbrengt bij het middelenoverschot van de overheid. Het ABS lijkt echter in de reeks 1975-1986 te werken met een middelenoverschot dat is berekend op basis van de inkomsten exclusief financieringsmiddelen. De besparingen als saldo van investeringen en middelentekort zijn dan gelijk aan die volgens de eerder gehanteerde methode, maar niet meer consistent met de boeking van ontwikkelingsschenkingen onder de inkomenstransacties. Bijgevolg lijkt het ABS de overheidsconsumptie te onderschatten met het saldo van ontwikkelingsschenkingen en investeringen. Het verschil tussen de ABS-reeks 1975-1986 en de hier gehanteerde reeks komt althans grotendeels overeen met dat saldo. Het gaat dan om een belangrijk verschil in de jaren 1983, 1984 en 1985, want na 1983 vielen de ontwikkelingsschenkingen plotseling weg, terwijl de omvang van de investeringen pas met enige vertraging werd aangepast. De overheidsconsumptie conform de ABS-reeks 1975-1986 is daarom in die jaren niet te onderbouwen met informatie betreffende de overheidsfinanciën afkomstig van het Ministerie van Financiën. Overigens is dit alles niet zo een groot probleem, mits men zich maar van deze definitiekwestie bewust is.

De gegevens betreffende het jaar 1987 berusten voor een groot deel nog op schattingen van SPS, Wereldbank e.d. .

De gegevens betreffende 1972 zijn zo goed mogelijk gekoppeld aan de reeks 1973-1979.

De reeks 1975-1986 wijkt op enkele punten af van de reeks 1973-1979:

-Het ABS beschikt nu voor bepaalde grootheden over meer informatie dan vroeger. Reden uiteraard om die betere cijfers te gebruiken.

-De Posterijen, Lands Busdienst en Staats Busdienst worden niet meer tot de overheid, maar tot de bedrijven gerekend. Voor het jaar 1980 betreft dat Sf 20 miljoen minder toegevoegde waarde voor de overheid en idem meer voor bedrijven. In de NR73-79 wordt de bijdrage van Posterijen en LandsBusdienst aan de levering van goederen en diensten aan bedrijven (regel 35) en aan gezinnen (regel 36) gegeven voor de jaren 1975-1979. Door voorts te veronderstellen dat de loonsom van Posterijen en Landsbusdienst ongeveer gelijk is

aan het voorgaande, is het mogelijk de rekeningen van de sector overheid in de reeks 1973-1979 voor de jaren 1975-1979 aan te passen aan de nieuwe indeling tussen bedrijven en gezinnen. Dit is van belang omdat in de reeks 1975-1986 de sectorrekeningen ontbreken. Vervolgens wordt de loonsom van de overheid voor de jaren 1975-1979 ontleend aan de nieuwe reeks. Bij de de investeringen van de overheid hanteren we voor de jaren 1975-1979 de oude reeks. De overheidsconsumptie wordt echter, zoals gezegd, niet ontleend aan de Nationale Rekeningen van het ABS, want dan zou koppeling met gegevens van de overheidsfinanciën niet meer mogelijk zijn.

-De bedrijfstakindeling is in de 1975-1986 reeks van het ABS gewijzigd, waarbij de verwerking van de landbouw-, hout-, en bauxietproductie niet meer tot de bedrijfstak van origine wordt gerekend, maar tot de bedrijfstak industrie. Ideaal zou natuurlijk zijn een indeling waarbij de industrie steeds in vier componenten wordt gepresenteerd, namelijk de drie genoemde en de rest van de industrie. De gebruiker van de statistieken kan dan zelf bepalen welke bedrijfstakindeling voor zijn doel de meest geschikte is, terwijl koppeling aan de vroeger gebruikte bedrijfstakindeling dan geen probleem op zou leveren. Het probleem is echter dat op grond van de thans gepubliceerde tijdreeksen koppeling met oude reeksen nog niet goed mogelijk is, terwijl de gegevens betreffende de lonen en arbeidsplaatsen, alsmede de economische kwartaalstatistiek soms wel op basis van de oude, maar niet op basis van de nieuwe indeling voorhanden zijn. Hoewel de nieuwe reeks ten behoeve van de internationale vergelijkbaarheid ontegenzeggelijk voordelen biedt, is de oude indeling beter als het gaat om nationaal gebruik omdat ze beter aansluit bij de Surinaamse planningsrealiteit. Voor ons doel zullen we daarom op dit punt zoveel mogelijk de oude indeling hanteren, temeer omdat een uitsplitsing van de industrie in de vier componenten slechts voor enkele jaren en voor slechts enkele variabelen voorhanden is.

-Wat betreft de post afschrijvingen van de overheid stuiten we op het probleem dat consistente tijdreeksen over een langere periode ontbreken. We hanteren daarom ook de oplossing die tegenwoordig door het ABS wordt gebruikt, en stellen de afschrijvingen van de overheid voor de hele periode 1954-1987 gelijk aan nul. Dank zij het rekenschema in de bijlage MACRO1, kan men nagaan welke grootheden mede van de afschrijvingen van de overheid zijn afgeleid. Mocht er later een betere tijdreeks voor de overheidsafschrijvingen beschikbaar komen, dan hoeft men die slechts onder regel 47 in te voeren, waarna men via het spreadsheetprogramma Macros onmiddellijk een compleet nieuwe consistente dataset heeft.

Het is verheugend dat het ABS er in is geslaagd ondanks de door de economische crisis verslechterde respons van bedrijven toch de Jaarstatistiek Bedrijven te continueren en vervolgens de Nationale Rekeningen samen te stellen. Voorts blijken de

definitieverschillen tussen de oude reeks en de reeks 1975-1986 gelukkig nogal mee te vallen : alleen een iets andere bedrijfstakindeling, een afwijkende berekening van de consumptie van de overheid, en overheidsafschrijvingen op nul gesteld. De methodiek is in wezen niet veranderd, maar het valt wel te betreuren dat de sectorrekeningen worden weggelaten. Ten behoeve van de internationale vergelijkbaarheid zijn die weliswaar niet nodig, maar ze zijn wel onmisbaar voor de koppeling met de betalingsbalansgegevens van de Centrale Bank en de data betreffende de overheid van het Ministerie van Financiën.

Aangezien de sectorrekeningen onmisbaar zijn voor een systematisch overzicht van de Surinaamse economie, waarbij er consistentie is tussen de gegevens die het ABS verzamelt over de bedrijven, de gegevens van het Ministerie van Financiën over de overheidshuishouding en de data van de Centrale Bank over de transacties met het buitenland, zullen we hier trachten die sectorrekeningen zo goed mogelijk te vullen. We bespreken daartoe achtereenvolgens de data betreffende toegevoegde waarde, investeringen, afschrijvingen en lonen, de betalingsbalansposten en tenslotte de transacties van de overheid.

toegevoegde waarde e.d. 1972-1987

De gegevens betreffende de toegevoegde waarde van bedrijven en afschrijvingen ontleenen we aan de Nationale Rekeningen 1975-1986 (met daarbij voor de toegevoegde waardes al voorlopige schattingen van het ABS voor 1987). Daarnaast wordt voor de jaren 1972-1974 geput uit de oude reeks 1973-1979, waaraan ook de gegevens betreffende 1972 zijn gekoppeld.

De afschrijvingen van de overheid zijn, zoals gezegd, voor alle jaren van 1954 tot 1987 op nul gesteld. De toegevoegde waarde van de overheid is gelijk aan de loonsom, zie toelichting MESO4.

De investeringen zijn ontleend aan MESO1.

basisinput sector buitenland 1972-1987.

Deze gegevens (regel 21 tot 31) kunnen voor de jaren 1972-1979 direct worden ontleend aan Nationale Rekeningen, maar voor recente jaren is dat niet mogelijk omdat het ABS in de Nationale Rekeningen 1975-1986 geen sectorrekeningen meer presenteert. Voorts is een bezwaar dat in de recente Nationale Rekeningen van het ABS de invoer en uitvoer op kasbasis wordt

gehanteerd. Dat is met name voor recente jaren een probleem door het grote verschil tussen kasbasis en transactiebasis vanwege de invoer op e-a basis. (De invoer op basis van "eigen aanbreng" van deviezen valt buiten de kasgegevens van de Centrale Bank). We ontleen daarom ook voor de periode 1972-1987 de betalingsbalansposten aan SECTOR 1 op dezelfde wijze als is gedaan voor de periode 1954-1971. Bij gebrek aan gegevens op transactiebasis hanteren we echter voor de jaren 1978-1982 voor de uitvoer de kascijfers. Voorts wordt bij de berekening van de invoer van bedrijven (regel 22) toegevoegd: de invoer op E-A-basis, na omrekening tegen parallelmarktprijzen. (zie ook onder SECTOR 3 en DIVERS 3).

basisinput sector overheid: de uitgaven 1972-1987.

Voor de jaren 1972-1979 zijn de gegevens voor regel 49 tot en met 53 ontleend aan de Nationale Rekeningen reeks 1973-1979, waaraan ook 1972 is gekoppeld. Dat geldt ook voor regel 46, waarbij er een aanvulling is aangebracht voor de levering van goederen en diensten van bedrijven aan de overheid vanwege investeringen. Vervolgens is regel 52 voor de jaren 1972-1974 verhoogd met $0,167 \cdot \text{loonsom overheid (regel 48)}$ gedeeld door 0,833.

Deze posten zijn voor de jaren 1980-1987 als volgt ingevuld:

De intrest door de overheid betaald kan worden ontleend aan SECTOR4, waarna de uitsplitsing naar bedrijven (regel 49) en buitenland (regel 50) is gedaan op basis van de jaarlijkse verhouding tussen binnenlandse en buitenlandse schuld.

De prijsverlagende subsidies (regel 51) zijn ontleend aan de Nationale Rekeningen en zijn op transactiebasis.

Ook de volgende post die aan World Bank, 1988 is ontleend is op transactiebasis. Het gaat om de inkomensoverdrachten om niet aan gezinnen (regel 52). Deze is gelijk gesteld aan de som van oudedagsuitkeringen, kinderbijslag, sociale steun en welzijnsuitkeringen. (Voor het jaar 1981 interpolatie bij gebrek aan beter).

De kleine post op regel 53, inkomensoverdrachten van de overheid aan het buitenland is voor de jaren na 1979 gesteld op de trendwaarde van twee miljoen per jaar.

De levering van goederen en diensten van bedrijven aan de overheid is voor de jaren 1980-1987 berekend als het verschil van de totale uitgaven (zoveel mogelijk op transactiebasis) conform SECTOR4 en de som van de zojuist besproken regels 23 en 48 tot en met 53 (regel 48 voor de jaren 1972-1974 gedeeld door 0,833) en de post "schakel" uit DIVERS3. Die schakelpost die beoogt om zo goed en zo kwaad als het gaat te corrigeren voor het feit dat SECTOR4 inclusief Posterijen en

Landsbusdienst is, terwijl de sector overheid in de Nationale Rekeningen exclusief deze diensten is, althans na 1974. Die schakelpost is berekend op basis van een schakel die in de Nationale Rekeningen voor het jaar 1980 wordt gegeven en de gegevens in de Nationale Rekeningen 1973-1979 betreffende de leveringen van de Posterijen en Landsbusdienst aan bedrijven en gezinnen. Bij gebrek aan verdere informatie moest worden gewerkt met de veronderstelling dat de loonsom van deze diensten ongeveer gelijk is aan de waarde van hun leveringen aan bedrijven en gezinnen.

basisinput sector overheid: de inkomsten 1972-1987

De inkomsten van de overheid voor de jaren 1972-1979 zijn gebaseerd op de Nationale Rekeningen 1973-1979, waaraan ook 1972 gekoppeld is. Daarbij zijn echter de regels 40 en 41 gecorrigeerd voor het feit dat vanaf 1975 de Posterijen en Landsbusdienst niet meer tot de sector overheid worden gerekend.

De overheidsinkomsten 1980-1987 zijn als volgt samengesteld:

De levering van goederen en diensten van de overheid aan bedrijven (regel 35) plus aan gezinnen (regel 36) is gelijk gesteld aan de opbrengst overheidsbedrijven uit SECTOR4 (op transactiebasis), met daarbij interpolatie voor de jaren 1981 en 1982. Daarna is de verdeling tussen regel 35 en 36 gedaan op basis van de verhouding in de jaren 1972-1979, namelijk als 2:1.

Het overig inkomen aan de overheid van bedrijven (regel 38) is gelijk gesteld aan de winst van de Centrale Bank, zie SECTOR4.

De indirecte belastingen (regel 39) zijn, zoals gezegd op transactiebasis, en ontleend aan de Nationale Rekeningen en SECTOR4.

De opbrengst directe belastingen is ontleend aan SECTOR4, waarna ze zijn verdeeld conform de verhouding 1972-1979 naar bedrijven (regel 40) $\frac{2}{3}$ en gezinnen (regel 41) $\frac{1}{3}$ deel. (Later is ons gebleken, dat in het begin van de jaren tachtig deze verhouding veranderde en dat medio jaren tachtig de verhouding was: bedrijven $\frac{1}{3}$ en gezinnen $\frac{2}{3}$. De gegevens in deze Micromacrodataset zijn daarvoor niet meer aangepast)

De post inkomensoverdrachten om niet aan de overheid van gezinnen (regel 42) is gelijk gesteld aan de post leges en bijdragen uit SECTOR4. Die gegevens zijn op transactiebasis. Voor de jaren 1981 en 1982 moest worden geïnterpoleerd.

De regels 43 en 44 staan zoals gezegd, ook in deze jaren op nul.

De post kapitaaloverdrachten om niet van het buitenland (regel 45) kan worden ontleend aan SECTOR1, namelijk onder saldo overheidsschenken.

Tenslotte merken we op dat het totaal van de bovenstaande overheidsinkomsten niet steeds optelt tot het totaal van SECTOR4. De kwestie is dat sommige inkomsten niet goed in te delen zijn. Het gaat bijvoorbeeld om de opbrengst van verkoop van domeinland, terugbetaling van voorschotten voor onderhoud van polders. Dit soort overheidstransakties zal verscholen zitten in de post "kas/transverschillen". Dank zij deze post die later aan de orde komt is consistentie tussen diverse delen van de systematische dataset van de economie van Suriname MACROS mogelijk, of althans via deze post kan de eventuele inconsistentie zichtbaar worden, die er tussen de boeken van Ministerie van Financiën, Centrale Bank, en ABS kan bestaan.

EXTRA INPUTREEKSEN tbv MONETAIR OVERZICHT 1954-1987

De extra input ten behoeve van de opstelling van het Monetair Overzicht kan wat betreft de sector buitenland onmiddellijk worden ontleend aan bijlage SECTOR1. Dat geeft de input voor de regels 60, 61 en 62; saldo lopende rekening op kasbasis, resp. saldo kapitaalrekening, resp. waardering goudvoorraad e.d.. Daarbij is "waardering goudvoorraad e.d." per definitie gelijk aan de regels 60+61-31.

De extra input voor het Monetair Overzicht betreffende de transacties van de overheid kan rechtstreeks worden gehaald uit bijlage SECTOR 5. Het gaat daarbij om het middenoverschot op kasbasis (regel 65); de netto ontwikkelingsleningen (regel 66); de netto particuliere leningen aan de overheid (regel 67); het netto beroep van de overheid op het bankwezen (regel 68); de netto aanmunting door de overheid (regel 69); en de post diverse financiering overheid (regel 70).

De extra input voor het Monetair Overzicht betreffende de verandering in de liquiditeitenmassa: zie onder DIVERS3 voor toelichting.

EXTRA INPUTREEKSEN tbv CONFRONTATIE IN CONSTATE PRIJZEN 1954-1987

De consumptieprijsmutaties zijn ontleend aan de Rooij, 1984 en aan diverse ABS-publicaties, met daarbij correcties voor de jaren na 1984 voor het fenomeen parallelmarkt. Zie daarvoor de toelichting ad Divers 3.

Uitvoerprijsmutatie; zie MICRO 3.

Invoerprijsmutatie; zie SECTOR 3, en ook de toelichting over de parallelmarkt ad Divers3.

Woningbouwrijsmutatie; Deze doet dienst als indicator voor de investeringsrijsmutatie. Deze mutaties zijn als volgt berekend op basis van diverse publicaties van het ABS en verslagen CBvS;

Voor de jaren 1982-1987 is het gemiddelde bedrag per bouwvergunning genomen, het gaat dan dus niet om een echte prijs maar om een unit value ("eenheidsprijs"); voor de jaren 1975-1982 is een reeks met de nieuwbouwprijs per kubieke meter beschikbaar; voor de periode 1962-1975 kon gebruik worden gemaakt van informatie over de unit value van bouwvergunningen; 1957-1962 prijs per kubieke meter nieuwbouw; 1956-1957 prijs per vierkante meter nieuwbouw; voor 1954-1956 moeten we ons behelpen met de consumptieprijsmutatie, vandaar dat voor die jaren het \$-teken staat ten teken dat het om geconstrueerd materiaal gaat.

Loonvoet overheid (regel 87); zie meso 3 en 4.

OVERIGE MACRO-INPUT 1954-1987

Op de regels 14 tot en met 83 staat de primaire input die nodig is voor MACROSA en B. Op de regels 86 tot en met 108 staat de extra primaire input voor MACROSC (zie onder MICROLAND) en voor MACMICS. Inclusief de variabelen op regel 85 t/m 108 bevat de primaire input-file alle basis-input om met de vereenvoudigde versie van het model te draaien. (Zie verder onder MACMIC S en MICROLAND).

Zie voor de berekening van de variabelen op de regels 86 tot en met 108 de desbetreffende micro-, meso, en sectorbestanden. De variabele ta op regel 89 staat toegelicht op bladzijde 241.

MACRO 2. BASIS-INPUT REEKSEN 1954-1987

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Dit bestand bevat input voor het												
2	programma MACROSuriname.												
3	Met deze input geladen wordt con-												
4	sistent berekend; Nationale Reke-												
5	ningen; Confrontatie in lopende-												
6	en constante prijzen; Monetair												
7	Overzicht. MACROSA is uitgebreide												
8	en MACROSB de beknopte versie.												
9													
10	BASIS INPUT:	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
11	*****												
12	BASIS INPUT SECTOR BEDRIJVEN:	in mln.Sf.											
13	*****												
14	bruto toegev.waarde bedrijven(m)	108.9	112.6	121.5	138.1	147.1	162.0	175.1	176.7	186.7	200.4	219.0	253.2
15	bruto investeringen bedrijven	23.6	25.2	28.2	38.6	39.7	41.1	45.6	49.1	55.7	63.4	120.6	127.3
16	loonsom van de bedrijven	\$41.5	\$43.4	\$46.4	\$52.4	\$56.5	\$62.4	\$66.7	67.1	\$71.2	\$76.1	\$82.4	\$86.1
17	afschrijvingen van de bedrijven	\$8.1	\$9.4	10.8	12.5	12.9	14.0	15.0	20.0	20.5	21.7	24.1	27.9
18	*****												
19	BASIS INPUT SECTOR BUITENLAND:	in mln.Sf.											
20	*****												
21	uitvoer goed.+dienst.door bedr.	62.3	57.5	69.5	78.0	73.1	90.0	98.1	94.4	95.3	104.5	108.8	132.2
22	invoer goed.+dienst.door bedrijven	55.5	54.9	67.1	78.1	75.5	93.7	109.4	109.8	111.8	121.4	166.6	191.9
23	invoer goed.+dienst.door overheid	\$4	\$4	\$1.0	1.1	1.0	1.0	1.5	1.7	1.8	2.0	1.5	1.4
24	invoer goed.+dienst.door gezin.	.9	1.1	1.5	1.8	2.9	2.5	2.9	3.2	4.2	4.2	4.9	5.6
25	loonsom uit buitenland	\$2.0	\$2.2	\$2.5	2.6	3.0	2.6	3.4	3.6	3.1	3.2	3.6	4.4
26	overiginkomen buitl.aan bedrijven	.4	.3	.3	.7	.4	.6	.5	.3	.3	.4	1.0	1.5
27	loonsom naar buitenland	\$2	\$2	\$4	.5	.9	1.2	1.8	2.1	3.0	4.5	4.5	6.2
28	overig inkomen naar buitenland	7.8	4.1	10.7	11.0	9.0	22.3	27.2	25.7	25.7	27.8	29.0	29.6
29	ink.verdr.om n.uit buit.aan gez.												
30	ink.verdr.om n.naar buit.van gezin	\$5	\$5	\$1.7	\$2.1	\$2.2	\$2.5	\$2.8	\$3.8	\$4.2	\$3.0	\$3.1	2.2
31	toename monetaire reserves	-3.2	-1.8	5.7	-1	.5	8.6	-4.0	-3.2	1.9	6.2	9.7	5.7
32	*****												
33	BASIS INPUT SECTOR OVERHEID:	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
34	*****												
35	goed.en d.door overheid aan bedr.	4.3	4.6	4.4	4.5	5.3	5.8	7.1	7.6	7.8	7.8	8.8	9.3
36	goed.en d.door overheid aan gez.	1.3	1.4	1.4	1.4	1.7	1.8	2.2	2.4	2.4	2.5	2.8	2.9
37	bruto investeringen van overheid	3.0	2.8	6.6	8.8	9.7	13.6	20.3	17.8	15.0	13.9	14.0	16.1
38	overig ink.naar overh.van bedr.	1.4	2.0	1.6	2.0	7.9	8.6	11.6	6.2	14.5	6.7	13.3	3.7
39	indirecte belastingen	15.5	15.2	16.9	20.2	20.5	22.3	26.7	26.9	27.8	29.7	33.5	37.6
40	directe belastingen van bedrijven	\$7.4	\$8.1	\$9.2	\$10.7	\$11.1	\$11.7	\$11.7	\$11.5	\$12.7	\$12.5	\$14.1	\$16.6
41	directe belastingen van gezinnen	\$3.8	\$4.1	\$4.7	\$5.5	\$5.7	\$6.1	\$6.1	\$5.9	\$6.6	\$6.5	\$7.3	\$8.6
42	inkomenoverdr.om niet van gezin.	.2	.3	.2	.2	1.0	1.1	1.4	.8	1.8	.8	1.6	.5
43	inkomenoverdr.om niet van buitl.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
44	kapitaaloverdr.om niet van gezin.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
45	kapitaaloverdr.om niet van buitl.	2.0	1.6	4.9	6.8	4.7	5.5	6.3	8.3	7.3	13.0	6.1	6.0
46	goed.en d.door bedr.aan overheid	\$21.8	\$25.5	\$24.7	\$28.2	\$34.7	\$36.2	\$47.3	\$44.9	\$47.4	\$45.2	\$45.9	47.3
47	afschrijvingen	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
48	loonsom overheid	\$9.8	\$11.3	\$12.5	\$16.7	\$17.4	\$19.4	\$21.8	\$29.1	\$29.9	\$30.7	\$35.2	\$38.0
49	rente van overheid aan bedrijven	0	0	0	0	0	0	.1	.1	.1	.1	.1	.2
50	rente van overheid aan buitenland	0	0	0	0	0	.1	.1	.2	.3	.4	.4	.4
51	prijzverlagende subsidies	\$3.2	\$3.7	\$3.6	\$4.1	\$5.1	\$5.3	\$7.0	\$6.6	\$7.0	\$6.6	\$6.7	8.0
52	inkomenoverdr.om niet aan gezin.	\$3.8	\$4.4	\$4.5	\$5.7	\$6.3	\$6.9	\$8.2	\$9.5	\$9.9	\$9.9	\$10.8	\$12.1
53	inkomenoverdr.om niet aan buitl.	\$3	\$3	\$3	\$3	\$4	\$4	\$6	\$5	\$6	\$5	\$6	.7
54	*****												

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO 2. VERVOLG

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
55	OVERIGE MACRO INPUT :												
56													
57	EXTRA tbv MONETAIR OVERZICHT :	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
58	*****												
59	**sector buitenland:	in mln.Sf.											
60	Saldo Lopende rekening (kasbasis)	-6.1	-4.7	-3.1	-14.4	-14.0	-26.5	-36.3	-44.8	-48.6	-52.3	-81.5	-85.3
61	saldo kapitaalrekening	2.9	2.9	8.8	14.3	14.5	35.1	32.3	41.6	50.5	58.5	91.2	91.0
62	waardering goudvoorraad e.d.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	-.0	-.0	.0	.0	.0
63													
64	**sector overheid:	in mln.Sf.											
65	middelenoverschot(+)(kasbasis)	-5.4	-9.5	-7.1	-11.6	-11.7	-12.9	-18.5	-29.1	-21.7	-27.2	-15.9	-15.2
66	netto ontwikkelingsleningen	2.0	1.6	2.3	3.6	4.7	4.7	6.4	8.2	7.4	11.8	15.4	16.6
67	netto particuliere leningen	.0	.0	.4	.5	-.1	4.4	1.4	2.3	1.5	.8	1.4	-.1
68	monetaire financiering overheid	1.5	6.3	-.5	.7	2.4	-1.7	4.3	10.3	5.4	1.6	-7	-7.3
69													
70													
71													
72	**verandering in geldhoeveelheid:in mln.Sf.												
73	primaire+secundaire liquiditeiten	-1.7	-.2	4.6	2.3	.3	7.5	4.1	2.4	1.5	11.8	4.6	11.7
74													
75													
76													
77	EXTRA tbv N.R.CONSTANTE PRIJZEN:	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
78	*****												
79	consumtieprijsmutatie	2.0	1.0	2.0	8.7	.0	.0	2.7	1.7	.9	.8	.8	1.7
80	uitvoerprijsmutatie	6.0	-3.1	-.3	15.4	8.9	2.9	-2.4	.4	2.0	-2.0	-2.2	1.5
81	invoerprijsmutatie	1.8	.5	3.0	2.2	-1.6	-.9	.8	1.8	.5	.3	2.3	1.6
82	investeringsprijsmutatie	\$2.0	\$1.0	\$2.0	.6	1.3	-6.7	21.1	-5.9	9.4	-6.6	-7.4	8.2
83	loonvoet overheid	\$.0	\$.1	\$.4	17.2	3.9	1.6	4.4	25.8	-5.2	-4.5	8.1	2.8
84													
85	EXTRA MACRO INPUT VOOR MODEL:												
86	arbeidsplaatsen bedrijven *1000	48.2	49.8	49.8	52.0	54.9	58.1	61.7	62.3	62.8	63.2	63.6	64.4
87	arbeidsplaatsen overheid *1000	6.6	7.6	8.4	9.5	9.6	10.5	11.3	12.0	13.0	14.0	14.8	15.5
88	werkloosheid %	6.8	5.0	4.1	3.3	5.7	5.2	3.8	5.5	7.1	8.7	10.1	8.3
89	index trend arbeidsproductiviteit	41.8	42.6	43.1	44.3	45.5	46.1	47.4	48.6	49.8	51.1	67.3	70.6
90	bevolking *1000	233.0	241.0	250.0	260.0	270.0	280.0	290.0	300.0	310.0	320.0	331.0	337.0
91	bevolking 16/64 *1000	114.0	116.0	118.0	120.0	125.0	128.8	133.4	141.0	145.7	151.0	152.3	155.0
92	natuurlijke aanwas ,, in %	1.0	1.8	1.7	1.7	4.2	3.0	3.6	5.7	3.3	3.6	.9	1.8
93	emigratiesaldo *1000	.0	.0	.3	.3	.3	.3	.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3
94	,, cumulatief vanaf '54	.0	.0	.3	.6	.9	1.2	1.5	2.8	4.1	5.4	6.7	8.0
95	rentevoet USA	.9	1.7	2.7	3.3	1.8	3.4	2.9	2.4	2.8	3.2	3.5	4.0
96	rentevoet Suriname	4.0	4.0	5.0	6.0	7.0	7.0	7.0	7.0	8.0	8.0	8.0	8.0
97	deviezenvoorraad in mln.Sf.	24.8	23.0	28.7	28.6	29.1	37.7	33.7	30.5	32.4	38.6	48.3	54.0
98	geldhoeveelheid ,,	29.9	29.7	34.3	36.6	36.9	44.4	48.5	50.9	52.4	64.2	68.8	80.5
99	staatsschuld binnenland ,,	.0	.0	.0	1.0	.9	3.0	10.1	14.0	17.2	20.1	17.7	13.4
100	staatsschuld buitenland ,,	.0	.0	.0	.8	7.5	13.1	18.5	35.1	45.4	56.9	69.0	83.6
101	geinvesteerd vermogen bedrijven	100.0	116.4	134.7	161.3	187.0	208.4	245.3	269.0	306.2	337.5	422.0	519.2
102	kapitaalimport bedrijven vanaf '54	19.0	18.7	19.9	23.3	28.1	49.6	69.2	94.3	130.1	162.9	231.1	299.5
103	uitvoerwaarde belangrijkste prod.	53.6	48.9	56.8	63.6	59.1	73.2	79.8	77.9	81.0	87.6	91.8	113.3
104	investeringen in exportsector	8.9	9.6	13.3	13.9	14.1	11.3	19.4	24.4	33.0	43.7	99.4	95.1
105	ind.bel.belangrijkste export	3.0	2.8	3.1	3.1	2.6	3.1	3.2	2.9	2.8	2.9	3.2	3.4
106	idem op waarde i.p.v.hoeveelheid	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
107	opbrengst invoerrechten	9.1	9.2	10.1	13.6	13.9	15.0	18.8	19.2	19.6	21.3	24.4	28.0
108	kapitaal bedrijven aan overheid	.0	.0	.0	.0	-.4	1.0	1.4	2.3	1.5	-.1	-.1	-.1

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO 2. VERVOLG

A	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	
1	Dit bestand bevat input voor het												
2	programma MACROSuriname.												
3	Met deze input geladen wordt con-												
4	sistent berekend; Nationale Reke-												
5	ningen; Confrontatie in lopende-												
6	en constante prijzen; Monetair												
7	Overzicht. MACROSA is uitgebreide												
8	en MACROSB de beknopte versie.												
9													
10	BASIS INPUT:	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
11	*****												
12	BASIS INPUT SECTOR BEDRIJVEN:												
13	*****												
14	bruto toegev.waarde bedrijven(m)	322.7	379.1	417.5	429.7	445.3	488.3	507.0	553.9	680.7	812.4	869.63	1100.5
15	bruto investeringen bedrijven	96.0	77.7	81.9	69.1	69.1	77.0	90.0	115.0	202.0	275.2	160.9	239.1
16	loonsom van de bedrijven	98.4	107.7	120.6	131.0	146.8	156.2	172.4	192	217.5	273.9	321.4	412.6
17	afschrijvingen van de bedrijven	\$34.2	\$40.1	\$43.8	\$47.7	\$51.1	\$55.6	59.4	69.0	85.0	91.0	112.4	134.1
18	*****												
19	BASIS INPUT SECTOR BUITENLAND:												
20	*****												
21	uitvoer goed.+dienst.door bedr.	195.5	223.8	245.2	279.7	293.6	340.1	364.2	360.5	543.4	577.7	617.9	707.2
22	invoer goed+dienst.door bedrijven	189.3	212.0	208.6	229.2	242.6	267.4	289.7	315.2	481.6	545.1	593.4	799.6
23	invoer goed.+dienst.door overheid	1.8	2.5	3.2	4.2	3.7	4.1	5.3	4.6	5.4	10.7	17.6	28.1
24	invoer goed.+dienst.door gezin.	6.7	7.4	8.7	11.0	16.1	17.4	21.8	29.2	48.6	61.1	29	34
25	loonsom uit buitenland	5.1	8.6	7.3	7.5	4.3	4.0	4.9	6.2	5.3	2.7	4.6	1
26	overig inkomen buitl.aan bedrijven	1.8	2.1	.6	1.8	5.2	4.5	5.2	5.1	12.6	18.1	17.2	11.9
27	loonsom naar buitenland	6.0	6.0	6.1	5.8	2.9	3.2	4	5.3	6.8	7	7.1	6.3
28	overig inkomen naar buitenland	32.4	41.2	71.9	81.7	78.3	87.5	79.9	69.0	64.1	58.4	79.2	67.7
29	ink.overdr.om n.uit buit.aan gez.							6.6	6.6	5.7	11.6	12.1	19.2
30	ink.over.om n.naar buit.van gezin	2.1	2.3	2.1	2.3	2.4	2.8	10.9	10.2	11.5	14.8	9.1	13.5
31	toename monetaire reserves	5.8	1.4	6.5	7.4	12.6	-1.8	17.6	29.8	10.8	61.8	36.6	-31.2
32	*****												
33	BASIS INPUT SECTOR OVERHEID:	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
34	*****												
35	goed.en d.door overheid aan bedr.	10.0	10.6	10.2	9.4	9.9	9.5	6.9	6.2	6.6	3.9	3.6	3.9
36	goed.en d.door overheid aan gez.	3.2	3.3	3.2	3.0	3.1	3.0	2.34	1.4	1.7	1.5	1.6	2.2
37	bruto investeringen van overheid	21.8	24.5	18.8	24.3	31.5	28.4	40.9	41.4	43.3	73.4	120.3	137.7
38	overig ink.naar overh.van bedr.	3.9	6.3	7.0	7.7	8.3	11.8	22.2	24.3	13.2	19.2	24.8	15.3
39	indirecte belastingen	41.3	45.5	48.9	54.1	59.1	64.0	69.4	80	113.2	224	192.6	216.6
40	directe belastingen van bedrijven	\$26.5	\$29.5	\$27.6	\$32.1	\$34.4	\$39.4	50.6	42.7	41.7	28.8	44.6	59.4
41	directe belastingen van gezinnen	\$13.6	\$15.2	\$14.2	\$16.5	\$17.7	\$20.3	13.4	13.4	14.4	19.6	23.8	28
42	inkomenoverdr.om niet van gezin.	.5	.8	.9	.9	1.0	1.5	2	2.2	2.9	2.1	2.8	2.2
43	inkomenoverdr.om niet van buitl.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0	0	0	0	0
44	kapitaaloverdr.om niet van gezin.	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0	0	0	0	0
45	kapitaaloverdr.om niet van buitl.	12.5	13.0	12.4	20.4	23.9	24.2	22.9	24.3	40.7	56.0	159.2	138.4
46	goed.en d.door bedr.aan overheid	53.8	65.6	65.8	64.6	66.5	81.6	67.8	72	97.2	135.2	189.3	266.6
47	afschrijvingen	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
48	loonsom overheid	\$45.1	\$47.7	\$50.1	\$58.7	\$68.9	\$70.2	\$80.9	\$82.9	\$94.1	118.4	141.8	182.3
49	rente van overheid aan bedrijven	.3	.2	1.0	.7	1.9	2.0	.6	.7	.7	.5	1	1.1
50	rente van overheid aan buitenland	.5	.4	1.5	1.2	3.0	3.1	.6	.7	.8	.6	1.1	.2
51	prijsverlagende subsidies	8.0	7.3	8.2	9.6	10.5	9.7	13.9	17.1	22.5	28.2	34.0	36.0
52	inkomenoverdr.om niet aan gezin.	\$13.5	\$13.6	\$14.6	\$17.1	\$19.7	\$19.5	\$24.2	\$23.9	\$28.3	19.7	8.1	24.4
53	inkomenoverdr.om niet aan buitl.	.7	.6	.7	.8	.9	.8	.1	.1	.5	1.4	1.9	1.9
54	*****												

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO 2. VERVOLG

	A	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
55	OVERIGE MACRO INPUT :												
56													
57	EXTRA tbv MONETAIR OVERZICHT :	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
58	*****												
59	**sector buitenland:												
60	Saldo Lopende rekening (kasbasis)	-25.3	-22.3	-35.5	-25.5	-27.5	-16.7	-21.4	-43.5	-49.8	-101.7	-66.3	-144.8
61	saldo kapitaalrekening	31.1	23.7	42.0	32.9	40.1	14.9	39.0	73.3	60.6	163.5	103.1	112.9
62	waardering goudvoorraad e.d.	.0	-.0	.0	-.0	.0	-.0	.0	-.0	.0	-.0	.2	-.7
63													
64	**sector overheid:												
65	middelenoverschot(+)(kasbasis)	-19.3	-30.4	-23.2	-35.7	-42.5	-35.8	-35.0	-56.4	-47.9	-70.4	-149.9	-201.5
66	netto ontwikkelingsleningen	6.0	4.4	6.8	6.9	15.4	7.2	32.9	12.3	18.1	17.1	.0	.0
67	netto particuliere leningen	.3	6.0	5.3	10.5	7.8	4.3	-11.0	-2.6	-3.0	5.2	-5.3	-.5
68	monetaire financiering overheid	.5	7	-1.3	-2.1	-4.6	.1	-9.8	23.6	-8	-7.9	-3.9	63.5
69													
70													
71													
72	**verandering in geldhoeveelheid:												
73	primaire+secundaire liquiditeiten	10.2	7.9	14.3	11.2	12.9	8.1	4.8	32.1	8.1	33.2	36	25.8
74													
75													
76													
77	EXTRA tbv N.R.CONSTANTE PRIJZEN:	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
78	*****												
79	consumtieprijsmutatie	1.6	7.3	.0	3.0	1.8	-.6	2.4	12.1	16.0	7.5	9.3	8.8
80	uitvoerprijsmutatie	11.2	3.4	2.6	4.4	6.7	2.9	.8	.7	44.1	15.8	10.1	11.8
81	invoerprijsmutatie	1.2	1.3	.4	2.4	4.4	6.8	1.1	23.3	51.4	9.7	2.2	8.2
82	investeringsprijsmutatie	6.1	12.1	21.1	12.2	17.9	-5.0	-4.3	28.5	15.1	25.6	12.0	24.1
83	loonvoet overheid	13.7	-4.9	2.5	4.7	.8	1.5	17.6	-4.4	1.6	21.5	7.7	17.1
84													
85	EXTRA MACRO INPUT VOOR MODEL:												
86	arbeidsplaatsen bedrijven *1000	64.7	65.1	65.9	66.2	67.6	64.0	63.3	61.5	60.7	64.3	62.9	63.8
87	arbeidsplaatsen overheid *1000	16.2	18.1	18.5	20.7	24.1	24.2	23.7	25.4	28.4	29.4	32.7	35.9
88	werkloosheid %	7.8	7.6	7.8	9.3	8.1	11.0	13.4	16.7	18.3	14.6	12.3	10.2
89	index trend arbeidsproductiviteit	75.5	79.6	84.0	88.6	93.1	96.2	98.3	100.0	102.0	105.2	108.7	112.8
90	bevolking *1000	347.0	357.0	365.0	374.0	376.0	378.0	382.0	384.0	381.0	365.0	355.0	362.1
91	bevolking 16/64 *1000	156.2	160.2	160.0	164.6	164.7	170.1	172.6	176.6	180.0	177.7	164.4	173.7
92	natuurlijke aanwas ,, in %	.7	2.6	-.1	2.8	.1	3.3	1.5	2.3	1.9	-1.3	-7.5	5.7
93	emigratiesaldo *1000	1.1	1.6	2.8	4.5	6.5	7.2	5.9	8.7	14.8	35.7	.4	1.4
94	,, cumulatief vanaf '54	9.1	10.8	13.6	18.1	24.6	31.8	37.7	46.3	61.2	96.9	97.3	98.7
95	rentevoet USA	4.9	4.3	5.3	6.7	6.4	4.3	4.1	7.0	7.9	5.8	5.0	5.3
96	rentevoet Suriname	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.5	9.0	9.0	9.0	9.0
97	deviezenvoorraad in mln.Sf.	59.8	61.2	67.7	75.1	87.7	85.9	103.5	133.3	144.1	205.9	242.5	211.3
98	geldhoeveelheid ,,	90.7	98.6	112.9	124.1	137.0	145.1	149.9	182.0	190.1	223.3	259.3	285.1
99	staatsschuld binnenland ,,	12.5	14.7	17.3	20.1	15.9	17.7	21.3	31.2	30.4	28.4	57.1	97.6
100	staatsschuld buitenland ,,	99.7	109.9	116.1	130.3	151.8	156.9	187.5	197.3	210.8	22.0	19.7	17.4
101	geinvesteerd vermogen bedrijven	575.7	617.5	673.5	700.6	735.1	737.7	754.1	850.1	1004.8	1248.1	1330.7	1523.0
102	kapitaalimport bedrijven vanaf '54	313.3	314.0	333.6	329.1	321.1	303.5	300.8	341.9	347.1	433.7	382.7	361.7
103	uitvoerwaarde belangrijkste prod.	176.4	205.9	229.6	259.0	266.7	308.7	325.3	341.4	473.1	466.2	533.5	617.5
104	investeringen in exportsector	46.5	49.2	44.9	32.8	46.3	41.8	39.9	67.0	58.2	67.7	65.9	86.2
105	ind.bel.belangrijkste export	3.9	3.8	3.7	3.7	3.8	4.0	4.1	4.3	4.3	3.1	2.6	2.9
106	idem op waarde i.p.v.hoeveelheid	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	18.7	128.3	69.4	64.8
107	opbrengst invoerrechten	30.8	34.6	36.6	40.9	44.9	47.9	51.5	56.6	70.9	72.9	94.9	122.1
108	kapitaal bedrijven aan overheid	1.5	.4	2.1	.4	-1.0	3.2	3.1	1.8	.4	1.4	-.2	4.0

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO 2. VERVOLG

	A	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ
1	Dit bestand bevat input voor het											
2	programma MACROSuriname.											
3	Met deze input geladen wordt con-											
4	sistent berekend; Nationale Reke-											
5	ningen; Confrontatie in lopende-											
6	en constante prijzen; Monetair											
7	Overzicht. MACROSA is uitgebreide											
8	en MACROSB de beknopte versie.											
9												
10	BASIS INPUT:	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
11	*****											
12	BASIS INPUT SECTOR BEDRIJVEN:											
13	*****											
14	bruto toegev.waarde bedrijven(m)	1260	1343.8	1376.5	1522.2	1502.5	1413	1370.7	1357.4	1381.8	1451	
15	bruto investeringen bedrijven	218.9	199.5	292.1	379.4	322.4	156.2	118.8	81.1	53.5	20.0	
16	loonsom van de bedrijven	490.5	504.2	600.7	694.4	770.9	818.9	846.0	872.6	807.8	770.0	
17	afschrijvingen van de bedrijven	145.6	168.4	171.6	186.4	182.3	182.5	173.0	174.6	180.8	\$181.0	
18	*****											
19	BASIS INPUT SECTOR BUITENLAND:											
20	*****											
21	uitvoer goed.+dienst.door bedr.	813.6	916.7	1094.2	1009.8	909.5	774.3	760.6	671.4	638.7	687.1	
22	invoer goed.+dienst.door bedrijven	834.1	851.4	1117.5	1180.6	1113.7	929.8	861.2	751.2	838.5	1133.8	
23	invoer goed.+dienst.door overheid	15.6	18.6	26.8	23.1	27.2	23.6	15.9	18.3	16.3	16.8	
24	invoer goed.+dienst.door gezin.	41	56.9	59.9	51.5	63.4	61.6	29.7	24.0	21.1	14.7	
25	loonsom uit buitenland	1.3	1.3	1.2	1.9	.7	1.4	1.2	1.0	.1	.1	
26	overiginkomen buitl.aan bedrijven	13.6	23.9	44.5	62.8	63.2	28.1	7.7	3.9	2.8	2.1	
27	loonsom naar buitenland	6.7	8.2	7.5	6.6	5.4	2.8	2.2	1.7	1.4	1.9	
28	overig inkomen naar buitenland	61.3	86.9	66.1	32.2	44.5	45.6	2.9	3.3	5.0	6.5	
29	ink.overdr.om n.uit buit.aan gez.	22.9	28.3	34.3	26.8	20.6	17.5	11.6	6.6	3.8	3.7	
30	ink.over.om n.naar buit.van gezin	6.7	14.9	20.6	18.2	23.3	29.8	22.8	13.7	10.6	8.4	
31	toename monetaire reserves	66.2	54.2	51.6	28.7	-78.3	-169.0	-102.2	-13.8	-23.1	-2.5	
32	*****											
33	BASIS INPUT SECTOR OVERHEID:	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
34	*****											
35	goed.en d.door overheid aan bedr.	4.3	3.8	\$7.8	\$7.3	\$6.9	\$6.4	\$9.9	\$13.5	\$10.7	\$11.6	
36	goed.en d.door overheid aan gez.	3.6	3.4	\$3.9	\$3.7	\$3.4	\$3.2	\$5.0	\$6.8	\$5.4	\$5.8	
37	bruto investeringen van overheid	139.2	135.7	128.5	175.5	184.9	119.5	85.1	55.9	40.8	15.9	
38	overig ink.naar overh.van bedr.	17.8	22.9	28.4	30.0	66.2	53.4	38.5	38.7	48.1	68.9	
39	indirecte belastingen	264.9	251.2	273.8	298.7	277.9	259.2	245.2	204.0	178.0	156.3	
40	directe belastingen van bedrijven	74.1	70.5	\$93.3	\$89.4	\$100.0	\$98.0	\$124.4	\$130.3	\$124.3	\$128.5	
41	directe belastingen van gezinnen	43.2	52.5	\$48.1	\$46.0	\$51.5	\$50.5	\$64.1	\$67.1	\$64.1	\$66.2	
42	inkomenoverdr.om niet van gezin.	2.4	3.1	6.0	\$11.0	\$16.0	20.2	28.4	18.3	20.0	18.3	
43	inkomenoverdr.om niet van buitl.	0	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
44	kapitaaloverdr.om niet van gezin.	0	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
45	kapitaaloverdr.om niet van buitl.	98.9	144	131.6	169.0	173.0	4.5	3.6	4.0	2.0	4.4	
46	goed.en d.door bedr.aan overheid	266.9	233.2	249.9	362.8	372.1	329.2	278.5	315.1	360.3	353.7	
47	afschrijvingen	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
48	loonsom overheid	210.9	221.6	225.9	276.1	346.3	373.9	374.1	383.8	408.7	463.8	
49	rente van overheid aan bedrijven	.9	.9	2.8	6.3	4.9	14.0	23.0	39.6	58.4	82.0	
50	rente van overheid aan buitenland	2.1	3.8	2.8	2.9	1.7	1.2	1.3	.8	1.7	2.0	
51	prijzverlagende subsidies	30.0	24.9	26.1	29.1	32.8	32.8	31.1	21.0	31.5	25.3	
52	inkomenoverdr.om niet aan gezin.	31.2	\$32.0	\$33.0	33.9	30.0	33.8	48.2	47.4	26.3	24.9	
53	inkomenoverdr.om niet aan buitl.	9.2	.9	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	
54	*****											

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACRO 2. VERVOLG

	A	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ
55	OVERIGE MACRO INPUT :											
56	<hr/>											
57	EXTRA tbv MONETAIR OVERZICHT :	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
58	*****											
59	**sector buitenland:											
60	Saldo Lopende rekening (kasbasis)	-82.1	-66.1	-104.0	-218.7	-273.7	-291.7	-102.5	-63.2	-13.3	93.1	
61	saldo kapitaalrekening	127.6	112.7	160.5	240.7	207.0	65.9	5.4	39.8	-57.6	-112.4	
62	waardering goudvoorraad e.d.	-20.7	-7.6	4.9	-6.7	11.6	-56.8	5.1	-9.6	-47.8	-16.8	
63												
64	**sector overheid:											
65	middelenoverschot(+)(kasbasis)	-121.8	-124.2	-107.5	-225.8	-270.8	-315.6	-292.5	-366.7	-446.1	-486.7	
66	netto ontwikkelingsleningen	40.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
67	netto particuliere leningen	-7.1	.0	-3.6	-.2	-4.6	-8.6	-1.5	-2.1	-2.1	-21.7	
68	monetaire financiering overheid	-10.1	-19.8	-20.3	56.8	102.5	319.7	290.4	364.9	446.2	504	
69												
70												
71												
72	**verandering in geldhoeveelheid:											
73	primaire+secundaire liquiditeiten	30.4	29.5	31.7	82.3	53.8	75.5	113	286.8	394.8	309.9	
74												
75												
76												
77	EXTRA tbv N.R.CONSTANTE PRIJZEN:	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
78	*****											
79	consumtieprijsmutatie	8.0	14.0	13.2	8.7	7.3	4.4	4.2	16.3	30.7	88.8	
80	uitvoerprijsmutatie	5.8	7.3	18.7	8.7	-10.1	-8.7	4.9	-21.0	2.5	2.2	
81	invoerprijsmutatie	8.4	21.8	29.7	5.1	-1.4	-5.8	-1.4	4.3	2.3	66.6	
82	investeringsprijsmutatie	9.4	8.6	1.8	.0	5.4	-.5	-6.0	.0	32.8	29.5	
83	loonvoet overheid	6.5	3.4	14.7	21.6	25.8	3.0	.1	-1	5.1	10.6	
84												
85	EXTRA MACRO INPUT VOOR MODEL:											
86	arbeidsplaatsen bedrijven *1000	64.0	62.6	63.2	63.0	62.9	61.6	59.2	57.1	53.4	50.2	
87	arbeidsplaatsen overheid *1000	39.0	39.6	35.2	35.4	35.3	37.0	37.0	38.0	38.5	39.5	
88	werkloosheid %	8.5	2.3	16.6	16.9	7.1	21.0	23.8	25.2	29.3	32.4	
89	index trend arbeidsproductiviteit	120.6	127.3	132.6	136.8	140.3	143.1	144.9	141.6	136.8	130.9	
90	bevolking *1000	367.3	365.0	356.5	355.3	363.0	370.8	378.4	387.6	396.8	401.5	
91	bevolking 16/64 *1000	181.5	186.5	184.1	187.4	194.2	201.2	208.1	211.9	215.6	216.8	
92	natuurlijke aanwas ,, in %	4.5	2.8	-1.3	1.8	3.6	3.6	3.4	1.8	1.7	.6	
93	emigratiesaldo *1000	4.7	15.8	16.7	1.1	-.3	2.4	.1	-.9	-1.1	-.6	
94	,, cumulatief vanaf '54	103.4	119.2	135.9	137.0	136.7	139.1	139.2	138.3	137.2	136.6	
95	rentevoet USA	7.2	10.0	11.6	11.6	10.7	8.6	9.6	7.5	6.0	5.8	
96	rentevoet Suriname	9.2	9.4	9.3	9.4	9.6	9.4	9.4	9.3	9.3	9.5	
97	deviezenvoorraad in mln.Sf.	277.5	331.7	383.3	412.0	333.7	164.7	62.5	48.7	25.6	23.1	
98	geldhoeveelheid ,,	315.5	345.0	376.7	459.0	512.8	588.3	701.3	988.1	1382.9	1692.8	
99	staatsschuld binnenland ,,	79.5	70.8	51.3	100.0	199.0	507.3	782.5	1150.5	1599.9	2077.3	
100	staatsschuld buitenland ,,	55.3	52.3	49.4	46.3	45.5	43.8	44.6	51.5	50.7	48.7	
101	geïnvesteerd vermogen bedrijven	1637.3	1721.3	1865.6	2077.1	2237.8	2190.0	2082.0	1975.7	1998.8	1973.1	
102	kapitaalimport bedrijven vanaf '54	353.7	323.2	356.1	427.5	461.1	524.0	527.4	555.0	495.0	376.7	
103	uitvoerwaarde belangrijkste prod.	697.4	788.9	936.8	870.7	790.5	652.4	658.8	587.8	592.4	536.5	
104	investeringen in exportsector	130.2	125.6	147.8	98.4	126.0	81.1	84.7	57.0	37.1	13.7	
105	ind.bel.belangrijkste export	3.1	2.7	2.8	2.3	2.1	2.1	2.6	2.9	3.0	2.3	
106	idem op waarde i.p.v.hoeveelheid	103.6	88.3	92.6	96.3	68.7	67.5	47.8	30.5	2.3	.0	
107	opbrengst invoerrechten	131.1	132.0	143.9	165.0	168.0	147.0	149.0	127.0	128.0	111.0	
108	kapitaal bedrijven aan overheid	-3.8	.8	.4	-.5	-5.0	-7.2	.1	-10.3	-2.5	-23.2	

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

ad MACRO 3, 4, en 5, UITDRAAIEN SECTORREKENINGEN.

Gegeven de toelichting op MACRO 1, de formules van het rekenprogramma MACROS, en op MACRO 2, de inputreeksen 1954-1987, liggen de uitkomsten verder vast; die worden gegeven in MACRO 3, 4 en 5. Hoe men het rekenprogramma met behulp van een spreadsheetprogramma kan uitvoeren staat beschreven onder START op bladzijde 108.

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1954-1965

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
109 DE SECTORREKENINGEN:													
110	////////////////////////////////////												
111 REKENINGEN VOOR SECTOR BEDRIJVEN	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	
112 lastenzijde													
113	-----												
114 1.goederen+diensten transacties													
115 levering van goederen en diensten													
116 aan bedrijven door overheid	4.3	4.6	4.4	4.5	5.3	5.8	7.1	7.6	7.8	7.8	8.8	9.3	
117 aan bedrijven door buitenland	55.5	54.9	67.1	78.1	75.5	93.7	109.4	109.8	111.8	121.4	166.6	191.9	
118 afschrijvingen	8.1	9.4	10.8	12.5	12.9	14.0	15.0	20.0	20.5	21.7	24.1	27.9	
119 diensten productiefactoren =	100.8	103.2	110.7	125.6	134.2	148.0	160.1	156.7	166.2	178.7	194.9	225.3	
120 netto toegevoegde waarde,marktpr.													
121 totaal	168.6	172.0	193.0	220.7	227.9	261.5	291.6	294.1	306.2	329.6	394.5	454.4	
122	-----												
123 2.inkomensverdeling													
124 a.primaire inkomensverdeling:													
125 loonsom aan gezinnen	41.3	43.2	46.0	51.9	55.6	61.1	64.9	65.0	68.2	71.6	77.9	79.9	
126 loonsom aan het buitenland	.2	.2	.4	.5	.9	1.2	1.8	2.1	3.0	4.5	4.5	6.2	
127 overig inkomen aan de overheid	1.4	2.0	1.6	2.0	7.9	8.6	11.6	6.2	14.5	6.7	13.3	3.7	
128 overig inkomen aan buitenland	7.8	4.1	10.7	11.0	9.0	22.2	27.1	25.5	25.4	27.4	28.6	29.3	
129 overig inkomen aan gezinnen	30.8	34.4	29.8	34.1	34.6	26.7	23.9	26.6	21.9	33.4	30.8	61.7	
130 indirecte belastingen	15.5	15.2	16.9	20.2	20.5	22.3	26.7	26.9	27.8	29.7	33.5	37.6	
131 primair inkomen	7.4	8.1	9.2	10.7	11.1	11.7	11.7	11.5	12.7	12.5	14.1	16.6	
132													
133 totaal	104.4	107.2	114.6	130.4	139.7	153.9	167.6	163.7	173.6	185.9	202.8	235.0	
134	-----												
135 b.secundaire inkomensverdeling:													
136 directe belastingen	7.4	8.1	9.2	10.7	11.1	11.7	11.7	11.5	12.7	12.5	14.1	16.6	
137 Beschikbaar inkomen van bedrijven	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
138 (zo gedefinieerd)													
139 totaal	7.4	8.1	9.2	10.7	11.1	11.7	11.7	11.5	12.7	12.5	14.1	16.6	
140	-----												
141 4.reele kapitaaltransacties													
142 bruto investeringen	23.6	25.2	28.2	38.6	39.7	41.1	45.6	49.1	55.7	63.4	120.6	127.3	
143													
144 totaal	23.6	25.2	28.2	38.6	39.7	41.1	45.6	49.1	55.7	63.4	120.6	127.3	
145	-----												
146													
147													
148													
149													
150													
151	-----												
152 5.financiële transacties													
153 inkomstenkort	15.5	15.8	17.4	26.1	26.8	27.1	30.6	29.1	35.2	41.7	96.5	99.4	
154													
155 totaal	15.5	15.8	17.4	26.1	26.8	27.1	30.6	29.1	35.2	41.7	96.5	99.4	
156	-----												
157													
158													
159													
160													
161													
162	-----												

UITDRAAI MACROSuriname SECTORREKENINGEN 1954-1965

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
163													
164	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
165	REKENINGEN VOOR SECTOR BEDRIJVEN	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
166	batenzijde												
167													
168	1.goederen+diensten transacties												
169	levering van goederen en diensten												
170	de overheid	21.8	25.5	24.7	28.2	34.7	36.2	47.3	44.9	47.4	45.2	45.9	47.3
171	het buitenland	62.3	57.5	69.5	78.0	73.1	90.0	98.1	94.4	95.3	104.5	108.8	132.2
172	de gezinshuishoudingen	60.9	63.9	70.6	75.9	80.4	94.2	100.6	105.7	107.9	116.5	119.1	147.6
173	bruto investeringen	23.6	25.2	28.2	38.6	39.7	41.1	45.6	49.1	55.7	63.4	120.6	127.3
174													
175	totaal	168.6	172.0	193.0	220.7	227.9	261.5	291.6	294.1	306.2	329.6	394.5	454.4
176													
177	2.inkomensverdeling												
178	a.primaire inkomensverdeling												
179	Netto toegevoegde waarde,marktpr.	100.8	103.2	110.7	125.6	134.2	148.0	160.1	156.7	166.2	178.7	194.9	225.3
180	prijsverlagende subsidies	3.2	3.7	3.6	4.1	5.1	5.3	7.0	6.6	7.0	6.6	6.7	8.0
181	rente van overheid	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.1	.1	.1	.1	.1	.2
182	overig inkomen van buitenland	.4	.3	.3	.7	.4	.6	.5	.3	.3	.4	1.0	1.5
183													
184	totaal	104.4	107.2	114.6	130.4	139.7	153.9	167.6	163.7	173.6	185.9	202.8	235.0
185													
186													
187													
188													
189	b.secundaire inkomensverdeling												
190													
191	primair inkomen	7.4	8.1	9.2	10.7	11.1	11.7	11.7	11.5	12.7	12.5	14.1	16.6
192													
193	totaal	7.4	8.1	9.2	10.7	11.1	11.7	11.7	11.5	12.7	12.5	14.1	16.6
194													
195	4.reele kapitaaltransacties												
196													
197	besparingen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
198	afschrijvingen	8.1	9.4	10.8	12.5	12.9	14.0	15.0	20.0	20.5	21.7	24.1	27.9
199	inkomenstekort	15.5	15.8	17.4	26.1	26.8	27.1	30.6	29.1	35.2	41.7	96.5	99.4
200													
201	totaal	23.6	25.2	28.2	38.6	39.7	41.1	45.6	49.1	55.7	63.4	120.6	127.3
202													
203													
204													
205													
206													
207	5.financiele transacties												
208													
209	kapitaalverstrekking door derden,	15.5	15.8	17.4	26.1	26.8	27.1	30.6	29.1	35.2	41.7	96.5	99.4
210	(saldo)												
211	totaal	15.5	15.8	17.4	26.1	26.8	27.1	30.6	29.1	35.2	41.7	96.5	99.4
212													
213													
214													
215													
216													

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1954-1965

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
217													
218	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
219	REKENINGEN VOOR DE SECTOR OVERHEID	1954.0	1955.0	1956.0	1957.0	1958.0	1959.0	1960.0	1961.0	1962.0	1963.0	1964.0	1965.0
220	lastenzijde												
221													
222	1.goederen+diensten transacties												
223	g+d aan overheid door bedrijven	21.8	25.5	24.7	28.2	34.7	36.2	47.3	44.9	47.4	45.2	45.9	47.3
224	g+d aan overheid door buitenland	.4	.4	1.0	1.1	1.0	1.0	1.5	1.7	1.8	2.0	1.5	1.4
225	afschrijvingen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
226	Diensten productiefactoren =	9.8	11.3	12.5	16.7	17.4	19.4	21.8	29.1	29.9	30.7	35.2	38.0
227	Netto Toegevoegde Waarde												
228	totaal	32.1	37.2	38.2	46.0	53.1	56.6	70.6	75.7	79.1	77.9	82.6	86.7
229													
230													
231	2.inkomensverdeling												
232	a.primaire inkomensverdeling												
233	loosom overheid	9.8	11.3	12.5	16.7	17.4	19.4	21.8	29.1	29.9	30.7	35.2	38.0
234	rente van overheid aan bedrijven	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.1	.1	.1	.1	.1	.2
235	rente van overheid aan buitenland	.0	.0	.0	.0	.0	.1	.1	.2	.3	.4	.4	.4
236	prijsverlagende subsidies	3.2	3.7	3.6	4.1	5.1	5.3	7.0	6.6	7.0	6.6	6.7	8.0
237	primair inkomen (saldo)	13.7	13.5	14.9	18.0	23.3	25.5	31.1	26.2	34.9	29.2	39.5	32.7
238													
239	totaal	26.8	28.6	31.0	38.8	45.8	50.3	60.1	62.2	72.2	67.1	81.9	79.3
240													
241	b.secundaire inkomensverdeling												
242	inkomenoverdr.om niet aan buitl.	.3	.3	.3	.3	.4	.4	.6	.5	.6	.5	.6	.7
243	inkomenoverdr.om niet aan gezin.	3.8	4.4	4.5	5.7	6.3	6.9	8.2	9.5	9.9	9.9	10.8	12.1
244	Beschikbaar inkomen (saldo)	21.1	21.3	24.1	28.5	34.3	37.1	41.5	34.4	45.6	38.6	51.2	45.7
245													
246	totaal	25.1	26.0	29.0	34.5	41.1	44.4	50.3	44.4	56.0	49.1	62.6	58.4
247													
248													
249	3.consumptie en besparingen												
250	consumptie overheid	23.5	28.4	25.8	31.3	36.4	35.4	41.0	47.9	53.9	53.7	57.0	58.4
251	besparingen (saldo)	-2.4	-7.1	-1.7	-2.8	-2.1	1.7	.5	-13.5	-8.3	-15.1	-5.8	-12.7
252													
253	totaal	21.1	21.3	24.1	28.5	34.3	37.1	41.5	34.4	45.6	38.6	51.2	45.7
254													
255													
256	4.reele kapitaaltransacties												
257	bruto investeringen	3.0	2.8	6.6	8.8	9.7	13.6	20.3	17.8	15.0	13.9	14.0	16.1
258													
259	totaal	3.0	2.8	6.6	8.8	9.7	13.6	20.3	17.8	15.0	13.9	14.0	16.1
260													
261													
262	5.financiële transacties												
263	inkomenstekort	5.4	9.9	8.3	11.6	11.8	11.9	19.8	31.3	23.3	29.0	19.8	28.8
264													
265	totaal	5.4	9.9	8.3	11.6	11.8	11.9	19.8	31.3	23.3	29.0	19.8	28.8
266													
267	totaal	5.4	9.9	8.3	11.6	11.8	11.9	19.8	31.3	23.3	29.0	19.8	28.8
268													
269													
270													

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1954-1965

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
271													
272	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
273 REKENINGEN VOOR SECTOR OVERHEID	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	
274 batenzijde													
275													
276 1.goederen+diensten transacties													
277 g+d door overheid aan bedrijven	4.3	4.6	4.4	4.5	5.3	5.8	7.1	7.6	7.8	7.8	8.8	9.3	
278													
279 g+d door overheid aan gezinnen	1.3	1.4	1.4	1.4	1.7	1.8	2.2	2.4	2.4	2.5	2.8	2.9	
280 consumptie overheid	23.5	28.4	25.8	31.3	36.4	35.4	41.0	47.9	53.9	53.7	57.0	58.4	
281 bruto investeringen overheid	3.0	2.8	6.6	8.8	9.7	13.6	20.3	17.8	15.0	13.9	14.0	16.1	
282													
283 totaal	32.1	37.2	38.2	46.0	53.1	56.6	70.6	75.7	79.1	77.9	82.6	86.7	
284													
285 2.inkomensverdeling													
286 a.primaire inkomensverdeling													
287 diensten productiefactoren	9.8	11.3	12.5	16.7	17.4	19.4	21.8	29.1	29.9	30.7	35.2	38.0	
288 overig inkomen van bedrijven	1.4	2.0	1.6	2.0	7.9	8.6	11.6	6.2	14.5	6.7	13.3	3.7	
289 indirecte belastingen	15.5	15.2	16.9	20.2	20.5	22.3	26.7	26.9	27.8	29.7	33.5	37.6	
290													
291	26.8	28.6	31.0	38.8	45.8	50.3	60.1	62.2	72.2	67.1	81.9	79.3	
292													
293													
294 b.secundaire inkomensverdeling													
295 primair inkomen	13.7	13.5	14.9	18.0	23.3	25.5	31.1	26.2	34.9	29.2	39.5	32.7	
296 directe belastingen van bedrijven	7.4	8.1	9.2	10.7	11.1	11.7	11.7	11.5	12.7	12.5	14.1	16.6	
297 directe belastingen van gezinnen	3.8	4.1	4.7	5.5	5.7	6.1	6.1	5.9	6.6	6.5	7.3	8.6	
298 inkomensoverdr.om niet van gezin.	.2	.3	.2	.2	1.0	1.1	1.4	.8	1.8	.8	1.6	.5	
299 inkomensoverdr.om niet van buitl.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
300													
301	25.1	26.0	29.0	34.5	41.1	44.4	50.3	44.4	56.0	49.1	62.6	58.4	
302													
303 3.consumptie en besparingen													
304 Beschikbaar inkomen	21.1	21.3	24.1	28.5	34.3	37.1	41.5	34.4	45.6	38.6	51.2	45.7	
305													
306	21.1	21.3	24.1	28.5	34.3	37.1	41.5	34.4	45.6	38.6	51.2	45.7	
307													
308 besparingen	-2.4	-7.1	-1.7	-2.8	-2.1	1.7	.5	-13.5	-8.3	-15.1	-5.8	-12.7	
309 afschrijvingen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
310 inkomensstekort	5.4	9.9	8.3	11.6	11.8	11.9	19.8	31.3	23.3	29.0	19.8	28.8	
311													
312 totaal	3.0	2.8	6.6	8.8	9.7	13.6	20.3	17.8	15.0	13.9	14.0	16.1	
313													
314													
315													
316 5.financiële transacties													
317 kap.overdr.om niet van gezinnen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
318 kap.overdr.om niet van buitenl.	2.0	1.6	4.9	6.8	4.7	5.5	6.3	8.3	7.3	13.0	6.1	6.0	
319 kapitaalverstrekking door derden	3.4	8.3	3.4	4.8	7.1	6.4	13.5	23.0	16.0	16.0	13.7	22.8	
320 (saldo)													
321 totaal	5.4	9.9	8.3	11.6	11.8	11.9	19.8	31.3	23.3	29.0	19.8	28.8	
322													
323													
324													

UITDRAAI MACROSuriname SECTORREKENINGEN 1954-1965

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
325													
326	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
327 REKENINGEN VOOR SECTOR GEZINNEN	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	
328 lastenzijde													
329													
330 1.goederen+diensten transacties													
331 g+d door bedrijven aan gezinnen	5.4	9.0	3.5	-2.2	4.9	.5	-8.8	-4.1	-3.9	-4.9	-47.5	-44.3	
332 g+d door overheid aan gezinnen	1.3	1.4	1.4	1.4	1.7	1.8	2.2	2.4	2.4	2.5	2.8	2.9	
333 g+d door buitenland aan gezinnen	.9	1.1	1.5	1.8	2.9	2.5	2.9	3.2	4.2	4.2	4.9	5.6	
334													
335	7.6	11.5	6.4	1.0	9.4	4.8	-3.7	1.5	2.7	1.8	-39.8	-35.8	
336													
337 2.inkomensverdeling													
338 a.primaire inkomensverdeling													
339 primair inkomen (saldo)	83.9	91.1	90.8	105.3	110.7	109.9	113.9	124.2	123.1	138.9	147.5	184.0	
340													
341 totaal	83.9	91.1	90.8	105.3	110.7	109.9	113.9	124.2	123.1	138.9	147.5	184.0	
342													
343													
344													
345 b.secundaire inkomensverdeling													
346 directe belastingen	3.8	4.1	4.7	5.5	5.7	6.1	6.1	5.9	6.6	6.5	7.3	8.6	
347 inkomensoverdr.om niet aan overh.	.2	.3	.2	.2	1.0	1.1	1.4	.8	1.8	.8	1.6	.5	
348 inkomensoverdr.om niet aan buitl.	.5	.5	1.7	2.1	2.2	2.5	2.8	3.8	4.2	3.0	3.1	2.2	
349 beschikbaar inkomen	83.1	90.6	88.7	103.1	108.1	107.2	112.0	123.2	120.5	138.5	146.3	184.8	
350													
351 totaal	87.7	95.5	95.4	110.9	117.0	116.8	122.2	133.7	133.0	148.8	158.3	196.1	
352													
353													
354 3.consumptie en besparingen													
355 consumptie	7.6	11.5	6.4	1.0	9.4	4.8	-3.7	1.5	2.7	1.8	-39.8	-35.8	
356 besparingen	75.5	79.1	82.4	102.1	98.7	102.3	115.7	121.7	117.8	136.7	186.1	220.6	
357													
358 totaal	83.1	90.6	88.7	103.1	108.1	107.2	112.0	123.2	120.5	138.5	146.3	184.8	
359													
360													
361													
362													
363													
364 5.financiële transacties													
365 kapitaaloverdr.om niet aan overh.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
366 toename liquide middelen en	75.5	79.1	82.4	102.1	98.7	102.3	115.7	121.7	117.8	136.7	186.1	220.6	
367 kapitaalverstrekking													
368 totaal	75.5	79.1	82.4	102.1	98.7	102.3	115.7	121.7	117.8	136.7	186.1	220.6	
369													
370													
371													
372													
373													
374													
375													
376													
377													
378													

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1954-1965

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
379												
380	////////////////////////////////////											
381 REKENINGEN VOOR SECTOR GEZINNEN	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
382 batenzijde												
383	-----											
384 1.goederen+diensten transacties												
385 consumptie	63.1	66.4	73.5	79.1	84.9	98.5	105.7	111.3	114.5	123.2	126.8	156.1
386	-----											
387 totaal	7.6	11.5	6.4	1.0	9.4	4.8	-3.7	1.5	2.7	1.8	-39.8	-35.8
388												
389												
390	-----											
391 2.inkomensverdeling												
392 a.primaire inkomensverdeling												
393 loonsom van bedrijven	41.3	43.2	46.0	51.9	55.6	61.1	64.9	65.0	68.2	71.6	77.9	79.9
394 loonsom van de overheid	9.8	11.3	12.5	16.7	17.4	19.4	21.8	29.1	29.9	30.7	35.2	38.0
395 loonsom vanuit het buitenland	2.0	2.2	2.5	2.6	3.0	2.6	3.4	3.6	3.1	3.2	3.6	4.4
396 overig inkomen van :												
397 de bedrijven	30.8	34.4	29.8	34.1	34.6	26.7	23.9	26.6	21.9	33.4	30.8	61.7
398	-----											
399 totaal	83.9	91.1	90.8	105.3	110.7	109.9	113.9	124.2	123.1	138.9	147.5	184.0
400												
401												
402 b.secundaire inkomensverdeling												
403 primair inkomen	83.9	91.1	90.8	105.3	110.7	109.9	113.9	124.2	123.1	138.9	147.5	184.0
404 inkomenoverdr.om niet van overh.	3.8	4.4	4.5	5.7	6.3	6.9	8.2	9.5	9.9	9.9	10.8	12.1
405 inkomenoverdr.om niet van buitl.												
406	-----											
407	87.7	95.5	95.4	110.9	117.0	116.8	122.2	133.7	133.0	148.8	158.3	196.1
408	-----											
409 3.consumptie en besparingen												
410 beschikbaar inkomen	83.1	90.6	88.7	103.1	108.1	107.2	112.0	123.2	120.5	138.5	146.3	184.8
411	-----											
412 totaal	83.1	90.6	88.7	103.1	108.1	107.2	112.0	123.2	120.5	138.5	146.3	184.8
413												
414												
415												
416												
417	-----											
418 5.financiele transacties												
419												
420 besparingen	75.5	79.1	82.4	102.1	98.7	102.3	115.7	121.7	117.8	136.7	186.1	220.6
421	-----											
422 totaal	75.5	79.1	82.4	102.1	98.7	102.3	115.7	121.7	117.8	136.7	186.1	220.6
423												
424												
425												
426												
427												
428												
429												
430												
431												
432	-----											

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1954-1965

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	
433													
434	////////////////////////////////////												
435	REKENINGEN VOOR SECTOR BUITENLAND	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
436	lastenzijde												
437	-----												
438	1.goederen- en dienstentransactie												
439	uitvoer van g+d door de bedrijven	62.3	57.5	69.5	78.0	73.1	90.0	98.1	94.4	95.3	104.5	108.8	132.2
440													
441													
442	totaal	62.3	57.5	69.5	78.0	73.1	90.0	98.1	94.4	95.3	104.5	108.8	132.2
443													
444													
445													
446	-----												
447	2.inkomensverdeling												
448	a.primaire inkomensverdeling												
449	loonsom uit het buitenland	2.0	2.2	2.5	2.6	3.0	2.6	3.4	3.6	3.1	3.2	3.6	4.4
450	overig inkomen buitenl.aan bedr.	.4	.3	.3	.7	.4	.6	.5	.3	.3	.4	1.0	1.5
451													
452	totaal	2.4	2.5	2.8	3.3	3.4	3.2	3.9	3.9	3.4	3.6	4.6	5.9
453													
454													
455													
456													
457													
458													
459	b.secundaire inkomensverdeling												
460	ink.overdr.om niet buit.aan gezin												
461	ink.overdr.uit buitl.aan overh.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
462													
463	totaal	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
464													
465													
466													
467													
468													
469													
470													
471	-----												
472	5.financiele transacties												
473	saldo lopende rekening =												
474	nationaal inkomensoverschot	-.9	-1.5	-10.4	-13.7	-15.4	-30.4	-44.1	-48.5	-52.5	-55.4	-96.8	-99.5
475	kap.overdr.om niet aan overheid	2.0	1.6	4.9	6.8	4.7	5.5	6.3	8.3	7.3	13.0	6.1	6.0
476													
477	totaal	1.0	.1	-5.5	-6.9	-10.7	-24.9	-37.8	-40.2	-45.2	-42.4	-90.7	-93.5
478													
479													
480													
481													
482													
483													
484													
485													
486	-----												

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1954-1965

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
487													
488	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
489 REKENINGEN VOOR SECTOR BUITENLAND	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	
490 batenzijde													
491													
492 1.goederen+diensten transacties													
493 invoer g+d door bedrijven	55.5	54.9	67.1	78.1	75.5	93.7	109.4	109.8	111.8	121.4	166.6	191.9	
494 invoer g+d door overheid	.4	.4	1.0	1.1	1.0	1.0	1.5	1.7	1.8	2.0	1.5	1.4	
495 invoer g+d door gezinnen	.9	1.1	1.5	1.8	2.9	2.5	2.9	3.2	4.2	4.2	4.9	5.6	
496 uitvoeroverschot	5.5	1.1	-1	-3.0	-6.3	-7.2	-15.7	-20.3	-22.5	-23.1	-64.2	-66.7	
497													
498 totaal	62.3	57.5	69.5	78.0	73.1	90.0	98.1	94.4	95.3	104.5	108.8	132.2	
499													
500													
501 2.inkomensherverdeling													
502 a.primaire inkomensverdeling													
503 loonsom naar het buitenland	.2	.2	.4	.5	.9	1.2	1.8	2.1	3.0	4.5	4.5	6.2	
504 overig ink.naar buitenl.van bedr.	7.8	4.1	10.7	11.0	9.0	22.2	27.1	25.5	25.4	27.4	28.6	29.3	
505 overig ink.naar buitl. van overh.	.0	.0	.0	.0	.0	.1	.1	.2	.3	.4	.4	.4	
506 saldo uit het buitenland ont-	-5.6	-1.8	-8.3	-8.2	-6.5	-20.3	-25.1	-23.9	-25.3	-28.7	-28.9	-29.9	
507 vangen primair inkomen													
508	2.4	2.5	2.8	3.3	3.4	3.2	3.9	3.9	3.4	3.6	4.6	5.9	
509													
510 b.secundaire inkomensverdeling													
511 ink.over.om n.naar buitl.van gez.	.5	.5	1.7	2.1	2.2	2.5	2.8	3.8	4.2	3.0	3.1	2.2	
512 ink.over.om n.naar buit.vanoverh.	.3	.3	.3	.3	.4	.4	.6	.5	.6	.5	.6	.7	
513 saldo uit buitenland ontvangen	-.8	-.8	-2.0	-2.4	-2.6	-2.9	-3.3	-4.3	-4.7	-3.5	-3.6	-2.9	
514 secundair inkomen													
515 totaal	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
516													
517													
518													
519													
520													
521													
522													
523													
524													
525													
526 5.financiele transacties													
527 toename monetaire reserve	-3.2	-1.8	5.7	-.1	.5	8.6	-4.0	-3.2	1.9	6.2	9.7	5.7	
528 beleggingen in- en krediet-	4.2	1.9	-11.2	-6.8	-11.2	-33.5	-33.8	-37.0	-47.1	-48.6	-100.4	-99.2	
529 verlening aan buitenland													
530 totaal	1.0	.1	-5.5	-6.9	-10.7	-24.9	-37.8	-40.2	-45.2	-42.4	-90.7	-93.5	
531													
532													
533													
534													
538													
539													
540													

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1966-1977

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
109 DE SECTORREKENINGEN:													
110	////////////////////////////////////												
111 REKENINGEN VOOR SECTOR BEDRIJVEN	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	
112 lastenzijde													
113	-----												
114 1.goederen+diensten transacties													
115 levering van goederen en diensten													
116 aan bedrijven door overheid	10.0	10.6	10.2	9.4	9.9	9.5	6.9	6.2	6.6	3.9	3.6	3.9	
117 aan bedrijven door buitenland													
118 afschrijvingen	34.2	40.1	43.8	47.7	51.1	55.6	59.4	69.0	85.0	91.0	112.4	134.1	
119 diensten productiefactoren =	288.5	338.9	373.7	381.9	394.2	432.7	447.6	484.9	595.7	721.4	757.3	966.4	
120 netto toegevoegde waarde,marktpr.													
121 totaal	332.7	389.6	427.6	439.1	455.2	497.8	513.9	560.1	687.3	816.3	873.2	1104.4	
122	-----												
123 2.inkomensverdeling													
124 a.primaire inkomensverdeling:													
125 loonsom aan gezinnen	92.4	101.7	114.5	125.2	143.9	153.0	168.4	186.7	210.7	266.9	314.3	406.3	
126 loonsom aan het buitenland	6.0	6.0	6.1	5.8	2.9	3.2	4.0	5.3	6.8	7.0	7.1	6.3	
127 overig inkomen aan de overheid	3.9	6.3	7.0	7.7	8.3	11.8	22.2	24.3	13.2	19.2	24.8	15.3	
128 overig inkomen aan buitenland	31.9	40.9	70.4	80.6	75.3	84.4	79.3	68.3	63.3	57.8	78.1	67.5	
129 overig inkomen aan gezinnen	96.6	118.7	109.0	88.7	87.9	93.0	73.4	100.5	182.6	164.5	148.0	244.0	
130 indirecte belastingen	41.3	45.5	48.9	54.1	59.1	64.0	69.4	80.0	113.2	224.0	192.6	216.6	
131 primair inkomen	26.5	29.5	27.6	32.1	34.4	39.4	50.6	42.7	41.7	28.8	44.6	59.4	
132													
133 totaal	298.6	348.6	383.5	394.1	411.8	448.9	467.3	507.8	631.5	768.2	809.5	1015.4	
134	-----												
135 b.secundaire inkomensverdeling:													
136 directe belastingen	26.5	29.5	27.6	32.1	34.4	39.4	50.6	42.7	41.7	28.8	44.6	59.4	
137 Beschikbaar inkomen van bedrijven	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
138 (zo gedefinieerd)													
139 totaal	26.5	29.5	27.6	32.1	34.4	39.4	50.6	42.7	41.7	28.8	44.6	59.4	
140	-----												
141 4.reele kapitaaltransacties													
142 bruto investeringen	96.0	77.7	81.9	69.1	69.1	77.0	90.0	115.0	202.0	275.2	160.9	239.1	
143													
144 totaal	96.0	77.7	81.9	69.1	69.1	77.0	90.0	115.0	202.0	275.2	160.9	239.1	
145													
146													
147													
148													
149													
150													
151	-----												
152 5.financiële transacties													
153 inkomstenstekort	61.8	37.6	38.1	21.4	18.0	21.4	30.6	46.0	117.0	184.2	48.5	105.0	
154													
155 totaal	61.8	37.6	38.1	21.4	18.0	21.4	30.6	46.0	117.0	184.2	48.5	105.0	
156													
157													
158													
159													
160													
161													
162	-----												

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1966-1977

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	
163														
164	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	
165	REKENINGEN VOOR SECTOR	BEDRIJVEN	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
166	batenzijde													
167	-----													
168	1.goederen+diensten transacties													
169	levering van goederen en diensten													
170	de overheid	53.8	65.6	65.8	64.6	66.5	81.6	67.8	72.0	97.2	135.2	189.3	266.6	
171	het buitenland	195.5	223.8	245.2	279.7	293.6	340.1	364.2	360.5	543.4	577.7	617.9	707.2	
172	de gezinshuishoudingen	-12.6	22.5	34.7	25.7	26.0	-.9	-8.1	12.6	-155.3	-171.8	-94.9	-108.5	
173	bruto investeringen	96.0	77.7	81.9	69.1	69.1	77.0	90.0	115.0	202.0	275.2	160.9	239.1	
174														
175	totaal	332.7	389.6	427.6	439.1	455.2	497.8	513.9	560.1	687.3	816.3	873.2	1104.4	
176	-----													
177	2.inkomensverdeling													
178	a.primaire inkomensverdeling													
179	Netto toegevoegde waarde,marktpr.	288.5	338.9	373.7	381.9	394.2	432.7	447.6	484.9	595.7	721.4	757.3	966.4	
180	prijsverlagende subsidies	8.0	7.3	8.2	9.6	10.5	9.7	13.9	17.1	22.5	28.2	34.0	36.0	
181	rente van overheid	.3	.2	1.0	.7	1.9	2.0	.6	.7	.7	.5	1.0	1.1	
182	overig inkomen van buitenland	1.8	2.1	.6	1.8	5.2	4.5	5.2	5.1	12.6	18.1	17.2	11.9	
183														
184	totaal	298.6	348.6	383.5	394.1	411.8	448.9	467.3	507.8	631.5	768.2	809.5	1015.4	
185														
186														
187														
188														
189	b.secundaire inkomensverdeling													
190														
191	primair inkomen	26.5	29.5	27.6	32.1	34.4	39.4	50.6	42.7	41.7	28.8	44.6	59.4	
192														
193	totaal	26.5	29.5	27.6	32.1	34.4	39.4	50.6	42.7	41.7	28.8	44.6	59.4	
194	-----													
195	4.reele kapitaaltransacties													
196														
197	besparingen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
198	afschrijvingen	34.2	40.1	43.8	47.7	51.1	55.6	59.4	69.0	85.0	91.0	112.4	134.1	
199	inkomenstekort	61.8	37.6	38.1	21.4	18.0	21.4	30.6	46.0	117.0	184.2	48.5	105.0	
200														
201	totaal	96.0	77.7	81.9	69.1	69.1	77.0	90.0	115.0	202.0	275.2	160.9	239.1	
202														
203														
204														
205	-----													
206														
207	5.financiele transacties													
208														
209	kapitaalverstrekking door derden,	61.8	37.6	38.1	21.4	18.0	21.4	30.6	46.0	117.0	184.2	48.5	105.0	
210	(saldo)													
211	totaal	61.8	37.6	38.1	21.4	18.0	21.4	30.6	46.0	117.0	184.2	48.5	105.0	
212														
213														
214														
215														
216	-----													

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1966-1977

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
217													
218	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
219	REKENINGEN VOOR DE SECTOR OVERHEID	1966.0	1967.0	1968.0	1969.0	1970.0	1971.0	1972.0	1973.0	1974.0	1975.0	1976.0	1977.0
220	lastenzijde												
221													
222	1.goederen+diensten transacties												
223	g+d aan overheid door bedrijven	53.8	65.6	65.8	64.6	66.5	81.6	67.8	72.0	97.2	135.2	189.3	266.6
224	g+d aan overheid door buitenland	1.8	2.5	3.2	4.2	3.7	4.1	5.3	4.6	5.4	10.7	17.6	28.1
225	afschrijvingen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
226	Diensten productiefactoren =	45.1	47.7	50.1	58.7	68.9	70.2	80.9	82.9	94.1	118.4	141.8	182.3
227	Netto Toegevoegde Waarde												
228	totaal	100.7	115.8	119.1	127.5	139.1	155.9	154.0	159.5	196.7	264.3	348.7	477.0
229													
230													
231	2.inkomensverdeling												
232	a.primaire inkomensverdeling												
233	loonsom overheid	45.1	47.7	50.1	58.7	68.9	70.2	80.9	82.9	94.1	118.4	141.8	182.3
234	rente van overheid aan bedrijven	.3	.2	1.0	.7	1.9	2.0	.6	.7	.7	.5	1.0	1.1
235	rente van overheid aan buitenland	.5	.4	1.5	1.2	3.0	3.1	.6	.7	.8	.6	1.1	.2
236	prijsverlagende subsidies	8.0	7.3	8.2	9.6	10.5	9.7	13.9	17.1	22.5	28.2	34.0	36.0
237	primair inkomen (saldo)	36.4	43.9	45.2	50.2	52.0	61.1	76.5	85.8	102.4	213.9	181.3	194.6
238													
239	totaal	90.4	99.5	106.1	120.5	136.3	146.1	172.5	187.2	220.5	361.6	359.2	414.2
240													
241	b.secundaire inkomensverdeling												
242	inkomensoverdr.om niet aan buitl.	.7	.6	.7	.8	.9	.8	.1	.1	.5	1.4	1.9	1.9
243	inkomensoverdr.om niet aan gezin.	13.5	13.6	14.6	17.1	19.7	19.5	24.2	23.9	28.3	19.7	8.1	24.4
244	Beschikbaar inkomen (saldo)	62.8	75.1	72.5	81.8	84.6	102.0	118.2	120.1	132.6	243.3	242.5	257.9
245													
246	totaal	77.0	89.4	87.9	99.8	105.1	122.3	142.5	144.1	161.4	264.4	252.5	284.2
247													
248													
249	3.consumptie en besparingen												
250	consumptie overheid	65.7	77.4	86.9	90.8	94.6	115.0	103.8	110.5	145.1	185.4	223.3	333.2
251	besparingen (saldo)	-2.9	-2.3	-14.4	-9.0	-10.0	-13.0	14.3	9.6	-12.5	57.9	19.2	-75.3
252													
253	totaal	62.8	75.1	72.5	81.8	84.6	102.0	118.2	120.1	132.6	243.3	242.5	257.9
254													
255													
256	4.reele kapitaaltransacties												
257	bruto investeringen	21.8	24.5	18.8	24.3	31.5	28.4	40.9	41.4	43.3	73.4	120.3	137.7
258													
259	totaal	21.8	24.5	18.8	24.3	31.5	28.4	40.9	41.4	43.3	73.4	120.3	137.7
260													
261													
262	5.financiele transacties												
263	inkomenstekort	24.7	26.8	33.2	33.3	41.5	41.4	26.6	31.8	55.8	15.5	101.0	213.0
264													
265	totaal	24.7	26.8	33.2	33.3	41.5	41.4	26.6	31.8	55.8	15.5	101.0	213.0
266													
267	totaal	24.7	26.8	33.2	33.3	41.5	41.4	26.6	31.8	55.8	15.5	101.0	213.0
268													
269													
270													

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1966-1977

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
271													
272	////////////////////////////////////												
273 REKENINGEN VOOR SECTOR OVERHEID	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	
274 batenzijde													
275	-----												
276 1.goederen+diensten transacties													
277 g+d door overheid aan bedrijven	10.0	10.6	10.2	9.4	9.9	9.5	6.9	6.2	6.6	3.9	3.6	3.9	
278													
279 g+d door overheid aan gezinnen	3.2	3.3	3.2	3.0	3.1	3.0	2.3	1.4	1.7	1.5	1.6	2.2	
280 consumptie overheid	65.7	77.4	86.9	90.8	94.6	115.0	103.8	110.5	145.1	185.4	223.3	333.2	
281 bruto investeringen overheid	21.8	24.5	18.8	24.3	31.5	28.4	40.9	41.4	43.3	73.4	120.3	137.7	
282													
283 totaal	100.7	115.8	119.1	127.5	139.1	155.9	154.0	159.5	196.7	264.3	348.7	477.0	
284	-----												
285 2.inkomensverdeling													
286 a.primaire inkomensverdeling													
287 diensten productiefactoren	45.1	47.7	50.1	58.7	68.9	70.2	80.9	82.9	94.1	118.4	141.8	182.3	
288 overig inkomen van bedrijven	3.9	6.3	7.0	7.7	8.3	11.8	22.2	24.3	13.2	19.2	24.8	15.3	
289 indirecte belastingen	41.3	45.5	48.9	54.1	59.1	64.0	69.4	80.0	113.2	224.0	192.6	216.6	
290													
291	90.4	99.5	106.1	120.5	136.3	146.1	172.5	187.2	220.5	361.6	359.2	414.2	
292													
293													
294 b.secundaire inkomensverdeling													
295 primair inkomen	36.4	43.9	45.2	50.2	52.0	61.1	76.5	85.8	102.4	213.9	181.3	194.6	
296 directe belastingen van bedrijven	26.5	29.5	27.6	32.1	34.4	39.4	50.6	42.7	41.7	28.8	44.6	59.4	
297 directe belastingen van gezinnen	13.6	15.2	14.2	16.5	17.7	20.3	13.4	13.4	14.4	19.6	23.8	28.0	
298 inkomensoverdr.om niet van gezin.	.5	.8	.9	.9	1.0	1.5	2.0	2.2	2.9	2.1	2.8	2.2	
299 inkomensoverdr.om niet van buitl.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
300													
301	77.0	89.4	87.9	99.8	105.1	122.3	142.5	144.1	161.4	264.4	252.5	284.2	
302	-----												
303 3.consumptie en besparingen													
304 Beschikbaar inkomen	62.8	75.1	72.5	81.8	84.6	102.0	118.2	120.1	132.6	243.3	242.5	257.9	
305													
306	62.8	75.1	72.5	81.8	84.6	102.0	118.2	120.1	132.6	243.3	242.5	257.9	
307													
308 besparingen	-2.9	-2.3	-14.4	-9.0	-10.0	-13.0	14.3	9.6	-12.5	57.9	19.2	-75.3	
309 afschrijvingen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
310 inkomstenkort	24.7	26.8	33.2	33.3	41.5	41.4	26.6	31.8	55.8	15.5	101.0	213.0	
311													
312 totaal	21.8	24.5	18.8	24.3	31.5	28.4	40.9	41.4	43.3	73.4	120.3	137.7	
313													
314													
315	-----												
316 5.financiele transacties													
317 kap.overdr.om niet van gezinnen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
318 kap.overdr.om niet van buitenl.	12.5	13.0	12.4	20.4	23.9	24.2	22.9	24.3	40.7	56.0	159.2	138.4	
319 kapitaalverstrekking door derden	12.2	13.8	20.8	12.9	17.6	17.2	3.7	7.5	15.1	-40.5	-58.2	74.6	
320 (saldo)													
321 totaal	24.7	26.8	33.2	33.3	41.5	41.4	26.6	31.8	55.8	15.5	101.0	213.0	
322													
323													
324	-----												

---UITDRAAI MACROSuriname SECTORREKENINGEN 1966-1977

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
325													
326	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
327	REKENINGEN VOOR SECTOR GEZINNEN	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
328	lastenzijde												
329													
330	1.goederen+diensten transacties												
331	g+d door bedrijven aan gezinnen	-12.6	22.5	34.7	25.7	26.0	-.9	-8.1	12.6	-155.3	-171.8	-94.9	-108.5
332	g+d door overheid aan gezinnen	3.2	3.3	3.2	3.0	3.1	3.0	2.3	1.4	1.7	1.5	1.6	2.2
333	g+d door buitenland aan gezinnen	6.7	7.4	8.7	11.0	16.1	17.4	21.8	29.2	48.6	61.1	29.0	34.0
334													
335		-2.7	33.3	46.7	39.7	45.2	19.5	16.0	43.2	-105.0	-109.2	-64.3	-72.3
336													
337	2.inkomensverdeling												
338	a.primaire inkomensverdeling												
339	primair inkomen (saldo)	239.2	276.7	281.0	280.1	305.0	320.2	327.6	376.3	492.7	552.5	608.7	833.5
340													
341	totaal	239.2	276.7	281.0	280.1	305.0	320.2	327.6	376.3	492.7	552.5	608.7	833.5
342													
343													
344													
345	b.secundaire inkomensverdeling												
346	directe belastingen	13.6	15.2	14.2	16.5	17.7	20.3	13.4	13.4	14.4	19.6	23.8	28.0
347	inkomensoverdr.om niet aan overh.	.5	.8	.9	.9	1.0	1.5	2.0	2.2	2.9	2.1	2.8	2.2
348	inkomensoverdr.om niet aan buitl.	2.1	2.3	2.1	2.3	2.4	2.8	10.9	10.2	11.5	14.8	9.1	13.5
349	beschikbaar inkomen	236.5	272.1	278.4	277.5	303.5	315.2	332.1	381.0	497.9	547.3	593.2	833.4
350													
351	totaal	252.7	290.4	295.6	297.3	324.7	339.7	358.4	406.8	526.7	583.8	628.9	877.1
352													
353													
354	3.consumptie en besparingen												
355	consumptie	-2.7	33.3	46.7	39.7	45.2	19.5	16.0	43.2	-105.0	-109.2	-64.3	-72.3
356	besparingen	239.2	238.8	231.7	237.8	258.3	295.7	316.1	337.8	602.9	656.5	657.5	905.8
357													
358	totaal	236.5	272.1	278.4	277.5	303.5	315.2	332.1	381.0	497.9	547.3	593.2	833.4
359													
360													
361													
362													
363													
364	5.financiële transacties												
365	kapitaaloverdr.om niet aan overh.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
366	toename liquide middelen en	239.2	238.8	231.7	237.8	258.3	295.7	316.1	337.8	602.9	656.5	657.5	905.8
367	kapitaalverstrekking												
368	totaal	239.2	238.8	231.7	237.8	258.3	295.7	316.1	337.8	602.9	656.5	657.5	905.8
369													
370													
371													
372													
373													
374													
375													
376													
377													
378													

---UITDRAAI--- MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1966-1977

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
379													
380	////////////////////////////////////												
381	REKENINGEN VOOR SECTOR GEZINNEN	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
382	batenzijde												
383													
384	1.goederen+diensten transacties												
385	consumptie	-2.7	33.3	46.7	39.7	45.2	19.5	16.0	43.2	-105.0	-109.2	-64.3	-72.3
386													
387	totaal	-2.7	33.3	46.7	39.7	45.2	19.5	16.0	43.2	-105.0	-109.2	-64.3	-72.3
388													
389													
390													
391	2.inkomensverdeling												
392	a.primaire inkomensverdeling												
393	loonsom van bedrijven	92.4	101.7	114.5	125.2	143.9	153.0	168.4	186.7	210.7	266.9	314.3	406.3
394	loonsom van de overheid	45.1	47.7	50.1	58.7	68.9	70.2	80.9	82.9	94.1	118.4	141.8	182.3
395	loonsom vanuit het buitenland	5.1	8.6	7.3	7.5	4.3	4.0	4.9	6.2	5.3	2.7	4.6	1.0
396	overig inkomen van :												
397	de bedrijven	96.6	118.7	109.0	88.7	87.9	93.0	73.4	100.5	182.6	164.5	148.0	244.0
398													
399	totaal	239.2	276.7	281.0	280.1	305.0	320.2	327.6	376.3	492.7	552.5	608.7	833.5
400													
401													
402	b.secundaire inkomensverdeling												
403	primair inkomen	239.2	276.7	281.0	280.1	305.0	320.2	327.6	376.3	492.7	552.5	608.7	833.5
404	inkomenoverdr.om niet van overh.	13.5	13.6	14.6	17.1	19.7	19.5	24.2	23.9	28.3	19.7	8.1	24.4
405	inkomenoverdr.om niet van buitl.							6.6	6.6	5.7	11.6	12.1	19.2
406													
407		252.7	290.4	295.6	297.3	324.7	339.7	358.4	406.8	526.7	583.8	628.9	877.1
408													
409	3.consumptie en besparingen												
410	beschikbaar inkomen	236.5	272.1	278.4	277.5	303.5	315.2	332.1	381.0	497.9	547.3	593.2	833.4
411													
412	totaal	236.5	272.1	278.4	277.5	303.5	315.2	332.1	381.0	497.9	547.3	593.2	833.4
413													
414													
415													
416													
417													
418	5.financiële transacties												
419													
420	besparingen	239.2	238.8	231.7	237.8	258.3	295.7	316.1	337.8	602.9	656.5	657.5	905.8
421													
422	totaal	239.2	238.8	231.7	237.8	258.3	295.7	316.1	337.8	602.9	656.5	657.5	905.8
423													
424													
425													
426													
427													
428													
429													
430													
431													
432													

---UITDRAAI-MACROSuriname SECTORREKENINGEN 1966-1977

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
433													
434	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
435	REKENINGEN VOOR SECTOR BUITENLAND	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
436	lastenzijde												
437													
438	1.goederen- en dienstentransactie												
439	uitvoer van g+d door de bedrijven	195.5	223.8	245.2	279.7	293.6	340.1	364.2	360.5	543.4	577.7	617.9	707.2
440													
441													
442	totaal	195.5	223.8	245.2	279.7	293.6	340.1	364.2	360.5	543.4	577.7	617.9	707.2
443													
444													
445													
446													
447	2.inkomensverdeling												
448	a.primaire inkomensverdeling												
449	loonsom uit het buitenland	5.1	8.6	7.3	7.5	4.3	4.0	4.9	6.2	5.3	2.7	4.6	1.0
450	overig inkomen buitenl.aan bedr.	1.8	2.1	.6	1.8	5.2	4.5	5.2	5.1	12.6	18.1	17.2	11.9
451													
452	totaal	6.9	10.7	7.9	9.3	9.5	8.5	10.1	11.3	17.9	20.8	21.8	12.9
453													
454													
455													
456													
457													
458													
459	b.secundaire inkomensverdeling												
460	ink.overdr.om niet buit.aan gezin							6.6	6.6	5.7	11.6	12.1	19.2
461	ink.overdr.uit buitl.aan overh.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
462													
463	totaal	.0	.0	.0	.0	.0	.0	6.6	6.6	5.7	11.6	12.1	19.2
464													
465													
466													
467													
468													
469													
470													
471													
472	5.financiële transacties												
473	saldo lopende rekening =												
474	nationaal inkomenoverschot	-36.6	-37.5	-48.2	-46.0	-43.8	-34.6	-30.8	-55.2	-51.5	-88.4	-85.5	-211.8
475	kap.overdr.om niet aan overheid	12.5	13.0	12.4	20.4	23.9	24.2	22.9	24.3	40.7	56.0	159.2	138.4
476													
477	totaal	-24.1	-24.5	-35.8	-25.6	-19.9	-10.4	-7.9	-30.9	-10.8	-32.4	73.7	-73.4
478													
479													
480													
481													
482													
483													
484													
485													
486													

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1966-1977

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	
487														
488	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	
489	REKENINGEN VOOR SECTOR BUITENLAND	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	
490	batenzijde													
491	<hr/>													
492	1.goederen+diensten transacties													
493	invoer g+d door bedrijven	189.3	212.0	208.6	229.2	242.6	267.4	289.7	315.2	481.6	545.1	593.4	799.6	
494	invoer g+d door overheid	1.8	2.5	3.2	4.2	3.7	4.1	5.3	4.6	5.4	10.7	17.6	28.1	
495	invoer g+d door gezinnen	6.7	7.4	8.7	11.0	16.1	17.4	21.8	29.2	48.6	61.1	29.0	34.0	
496	uitvoeroverschot	-2.3	1.9	24.7	35.3	31.2	51.2	47.4	11.5	7.8	-39.2	-22.1	-154.5	
497	<hr/>													
498	totaal	195.5	223.8	245.2	279.7	293.6	340.1	364.2	360.5	543.4	577.7	617.9	707.2	
499	<hr/>													
500	2.inkomensherverdeling													
501	a.primaire inkomensverdeling													
502	loonsom naar het buitenland													
503	overig ink.naar buitenl.van bedr.	31.9	40.9	70.4	80.6	75.3	84.4	79.3	68.3	63.3	57.8	78.1	67.5	
504	overig ink.naar buitl. van overh.	.5	.4	1.5	1.2	3.0	3.1	.6	.7	.8	.6	1.1	.2	
505	saldo uit het buitenland ont-	-31.5	-36.5	-70.1	-78.2	-71.7	-82.2	-73.8	-63.0	-53.0	-44.6	-64.5	-61.1	
506	vangen primair inkomen	<hr/>												
507		6.9	10.7	7.9	9.3	9.5	8.5	10.1	11.3	17.9	20.8	21.8	12.9	
508	<hr/>													
509	b.secundaire inkomensverdeling													
510	ink.over.om n.naar buitl.van gez.	2.1	2.3	2.1	2.3	2.4	2.8	10.9	10.2	11.5	14.8	9.1	13.5	
511	ink.over.om n.naar buit.vanoverh.	.7	.6	.7	.8	.9	.8	.1	.1	.5	1.4	1.9	1.9	
512	saldo uit buitenland ontvangen	-2.8	-2.9	-2.8	-3.1	-3.3	-3.6	-4.4	-3.7	-6.3	-4.6	1.1	3.8	
513	secundair inkomen	<hr/>												
514	totaal	.0	.0	.0	.0	.0	.0	6.6	6.6	5.7	11.6	12.1	19.2	
515	<hr/>													
516	5.financiële transacties													
517	toename monetaire reserve													
518	beleggingen in- en krediet-	5.8	1.4	6.5	7.4	12.6	-1.8	17.6	29.8	10.8	61.8	36.6	-31.2	
519	verlening aan buitenland	-29.9	-25.9	-42.3	-33.0	-32.5	-8.6	-25.5	-60.7	-21.6	-94.2	37.1	-42.2	
520	totaal	<hr/>												
521		-24.1	-24.5	-35.8	-25.6	-19.9	-10.4	-7.9	-30.9	-10.8	-32.4	73.7	-73.4	
522	<hr/>													
523	531													
524	532													
525	533													
	534													
	535													
	536													
	537													
	538													
	539													
	540													

UITDRAAI MACROSuriname SECTORREKENINGEN 1978-1987

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
109 DE SECTORREKENINGEN:											
110	////////////////////////////////////										
111 REKENINGEN VOOR SECTOR BEDRIJVEN	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
112 lastenzijde											
113	-----										
114 1.goederen+diensten transacties											
115 levering van goederen en diensten											
116 aan bedrijven door overheid	4.3	3.8	7.8	7.3	6.9	6.4	9.9	13.5	10.7	11.6	
117 aan bedrijven door buitenland											
118 afschrijvingen	145.6	168.4	171.6	186.4	182.3	182.5	173.0	174.6	180.8	181.0	
119 diensten productiefactoren =	1114.4	1175.4	1204.9	1335.8	1320.2	1230.5	1197.7	1182.9	1201.0	1270.0	
120 netto toegevoegde waarde,marktpr.											
121 totaal	1264.3	1347.6	1384.3	1529.5	1509.4	1419.4	1380.6	1370.9	1392.5	1462.6	
122	-----										
123 2.inkomensverdeling											
124 a.primaire inkomensverdeling:											
125 loonsom aan gezinnen	483.8	496.0	593.2	687.8	765.5	816.1	843.8	870.9	806.4	768.1	
126 loonsom aan het buitenland	6.7	8.2	7.5	6.6	5.4	2.8	2.2	1.7	1.4	1.9	
127 overig inkomen aan de overheid	17.8	22.9	28.4	30.0	66.2	53.4	38.5	38.7	48.1	68.9	
128 overig inkomen aan buitenland	59.2	83.1	63.3	29.3	42.8	44.4	1.6	2.5	3.3	4.5	
129 overig inkomen aan gezinnen	252.4	293.2	218.7	292.2	163.3	31.5	3.9	-.7	132.1	251.2	
130 indirecte belastingen	264.9	251.2	273.8	298.7	277.9	259.2	245.2	204.0	178.0	156.3	
131 primair inkomen	74.1	70.5	93.3	89.4	100.0	98.0	124.4	130.3	124.3	128.5	
132											
133 totaal	1158.9	1225.1	1278.3	1434.0	1421.1	1305.4	1259.5	1247.4	1293.7	1379.4	
134											
135 b.secundaire inkomensverdeling:											
136 directe belastingen	74.1	70.5	93.3	89.4	100.0	98.0	124.4	130.3	124.3	128.5	
137 Beschikbaar inkomen van bedrijven	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
138 (zo gedefinieerd)											
139 totaal	74.1	70.5	93.3	89.4	100.0	98.0	124.4	130.3	124.3	128.5	
140											
141 4.reele kapitaaltransacties											
142 bruto investeringen	218.9	199.5	292.1	379.4	322.4	156.2	118.8	81.1	53.5	20.0	
143											
144 totaal	218.9	199.5	292.1	379.4	322.4	156.2	118.8	81.1	53.5	20.0	
145											
146											
147											
148											
149											
150											
151											
152 5.financiële transacties											
153 inkomenstekort	73.3	31.1	120.5	193.0	140.0	-26.3	-54.2	-93.5	-127.3	-161.0	
154											
155 totaal	73.3	31.1	120.5	193.0	140.0	-26.3	-54.2	-93.5	-127.3	-161.0	
156											
157											
158											
159											
160											
161											
162											

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1978-1987

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
163												
164	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
165	REKENIGEN VOOR SECTOR BEDRIJVEN	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
166	batenzijde											
167												
168	1.goederen+diensten transacties											
169	levering van goederen en diensten											
170	de overheid	266.9	233.2	249.9	362.8	372.1	329.2	278.5	315.1	360.3	353.7	
171	het buitenland	813.6	916.7	1094.2	1009.8	909.5	774.3	760.6	671.4	638.7	687.1	
172	de gezinshuishoudingen	-35.1	-1.8	-252.0	-222.5	-94.6	159.7	222.7	303.4	340.0	401.8	
173	bruto investeringen	218.9	199.5	292.1	379.4	322.4	156.2	118.8	81.1	53.5	20.0	
174												
175	totaal	1264.3	1347.6	1384.3	1529.5	1509.4	1419.4	1380.6	1370.9	1392.5	1462.6	
176												
177	2.inkomensverdeling											
178	a.primaire inkomensverdeling											
179	Netto toegevoegde waarde,marktpr.	1114.4	1175.4	1204.9	1335.8	1320.2	1230.5	1197.7	1182.9	1201.0	1270.0	
180	prijsverlagende subsidies	30.0	24.9	26.1	29.1	32.8	32.8	31.1	21.0	31.5	25.3	
181	rente van overheid	.9	.9	2.8	6.3	4.9	14.0	23.0	39.6	58.4	82.0	
182	overig inkomen van buitenland	13.6	23.9	44.5	62.8	63.2	28.1	7.7	3.9	2.8	2.1	
183												
184	totaal	1158.9	1225.1	1278.3	1434.0	1421.1	1305.4	1259.5	1247.4	1293.7	1379.4	
185												
186												
187												
188												
189	b.secundaire inkomensverdeling											
190												
191	primair inkomen	74.1	70.5	93.3	89.4	100.0	98.0	124.4	130.3	124.3	128.5	
192												
193	totaal	74.1	70.5	93.3	89.4	100.0	98.0	124.4	130.3	124.3	128.5	
194												
195	4.reele kapitaaltransacties											
196												
197	besparingen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
198	afschrijvingen	145.6	168.4	171.6	186.4	182.3	182.5	173.0	174.6	180.8	181.0	
199	inkomenstekort	73.3	31.1	120.5	193.0	140.0	-26.3	-54.2	-93.5	-127.3	-161.0	
200												
201	totaal	218.9	199.5	292.1	379.4	322.4	156.2	118.8	81.1	53.5	20.0	
202												
203												
204												
205												
206												
207	5.financiele transacties											
208												
209	kapitaalverstrekking door derden,	73.3	31.1	120.5	193.0	140.0	-26.3	-54.2	-93.5	-127.3	-161.0	
210	(saldo)											
211	totaal	73.3	31.1	120.5	193.0	140.0	-26.3	-54.2	-93.5	-127.3	-161.0	
212												
213												
214												
215												
216												

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1978-1987

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
217												
218	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
219	REKENINGEN VOOR DE SECTOR OVERHEID	1978.0	1979.0	1980.0	1981.0	1982.0	1983.0	1984.0	1985.0	1986.0	1987.0	
220	lastenzijde											
221												
222	1.goederen+diensten transacties											
223	g+d aan overheid door bedrijven	266.9	233.2	249.9	362.8	372.1	329.2	278.5	315.1	360.3	353.7	
224	g+d aan overheid door buitenland	15.6	18.6	26.8	23.1	27.2	23.6	15.9	18.3	16.3	16.8	
225	afschrijvingen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
226	Diensten productiefactoren =	210.9	221.6	225.9	276.1	346.3	373.9	374.1	383.8	408.7	463.8	
227	Netto Toegevoegde Waarde											
228	totaal	493.4	473.4	502.6	662.0	745.6	726.7	668.5	717.2	785.3	834.3	
229												
230												
231	2.inkomensverdeling											
232	a.primaire inkomensverdeling											
233	loonsom overheid	210.9	221.6	225.9	276.1	346.3	373.9	374.1	383.8	408.7	463.8	
234	rente van overheid aan bedrijven	.9	.9	2.8	6.3	4.9	14.0	23.0	39.6	58.4	82.0	
235	rente van overheid aan buitenland	2.1	3.8	2.8	2.9	1.7	1.2	1.3	.8	1.7	2.0	
236	prijsverlagende subsidies	30.0	24.9	26.1	29.1	32.8	32.8	31.1	21.0	31.5	25.3	
237	primaair inkomen (saldo)	249.7	244.5	270.5	290.4	304.7	264.6	228.3	181.3	134.5	115.9	
238												
239	totaal	493.6	495.7	528.1	604.8	690.4	686.5	657.8	626.5	634.8	689.0	
240												
241	b.secundaire inkomensverdeling											
242	inkomensoverdr.om niet aan buitl.	9.2	.9	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	
243	inkomensoverdr.om niet aan gezin.	31.2	32.0	33.0	33.9	30.0	33.8	48.2	47.4	26.3	24.9	
244	Beschikbaar inkomen (saldo)	329.0	337.7	382.9	400.9	440.2	397.5	395.0	347.6	314.6	302.0	
245												
246	totaal	369.4	370.6	417.9	436.8	472.2	433.3	445.2	397.0	342.9	328.9	
247												
248												
249	3.consumptie en besparingen											
250	consumptie overheid	346.4	305.5	362.4	475.5	550.4	597.7	568.5	641.0	728.4	801.0	
251	besparingen (saldo)	-17.4	7.3	20.5	-74.6	-110.2	-200.2	-173.5	-293.4	-413.8	-499.0	
252												
253	totaal	329.0	337.7	382.9	400.9	440.2	397.5	395.0	347.6	314.6	302.0	
254												
255												
256	4.reele kapitaaltransacties											
257	bruto investeringen	139.2	135.7	128.5	175.5	184.9	119.5	85.1	55.9	40.8	15.9	
258												
259	totaal	139.2	135.7	128.5	175.5	184.9	119.5	85.1	55.9	40.8	15.9	
260												
261												
262	5.financiële transacties											
263	inkomenstekort	156.5	128.5	108.0	250.1	295.1	319.6	258.6	349.3	454.6	514.9	
264												
265	totaal	156.5	128.5	108.0	250.1	295.1	319.6	258.6	349.3	454.6	514.9	
266												
267	totaal	156.5	128.5	108.0	250.1	295.1	319.6	258.6	349.3	454.6	514.9	
268												
269												
270												

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1978-1987

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
271												
272	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
273	REKENINGEN VOOR SECTOR-OVERHEID	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
274	batenzijde											
275												
276	1.goederen+diensten transacties											
277	g+d door overheid aan bedrijven	4.3	3.8	7.8	7.3	6.9	6.4	9.9	13.5	10.7	11.6	
278												
279	g+d door overheid aan gezinnen	3.6	3.4	3.9	3.7	3.4	3.2	5.0	6.8	5.4	5.8	
280	consumptie overheid	346.4	330.5	362.4	475.5	550.4	597.7	568.5	641.0	728.4	801.0	
281	bruto investeringen overheid	139.2	135.7	128.5	175.5	184.9	119.5	85.1	55.9	40.8	15.9	
282												
283	totaal	493.4	473.4	502.6	662.0	745.6	726.7	668.5	717.2	785.3	834.3	
284												
285	2.inkomensverdeling											
286	a.primaire inkomensverdeling											
287	diensten productiefactoren	210.9	221.6	225.9	276.1	346.3	373.9	374.1	383.8	408.7	463.8	
288	overig inkomen van bedrijven	17.8	22.9	28.4	30.0	66.2	53.4	38.5	38.7	48.1	68.9	
289	indirecte belastingen	264.9	251.2	273.8	298.7	277.9	259.2	245.2	204.0	178.0	156.3	
290												
291		493.6	495.7	528.1	604.8	690.4	686.5	657.8	626.5	634.8	689.0	
292												
293												
294	b.secundaire inkomensverdeling											
295	primair inkomen	249.7	244.5	270.5	290.4	304.7	264.6	228.3	181.3	134.5	115.9	
296	directe belastingen van bedrijven	74.1	70.5	93.3	89.4	100.0	98.0	124.4	130.3	124.3	128.5	
297	directe belastingen van gezinnen	43.2	52.5	48.1	46.0	51.5	50.5	64.1	67.1	64.1	66.2	
298	inkomensoverdr.om niet van gezin.	2.4	3.1	6.0	11.0	16.0	20.2	28.4	18.3	20.0	18.3	
299	inkomensoverdr.om niet van buitl.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
300												
301		369.4	370.6	417.9	436.8	472.2	433.3	445.2	397.0	342.9	328.9	
302												
303	3.consumptie en besparingen											
304	Beschikbaar inkomen	32	.0	337.7	382.9	400.9	440.2	397.5	395.0	347.6	314.6	302.0
305												
306		329.0	337.7	382.9	400.9	440.2	397.5	395.0	347.6	314.6	302.0	
307												
308	besparingen	-17.4	7.3	20.5	-74.6	-110.2	-200.2	-173.5	-293.4	-413.8	-499.0	
309	afschrijvingen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
310	inkomenstekort	156.5	128.5	108.0	250.1	295.1	319.6	258.6	349.3	454.6	514.9	
311												
312	totaal	139.2	135.7	128.5	175.5	184.9	119.5	85.1	55.9	40.8	15.9	
313												
314												
315												
316	5.financiële transacties											
317	kap.overdr.om niet van gezinnen	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
318	kap.overdr.om niet van buitenl.	98.9	144.0	131.6	169.0	173.0	4.5	3.6	4.0	2.0	4.4	
319	kapitaalverstrekking door derden	57.6	-15.5	-23.5	81.1	122.1	315.1	255.0	345.3	452.6	510.5	
320	(saldo)											
321	totaal	156.5	128.5	108.0	250.1	295.1	319.6	258.6	349.3	454.6	514.9	
322												
323												
324												

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1978-1987

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
325												
326	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
327	REKENINGEN VOOR SECTOR GEZINNEN	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
328	lastenzijde											
329												
330	1.goederen+diensten transacties											
331	g+d door bedrijven aan gezinnen	-35.1	-1.8	-252.0	-222.5	-94.6	159.7	222.7	303.4	340.0	401.8	
332	g+d door overheid aan gezinnen	3.6	3.4	3.9	3.7	3.4	3.2	5.0	6.8	5.4	5.8	
333	g+d door buitenland aan gezinnen	41.0	56.9	59.9	51.5	63.4	61.6	29.7	24.0	21.1	14.7	
334												
335		9.5	58.5	-188.2	-167.4	-27.8	224.5	257.4	334.2	366.5	422.3	
336												
337	2.inkomensverdeling											
338	a.primaire inkomensverdeling											
339	primair inkomen (saldo)	948.5	1012.1	1039.0	1258.0	1275.8	1222.9	1222.9	1255.0	1347.4	1483.2	
340												
341	totaal	948.5	1012.1	1039.0	1258.0	1275.8	1222.9	1222.9	1255.0	1347.4	1483.2	
342												
343												
344												
345	b.secundaire inkomensverdeling											
346	directe belastingen	43.2	52.5	48.1	46.0	51.5	50.5	64.1	67.1	64.1	66.2	
347	inkomensoverdr.om niet aan overh.	2.4	3.1	6.0	11.0	16.0	20.2	28.4	18.3	20.0	18.3	
348	inkomensoverdr.om niet aan buitl.	6.7	14.9	20.6	18.2	23.3	29.8	22.8	13.7	10.6	8.4	
349	beschikbaar inkomen	950.3	1001.9	1031.7	1243.5	1235.6	1173.7	1167.4	1209.9	1282.8	1418.9	
350												
351	totaal	1002.6	1072.4	1106.3	1318.7	1326.4	1274.2	1282.7	1309.0	1377.5	1511.8	
352												
353												
354	3.consumptie en besparingen											
355	consumptie	9.5	58.5	-188.2	-167.4	-27.8	224.5	257.4	334.2	366.5	422.3	
356	besparingen	940.7	943.4	1219.8	1410.8	1263.3	949.2	910.1	875.8	916.3	996.6	
357												
358	totaal	950.3	1001.9	1031.7	1243.5	1235.6	1173.7	1167.4	1209.9	1282.8	1418.9	
359												
360												
361												
362												
363												
364	5.financiële transacties											
365	kapitaaloverdr.om niet aan overh.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
366	toename liquide middelen en	940.7	943.4	1219.8	1410.8	1263.3	949.2	910.1	875.8	916.3	996.6	
367	kapitaalverstrekking											
368	totaal	940.7	943.4	1219.8	1410.8	1263.3	949.2	910.1	875.8	916.3	996.6	
369												
370												
371												
372												
373												
374												
375												
376												
377												
378												

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

UITDRAAI - MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1978-1987

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
379												
380	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
381	REKENINGEN VOOR SECTOR GEZINNEN	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
382	batenzijde											
383												
384	1.goederen+diensten transacties											
385	consumptie	9.5	58.5	-188.2	-167.4	-27.8	224.5	257.4	334.2	366.5	422.3	
386												
387	totaal	9.5	58.5	-188.2	-167.4	-27.8	224.5	257.4	334.2	366.5	422.3	
388												
389												
390												
391	2.inkomensverdeling											
392	a.primaire inkomensverdeling											
393	loonsom van bedrijven	483.8	496.0	593.2	687.8	765.5	816.1	843.8	870.9	806.4	768.1	
394	loonsom van de overheid	210.9	221.6	225.9	276.1	346.3	373.9	374.1	383.8	408.7	463.8	
395	loonsom vanuit het buitenland	1.3	1.3	1.2	1.9	.7	1.4	1.2	1.0	.1	.1	
396	overig inkomen van :											
397	de bedrijven	252.4	293.2	218.7	292.2	163.3	31.5	3.9	-.7	132.1	251.2	
398												
399	totaal	948.5	1012.1	1039.0	1258.0	1275.8	1222.9	1222.9	1255.0	1347.4	1483.2	
400												
401												
402	b.secundaire inkomensverdeling											
403	primair inkomen	948.5	1012.1	1039.0	1258.0	1275.8	1222.9	1222.9	1255.0	1347.4	1483.2	
404	inkomenoverdr.om niet van overh.	31.2	32.0	33.0	33.9	30.0	33.8	48.2	47.4	26.3	24.9	
405	inkomenoverdr.om niet van buitl.	22.9	28.3	34.3	26.8	20.6	17.5	11.6	6.6	3.8	3.7	
406												
407		1002.6	1072.4	1106.3	1318.7	1326.4	1274.2	1282.7	1309.0	1377.5	1511.8	
408												
409	3.consumptie en besparingen											
410	beschikbaar inkomen	950.3	1001.9	1031.7	1243.5	1235.6	1173.7	1167.4	1209.9	1282.8	1418.9	
411												
412	totaal	950.3	1001.9	1031.7	1243.5	1235.6	1173.7	1167.4	1209.9	1282.8	1418.9	
413												
414												
415												
416												
417												
418	5.financiële transacties											
419												
420	besparingen	940.7	943.4	1219.8	1410.8	1263.3	949.2	910.1	875.8	916.3	996.6	
421												
422	totaal	940.7	943.4	1219.8	1410.8	1263.3	949.2	910.1	875.8	916.3	996.6	
423												
424												
425												
426												
427												
428												
429												
430												
431												
432												

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1978-1987

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
433												
434	////////////////////////////////////											
435	REKENINGEN VOOR SECTOR BUITENLAND	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
436	lastenzijde											
437												
438	1.goederen- en dienstentransactie											
439	uitvoer van g+d door de bedrijven	813.6	916.7	1094.2	1009.8	909.5	774.3	760.6	671.4	638.7	687.1	
440												
441												
442	totaal	813.6	916.7	1094.2	1009.8	909.5	774.3	760.6	671.4	638.7	687.1	
443												
444												
445												
446												
447	2.inkomensverdeling											
448	a.primaire inkomensverdeling											
449	loonsom uit het buitenland	1.3	1.3	1.2	1.9	.7	1.4	1.2	1.0	.1	.1	
450	overig inkomen buitenl.aan bedr.	13.6	23.9	44.5	62.8	63.2	28.1	7.7	3.9	2.8	2.1	
451												
452	totaal	14.9	25.2	45.7	64.7	63.9	29.5	8.9	4.9	2.9	2.2	
453												
454												
455												
456												
457												
458												
459	b.secundaire inkomensverdeling											
460	ink.overdr.om niet buit.aan gezin	22.9	28.3	34.3	26.8	20.6	17.5	11.6	6.6	3.8	3.7	
461	ink.overdr.uit buitl.aan overh.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
462												
463	totaal	22.9	28.3	34.3	26.8	20.6	17.5	11.6	6.6	3.8	3.7	
464												
465												
466												
467												
468												
469												
470												
471												
472	5.financiële transacties											
473	saldo lopende rekening =											
474	nationaal inkomensoverschot	-123.2	-67.6	-126.2	-212.9	-285.5	-273.9	-155.6	-131.3	-249.5	-491.1	
475	kap.overdr.om niet aan overheid	98.9	144.0	131.6	169.0	173.0	4.5	3.6	4.0	2.0	4.4	
476												
477	totaal	-24.3	76.4	5.4	-43.9	-112.5	-269.4	-152.0	-127.3	-247.5	-486.7	
478												
479												
480												
481												
482												
483												
484												
485												
486												

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

UITDRAAI MACRO Suriname SECTORREKENINGEN 1978-1987

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
487												
488	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////	////////////////////////////////////
489	REKENINGEN VOOR SECTOR BUITENLAND	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
490	batenzijde											
491	-----											
492	1.goederen+diensten transacties											
493	invoer g+d door bedrijven	834.1	851.4	1117.5	1180.6	1113.7	929.8	861.2	751.2	838.5	1133.8	
494	invoer g+d door overheid	15.6	18.6	26.8	23.1	27.2	23.6	15.9	18.3	16.3	16.8	
495	invoer g+d door gezinnen	41.0	56.9	59.9	51.5	63.4	61.6	29.7	24.0	21.1	14.7	
496	uitvoeroverschot	-77.1	-10.2	-110.0	-245.4	-294.8	-240.7	-146.2	-122.1	-237.2	-478.2	
497	-----											
498	totaal	813.6	916.7	1094.2	1009.8	909.5	774.3	760.6	671.4	638.7	687.1	
499	-----											
500	-----											
501	2.inkomensherverdeling											
502	a.primaire inkomensverdeling											
503	loonsom naar het buitenland	6.7	8.2	7.5	6.6	5.4	2.8	2.2	1.7	1.4	1.9	
504	overig ink.naar buitenl.van bedr.	59.2	83.1	63.3	29.3	42.8	44.4	1.6	2.5	3.3	4.5	
505	overig ink.naar buitl. van overh.	2.1	3.8	2.8	2.9	1.7	1.2	1.3	.8	1.7	2.0	
506	saldo uit het buitenland ont-	-53.1	-69.9	-27.9	25.9	14.0	-18.9	3.8	-.1	-3.5	-6.2	
507	vangen primair inkomen											
508		14.9	25.2	45.7	64.7	63.9	29.5	8.9	4.9	2.9	2.2	
509	-----											
510	b.secundaire inkomensverdeling											
511	ink.over.om n.naar buitl.van gez.	6.7	14.9	20.6	18.2	23.3	29.8	22.8	13.7	10.6	8.4	
512	ink.over.om n.naar buit.vanoverh.	9.2	.9	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	
513	saldo uit buitenland ontvangen	7.0	12.5	11.7	6.6	-4.7	-14.3	-13.2	-9.1	-8.8	-6.7	
514	secundair inkomen											
515	totaal	22.9	28.3	34.3	26.8	20.6	17.5	11.6	6.6	3.8	3.7	
516	-----											
517	-----											
518	-----											
519	-----											
520	-----											
521	-----											
522	-----											
523	-----											
524	-----											
525	-----											
526	5.financiële transacties											
527	toename monetaire reserve	66.2	54.2	51.6	28.7	-78.3	-169.0	-102.2	-13.8	-23.1	-2.5	
528	beleggingen in- en krediet-	-90.5	22.2	-46.2	-72.6	-34.2	-100.4	-49.8	-113.5	-224.4	-484.2	
529	verlening aan buitenland											
530	totaal	-24.3	76.4	5.4	-43.9	-112.5	-269.4	-152.0	-127.3	-247.5	-486.7	
531	-----											
532	-----											
533	-----											
534	-----											
535	-----											
536	-----											
537	-----											
538	-----											
539	-----											
540	-----											

EINDE SECTORREKENINGEN

MACROSB

ad Macro 6. Het beknopte boekhoudmodel MacrosB, gevuld met data 54-87.

Nationale Rekeningen, Confrontaties in constante prijzen en Monetaire Overzichten.

Beginnend bij het micro-niveau zijn we nu stap voor stap zover gevorderd, dat we de kwantitatieve ontwikkelingen van de economie van Suriname op macro-niveau kunnen bezien. De informatie op meso niveau mondde uit in de data betreffende de sector bedrijven, terwijl vervolgens de gegevens betreffende de sector overheid en sector buitenland in het voorafgaande zijn gepresenteerd (Sector 3 en 4 en Sector 1) De sector gezinnen vormt statistisch gezien steeds de saldo post: als de transacties van drie van de vier sectoren vast liggen, is tevens de vierde sector bepaald.

De data betreffende de vier onderscheiden sectoren in de voorgaande Sectorrekeningen zijn zo opgesteld dat ze onderling consistent zijn. Het tesamen voegen van die sectorale informatie mondt uit in de Confrontatie van Middelen en Bestedingen en het Monetair Overzicht. Die informatie vindt men in de navolgende tabellen, waarbij ook de Confrontaties in prijzen voorafgaand jaar worden gegeven.

De informatie in de navolgende tabellen vormt tesamen met de daaropvolgende beknopte sector-rekeningen één consistent geheel, namelijk het definitiemodel/rekenschema "MAKROSB". Dat vormt met de gedetailleerde Sectorrekeningen het complete MACROSuriname".

We geven hier nog even een overzicht in vogelvlucht van de onderdelen (die consistent met elkaar zijn) waaruit "MacroSuriname" bestaat:

1. De primaire input, 51 variabelen over de jaren 1954-1987 betreffende:

-sector bedrijven, 4 variabelen (gegevens afkomstig van ABS en SPS),

-sector buitenland, 11 variabelen (bron: Centrale Bank en ABS),

-sector overheid, 19 variabelen (bron: Ministerie van Financiën en ABS),

-monetaire data, 8 variabelen (bron: voornamelijk Centrale Bank),

-prijzen, 5 variabelen (bron: voornamelijk ABS en Centrale Bank).

Deze 47 variabelen staan in de bijlagen : "basis input reeksen 1954-1987.

2. De gedetailleerde rekeningen voor de vier sectoren, achtereenvolgens: bedrijven, overheid, gezinnen en buitenland.

(Dit zijn de sectorrekeningen conform de methodiek van het ABS. Aangezien het ABS deze sectorrekeningen alleen over de jaren 1972-1979 heeft opgesteld was het nodig om die voor de jaren 1954-1971 en 1980-1987 in het kader van deze studie te maken. De onder punt 1 genoemde gegevens waren onder andere hier voor nodig).

3. Monetair Overzicht (inclusief beschikbare inkomens). In dit Monetaire Overzicht worden slechts drie sectoren onderscheiden: bedrijven+gezinnen, overheid, buitenland. (Alleen bij de liquiditeitsmutaties wordt het bankwezen apart van bedrijven+gezinnen onderscheiden). Dit Monetaire Overzicht wordt in MACROSB tabel gegeven, gevuld met gegevens over de jaren 1954-1987.

4. Confrontatie van Middelen en Bestedingen. Dit bevat de kern van de Nationale Rekeningen. Gevuld met gegevens over de jaren 1954-1987 ziet men dit in MACROSB.

5. Idem in prijzen voorafgaande jaar.

6. Beknopte presentatie betalingsbalans.

7. Beknopte presentatie overheidsfinanciën.

Een complete uitdraai van de formules, de definitierelaties, van MACROSuriname vindt men onder "MACRO 1".

Voor de definitierelaties tussen de grootheden kunnen we verwijzen naar de "MACRO 1". Hier zullen we alleen de definitie van de ruilvoetwinst en het slot van het monetair overzicht nog toelichten.

De ruilvoetwinst is hier gedefiniëerd als het verschil van enerzijds uitvoer minus invoer in lopende prijzen, minus anderzijds het verschil van uitvoer minus invoer in prijzen voorafgaand jaar.

Het slot van het monetair overzicht geeft de liquiditeitsschepping. Dat begint met de monetaire financiering door de overheid. Die kan worden ontleend aan de eerder gepresenteerde informatie betreffende de overheid en bestaat uit; het middelentekort op kasbasis, minus de ontvangen kapitaaloverdrachten om niet (schenkingsdeel ontwikkelingshulp), minus de netto ontwikkelingsleningen en minus de netto particuliere leningen op de kapitaalmarkt. Dit resterende tekort kan op verschillende wijzen monetair gefinancierd zijn, namelijk via netto aanmunting, via diversen en -de belangrijkste post- netto beroep op het bankwezen, waarbij het voornamelijk om de Centrale Bank van Suriname gaat. Naast de overheid zijn er nog twee andere bronnen van toename van de liquiditeitenmassa, namelijk het buitenland en het bankwezen. De liquiditeitstoevloeiing uit het buitenland is gelijk aan het saldo op de totale rekening, zie de eerder gepresenteerde sector-informatie betreffende het buitenland.

De liquiditeitsschepping door het bankwezen, tesamen met die uit de twee voorgaande bronnen bepaalt de totale toename van de liquiditeitenmassa, die zich per definitie in handen van het publiek, dus gezinnen en bedrijven exclusief bankwezen, bevinden. Na correctie voor mutatie in de secundaire liquiditeiten (vrij vlot opneembaar spaargeld) resteert de mutatie in de geldhoeveelheid.

BETALINGSBALANS.

De beknopte dataset van de sector buitenland bevat de diverse uitgaven posten, zoals de invoer en de inkomstenposten, zoals de uitvoer, en de diverse saldo posten, namelijk van lopende rekening, kapitaal rekening en totale rekening. De laatste komt overeen met de verandering in de monetaire reserves, oftewel de liquiditeitstoevoer uit het buitenland. De sector buitenland is voor Suriname van groot belang: in de beschouwde periode was de omvang van zowel invoer als uitvoer veelal gelijk aan de helft van het bruto binnenlands product. Voorts kan worden gewezen op de omvangrijke toestroom van particuliere financieringsmiddelen uit het buitenland met name in het midden van de jaren zestig (Brokopondostuwdam) en het daarna toegenomen overig inkomen naar het buitenland uit Suriname. Daarnaast vloeiden er omvangrijke ontwikkelingsmiddelen vanuit het buitenland. Ook in het personenverkeer vond een zeer intensief contact met het buitenland plaats. Men denke aan de enorme emigratie in de jaren zeventig, toen een derde deel van de inwoners van Suriname naar Nederland verhuisde.

OVERHEID

In de Sector 4 en 5 staat een uitvoerige bespreking van de detailcijfers van de overheid. Hier beperken we ons tot de hoofdlijn. In de beknopte presentatie vindt men onder de kop "overheidsfinanciën" de belangrijkste tijdreeksen van de overheid. De informatie in die tabel is zo opgezet, dat die consistent is met de Nationale Rekeningen, het Monetair Overzicht, de "Confrontatie van Middelen en Bestedingen", zowel in lopende prijzen als in prijzen voorafgaand jaar, namelijk het reeds besproken rekenschema "MAKROSB", de beknopte, consistente macrodataset. Deze dataset, aangevuld met slechts een beperkt aantal extra tijdreeksen, levert de data voor het macro-deel van ons economisch model MACMIC. Aan de inkomstzijde vindt men de leveringen van goederen en diensten van de overheid aan bedrijven en gezinnen, alsmede

het overig inkomen van bedrijven aan de overheid. Daarnaast worden bij de inkomsten van de overheid directe en indirecte belastingen onderscheiden, alsmede inkomensoverdrachten om niet. Het gaat om een indeling van inkomsten en uitgaven naar transacties met een van de overige sectoren, waarbij, zoals gezegd, gezinnen bedrijven en buitenland worden onderscheiden. Naast de inkomsten uit de gewone en buitengewone dienst exclusief financieringsmiddelen worden ook de diverse financieringsmiddelen opgenomen; kapitaaloverdrachten om niet uit het buitenland (dat is het schenkingsdeel van de ontwikkelingshulp), netto ontwikkelingsleningen, en netto particuliere leningen. Het verschil van al deze middelen inclusief een post kas en transactieverschillen enerzijds en het totaal van de uitgaven anderzijds is gelijk aan de monetaire financiering van de overheid; tot het begin van de jaren rchtig gaat het daarbij overigens slechts om minnen en plussen die elkaar opvolgen, want afgezien van liquiditeitsschommelingen onthield de overheid zich van monetaire financiering (Caram, 1981).

Aan de uitgavenzijde zijn de levering van goederen en diensten door bedrijven en de loonsom van de overheid de belangrijkste posten. Daarnaast werden in de loop der jaren ook de subsidies en inkomensoverdrachten aan gezinnen belangrijk. Merk op dat men de beknopte presentatie geen consumptie van de overheid, noch investeringen tegen komt, hoewel het toch gaat om een uitsplitsing van het totaal van inkomsten en uitgaven. Het gaat hier om een uitsplitsing naar transacties met de andere sectoren. Informatie over consumptie en investeringen van de overheid, alsmede afschrijvingen en besparingen staat in de Confrontatie van middelen en bestedingen.

Bij de eerdere presentaties op lager aggregatieniveau vindt men de nodige toelichting om de kwaliteit van de data te beoordelen. Daarbij wijzen we nogmaals op het voorkomen van \$-tekens in de tabellen. Het gaat dan niet om grootheden in de munteenheid van de V.S., maar om data die geconstrueerd zijn. Ontbrekende data zijn namelijk via interpolatie of via verhoudingsgetallen alsnog gemaakt. Om te voorkomen dat deze data per vergissing bij de later uit te voeren schattingen toch zouden worden gebruikt worden ze voorafgegaan door een \$-teken.

Met de presentatie van de met beknopte macro dataset zijn we aan het einde van de verzameling, ordening en eerste analyse van de data gekomen.

MACROSuriname BEKNOPTE DATASET

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
109	////////////////////////////////////												
110	MONETAIR OVERZICHT												
	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	
111	(incl. beschikbare inkomens)												
112	////////////////////////////////////												
113	A) BESCHIKBARE INKOMENS in mln.Sf.												
114													
115	Primair inkomen van bedrijven	7.4	8.1	9.2	10.7	11.1	11.7	11.7	11.5	12.7	12.5	14.1	16.6
116	Overig inkomen aan gezinnen	30.8	34.4	29.8	34.1	34.6	26.7	23.9	26.6	21.9	33.4	30.8	61.7
117	Looninkomen aan gezinnen	53.1	56.8	61.0	71.2	76.1	83.2	90.1	97.7	101.2	105.5	116.7	122.3
118	Saldo overgedragen inkomen gezin.	3.0	3.6	2.6	3.3	3.2	3.3	4.1	4.9	3.9	6.1	6.1	9.4
119	minus: directe belastingen van												
120	bedrijven en gezinnen	-11.2	-12.2	-13.9	-16.2	-16.8	-17.8	-17.8	-17.4	-19.3	-19.0	-21.4	-25.2
121	Totaal = Beschikbaar inkomen	<hr/>											
122	bedrijven en gezinnen	83.1	90.6	88.7	103.1	108.1	107.2	112.0	123.2	120.5	138.5	146.3	184.8
123													
124	Beschikbaar inkomen overheid	21.1	21.3	24.1	28.5	34.3	37.1	41.5	34.4	45.6	38.6	51.2	45.7
125		<hr/>											
126	Beschikbaar Nationaal Inkomen	104.2	111.9	112.9	131.6	142.5	144.3	153.5	157.6	166.1	177.2	197.5	230.5
127													
128	B) CONSUMPTIE												
129													
130	Consumptie gezinnen	63.1	66.4	73.5	79.1	84.9	98.5	105.7	111.3	114.5	123.2	126.8	156.1
131	Consumptie overheid	23.5	28.4	25.8	31.3	36.4	35.4	41.0	47.9	53.9	53.7	57.0	58.4
132													
133	C) BESPARINGEN												
134	(A - B)												
135	Bedrijven en gezinnen	20.0	24.2	15.3	24.0	23.2	8.6	6.3	11.9	6.0	15.3	19.5	28.7
136	Overheid	-2.4	-7.1	-1.7	-2.8	-2.1	1.7	.5	-13.5	-8.3	-15.1	-5.8	-12.7
137	Buitenland(=tekort lopende rek.)	.9	1.5	10.4	13.7	15.4	30.4	44.1	48.5	52.5	55.4	96.8	99.5
138													
139	D) AFSCHRIJVINGEN												
140													
141	bedrijven	\$8.1	\$9.4	10.8	12.5	12.9	14	15	20	20.5	21.7	24.1	27.9
142	overheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
143													
144	E) BRUTO INVESTERINGEN												
145													
146	Bedrijven	23.6	25.2	28.2	38.6	39.7	41.1	45.6	49.1	55.7	63.4	120.6	127.3
147	Overheid	3.0	2.8	6.6	8.8	9.7	13.6	20.3	17.8	15.0	13.9	14.0	16.1
148													
149	F) INKOMENSOVERSCHOTTEN												
150	(= C + D - E)												
151	Bedrijven en gezinnen	4.5	8.4	-2.1	-2.1	-3.6	-18.5	-24.3	-17.2	-29.2	-26.4	-77.0	-70.7
152	Overheid	-5.4	-9.9	-8.3	-11.6	-11.8	-11.9	-19.8	-31.3	-23.3	-29.0	-19.8	-28.8
153	Buitenland	.9	1.5	10.4	13.7	15.4	30.4	44.1	48.5	52.5	55.4	96.8	99.5
154													
155	totaal	- .0	.0	.0	.0	- .0	.0	.0	- .0	.0	.0	.0	.0
156													
157	G) KAPITAALOVERDRACHTEN OM NIET												
158													
159	Overheid(schenkingsdeel ontw)	2.0	1.6	4.9	6.8	4.7	5.5	6.3	8.3	7.3	13.0	6.1	6.0
160	Buitenland idem	-2.0	-1.6	-4.9	-6.8	-4.7	-5.5	-6.3	-8.3	-7.3	-13.0	-6.1	-6.0
161													
162													

MACROSuriname BEKNOPTE DATASET

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
163	////////////////////////////////////												
164	vervolg MONETAIR OVERZICHT	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
165	////////////////////////////////////												
166	H) VORDERINGENOVERSCHOTTEN	in mln. Sf.											
167	(= F + G)												
168	Bedrijven en gezinnen	4.5	8.4	-2.1	-2.1	-3.6	-18.5	-24.3	-17.2	-29.2	-26.4	-77.0	-70.7
169	Overheid	-3.4	-8.3	-3.4	-4.8	-7.1	-6.4	-13.5	-23.0	-16.0	-16.0	-13.7	-22.8
170	Buitenland	-1.0	-.1	5.5	6.9	10.7	24.9	37.8	40.2	45.2	42.4	90.7	93.5
171													
172	I)KAS/TRANSACTION-VERSCHILLEN e.d.												
173													
174	Bedrijven en gezinnen	-5.2	-3.6	6.1	-.7	1.3	4.9	6.5	1.5	2.3	1.3	11.4	.6
175	overheid	-.0	.4	1.2	-.0	.1	-1.0	1.3	2.2	1.6	1.8	3.9	13.6
176	buitenland	5.2	3.2	-7.3	.7	-1.4	-3.9	-7.8	-3.7	-3.9	-3.1	-15.3	-14.2
177													
178	J) FINANCIERINGOVERSCHOTTEN												
179	op kasbasis												
180	Bedrijven en gezinnen	-.7	4.8	4.0	-2.8	-2.3	-13.6	-17.8	-15.7	-26.9	-25.1	-65.6	-70.1
181	Overheid	-3.4	-7.9	-2.2	-4.8	-7.0	-7.4	-12.2	-20.8	-14.4	-14.2	-9.8	-9.2
182	Buitenland	4.2	3.1	-1.8	7.6	9.3	21.0	30.0	36.5	41.3	39.3	75.4	79.3
183													
184	K) DEKKING OP KAPITAALMARKT												
185													
186	Bedrijven en gezinnen	-1.0	-.3	1.2	3.4	5.2	20.5	18.2	22.8	34.3	32.9	68.3	68.5
187	Overheid	2.0	1.6	2.7	4.1	4.6	9.1	7.8	10.5	8.9	12.6	16.8	16.5
188	Buitenland	-1.0	-1.3	-3.9	-7.5	-9.8	-29.6	-26.0	-33.3	-43.2	-45.5	-85.1	-85.0
189													
190	L) LIQUIDITEITSOVERSCHOTTEN												
191	(J + K)												
192	Bedrijven+gezinnen excl.banken	-1.7	-.2	4.6	2.3	.3	7.5	4.1	2.4	1.5	11.8	4.6	11.7
193	Bankwezen	-.0	4.7	.6	-1.7	2.6	-.6	-3.7	4.7	5.9	-4.0	-1.9	-13.3
194	Overheid	-1.5	-6.3	.5	-.7	-2.4	1.7	-4.4	-10.3	-5.5	-1.6	7.0	7.3
195	Buitenland	3.2	1.8	-5.7	.1	-.5	-8.6	4.0	3.2	-1.9	-6.2	-9.7	-5.7
196													
197	UITSPLITSING LIQUIDITEITSMUTATIE:	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
198													
199	liquiditeitstoevoer uit												
200	het buitenland:												
201	toename monetaire reserve	-3.2	-1.8	5.7	-.1	.5	8.6	-4.0	-3.2	1.9	6.2	9.7	5.7
202	diversen(herwaardering goud etc)	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	-.0	-.0	.0	.0	.0
203	liquiditeitsschepping ten												
204	behoefte van de overheid:	\$1.5	\$6.3	-.5	.7	2.4	-1.7	4.3	10.3	5.4	1.6	-7.0	-7.3
205													
206													
207													
208	liquiditeitsschepping bankwezen	.0	-4.7	-.6	1.7	-2.6	.6	3.8	-4.7	-5.8	4.0	1.9	13.3
209													
210	totaal liquiditeitstoename	-1.7	-.2	4.6	2.3	.3	7.5	4.1	2.4	1.5	11.8	4.6	11.7
211													
212													
213													
214													
215													
216													

MACROSuriname BEKNOPTE DATASET

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
217	////////////////////////////////////												
218	CONFRONTATIE-MIDDELEN&BESTEDINGEN	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
219	////////////////////////////////////												
220	middelenzijde	in mln.Sf.											
221	-----												
222	loosom bedrijven	41.5	43.4	46.4	52.4	56.5	62.4	66.7	67.1	71.2	76.1	82.4	86.1
223	overig inkomen	47.0	48.3	51.0	57.1	62.2	68.7	73.7	69.3	74.2	79.5	85.8	109.6
224	netto toegevoegde waarde van	-----											
225	bedrijven, tegen factorkosten	88.5	91.7	97.4	109.5	118.8	131.0	140.3	136.4	145.4	155.7	168.2	195.7
226	loosom overheid(=NTWf overheid)	9.8	11.3	12.5	16.7	17.4	19.4	21.8	29.1	29.9	30.7	35.2	38.0
227	-----												
228	Netto BinnenlandsProduct, factork.	98.3	103.0	109.9	126.2	136.2	150.4	162.2	165.5	175.3	186.4	203.3	233.7
229	afschrijvingen bedrijven	\$8.1	\$9.4	10.8	12.5	12.9	14.0	15.0	20.0	20.5	21.7	24.1	27.9
230	afschrijvingen overheid	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
231	indirecte belastingen	15.5	15.2	16.9	20.2	20.5	22.3	26.7	26.9	27.8	29.7	33.5	37.6
232	%minus:prijsverlagende subsidies	\$3.2	\$3.7	\$3.6	\$4.1	\$5.1	\$5.3	\$7.0	\$6.6	\$7.0	\$6.6	\$6.7	8.0
233	-----												
234	Bruto BinnenlandsProduct,marktpr.	118.7	123.9	134.0	154.7	164.5	181.4	196.9	205.8	216.6	231.1	254.2	291.2
235	-----												
236	-----												
237	bestedingenzijde	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
238	-----												
239	overh.consumptie,netto materieel	13.6	17.1	13.3	14.6	19.0	16.0	19.2	18.8	24.0	23.0	21.8	20.4
240	,, ,, ,loosom	\$9.8	\$11.3	\$12.5	16.7	17.4	19.4	21.8	29.1	29.9	30.7	35.2	38.0
241	-----												
242	consumptie van gezinnen	63.1	66.4	73.5	79.1	84.9	98.5	105.7	111.3	114.5	123.2	126.8	156.1
243	-----												
244	bruto investeringen bedrijven	23.6	25.2	28.2	38.6	39.7	41.1	45.6	49.1	55.7	63.4	120.6	127.3
245	bruto investeringen overheid	3.0	2.8	6.6	8.8	9.7	13.6	20.3	17.8	15.0	13.9	14.0	16.1
246	-----												
247	uitvoer van goederen en diensten	62.3	57.5	69.5	78.0	73.1	90.0	98.1	94.4	95.3	104.5	108.8	132.2
248	%minus:invoer van goed.en dienst.	56.8	56.4	69.6	81.0	79.4	97.2	113.8	114.7	117.8	127.6	173.0	198.9
249	-----												
250	Bruto BinnenlandsProduct,marktpr.	118.7	123.9	134.0	154.7	164.5	181.4	196.9	205.8	216.6	231.1	254.2	291.2
251	=BrutoBinnenlandsInkomen,marktpr.												
252	////////////////////////////////////												
253	IDEM, IN PRIJZEN VOORAFGAAND JAAR	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
254	////////////////////////////////////												
255	overh.consumptie,netto mat. cp	13.4	16.9	13.1	13.4	19.0	16.0	18.7	18.5	23.8	22.8	21.7	20.1
256	,, ,, ,loosom cp	\$9.8	\$11.3	\$12.4	14.2	16.8	19.1	20.9	23.1	31.5	32.2	32.5	36.9
257	consumptie van gezinnen cp	61.9	65.7	72.0	72.7	84.9	98.5	102.9	109.4	113.5	122.2	125.8	153.5
258	-----												
259	bruto investeringen bedrijven cp	\$23.1	\$25.0	\$27.6	38.4	39.2	44.0	37.7	52.2	50.9	67.9	130.2	117.6
260	bruto investeringen overheid cp	\$2.9	\$2.8	\$6.5	8.7	9.6	14.6	16.8	18.9	13.7	14.9	15.1	14.9
261	-----												
262	uitvoer van goed.en diensten cp	58.8	59.3	69.7	67.6	67.1	87.5	100.5	94.0	93.4	106.7	111.2	130.3
263	%minus:invoer van goed+dienst. cp	55.8	56.1	67.6	79.2	80.7	98.1	112.9	112.7	117.2	127.2	169.2	195.7
264	-----												
265	BrutoBinnenlandsProduct,marktp. cp	114.2	124.9	133.9	135.8	155.9	181.7	184.5	203.5	209.6	239.4	267.3	277.6
266	-----												
267	Ruilvoetwinst	2.5	-2.1	-2.3	8.6	7.3	3.4	-3.2	-1.7	1.3	-2.5	-6.2	-1.3
268	-----												
269	BrutoBinnenlandsInkomen,marktp. cp	116.7	122.8	131.6	144.5	163.2	185.0	181.3	201.8	210.9	236.8	261.1	276.4
270	-----												

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACROSuriname BEKNOPTE DATASET

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	
271	////////////////////////////////////												
272	BEKNOPTE PRESENTATIE	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
273	////////////////////////////////////												
274	BETALINGSBALANS :	in mln.Sf.											
275	-----												
276	UITGAVEN :												
277	*lopende rekening :												
278	invoer g+d door bedrijven	55.5	54.9	67.1	78.1	75.5	93.7	109.4	109.8	111.8	121.4	166.6	191.9
279	invoer g+d door gezinnen	.9	1.1	1.5	1.8	2.9	2.5	2.9	3.2	4.2	4.2	4.9	5.6
280	invoer g+d door overheid	\$.4	\$.4	\$ 1.0	1.1	1.0	1.0	1.5	1.7	1.8	2.0	1.5	1.4
281	primaire ink.;lonen naar buitl.	\$.2	\$.2	\$.4	.5	.9	1.2	1.8	2.1	3.0	4.5	4.5	6.2
282	,, ; overig ink.naar buitl.	7.8	4.1	10.7	11.0	9.0	22.3	27.2	25.7	25.7	27.8	29.0	29.6
283													
284	ink.overdr.van gezin.aan buitenl.	\$.5	\$.5	\$ 1.7	\$ 2.1	\$ 2.2	\$ 2.5	\$ 2.8	\$ 3.8	\$ 4.2	\$ 3.0	\$ 3.1	2.2
285	ink.overdr.van overh.aan buitenl.	\$.3	\$.3	\$.3	\$.3	\$.4	\$.4	\$.6	\$.5	\$.6	\$.5	\$.6	.7
286													
287	totaal	65.6	61.5	82.7	95.0	91.9	123.6	146.1	146.8	151.2	163.5	210.2	237.6
288													
289	saldolopenderekoning(+=overschot)	-.9	-1.5	-10.4	-13.7	-15.4	-30.4	-44.1	-48.5	-52.5	-55.4	-96.8	-99.5
290	idem op kasbasis	-6.1	-4.7	-3.1	-14.4	-14.0	-26.5	-36.3	-44.8	-48.6	-52.3	-81.5	-85.3
291													
292													
293	*kapitaalrekening :												
294	saldo kapitaalrekening	2.9	2.9	8.8	14.3	14.5	35.1	32.3	41.6	50.5	58.5	91.2	91.0
295													
296	(+ = overschot)												
297	saldo totale rekening, kasbasis												
298	liquiditeitstoevoer uit buitenl.	-3.2	-1.8	5.7	-.1	.5	8.6	-4.0	-3.2	1.9	6.2	9.7	5.7
299	-----												
300													
301	INKOMSTEN :												
302													
303	*lopende rekening												
304													
305	Uitvoer van:												
306	g+d door bedrijven	62.3	57.5	69.5	78.0	73.1	90.0	98.1	94.4	95.3	104.5	108.8	132.2
307	primaair inkomen; lonen uit buitl.	\$ 2.0	\$ 2.2	\$ 2.5	2.6	3.0	2.6	3.4	3.6	3.1	3.2	3.6	4.4
308	,, ; overig ink.uit buitl.	.4	.3	.3	.7	.4	.6	.5	.3	.3	.4	1.0	1.5
309													
310	ink.overdr.van buitenl.aan gezin.												
311	ink.overdr.van buitenl.aan overh.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
312													
313	totaal	64.7	60.0	72.3	81.3	76.5	93.2	102.0	98.3	98.7	108.1	113.4	138.1
314													
315	*kapitaalrekening:												
316	kapitaaloverdr.om niet van buitl.	2.0	1.6	4.9	6.8	4.7	5.5	6.3	8.3	7.3	13.0	6.1	6.0
317	netto ontwikkelingsleningen	2.0	1.6	2.3	3.6	4.7	4.7	6.4	8.2	7.4	11.8	15.4	16.6
318	saldo overig kapitaal uit buitl.	-1.0	-.3	1.6	3.9	5.1	24.9	19.6	25.1	35.8	33.7	69.7	68.4
319	totaal	2.9	2.9	8.8	14.3	14.5	35.1	32.3	41.6	50.5	58.5	91.2	91.0
320													
321	*totale rekening:												
322	waardering goudvoorraad e.d.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	-.0	-.0	.0	.0	.0
323	toename monetaire reserves	-3.2	-1.8	5.7	-.1	.5	8.6	-4.0	-3.2	1.9	6.2	9.7	5.7
324	-----												

MACROSuriname BEKNOPTTE DATASET

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
325	////////////////////////////////////												
326	BEKNOPTTE PRESENTATIE	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
327	////////////////////////////////////												
328	Middelen en bestedingen overheid;												
329													
330	OVERHEIDSFINANCIEN :	in mln.Sf.											
331	-----												
332	INKOMSTENZIJDE :												
333													
334	verkoop goederen en diensten	5.6	6.0	5.8	5.9	7.0	7.6	9.3	10.0	10.2	10.3	11.6	12.2
335	overig inkomen van bedrijven	1.4	2.0	1.6	2.0	7.9	8.6	11.6	6.2	14.5	6.7	13.3	3.7
336	indirecte belastingen	15.5	15.2	16.9	20.2	20.5	22.3	26.7	26.9	27.8	29.7	33.5	37.6
337	directe belastingen	11.2	12.2	13.9	16.2	16.8	17.8	17.8	17.4	19.3	19.0	21.4	25.2
338	ink.overdr.om niet van gezinnen	.2	.3	.2	.2	1.0	1.1	1.4	.8	1.8	.8	1.6	.5
339													
340	totaal=inkomsten gewone en buiten	33.9	35.7	38.4	44.5	53.2	57.4	66.8	61.3	73.6	66.5	81.4	79.2
341	gewone dienst excl. financiering												
342													
343													
344	kas/transverschillen	-.0	.4	1.2	-.0	.1	-1.0	1.3	2.2	1.6	1.8	3.9	13.6
345													
346	kapitaaloverdr.om niet uit buitl.	2.0	1.6	4.9	6.8	4.7	5.5	6.3	8.3	7.3	13.0	6.1	6.0
347													
348	netto ontwikkelingsleningen	2.0	1.6	2.3	3.6	4.7	4.7	6.4	8.2	7.4	11.8	15.4	16.6
349													
350	netto particuliere leningen	.0	.0	.4	.5	-.1	4.4	1.4	2.3	1.5	.8	1.4	-.1
351													
352	monetaire financiering	1.5	6.3	-.5	.7	2.4	-1.7	4.3	10.3	5.4	1.6	-7.0	-7.3
353													
354	totaal middelen incl. mon. fin.	39.3	45.6	46.7	56.1	65.0	69.3	86.5	92.6	96.8	95.5	101.2	108.0
355	-----												
356													
357	UITGAVENZIJDE :	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
358													
359	aankoop goederen en diensten	22.2	25.9	25.7	29.3	35.7	37.2	48.8	46.6	49.2	47.2	47.4	48.7
360	loonsom overheid	\$9.8	\$11.3	\$12.5	16.7	17.4	19.4	21.8	29.1	29.9	30.7	35.2	38.0
361	interest van overheid aan bedr.	\$0.0	\$0.0	\$0.0	\$0.0	\$0.0	\$0.0	\$0.1	\$0.1	\$0.1	\$0.1	\$0.1	.2
362	interest van overheid aan buitl.	\$0.0	\$0.0	\$0.0	\$0.0	\$0.0	\$0.1	\$0.1	\$0.2	\$0.3	\$0.4	\$0.4	.4
363	prijsverlagende subsidies	3.2	3.7	3.6	4.1	5.1	5.3	7.0	6.6	7.0	6.6	6.7	8.0
364	inkomens overdrachten om niet	4.0	4.7	4.8	6.0	6.8	7.3	8.8	10.0	10.4	10.4	11.4	12.7
365													
366	totaal=uitgaven gewone en buiten-												
367	gewone-en ontwik.dienst,trans.	39.3	45.6	46.7	56.1	65.0	69.3	86.6	92.6	96.9	95.5	101.2	108.0
368													
369													
370	inkomsten excl.financiering =												
371	Inkomenoverschot (trans.)	-5.4	-9.9	-8.3	-11.6	-11.8	-11.9	-19.8	-31.3	-23.3	-29.0	-19.8	-28.8
372													
373	idem op kasbasis:												
374	middeleoverschot(+) kasbasis	-5.4	-9.5	-7.1	-11.6	-11.7	-12.9	-18.5	-29.1	-21.7	-27.2	-15.9	-15.2
375	(tekort = -)												
376	idem, + kapitaaloverdr.om niet =												
377	financieringsoverschot (+)	-3.4	-7.9	-2.2	-4.8	-7.0	-7.4	-12.2	-20.8	-14.4	-14.2	-9.8	-9.2
378	-----												

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACROSuriname BEKNOPTE DATASET

	A	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
109	////////////////////////////////////												
110. MONETAIR OVERZICHT	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	
111. (incl. beschikbare inkomens)													
112	////////////////////////////////////												
113 A) BESCHIKBARE INKOMENS	in mln.Sf.												
114													
115 Primair inkomen van bedrijven	26.5	29.5	27.6	32.1	34.4	39.4	50.6	42.7	41.7	28.8	44.6	59.4	
116 Overig inkomen aan gezinnen	96.6	118.7	109.0	88.7	87.9	93.0	73.4	100.5	182.6	164.5	148.0	244.0	
117 Looninkomen aan gezinnen	142.6	158.0	171.9	191.4	217.1	227.3	254.2	275.8	310.1	388.0	460.7	589.6	
118 Saldo overgedragen inkomen gezin.	10.9	10.6	11.6	13.9	16.2	15.2	17.9	18.1	19.6	14.4	8.3	27.9	
119 minus: directe belastingen van													
120 bedrijven en gezinnen	-40.1	-44.7	-41.8	-48.6	-52.1	-59.7	-64.0	-56.1	-56.1	-48.4	-68.4	-87.4	
121 Totaal = Beschikbaar inkomen	<hr/>												
122 bedrijven en gezinnen	236.5	272.1	278.4	277.5	303.5	315.2	332.1	381.0	497.9	547.3	593.2	833.4	
123													
124 Beschikbaar inkomen overheid	62.8	75.1	72.5	81.8	84.6	102.0	118.2	120.1	132.6	243.3	242.5	257.9	
125	<hr/>												
126 Beschikbaar Nationaal Inkomen	299.3	347.2	351.0	359.3	388.1	417.2	450.3	501.1	630.5	790.6	835.7	1091.3	
127													
128 B) CONSUMPTIE													
129													
130 Consumptie gezinnen	186.6	245.3	255.3	268.9	287.8	286.9	305.7	358.4	376.6	435.9	529.1	727.3	
131 Consumptie overheid	65.7	77.4	86.9	90.8	94.6	115.0	103.8	110.5	145.1	185.4	223.3	333.2	
132													
133 C) BESPARINGEN													
134 (A - B)													
135 Bedrijven en gezinnen	49.9	26.8	23.1	8.6	15.7	28.3	26.4	22.6	121.3	111.4	64.1	106.2	
136 Overheid	-2.9	-2.3	-14.4	-9.0	-10.0	-13.0	14.3	9.6	-12.5	57.9	19.2	-75.3	
137 Buitenland(=tekort lopende rek.)	36.6	37.5	48.2	46.0	43.8	34.6	30.8	55.2	51.5	88.4	85.5	211.8	
138													
139 D) AFSCHRIJVINGEN													
140													
141 bedrijven	\$34.2	\$40.1	\$43.8	\$47.7	\$51.1	\$55.6	59.4	69.0	85.0	91.0	112.4	134.1	
142 overheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
143													
144 E) BRUTO INVESTERINGEN													
145													
146 Bedrijven	96.0	77.7	81.9	69.1	69.1	77.0	90.0	115.0	202.0	275.2	160.9	239.1	
147 Overheid	21.8	24.5	18.8	24.3	31.5	28.4	40.9	41.4	43.3	73.4	120.3	137.7	
148													
149 F) INKOMENSOVERSCHOTTEN													
150 (= C + D - E)													
151 Bedrijven en gezinnen	-11.9	-10.7	-15.0	-12.7	-2.3	6.8	-4.2	-23.4	4.3	-72.9	15.5	1.2	
152 Overheid	-24.7	-26.8	-33.2	-33.3	-41.5	-41.4	-26.6	-31.8	-55.8	-15.5	-101.0	-213.0	
153 Buitenland	36.6	37.5	48.2	46.0	43.8	34.6	30.8	55.2	51.5	88.4	85.5	211.8	
154	<hr/>												
155 totaal	.0	.0	.0	-.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
156													
157 G) KAPITAALOVERDRACHTEN OM NIET													
158													
159 Overheid(schenkingsdeel ontw)	12.5	13.0	12.4	20.4	23.9	24.2	22.9	24.3	40.7	56.0	159.2	138.4	
160 Buitenland idem	-12.5	-13.0	-12.4	-20.4	-23.9	-24.2	-22.9	-24.3	-40.7	-56.0	-159.2	-138.4	
161													
162													

MACROSuriname BEKNOPTTE DATASET

	A	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
163	////////////////////////////////////												
164	vervolg MONETAIR OVERZICHT												
	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	
165	////////////////////////////////////												
166	H) VORDERINGENOVERSCHOTTEN in mln. Sf.												
167	(= F + G)												
168	Bedrijven en gezinnen	-11.9	-10.7	-15.0	-12.7	-2.3	6.8	-4.2	-23.4	4.3	-72.9	15.5	1.2
169	Overheid	-12.2	-13.8	-20.8	-12.9	-17.6	-17.2	-3.7	-7.5	-15.1	40.5	58.2	-74.6
170	Buitenland	24.1	24.5	35.8	25.6	19.9	10.4	7.9	30.9	10.8	32.4	-73.7	73.4
171													
172	I)KAS/TRANSACTION-VERSCHILLEN e.d.												
173													
174	Bedrijven en gezinnen	5.9	18.8	2.7	22.9	17.3	12.3	17.8	36.3	-6.2	41.5	68.1	55.5
175	overheid	5.4	-3.6	10.0	-2.4	-1.0	5.6	-8.4	-24.6	7.9	-54.9	-48.9	11.5
176	buitenland	-11.3	-15.2	-12.7	-20.5	-16.3	-17.9	-9.4	-11.7	-1.7	13.3	-19.2	-67.0
177													
178	J) FINANCIERINGSOVERSCHOTTEN												
179	op kasbasis												
180	Bedrijven en gezinnen	-6.0	8.1	-12.3	10.2	15.0	19.1	13.6	12.9	-1.9	-31.3	83.6	56.7
181	Overheid	-6.8	-17.4	-10.8	-15.3	-18.6	-11.6	-12.1	-32.1	-7.2	-14.4	9.3	-63.1
182	Buitenland	12.8	9.3	23.1	5.1	3.6	-7.5	-1.5	19.2	9.1	45.7	-92.9	6.4
183													
184	K) DEKKING OP KAPITAALMARKT												
185													
186	Bedrijven en gezinnen	12.3	.3	17.5	-4.9	-7.0	-20.8	-5.8	39.3	4.8	85.2	-50.8	-25.0
187	Overheid	6.3	10.4	12.1	17.4	23.2	11.5	21.9	9.7	15.1	22.3	-5.3	-.5
188	Buitenland	-18.6	-10.7	-29.6	-12.5	-16.2	9.3	-16.1	-49.0	-19.9	-107.5	56.1	25.5
189													
190	L) LIQUIDITEITSOVERSCHOTTEN												
191	(J + K)												
192	Bedrijven+gezinnen excl.banken	10.2	7.9	14.3	11.2	12.9	8.1	4.8	32.1	8.1	33.2	36.0	25.8
193	Bankwezen	-3.9	.5	-9.1	-5.9	-4.9	-9.8	3.0	20.1	-5.2	20.7	-3.2	5.9
194	Overheid	-.5	-7.0	1.3	2.1	4.6	-.1	9.8	-22.4	7.9	7.9	4.0	-63.6
195	Buitenland	-5.8	-1.4	-6.5	-7.4	-12.6	1.8	-17.6	-29.8	-10.8	-61.8	-36.8	31.9
196													
197	UITSPLITSING LIQUIDITEITSMUTATIE:												
	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	
198													
199	liquiditeitstoevoer uit												
200	het buitenland:												
201	toename monetaire reserve	5.8	1.4	6.5	7.4	12.6	-1.8	17.6	29.8	10.8	61.8	36.6	-31.2
202	diversen(herwaardering goud etc)	.0	-.0	.0	-.0	.0	-.0	.0	-.0	.0	-.0	.2	-.7
203	liquiditeitsschepping ten												
204	behoefte van de overheid:	.5	7.0	-1.3	-2.1	-4.6	.1	-9.8	23.6	-8.0	-7.9	-3.9	63.5
205													
206													
207													
208	liquiditeitsschepping bankwezen	3.9	-.5	9.1	5.9	4.9	9.8	-3.0	-21.3	5.3	-20.7	3.1	-5.8
209													
210	totaal liquiditeitstoename	10.2	7.9	14.3	11.2	12.9	8.1	4.8	32.1	8.1	33.2	36.0	25.8
211													
212													
213													
214													
215													
216													

MACROSuriname BEKNOPTE DATASET

	A	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
217	////////////////////////////////////												
218	CONFRONTATIE MIDDELEN&BESTEDINGEN	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
219	////////////////////////////////////												
220	middelenzijde	in mln.Sf.											
221	-----												
222	loonsom bedrijven	98.4	107.7	120.6	131.0	146.8	156.2	172.4	192.0	217.5	273.9	321.4	412.6
223	overig inkomen	156.8	193.1	212.4	206.5	198.8	222.2	219.7	230.0	287.5	251.7	277.3	373.2
224	netto toegevoegde waarde van	-----											
225	bedrijven, tegen factorkosten	255.2	300.8	333.0	337.5	345.6	378.4	392.1	422.0	505.0	525.6	598.7	785.8
226	loonsom overheid(=NTWf overheid)	45.1	47.7	50.1	58.7	68.9	70.2	80.9	82.9	94.1	118.4	141.8	182.3
227	-----												
228	Netto BinnenlandsProduct, factork.	300.3	348.5	383.2	396.2	414.5	448.6	473.0	504.9	599.1	644.0	740.5	968.0
229	afschrijvingen bedrijven	\$34.2	\$40.1	\$43.8	\$47.7	\$51.1	\$55.6	59.4	69.0	85.0	91.0	112.4	134.1
230	afschrijvingen overheid	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
231	indirecte belastingen	41.3	45.5	48.9	54.1	59.1	64.0	69.4	80.0	113.2	224.0	192.6	216.6
232	%minus:prijsverlagende subsidies	8.0	7.3	8.2	9.6	10.5	9.7	13.9	17.1	22.5	28.2	34.0	36.0
233	-----												
234	Bruto BinnenlandsProduct,marktpr.	367.9	426.8	467.6	488.4	514.2	558.5	587.9	636.8	774.8	930.8	1011.5	1282.7
235	-----												
236	-----												
237	bestedingenzijde	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
238	-----												
239	overh.consumptie,netto materieel	20.6	29.7	36.8	32.1	25.7	44.8	23.0	27.6	51.0	67.1	81.4	150.9
240	,, ,, ,loonsom	45.1	47.7	50.1	58.7	68.9	70.2	80.9	82.9	94.1	118.4	141.8	182.3
241	-----												
242	consumptie van gezinnen	186.6	245.3	255.3	268.9	287.8	286.9	305.7	358.4	376.6	435.9	529.1	727.3
243	-----												
244	bruto investeringen bedrijven	96.0	77.7	81.9	69.1	69.1	77.0	90.0	115.0	202.0	275.2	160.9	239.1
245	bruto investeringen overheid	21.8	24.5	18.8	24.3	31.5	28.4	40.9	41.4	43.3	73.4	120.3	137.7
246	-----												
247	uitvoer van goederen en diensten	195.5	223.8	245.2	279.7	293.6	340.1	364.2	360.5	543.4	577.7	617.9	707.2
248	%minus:invoer van goed.en dienst.	197.8	221.9	220.5	244.4	262.4	288.9	316.8	349.0	535.6	616.9	640.0	861.7
249	-----												
250	Bruto BinnenlandsProduct,marktpr.	367.9	426.8	467.6	488.4	514.2	558.5	587.9	636.8	774.8	930.8	1011.5	1282.7
251	=BrutoBinnenlandsInkomen,marktpr.	-----											
252	////////////////////////////////////												
253	IDEM, IN PRIJZEN VOORAFGAAND JAAR	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
254	////////////////////////////////////												
255	overh.consumptie,netto mat. cp	20.3	27.7	36.8	31.2	25.3	45.1	22.4	24.6	44.0	62.4	74.5	138.6
256	,, ,, ,loonsom cp	39.7	50.2	48.9	56.1	68.4	69.2	68.8	86.7	92.7	97.4	131.6	155.7
257	consumptie van gezinnen cp	183.6	228.7	255.3	261.0	282.8	288.6	298.5	319.7	324.8	405.5	484.1	668.3
258	-----												
259	bruto investeringen bedrijven cp	90.5	69.3	67.6	61.6	58.6	81.0	94.0	89.5	175.5	219.1	143.7	192.7
260	bruto investeringen overheid cp	20.5	21.8	15.5	21.7	26.7	29.9	42.7	32.2	37.6	58.4	107.4	111.0
261	-----												
262	uitvoer van goed.en diensten cp	175.8	216.5	238.9	267.9	275.0	330.5	361.3	358.1	377.1	498.7	561.0	632.6
263	%minus:invoer van goed+dienst. cp	195.5	219.0	219.7	238.8	251.3	270.5	313.5	283.1	353.7	562.5	626.0	796.4
264	-----												
265	BrutoBinnenlandsProduct,marktp.cp	334.9	395.2	443.3	460.7	485.5	573.8	574.3	627.7	698.0	779.1	876.2	1102.5
266	-----												
267	Ruilvoetwinst	17.4	4.4	5.5	6.2	7.5	-8.8	-.4	-63.5	-15.6	24.6	42.9	9.3
268	-----												
269	BrutoBinnenlandsInkomen,marktp.cp	352.3	399.6	448.8	466.9	493.0	564.9	573.8	564.3	682.4	803.7	919.1	1111.7
270	-----												

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACROSuriname BEKNOPTE DATASET

	A	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	
271	////////////////////////////////////												
272	BEKNOPTE PRESENTATIE												
273	////////////////////////////////////												
274	BETALINGSBALANS : in mln.Sf.												
275	-----												
276	UITGAVEN :												
277	*lopende rekening :												
278	invoer g+d door bedrijven	189.3	212.0	208.6	229.2	242.6	267.4	289.7	315.2	481.6	545.1	593.4	799.6
279	invoer g+d door gezinnen	6.7	7.4	8.7	11.0	16.1	17.4	21.8	29.2	48.6	61.1	29.0	34.0
280	invoer g+d door overheid	1.8	2.5	3.2	4.2	3.7	4.1	5.3	4.6	5.4	10.7	17.6	28.1
281	primaire ink.;lonen naar buitl.	6.0	6.0	6.1	5.8	2.9	3.2	4.0	5.3	6.8	7.0	7.1	6.3
282	,, ; overig ink.naar buitl.	32.4	41.2	71.9	81.7	78.3	87.5	79.9	69.0	64.1	58.4	79.2	67.7
283													
284	ink.overdr.van gezin.aan buitenl.	2.1	2.3	2.1	2.3	2.4	2.8	10.9	10.2	11.5	14.8	9.1	13.5
285	ink.overdr.van overh.aan buitenl.	.7	.6	.7	.8	.9	.8	.1	.1	.5	1.4	1.9	1.9
286													
287	totaal	239.0	272.0	301.3	335.0	346.9	383.2	411.7	433.6	618.5	698.5	737.3	951.1
288													
289	saldolopenderekoning(+=overschot)	-36.6	-37.5	-48.2	-46.0	-43.8	-34.6	-30.8	-55.2	-51.5	-88.4	-85.5	-211.8
290	idem op kasbasis	-25.3	-22.3	-35.5	-25.5	-27.5	-16.7	-21.4	-43.5	-49.8	-101.7	-66.3	-144.8
291													
292													
293	*kapitaalrekening :												
294	saldo kapitaalrekening	31.1	23.7	42.0	32.9	40.1	14.9	39.0	73.3	60.6	163.5	103.1	112.9
295													
296	(+ = overschot)												
297	saldo totale rekening, kasbasis												
298	liquiditeitstoevoer uit buitenl.	5.8	1.4	6.5	7.4	12.6	-1.8	17.6	29.8	10.8	61.8	36.8	-31.9
299													
300													
301	INKOMSTEN :												
302													
303	*lopende rekening												
304													
305	Uitvoer van:												
306	g+d door bedrijven	195.5	223.8	245.2	279.7	293.6	340.1	364.2	360.5	543.4	577.7	617.9	707.2
307	primair inkomen; lonen uit buitl.	5.1	8.6	7.3	7.5	4.3	4.0	4.9	6.2	5.3	2.7	4.6	1.0
308	,, ; overig ink.uit buitl.	1.8	2.1	.6	1.8	5.2	4.5	5.2	5.1	12.6	18.1	17.2	11.9
309													
310	ink.overdr.van buitenl.aan gezin.							6.6	6.6	5.7	11.6	12.1	19.2
311	ink.overdr.van buitenl.aan overh.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
312													
313	totaal	202.4	234.5	253.1	289.0	303.1	348.6	380.9	378.4	567.0	610.1	651.8	739.3
314													
315	*kapitaalrekening:												
316	kapitaaloverdr.om niet van buitl.	12.5	13.0	12.4	20.4	23.9	24.2	22.9	24.3	40.7	56.0	159.2	138.4
317	netto-ontwikkelingsleningen	6.0	4.4	6.8	6.9	15.4	7.2	32.9	12.3	18.1	17.1	.0	.0
318	saldo overig kapitaal uit buitl.	12.6	6.3	22.8	5.6	.8	-16.5	-16.8	36.7	1.8	90.4	-56.1	-25.5
319	totaal	31.1	23.7	42.0	32.9	40.1	14.9	39.0	73.3	60.6	163.5	103.1	112.9
320													
321	*totale rekening:												
322	waardering goudvoorraad e.d.	.0	-.0	.0	-.0	.0	-.0	.0	-.0	.0	-.0	.2	-.7
323	toename monetaire reserves	5.8	1.4	6.5	7.4	12.6	-1.8	17.6	29.8	10.8	61.8	36.6	-31.2
324													

MACROSuriname BEKNOPTTE DATASET

	A	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
325	////////////////////////////////////												
326	BEKNOPTTE PRESENTATIE	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
327	////////////////////////////////////												
328	Middelen en bestedingen overheid;												
329													
330	OVERHEIDSFINANCIEN :	in mln.Sf.											
331	-----												
332	INKOMSTENZIJDJE :												
333													
334	verkoop goederen en diensten	13.2	13.9	13.4	12.4	13.0	12.5	9.2	7.6	8.3	5.4	5.2	6.1
335	overig inkomen van bedrijven	3.9	6.3	7.0	7.7	8.3	11.8	22.2	24.3	13.2	19.2	24.8	15.3
336	indirecte belastingen	41.3	45.5	48.9	54.1	59.1	64.0	69.4	80.0	113.2	224.0	192.6	216.6
337	directe belastingen	40.1	44.7	41.8	48.6	52.1	59.7	64.0	56.1	56.1	48.4	68.4	87.4
338	ink.overdr.om niet van gezinnen	.5	.8	.9	.9	1.0	1.5	2.0	2.2	2.9	2.1	2.8	2.2
339													
340	totaal=inkomsten gewone en buiten	99.0	111.2	112.0	123.7	133.5	149.5	166.8	170.2	193.7	299.1	293.8	327.6
341	gewone dienst excl. financiering												
342													
343													
344	kas/transverschillen	5.4	-3.6	10.0	-2.4	-1.0	5.6	-8.4	-24.6	7.9	-54.9	-48.9	11.5
345													
346	kapitaaloverdr.om niet uit buitl.	12.5	13.0	12.4	20.4	23.9	24.2	22.9	24.3	40.7	56.0	159.2	138.4
347													
348	netto ontwikkelingsleningen	6.0	4.4	6.8	6.9	15.4	7.2	32.9	12.3	18.1	17.1	.0	.0
349													
350	netto particuliere leningen	.3	6.0	5.3	10.5	7.8	4.3	-11.0	-2.6	-3.0	5.2	-5.3	-.5
351													
352	monetaire financiering	.5	7.0	-1.3	-2.1	-4.6	.1	-9.8	23.6	-8.0	-7.9	-3.9	63.5
353													
354	totaal middelen incl. mon. fin.	123.7	138.0	145.2	157.0	175.0	190.9	193.4	203.2	249.4	314.7	394.9	540.5
355	-----												
356													
357	UITGAVENZIJDJE :	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
358													
359	aankoop goederen en diensten	55.6	68.1	69.0	68.8	70.2	85.7	73.1	76.6	102.6	145.9	206.9	294.7
360	loonsom overheid	45.1	47.7	50.1	58.7	68.9	70.2	80.9	82.9	94.1	118.4	141.8	182.3
361	interest van overheid aan bedr.	.3	.2	1.0	.7	1.9	2.0	.6	.7	.7	.5	1.0	1.1
362	interest van overheid aan buitl.	.5	.4	1.5	1.2	3.0	3.1	.6	.7	.8	.6	1.1	.2
363	prijsverlagende subsidies	8.0	7.3	8.2	9.6	10.5	9.7	13.9	17.1	22.5	28.2	34.0	36.0
364	inkomens overdrachten om niet	14.2	14.2	15.3	17.9	20.5	20.3	24.3	24.0	28.8	21.1	10.0	26.3
365													
366	totaal=uitgaven gewone en buiten-												
367	gewone-en ontwik.dienst,trans.	123.7	138.0	145.2	157.0	175.0	190.9	193.4	202.0	249.5	314.7	394.8	540.6
368													
369													
370	inkomsten excl.financiering =												
371	Inkomenoverschot (trans.)	-24.7	-26.8	-33.2	-33.3	-41.5	-41.4	-26.6	-31.8	-55.8	-15.5	-101.0	-213.0
372													
373	idem op kasbasis:												
374	middeleoverschot(+) kasbasis	-19.3	-30.4	-23.2	-35.7	-42.5	-35.8	-35.0	-56.4	-47.9	-70.4	-149.9	-201.5
375	(tekort = -)												
376	idem, + kapitaaloverdr.om niet =												
377	financieringsoverschot (+)	-6.8	-17.4	-10.8	-15.3	-18.6	-11.6	-12.1	-32.1	-7.2	-14.4	9.3	-63.1
378													

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACROSuriname BEKNOPTE DATASET

A	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ
109	////////////////////////////////////										
110	MONETAIR OVERZICHT	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
111	(incl. beschikbare inkomens)										
112	////////////////////////////////////										
113	A) BESCHIKBARE INKOMENS	in mln.Sf.									
114											
115	Primair inkomen van bedrijven	74.1	70.5	93.3	89.4	100.0	98.0	124.4	130.3	124.3	128.5
116	Overig inkomen aan gezinnen	252.4	293.2	218.7	292.2	163.3	31.5	3.9	-.7	132.1	251.2
117	Looninkomen aan gezinnen	696.0	718.9	820.3	965.8	1112.4	1191.4	1219.0	1255.7	1215.2	1232.0
118	Saldo overgedragen inkomen gezin.	45.0	42.3	40.7	31.5	11.3	1.3	8.6	22.0	-.5	1.9
119	minus: directe belastingen van										
120	bedrijven en gezinnen	-117.3	-123.0	-141.4	-135.4	-151.5	-148.5	-188.5	-197.4	-188.4	-194.7
121	Totaal = Beschikbaar inkomen	<hr/>									
122	bedrijven en gezinnen	950.3	1001.9	1031.7	1243.5	1235.6	1173.7	1167.4	1209.9	1282.8	1418.9
123											
124	Beschikbaar inkomen overheid	329.0	337.7	382.9	400.9	440.2	397.5	395.0	347.6	314.6	302.0
125		<hr/>									
126	Beschikbaar Nationaal Inkomen	1279.3	1339.6	1414.6	1644.4	1675.8	1571.2	1562.4	1557.5	1597.4	1720.9
127											
128	B) CONSUMPTIE										
129											
130	Consumptie gezinnen	843.6	909.9	929.3	1013.2	1085.9	1154.3	1118.6	1085.4	1205.0	1556.1
131	Consumptie overheid	346.4	330.5	362.4	475.5	550.4	597.7	568.5	641.0	728.4	801.0
132											
133	C) BESPARINGEN										
134	(A - B)										
135	Bedrijven en gezinnen	106.6	92.0	102.3	230.2	149.6	19.4	48.9	124.6	77.8	-137.2
136	Overheid	-17.4	7.3	20.5	-74.6	-110.2	-200.2	-173.5	-293.4	-413.8	-499.0
137	Buitenland(=tekort lopende rek.)	123.2	67.6	126.2	212.9	285.5	273.9	155.6	131.3	249.5	491.1
138											
139	D) AFSCHRIJVINGEN										
140											
141	bedrijven	145.6	168.4	171.6	186.4	182.3	182.5	173.0	174.6	180.8	181.0
142	overheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
143											
144	E) BRUTO INVESTERINGEN										
145											
146	Bedrijven	218.9	199.5	292.1	379.4	322.4	156.2	118.8	81.1	53.5	20.0
147	Overheid	139.2	135.7	128.5	175.5	184.9	119.5	85.1	55.9	40.8	15.9
148											
149	F) INKOMENOVERSCHOTTEN										
150	(= C + D - E)										
151	Bedrijven en gezinnen	33.3	60.9	-18.2	37.2	9.6	45.7	103.0	218.0	205.1	23.8
152	Overheid	-156.5	-128.5	-108.0	-250.1	-295.1	-319.6	-258.6	-349.3	-454.6	-514.9
153	Buitenland	123.2	67.6	126.2	212.9	285.5	273.9	155.6	131.3	249.5	491.1
154		<hr/>									
155	totaal	.0	.0	.0	.0	.0	.0	-.0	.0	.0	.0
156											
157	G)KAPITAALOVERDRACHTEN OM NIET										
158											
159	Overheid(schenkingsdeel ontw)	98.9	144.0	131.6	169.0	173.0	4.5	3.6	4.0	2.0	4.4
160	Buitenland idem	-98.9	-144.0	-131.6	-169.0	-173.0	-4.5	-3.6	-4.0	-2.0	-4.4
161											
162											

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACROSuriname BEKNOPTTE DATASET

	A	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ
163	////////////////////////////////////											
164	vervolg MONETAIR OVERZICHT											
	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987		
165	////////////////////////////////////											
166	H) VORDERINGENOVERSCHOTTEN in mln.Sf.											
167	(= F + G)											
168	Bedrijven en gezinnen	33.3	60.9	-18.2	37.2	9.6	45.7	103.0	218.0	205.1	23.8	
169	Overheid	-57.6	15.5	23.5	-81.1	-122.1	-315.1	-255.0	-345.3	-452.6	-510.5	
170	Buitenland	24.3	-76.4	-5.4	43.9	112.5	269.4	152.0	127.3	247.5	486.7	
171												
172	I)KAS/TRANSACTION-VERSCHILLEN e.d.											
173												
174	Bedrijven en gezinnen	6.4	-2.8	21.7	-30.1	-12.5	-21.8	87.0	85.5	227.7	556.0	
175	overheid	34.7	4.3	.5	24.3	24.3	4.0	-33.9	-17.4	8.5	28.2	
176	buitenland	-41.1	-1.5	-22.2	5.8	-11.8	17.8	-53.1	-68.1	-236.2	-584.2	
177												
178	J) FINANCIERINGOVERSCHOTTEN											
179	op kasbasis											
180	Bedrijven en gezinnen	39.7	58.1	3.5	7.1	-2.9	23.9	190.0	303.5	432.8	579.8	
181	Overheid	-22.9	19.8	24.1	-56.8	-97.8	-311.1	-288.9	-362.7	-444.1	-482.3	
182	Buitenland	-16.8	-77.9	-27.6	49.7	100.7	287.2	98.9	59.2	11.3	-97.5	
183												
184	K) DEKKING OP KAPITAALMARKT											
185												
186	Bedrijven en gezinnen	-4.2	-31.3	32.5	71.9	38.6	70.0	3.3	37.9	-57.5	-95.1	
187	Overheid	32.9	.0	-3.6	-.2	-4.6	-8.6	-1.5	-2.1	-2.1	-21.7	
188	Buitenland	-28.7	31.3	-28.9	-71.7	-34.0	-61.4	-1.8	-35.8	59.6	116.8	
189												
190	L) LIQUIDITEITSOVERSCHOTTEN											
191	(J + K)											
192	Bedrijven+gezinnen excl.banken	30.4	29.5	31.7	82.3	53.8	75.5	113.0	286.8	394.8	309.9	
193	Bankwezen	5.1	-2.7	4.3	-3.3	-18.1	18.4	80.3	54.6	-19.5	174.8	
194	Overheid	10.0	19.8	20.5	-57.0	-102.4	-319.7	-290.4	-364.8	-446.2	-504.0	
195	Buitenland	-45.5	-46.6	-56.5	-22.0	66.7	225.8	97.1	23.4	70.9	19.3	
196												
197	UITSPLITSING LIQUIDITEITSMUTATIE:											
198		1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
199	liquiditeitstoevoer uit											
200	het buitenland:											
201	toename monetaire reserve	66.2	54.2	51.6	28.7	-78.3	-169.0	-102.2	-13.8	-23.1	-2.5	
202	diversen(herwaardering goud etc)	-20.7	-7.6	4.9	-6.7	11.6	-56.8	5.1	-9.6	-47.8	-16.8	
203	liquiditeitsschepping ten											
204	behoefte van de overheid:	-10.1	-19.8	-20.3	56.8	102.5	319.7	290.4	364.9	446.2	504.0	
205												
206												
207												
208	liquiditeitsschepping bankwezen	-5.0	2.7	-4.5	3.5	18.0	-18.4	-80.3	-54.7	19.5	-174.8	
209												
210	totaal liquiditeitstoename	30.4	29.5	31.7	82.3	53.8	75.5	113.0	286.8	394.8	309.9	
211												
212												
213												
214												
215												
216												

MACROSuriname BEKNOPTE DATASET

	A	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ
217	////////////////////////////////////											
218	CONFRONTATIE MIDDELEN&BESTEDINGEN	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
219	////////////////////////////////////											
220	middelenzijde	in mln.Sf.										
221	-----											
222	loonsom bedrijven	490.5	504.2	600.7	694.4	770.9	818.9	846.0	872.6	807.8	770.0	
223	overig inkomen	389.0	444.9	356.5	371.8	304.2	185.2	137.7	127.3	246.7	369.0	
224	netto toegevoegde waarde van	-----										
225	bedrijven, tegen factorkosten	879.5	949.1	957.2	1066.2	1075.1	1004.1	983.6	999.9	1054.5	1139.0	
226	loonsom overheid(=NTWf overheid)	210.9	221.6	225.9	276.1	346.3	373.9	374.1	383.8	408.7	463.8	
227	-----											
228	Netto BinnenlandsProduct, factork.	1090.5	1170.7	1183.1	1342.3	1421.4	1378.0	1357.7	1383.7	1463.2	1602.8	
229	afschrijvingen bedrijven	145.6	168.4	171.6	186.4	182.3	182.5	173.0	174.6	180.8	181.0	
230	afschrijvingen overheid	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
231	indirecte belastingen	264.9	251.2	273.8	298.7	277.9	259.2	245.2	204.0	178.0	156.3	
232	%minus:prijsverlagende subsidies	30.0	24.9	26.1	29.1	32.8	32.8	31.1	21.0	31.5	25.3	
233	-----											
234	Bruto BinnenlandsProduct,marktpr.	1471.0	1565.3	1602.3	1798.3	1848.8	1786.9	1744.8	1741.3	1790.5	1914.8	
235	-----											
236	-----											
237	bestedingenzijde	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
238	-----											
239	overh.consumptie,netto materieel	135.4	108.9	136.6	199.4	204.1	223.8	194.4	257.2	319.7	337.2	
240	,, ,, ,loonsom	210.9	221.6	225.9	276.1	346.3	373.9	374.1	383.8	408.7	463.8	
241	-----											
242	consumptie van gezinnen	843.6	909.9	929.3	1013.2	1085.9	1154.3	1118.6	1085.4	1205.0	1556.1	
243	-----											
244	bruto investeringen bedrijven	218.9	199.5	292.1	379.4	322.4	156.2	118.8	81.1	53.5	20.0	
245	bruto investeringen overheid	139.2	135.7	128.5	175.5	184.9	119.5	85.1	55.9	40.8	15.9	
246	-----											
247	uitvoer van goederen en diensten	813.6	916.7	1094.2	1009.8	909.5	774.3	760.6	671.4	638.7	687.1	
248	%minus:invoer van goed.en dienst.	890.7	926.9	1204.2	1255.2	1204.3	1015.0	906.8	793.5	875.9	1165.3	
249	-----											
250	Bruto BinnenlandsProduct,marktpr.	1471.0	1565.3	1602.3	1798.3	1848.8	1786.9	1744.8	1741.3	1790.5	1914.8	
251	=BrutoBinnenlandsInkomen,marktpr.											
252	////////////////////////////////////											
253	IDEM, IN PRIJZEN VOORAFGAAND JAAR	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
254	////////////////////////////////////											
255	overh.consumptie,netto mat. cp	125.4	95.6	120.6	183.4	190.2	214.4	186.6	221.2	244.6	178.6	
256	,, ,, ,loonsom cp	198.0	214.2	196.9	227.1	275.3	363.0	373.9	384.2	388.9	419.3	
257	consumptie van gezinnen cp	781.2	798.4	820.9	932.1	1012.1	1105.7	1073.5	933.2	921.9	824.2	
258	-----											
259	bruto investeringen bedrijven cp	200.2	183.8	286.9	379.4	306.0	157.0	126.3	81.1	40.3	15.4	
260	bruto investeringen overheid cp	127.2	125.0	126.2	175.5	175.5	120.1	90.5	55.9	30.8	12.3	
261	-----											
262	uitvoer van goed.en diensten cp	769.1	854.0	922.1	929.2	1012.2	848.1	725.3	850.1	623.3	672.3	
263	%minus:invoer van goed+dienst. cp	821.4	761.3	928.1	1194.1	1221.7	1077.5	920.0	760.8	856.0	699.5	
264	-----											
265	BrutoBinnenlandsProduct,marktp.cp	1379.8	1509.7	1545.6	1632.7	1749.7	1730.7	1656.1	1764.9	1393.8	1422.6	
266	-----											
267	Ruilvoetwinst	-24.8	-102.9	-104.0	19.5	-85.3	-11.3	48.5	-211.5	-4.6	-451.0	
268	-----											
269	BrutoBinnenlandsInkomen,marktp.cp	1355.0	1406.8	1441.6	1652.2	1664.4	1719.4	1704.6	1553.4	1389.2	971.6	
270	-----											
271	-----											

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

MACROSuriname BEKNOPTE DATASET

A	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ
271	////////////////////////////////////										
272	BEKNOPTE PRESENTATIE	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
273	////////////////////////////////////										
274	BETALINGSBALANS :	in mln.Sf.									
275	-----										
276	UITGAVEN :										
277	*lopende rekening :										
278	invoer g+d door bedrijven	834.1	851.4	1117.5	1180.6	1113.7	929.8	861.2	751.2	838.5	1133.8
279	invoer g+d door gezinnen	41.0	56.9	59.9	51.5	63.4	61.6	29.7	24.0	21.1	14.7
280	invoer g+d door overheid	15.6	18.6	26.8	23.1	27.2	23.6	15.9	18.3	16.3	16.8
281	primaire ink.;lonen naar buitl.	6.7	8.2	7.5	6.6	5.4	2.8	2.2	1.7	1.4	1.9
282	,, ; overig ink.naar buitl.	61.3	86.9	66.1	32.2	44.5	45.6	2.9	3.3	5.0	6.5
283											
284	ink.overdr.van gezin.aan buitenl.	6.7	14.9	20.6	18.2	23.3	29.8	22.8	13.7	10.6	8.4
285	ink.overdr.van overh.aan buitenl.	9.2	.9	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0
286											
287	totaal	974.6	1037.8	1300.4	1314.2	1279.5	1095.2	936.7	814.2	894.9	1184.1
288											
289	saldolopenderekening(+=overschot)	-123.2	-67.6	-126.2	-212.9	-285.5	-273.9	-155.6	-131.3	-249.5	-491.1
290	idem op kasbasis	-82.1	-66.1	-104.0	-218.7	-273.7	-291.7	-102.5	-63.2	-13.3	93.1
291											
292											
293	*kapitaalrekening :										
294	saldo kapitaalrekening	127.6	112.7	160.5	240.7	207.0	65.9	5.4	39.8	-57.6	-112.4
295											
296	(+ = overschot)										
297	saldo totale rekening, kasbasis										
298	liquiditeitstoevoer uit buitenl.	45.5	46.6	56.5	22.0	-66.7	-225.8	-97.1	-23.4	-70.9	-19.3
299	-----										
300											
301	INKOMSTEN :										
302											
303	*lopende rekening										
304											
305	Uitvoer van:										
306	g+d door bedrijven	813.6	916.7	1094.2	1009.8	909.5	774.3	760.6	671.4	638.7	687.1
307	primair inkomen; lonen uit buitl.	1.3	1.3	1.2	1.9	.7	1.4	1.2	1.0	.1	.1
308	,, ; overig ink.uit buitl.	13.6	23.9	44.5	62.8	63.2	28.1	7.7	3.9	2.8	2.1
309											
310	ink.overdr.van buitenl.aan gezin.	22.9	28.3	34.3	26.8	20.6	17.5	11.6	6.6	3.8	3.7
311	ink.overdr.van buitenl.aan overh.	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
312											
313	totaal	851.4	970.2	1174.2	1101.3	994.0	821.3	781.1	682.9	645.4	693.0
314											
315	*kapitaalrekening:										
316	kapitaaloverdr.om niet van buitl.	98.9	144.0	131.6	169.0	173.0	4.5	3.6	4.0	2.0	4.4
317	netto ontwikkelingsleningen	40.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0
318	saldo overig kapitaal uit buitl.	-11.3	-31.3	28.9	71.7	34.0	61.4	1.8	35.8	-59.6	-116.8
319	totaal	127.6	112.7	160.5	240.7	207.0	65.9	5.4	39.8	-57.6	-112.4
320											
321	*totale rekening:										
322	waardering goudvoorraad e.d.	-20.7	-7.6	4.9	-6.7	11.6	-56.8	5.1	-9.6	-47.8	-16.8
323	toename monetaire reserves	66.2	54.2	51.6	28.7	-78.3	-169.0	-102.2	-13.8	-23.1	-2.5
324	-----										

MACROSuriname BEKNOPTE DATASET

	A	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ
325	////////////////////////////////////											
326	BEKNOPTE PRESENTATIE	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
327	////////////////////////////////////											
328	Middelen en bestedingen overheid;											
329												
330	OVERHEIDSFINANCIEN :	in mln.Sf.										
331	-----											
332	INKOMSTENZIJDE :											
333												
334	verkoop goederen en diensten	7.9	7.2	11.7	11.0	10.3	9.6	14.9	20.3	16.1	17.4	
335	overig inkomen van bedrijven	17.8	22.9	28.4	30.0	66.2	53.4	38.5	38.7	48.1	68.9	
336	indirecte belastingen	264.9	251.2	273.8	298.7	277.9	259.2	245.2	204.0	178.0	156.3	
337	directe belastingen	117.3	123.0	141.4	135.4	151.5	148.5	188.5	197.4	188.4	194.7	
338	ink.overdr.om niet van gezinnen	2.4	3.1	6.0	11.0	16.0	20.2	28.4	18.3	20.0	18.3	
339												
340	totaal=inkomsten gewone en buiten	410.3	407.4	461.3	486.1	521.9	490.9	515.5	478.7	450.6	455.6	
341	gewone dienst excl. financiering											
342												
343												
344	kas/transverschillen	34.7	4.3	.5	24.3	24.3	4.0	-33.9	-17.4	8.5	28.2	
345												
346	kapitaaloverdr.om niet uit buitl.	98.9	144.0	131.6	169.0	173.0	4.5	3.6	4.0	2.0	4.4	
347												
348	netto ontwikkelingsleningen	40.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	.0	
349												
350	netto particuliere leningen	-7.1	.0	-3.6	-.2	-4.6	-8.6	-1.5	-2.1	-2.1	-21.7	
351												
352	monetaire financiering	-10.1	-19.8	-20.3	56.8	102.5	319.7	290.4	364.9	446.2	504.0	
353												
354	totaal middelen incl. mon. fin.	566.7	535.9	569.5	736.0	817.1	810.5	774.1	828.1	905.2	970.5	
355	-----											
356												
357	UITGAVENZIJDE :	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
358												
359	aankoop goederen en diensten	282.5	251.8	276.8	385.9	399.3	352.8	294.4	333.4	376.6	370.5	
360	loonsom overheid	210.9	221.6	225.9	276.1	346.3	373.9	374.1	383.8	408.7	463.8	
361	interest van overheid aan bedr.	.9	.9	2.8	6.3	4.9	14.0	23.0	39.6	58.4	82.0	
362	interest van overheid aan buitl.	2.1	3.8	2.8	2.9	1.7	1.2	1.3	.8	1.7	2.0	
363	prijsverlagende subsidies	30.0	24.9	26.1	29.1	32.8	32.8	31.1	21.0	31.5	25.3	
364	inkomens overdrachten om niet	40.4	32.9	35.0	35.9	32.0	35.8	50.2	49.4	28.3	26.9	
365												
366	totaal=uitgaven gewone en buiten-											
367	gewone-en ontwik.dienst,trans.	566.8	535.9	569.3	736.2	817.0	810.5	774.1	828.0	905.2	970.5	
368												
369												
370	inkomsten excl.financiering =											
371	Inkomenoverschot (trans.)	-156.5	-128.5	-108.0	-250.1	-295.1	-319.6	-258.6	-349.3	-454.6	-514.9	
372												
373	idem op kasbasis:											
374	middelenoverschot(+) kasbasis	-121.8	-124.2	-107.5	-225.8	-270.8	-315.6	-292.5	-366.7	-446.1	-486.7	
375	(tekort = -)											
376	idem, + kapitaaloverdr.om niet =											
377	financieringsoverschot (+)	-22.9	19.8	24.1	-56.8	-97.8	-311.1	-288.9	-362.7	-444.1	-482.3	
378	-----											

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

EINDE MACROSB

GERAADPLEEGDE BRONNEN EN LITERATUUR M.B.T. SURINAME'S ECONOMIE

(zie appendix in "Een Macro-model van een Micro-economie" voor overige geraadpleegde literatuur, niet specifiek Suriname betreffende)

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1962 a
Bedrijventelling 1961
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1962 b
Jaarcijfers voor Suriname 1956-1960
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1965 a
Jaarcijfers voor Suriname 1958-1962
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1967
Volkstelling 1964
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1969 a
Jaarcijfers voor Suriname 1960-1965
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1970
Prijsindexcijfers van de gezinsconsumptieReeks vanaf 1969
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1972 a
Statistiek van de industriële productieReeks vanaf 1972
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1972 b
Volkstelling 1972, voorlopige cijfers
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1973 a
Nationale Rekeningen 1973
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1973
Handelsstatistiek 1972 en 1973
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1974 a
Nationale Rekeningen 1972
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1974 a
Eenvoudige algemene bedrijventelling 1974
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1974 b
Economische Kwartaalstatistiek van de
industriëleproductie, lonen, omzetten en werkgelegenheid, vanaf
1974
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1974 b
Standaardlijst grote bedrijven
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1974 c
Statistiek van het reizigersverkeer
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1975 a
Statistiek van de motorrijtuigen
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1975 b
Onderzoek naar de woonstructuur en het inkomen bij kleine
zelfstandigen
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1975 c
Balansen van de Nationale Economie
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1975 c
Suriname in vogelvlucht
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1975 d
A statistical survey of Suriname
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1976 a
Nationale Rekeningen 1974
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1976 a
Draaiboek Budgetonderzoek
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1977 a
Nationale Rekeningen 1975
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1977 b
Bedrijventelling 1976
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1977 c
Graadmeter van de Surinaamse Economie
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1977 d
Suriname in vogelvlucht
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1978 a
Graadmeter van de Surinaamse Economie
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1978 b
Volkstelling 1972
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1979 a
Graadmeter van de Surinaamse Economie
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1980 a
Nationale Rekeningen 1973-1977
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1980 b
Conjunctuurtest
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1980 c
Huishoudens in Suriname
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1980 d
Jaarstatistiek Verkeer en Vervoer
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1981 a
Graadmeter van de Surinaamse Economie
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1981 b
Jaarstatistiek Verkeer en Vervoer
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1981 c
Demografische data

Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1982 a
Nationale Rekeningen 1973-1979
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1982 b
Jaarstatistiek Verkeer en Vervoer
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1982 c
Statistiek van de productie, etc.
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1983 a
Behoeftetepeiling aardappelen, uien en spijsolie
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1983 b
Statistiek van de lonen en de prijzen in de bouw 1979-1983
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1984 a
Graadmeter van de Surinaamse Economie
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1984 b
Spiegel van een deel der productieactiviteiten
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1984 c
Statistiek van de productie, etc.
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1985 a
Suriname in vogelvlucht
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1985 b
Statistiek van de bouwactiviteiten 1975-1984
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1985 c
Spiegel van een deel der productieactiviteiten in Suriname, 2.
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1987 a
Report of the first national seminar in Suriname of users and
producers of statistics
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek voor Suriname 1987 b
Statistisch Jaarboek van Suriname 1987

Paramaribo en Bureau voor de Statistiek 1988 a
Statistiek van bouwactiviteiten 1986
Paramaribo (jan 1988)

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1988 b
Jaarstatistiek Verkeer en vervoer 1980-1986
Paramaribo (feb 1988)

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1988 c
Nationale Rekeningen 1975-1986
Paramaribo (juli 1988)

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1989 a
In- en uitvoer 1980-1987
Paramaribo (jan 1989)

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1989b
Economische Kwartaalstatistieken 1980-1987, met supplement
Paramaribo

Algemeen Bureau voor de Statistiek van Suriname 1990
Devaluatie: korte termijneffecten op de kosten van
levensonderhoud in Suriname, mei 1990

H.Adhin 1961
Development planning in Surinam
Utrecht (dissertatie)

Adviesraad 1959
Rapport van de Adviesraad voor de herziening van het
Tienjarenplan
Paramaribo

Algemene Rekenkamer van Nederland 1983 a
Verslag 1982, 6.1.1, Ontwikkelingshulp aan Suriname
Den Haag

Aluminium Comité 1970 a
De uitbuiting van Suriname
Nijmegen

Min. Arbeid i.s.m. Vakcentrales 1974
Verslag Symposium Arbeidsverhoudingen
Paramaribo

Ministerie van Arbeid en Volkshuisvesting 1975
Onderzoek naar de sociale voorzieningen in de particuliere
sector

Paramaribo

Ministerie van Arbeid, Ontwikkelingsdienst, 1989
Globale indicaties van de loonontwikkeling in de CAO-bedrijven
in 1983 en 1989
Paramaribo

P.Arens 1988
Ontwikkelingen in de Surinaamse Rijstbouw
Paramaribo SWI-Forum jaargang 4 nr2

Ministerie van Algemene Zaken 1980
Memorandum m.b.t. het jaarplan 1980
Paramaribo

W.E.Biervliet 1977
Remigratie van Surinamers;mythe of realiteit
Rotterdam Iros jaargang 2 nr3

Bipartite Surinaams-Nederlandse Evaluatiemissie 1982
Beoordeling landbouwontw.projecten Patamacca,MCP,LOC.
Paramaribo/Den Haag

Bipartite Commissie 1988
Herbeoordeling landbouwontwikkelingsprojecten
Paramaribo/Rotterdam (NEI, december 1988)

J.Bolk 1982
De ontwikkelingsrelatie Nederland-Suriname
Rotterdam Mededelingen van het Sociologisch Instituut

A.J.A.Quintus Bosz 1971
Geld, credietbehoefte en negotiaties in Surinamevoor 1865
Paramaribo

Suriname groep BOW 1981
Suriname, ontwikkelingshulp en democratie
Den Haag (Stuseco)

J.Brahim 1987
De economische crisis in perspectief
Paramaribo (lezing op congres"crisis en perspectief",5-3-
1987.)

A.Brahim 1989
Een evaluatie van het ontwikkelingsbeleid vanaf 1975en enige
fundamenten voor een nieuw beleid
Rotterdam (Eindverslag Symposium Suriname, Rotterdam 22-2-
89)

A. Brand Flu 1974

Directe Belastingen in Suriname
Paramaribo

Breman, Dew, Brandsma, Chin, van den Tempel 1975
Suriname na de onafhankelijkheid
Meppel Beleid en Maatschappij jaargang 2 nr9.

A.G.de Bruijne 1983
Naar nieuwe verhoudingen? De relaties Nederland-Suriname na
december 1982
Christen Democratische Verkenningen (blz.305 e.v.)

E.E.Campbell 1987
Vakbeweging en arbeidsverhoudingen in Suriname
Tilburg (dissertatie)

A.R.Caram 1975 b
Statistieken verzorgd door de Centrale Bank
Paramaribo

A.R.Caram 1981
Geldanalyse en Centrale Bankpolitiek in Suriname
Tilburg (dissertatie)

A.R.Caram 1984
Monetaire condities voor economische ontwikkeling
Maandschrift Economie

A.R.Caram 1989
Van Overvloed naar Evenwicht
Rotterdam (Eindverslag Symposium Suriname, 22-2-1989)

A.R.Caram en S. von Weissenbruch 1975 a
Het Bankwezen in Suriname
Tijdschrift Bank-en Effectenbedrijf

Centraal bureau voor de Statistiek 1974
Buitenlandse migratie van Nederland met Suriname en de
Nederlandse Antillen, 1946-1973
Den Haag

Centrale Bank van Suriname 1988
Overliquiditeit binnen de Surinaamse economie
Paramaribo (24-2-1988)

Centrale Bank van Suriname 1957
Jaarverslagen vanaf 1957 tot en met 1975 per jaar
Paramaribo

Centrale Bank van Suriname 1979 a

Maandelijkse verkorte balansen van december 1979 toten met april 1990
Paramaribo

Centrale Bank van Suriname 1982 a
Jaarverslag 1976-1980
Paramaribo

Centrale Bank van Suriname 1982 b
Jaarverslag 1957-1982
Paramaribo

Centrale Bank van Suriname 1989
Jaarverslag 1986, hoofdstuk3, nationale economische ontwikkeling.
Rotterdam (opgenomen in reader Suriname Symposium, 22-2-1989.)

Ceswo 1977
Interimverslag over de mankrachtinventarisatie
Paramaribo

H.E.Chin 1985
Suriname-tien jaar onafhankelijkheid
ESB '18 september 1985

H.E.Chin en H.Buddingh' 1987
Suriname, politics, economics and society
London

Clat 1986
Handboek Latijns Amerika
Utrecht

A. Coffeng 1986
Het effect van een devaluatie van de Surinaamsegulden op de prijzen
Paramaribo (notitie ABS, maart 1986)

A.Coffeng 1990
Devaluatie -korte termijn effecten op de kosten van levensonderhoud in Suriname.
De Ware tijd 30-6-1990

Cie Ontwikkelingssamenwerking Nederland-Suriname 1977
Activiteiten in West-Suriname
Paramaribo

Cie Ontwikkelingssamenwerking Nederland-Suriname 1981
Adviesnota inzake beleidskeuzen
Den Haag/Paramaribo

Centraal Planbureau 1946

First memorandum on the central economic plan 1946 and national budget 1947.

Den Haag

Coopers&Lybrand 1990

Towards a programm of adaptation and adjustment in Suriname
London, july 1990

J.Derkx en L.Rolles 1990

Suriname, a bibliography 1980-1989, Leiden 1990

M.P.van Dijk 1990

Guyana, buurland van Suriname met rug tegen de muur,
Internationale Samenwerking 26-5-1990.

G.Doeve 1984

Naar een nieuwe ontwikkelingsrelatie met Suriname
Rotterdam ESB '4 juli 1984

G.Doeve 1985

Suriname na de kamerverkiezingen van mei 1986
Den Haag Internationale Spectator 39-12 (blz 733-741)

G.Doeve en M.van Schaaijk 1986

Suriname en Nederland, hoe opnieuw beginnen?
Den Haag (Stuseco)

G.Doeve 1990

Naar een genuanceerd Suriname beleid
Den Haag, februari 1990

J.van Donselaar 1989

Woordenboek van het Surinaams-Nederlands
Muiderberg

H.Dost 1963

Opbouw 1958-1963, de nationale visie
Paramaribo (Ministerie van Opbouw)

D.van Dusseldorp 1967

Meerdimensionale Overheidsplanning in Suriname
Wageningen (dissertatie)

Economist Intelligence Unit, 1989

Country Profile Suriname
London

G.Elias 1987

De bauxiet- en energiesituatie.

Paramaribo (lezing op congres "Crisis en Perspectief", 4-3-1987)

Stichting Encyclopedie van Suriname 1977

Encyclopedie van Suriname
Amsterdam

Rh.A. Esajas 1979

Workers participation
Rotterdam Iros jaargang 5 nr4

F.Essed 1971

Opbouw '70
Paramaribo

F.Essed 1973

Een volk op weg naar zelfstandigheid
Paramaribo

F.Essed 1988

Development history of Suriname
Paramaribo (ABS bundel)

Economische Voorlichtingsdienst Suriname 1973

Maandblad, jaargangen 1973 t/m 1980
Paramaribo

H.K. Fernandes Mendes 1984

Actief Nederlands beleid inzake ontwikkelingsrelatie met
Suriname noodzakelijk
Den Haag Internationale Spectator 6/84 (blz 357 e.v.)

D. Ferriër 1989

Mijnbouw, hydro-energie, bosbouw, landbouw, alsmede mogelijkheden
van structurele aanpassing en privatisering.
Rotterdam (Reader en Eindverslag Symposium Suriname, 22-2-89)

Financiële economische adviesgroep 1984

Rapport van de Financiële economische adviesgroep
Paramaribo

Ministerie van Financiën 1971-1979

Financiële Nota's 1971 t/m 1979
Paramaribo

Ministerie van Financien 1988

Financiële Nota 1989
Paramaribo (okt 1988)

Ministerie van Financiën 1989

Financiële Nota 1990
Paramaribo oktober 1989

- Th.M.P.van Gaalen 1975
Een macro-economisch model voor Suriname.
Rotterdam (afstudeerscriptie)
- P.van Gelder 1983
Meer zorg dan hoop. De ontwikkelingsrelatie tussen Nederland
en Suriname na de sergeantencoup van feb.1980
Den Haag Internationale Spectator 12/83 (blz 739 e.v.)
- P.van Gelder 1984
Werken onder de boom
Amsterdam (dissertatie)
- C.Goedhart en P.Lieftinck 1959
Rapport inzake de vermoedelijke expansieve invloed op de
Surinaamse volkshuishouding van de uitvoering van het
Brokopondoplan, Paramaribo.
- R.Goedhart 1989
Categoriiaal steunfunctiewerk en de marketing van positieve
aktie. Spannoe, december 1989
- H.Goedschalk 1990
Nieuwjaarsrede
Informatiebulletin VSB 1990 nr1.
- Government of Surinam 1955
Surinam in the making
Paramaribo
- R.S.Gowricharn 1980
The decolonisation of Suriname
Den Haag Caraïbisch Forum jaargang 1 nr1
- L.E.de Graaff 1974
Cijferreeksen t.b.v. de Meerjarenplancommissie
Paramaribo
- A.R.Haakmat 1979
Ontwikkeling in Suriname geremd door foute kritiek Nederland
NRC 15-3-1979
- A.R.Haakmat 1987
De revolutie uitgegleden
Amsterdam
- U.W.Heilbron 1982
Kleine boeren in de schaduw van de plantage
Rotterdam (dissertatie)

W.Heilbron en G.Willemsen 1980 a
Goud-en balataexploitatie in Surinamedeel 1
Den Haag Caraïbisch Forum jaargang 1 nr1

W.Heilbron en G.Willemsen 1980 b
Goud-en balataexploitatie in Surinamedeel 2
Den Haag Caraïbisch Forum jaargang 1 nr. 2

W.Heilbron en G.Willemsen 1980 c
Suriname en het Nederlandse kapitaal aan het begin van de
twintigste eeuw
Den Haag Caraïbisch Forum jaargang 1 nr 3

A.Helman 1982
Avonturen aan de wilde kust, de geschiedenis van Suriname en
zijn buurlanden.
Eindhoven

C.A.M. den Hengst-Kleyn 1973
De invoering van een minimumloon voor huishoudelijkpersoneel
in Suriname
Paramaribo (Ministerie van Arbeid en Volkshuisvesting)

C.A.M. den Hengst-Kleyn 1974
De woonsituatie in de districten
Paramaribo (Ministerie van Arbeid en Volkshuisvesting)

F.Heybroek en V.Witter 1980
De heidemij, van ontginnen naar ontwikkelen

G.Hindorie 1976
Twintig jaar Nederlandse ontwikkelingshulp(1954-1974) een
cijfermatige sectoranalyse
Paramaribo

S.Hira 1979
Haalt Suriname 1985?
Rotterdam Iros jaargang 5 nr 3

S.Hira 1980 a
Imperialisme,akkumulatie en klassenstrijd in
Suriname,imperialisme en grondstoffen
Den Haag Caraïbisch Forum jaargang 1 nr1

S.Hira 1980 b
Imperialisme,akkumulatie en klassenstrijdin Suriname, deel 3.
Den Haag Caraïbisch Forum jaargang 1 nr3

S. Hira 1988
Anton de Kom, zijn rol en betekenis in de Surinaamse
geschiedenis

Den Haag

J.B.Hoekman 1990
Inleiding voor beleidsoverleg Nederland-suriname
Paramaribo (12-2-1990)

H.N.Hoogendonk 1980
De interne kapitaalstructuur als basis voor eenpolitiek van
invoervervanging in Suriname
Amsterdam Onderzoeksnotitienr 38. UvA

Invoerrechtenregeling 1981
Decreet E27, Staatsblad 1981 no 132
Paramaribo

Intern. Bank for Reconstruction and Development 1952
Surinam, Recommendations for a Ten Year Development Program.
Baltimore, USA

Internationale Monetaire Fonds 1975
Recent Economic Developments in Suriname
Paramaribo

Internationale Monetaire Fonds 1982
Recent Economic Developments in Suriname
Paramaribo

Internationale Monetaire Fonds 1985
Staff report Suriname
Paramaribo

Internationale Monetaire Fonds 1981, 1988 en 1989
International Financial Statistics
diverse afleveringen

Centrum Index 1988
Een bijdrage tot planmatige ontwikkeling en ondersteuning van
de industriesector in Suriname
Paramaribo (apr 1988)

L.H.Janssen S.J., C.S.I.J.Lagerberg en A.Camps O.F.M. 1973
Het ontwikkelingswerk van de Katholieke Kerk in Suriname II,
Tilburg, IVO.

H.B.Jeffrey and C.Baber 1986
Guyana, politics, economics and society, London.

C. de Jong 1961
Suriname's streven naar ontwikkeling
Maandschrift Economie, december 1961

C. de Jong 1982

De geschiedenis van het geldwezen in Suriname
Paramaribo, Suralco Magazine 1982 nr. 4.

Kabinet Surinaamse en Antilliaanse Zaken 1975
Suriname, balans van een kwart eeuw opbouwwerk
Den Haag

R.Kagie 1980
Een gewezen wingewest
Bussum

R.Kalpoe 1981
De bauxietsector en haar effecten op de Surinaamse Economie
Paramaribo (Universiteit van Suriname)

Kamer van Koophandel van Suriname 1948
Honderd jaren vrijhandel in Suriname, 1848-1948.
Paramaribo

Koninklijk Instituut voor de Tropen 1975
Landendocumentatie Suriname
Amsterdam

P.Kloos 1975
Galibi, een caraïbendorp in Suriname
Paramaribo

J.H.Kolader 1979
West-Suriname: de ontwikkeling van een resource frontier".
Rotterdam Iros jaargang 5 nr 1

A.de Kom 1934
Wij slaven van Suriname
Amsterdam (herdruk 1971)

R.Kool 1964
Agricultural planning in Surinam 1950-1960, an evaluation.
Rotterdam (dissertatie.)

I.E.A.Krolis 1978
Het optimale gebruik van de menselijke hulpbronnen in Suriname
Paramaribo

G.Kruijer 1973
Suriname, nekolonie in rijksverband
Meppel

Kamer van Koophandel van Suriname 1976
Bulletins, jaargangen 1973 tot 1976

C.S.I.J.Lagerberg 1974
Profiel van een hoofdstad
Tilburg

C.S.I.J.Lagerberg 1985
Suriname "85, een vals dilemma van ras en klasse
Tilburg (IVO-werkdocument nr 31)

C.S.I.J.Lagerberg 1989
Onvoltooid verleden. De dekolonisatie van Suriname en de
Nederlandse Antillen. Monografie IVO no 40, Tilburg.

A.F.Lammens 1982
Bijdragen tot de kennis van de kolonie Suriname
Amsterdam Bijdragen tot de Sociale Geografie en Planologie nr 3

H.E.Lamur 1982
Arbeidsaanbod in Suriname in de jaren zeventig
Amsterdam

H.E.Lamur 1990
Breuk of stagnatie: de demografische geschiedenis van Suriname
na de tweede wereldoorlog" in Leidschrift jaargang 6 nr 2,
Leiden, april 1990.

C.Lamur 1983
The American take-over, industrial emergence and Alcoa's
expansion in Guyana and Suriname
Rotterdam (dissertatie)

Ministerie Landbouw Veeteelt Visserij i.s.m.ABS 1970?
Derde Landbouwtelling Suriname, nov.1960
Paramaribo

Ministerie Landbouw Veeteelt Visserij i.s.m.ABS 1961
Tweede Landbouwtelling Suriname, nov.1959
Paramaribo

Landbouwbank 1982 a
Jaarverslag 1981
Paramaribo

Landbouwbank 1982 b
De Coronianse groene revolutie
Paramaribo

Landbouwbank 1989
Deviezenschaarste stagneert agrarische ontwikkeling
Den Haag Mi Doro 1, 1989 (artikel op basis jaarverslag 1987
Landbouwbank.)

R.van Lier 1949
Samenleving in een grensgebied, een sociaal-historische studie
van Suriname
Amsterdam

H.Lim A Po 1985
Bouwstenen voor een toekomstbeeld, rede bij 35-jarigjubileum
van de Vereniging Surinaams Bedrijfsleven
Paramaribo ('28 maart 1985)

B.Linders en M.van Schaaijk 1985
Suriname, de wankele economie
Haagse Post, 20 april 1985

P.N.S.Luttjehuizen 1974
Importvervanging, kosten, arealen, werkgelegenheid
Paramaribo (Ministerie van Landbouw, Veeteelt, en Visserij)

P.N.S.Luttjehuizen 1975
De binnenlandse vraag naar agrarische producten
Paramaribo (Ministerie van Landbouw, Veeteelt, en Visserij)

Ministerie van Landbouw, veeteelt en visserij 1974
Sector Landbouw, veeteelt en visserij: aanzet tot beleidsplan
Paramaribo

E.K.Marshall 1979
De ulo-innovatie en het arbeidsmarktprobleem in Suriname
Rotterdam Iros jaargang 5 nr 3

P.Meel 1988
How to get to know the Caribbean a fact-finder
Leiden (second edition)

J.Menke 1988
Internationalisatie van de hulp
Paramaribo (SWI)

J.Menke 1989
Maatschappijwetenschappen en ontwikkelingsstrategie in
Suriname 1948-1988
Paramaribo SWI-Forum jaargang 6 nr 1

B.H.P.Mhango 1983
Revenue-income elasticity performance of resource-rich
developing countries: the case of Suriname
Paramaribo (Universiteit van Suriname)

B.H.P.Mhango 1984
Aid and dependence, the case of Suriname
Paramaribo (SWI)

- J.Meyer 1959
Sleutels tot Sranang, wegwijzer in de Surinaamse geschiedenis
Amsterdam
- W.A.D.de Miranda 1988
Analyse van de economische ontwikkeling in Suriname in de
periode 1980-1987
Leiden (juni 1988)
- J.Moerland 1984
Suriname, landdocumentatie 1984 nr1
Amsterdam (KIT)
- G. van der Molen 1974
De rol van de mijnbouw en de bosbouw in de Surinaamse
ontwikkeling
Amsterdam (Sociografisch Instituut, U.v.A.)
- J.Morenc 1988
Surinaamse kleinlandbouw en landbouwbeleid een structurele
analyse
Nijmegen (dissertatie)
- Erven J. Morpurgo 1887
Surinaamsche Almanak 1887
Paramaribo
- V.S.Naipaul 1962
Middle passage, hoofdstuk 3; Suriname
Middlesex, England (penguin reprint 1985)
- Nationale Adviesraad voor Ontwikkelingssamenwerking 1975
Advies Suriname
Den Haag
- Nederland en Suriname 1975
Overeenkomst ontwikkelingssamenwerking Nederland/Suriname
Den Haag Tractatenblad Koninkrijk der Nederlanden 1975, nr 140
- A.E.van Niekerk 1979
De bevoogdende ontwikkelingssamenwerking met Suriname
Politiek Perspectief jan/feb 1979 (blz 49-50)
- M.van Nieuwkerk 1979
De besparingen in Suriname
Paramaribo
- C.A.Oomens 1948
Jaarrekeningen van Suriname 1938 en 1947

Den Haag Statistische en econometrische onderzoeken nieuwe reeks, jaargang 3 no 4
(CBS, december 1948)

F.Oudschans Dentz 1911
Geschiedkundige aantekeningen over Suriname en Paramaribo
Paramaribo (herdruk uit 1972)

R.M.N.Panday 1959
Agriculture in Surinam 1650-1950 an inquiry into the causes of its decline
Amsterdam (dissertatie.)

P.A.M.van Philips 1957
Public finance and less developed economy, with special reference to Latin America. Leiden (dissertatie)

W.van de Poll 1949
Suriname
Den Haag

Suriname Commissie PvdA 1982
Suriname en Nederland, hoe nu verder?
Amsterdam

A.R.Ramdin 1990
Resource based industrieën in Suriname
Mi Doro nr 3. maart 1990
Den Haag

Rekenkamer van Suriname 1970-1975
Jaarverslag 1970 t/m 1975 en 1989.
Paramaribo

W.de Rooij en M.van Schaaijk 1984
Economische Ontwikkeling van Suriname
Paramaribo (uitgeverij VACO)

E.W.Salomon 1985
De sociaal-economische ontwikkeling van Suriname
Rotterdam (doctoraal scriptie)

E.Salomon 1988
Wat is SAM?
Sarnami Academie jaargang 1 nummer 2. november 1988 (blz. 95 tot 106)

E.Ph.Samson 1974
Padi-opkoop in Suriname, prijsfluctuaties en uitvoer.
Paramaribo (stencil)

- M. van Schaaijk 1974 a
Draaiboek Nationale Rekeningen Suriname
Paramaribo (ABS)
- M. van Schaaijk 1974 b
Corruptiebestrijding en efficiëncy bevordering:de taak van de
Rekenkamer
Paramaribo De West 28-8-1974
- M. van Schaaijk 1975
Loonontwikkeling en Nationaal Loonbeleid
Paramaribo (uitg.Ministerie van Arbeid en Volkshuisvesting)
- M. van Schaaijk 1976 a
Lonen,prijzen en werkgelegenheid in 1975
Paramaribo Loonbulletin nr 1 (uitg.Ministerie van Arbeid en
Volkshuisvesting)
- M. van Schaaijk 1976 b
Gastarbeidersnota
Paramaribo (uitg.Ministerie van Arbeid en Volkshuisvesting)
- M. van Schaaijk 1976 c
Macro-economische beschouwingen 1966-1975
Paramaribo (opgenomen in Jaarplan 1977 van SPS)
- M. van Schaaijk 1978
Spanning op de Surinaamse arbeidsmarkt
Rotterdam Iros jaargang 4 nr 1
- M. van Schaaijk 1981
Winti wai, Lanti pai
Intermediair november 1981
- M.van Schaaijk 1983
Suriname werd te laat onafhankelijk
weekkrant Suriname 5-11-1983
- M. van Schaaijk en J. van der Straaten 1984 a
Surinaamse Problematiek april 1984verslag van een studiereis
Den Haag (Stuseco)
- M. van Schaaijk en J. van der Straaten 1984 b
Suriname's economie en de ontwikkelingssamenwerkingNederland-
Suriname
Rotterdam Economisch Statistische Berichten '7-11-1984
- M.van Schaaijk 1984
De Surinaamse les voor de Nederlandse Antillen
Wageningen Nieuwbrief Bond van Ontwikkelingswerkers 'september
1984

M. van Schaaijk 1985 a
Terug naar de wortels van de ontwikkelings-samenwerking
Nederland-Suriname
Wageningen (studie Bond van Ontwikkelings Werkers)

M.van Schaaijk 1985 b
Economie Suriname beroerd
Rijswijk Weekkrant Suriname '13 juli 1985

M.van Schaaijk 1985 c
Kan Bouterse bij hulp worden omzeild
Volkskrant '11 juni 1985

M.van Schaaijk 1985 d
Suriname lijdt aan "Hollandse ziekte"
Rijswijk Weekkrant Suriname '22 juni 1985

M.van Schaaijk 1985 c
Economie Suriname
Weekkrant Suriname 13-7-1985

M.van Schaaijk 1985 f
Hoe Suriname kan worden geholpen
Onze Wereld 'oktober 1985

M.van Schaaijk en J.van der Straaten 1986 a
Convenant met suriname mogelijk
Wageningen Nieuwsbrief Bond van Ontwikkelingswerkers '36

M.van Schaaijk 1986 b
Nederland heeft geen bijzondere verantwoordelijkheid voor
Suriname
Weekkrant Suriname 22-3-1986

M.van Schaaijk 1986 c
Het gras groeit, het paard sterft
Weekkrant Suriname 5-4-1986

M.van Schaaijk 1986 d
Verdrag is geen MOP
Weekkrant Suriname 12-4-1986

M.van Schaaijk 1986 e
Oliepalm in Patamacca
Weekkrant Suriname 26-4-1986

M.van Schaaijk 1986 f
Makkers staakt uw wild geraas
Weekkrant Suriname 10-5-1986

- M.van Schaaijk 1986 g
Pleidooi voor internationale arbitrage
Weekkrant Suriname 24-5-1986
- M.van Schaaijk 1986 h
Compromis met Suriname mogelijk
Rijswijk Weekkrant Suriname '19-7-1986
- M. van Schaaijk en J. van der Straaten 1986 c
Naar een hervatting van de verdragshulp aan Suriname
Amsterdam Socialisme en Democratie 'decembernummer 1986
- M. van Schaaijk 1987 a
Suriname's dutch disease
Rotterdam ESB 24-4-1987
- M.van Schaaijk 1987 b
Laat Surinamers zelf hun problemen oplossen
Rijswijk Weekkrant Suriname '14 maart 1987
- M.van Schaaijk 1988 a
Wederopbouw van Suriname versnellen door tegenwaaarde-hulp
Rijswijk Weekkrant Suriname '16-4-1988
- M.van Schaaijk 1988 b
Patatahulp
Rijswijk Weekkrant Suriname '18-6-1988
- M.van Schaaijk 1990
Via 1980 naar 2000
Weekkrant Suriname 28-2-1990
- M.Schalkwijk 1987
Suriname en de Europese Gemeenschappen
Paramaribo SWI-Forum jaargang 4 nr 1
- B.Scholtens 1986
Opkomende arbeidersbeweging in Suriname
Nijmegen
- J.Sedney 1955
Werkgelegenheidsaspect van het Surinaamse Tienjarenplan
Amsterdam (dissertatie)
- J.Sedney 1978
Groei zonder ontwikkeling Tienjarenplan
Paramaribo
- J.H.G.Segers en J. van Wezel 1976
Onderzoek naar de situatie op de arbeidsmarkt van Suriname

Paramaribo

R.Singelenberg 1983
Guyanese gastarbeid in Suriname
Utrecht (Centrum voor Caraïbische studies)

Stichting Industrie Ontwikkeling Suriname 1965
Verslag over de jaren 1963-1964, met enkele principiële
beschouwingen
Paramaribo

Sociografisch Instituut Universiteit Amsterdam 1970
Suriname Onderzoek 1969 met tiental deelrapporten
Amsterdam

G.Soerjoesing 1990
De agrarische sector: ontwikkelingen en potenties. Lezing op
studiedag "Studiname" Delft, 21-5-1990.

R.A.Somaroo 1973
Werkgelegenheid en economische ontwikkeling in Suriname
Paramaribo (SPS notitie)

Stichting Ontwikkelingssamenwerking Vakbeweging 1974
Bauxiet, Billiton en Suriname
Utrecht

Stichting Planbureau Suriname 1952
De grondslagen van een Tienjarenplan voor Suriname
Paramaribo/Den Haag

Stichting Planbureau Suriname 1957
Tien Jaren Plan voor Suriname, werkplan met begroting en
toelichting
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1960
Verslag over Tienjarenplan 1958
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1963
Raamwerk Integraal Opbouwplan Suriname 1963-1972
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1964
Nationaal Ontwikkelingsplan Suriname 1965 werkplan met
toelichting
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1965
Nationaal Ontwikkelingsplan Suriname 1965

Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1969
Macro-economische beschouwingen 1967
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1970
Macro-economische beschouwingen 1953-1968
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname en ABS 1970
Budgetonderzoek 1968-1969
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1970
Raamwerk voor het Tweede Vijf Jaren Plan 1972-1976
Paramaribo

Stichting Planbureau Suriname 1971
Tweede Vijf Jaren Plan 1972-1976
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1974 a
Meerjarig sociaal-educatief plan voor Surinamesector onderwijs
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1975 a
Programma voor de Sociaal-economische Ontwikkeling van
Suriname
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1976
Macro-economische beschouwingen 1969-1972
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1976
Jaarplan 1977
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1978
Jaarplan 1978
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1981 a
Voorstel tot actualiseren Meerjarig Ontwikkelingspro-
gramma (MOP) en herallocatie ontwikkelingsinvesteringen
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1981 b
Sociaal-economische evaluatie 1975-1980 en prognoses
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1983 a
National Economic Profile
Paramaribo

Stichting Panbureau Suriname 1983 b
Economic Survey of Suriname
Paramaribo

Stichting Planbureau Suriname 1988
Suriname Planatlas
Paramaribo

Stichting Planbureau Suriname 1989
concept MOP 1989-1993
Paramaribo

Staatsolie 1989
Jaarverslag 1987
Rotterdam (opgenomen in reader SurinameSymposium 22-2-1989)

Sticusa 1972
Bibliografie van Suriname
Amsterdam

J.van der Straaten, M.van Schaaijk, M.P.van Dijk 1983
Machiavelli in fort Zeelandia
Nijmegen Derde Wereld '1983 nr 1/2

W.Struben 1970
Suriname: economie op smalle basis
Rotterdam ESB 1-1-1970 (blz.12-17)

Stichting ter Bevordering Studie Sur. Economie 1987
Even en Oneven Journalistiek, onderzoekje naar berichtgeving
ontw.samenwerking Suriname in winter 86/87
Den Haag

Surinaamsche Bank NV 1952
Jaarverslag 1951
Paramaribo

Surinaamsche Bank NV 1985-1990
Jaarverslagen 1984 t/m 1989
Paramaribo

Stichting Wetenschappelijke Informatie 1985
Het vraagstuk van Guyanezen en andere vreemdelingen in
Suriname
Paramaribo

Stichting Wetenschappelijke Informatie Suriname 1988
SWI-Forum jaargangen 1987 en 1988
Paramaribo

J.Tinbergen 1964
Het kenmerkende van Suriname's economie
Den Haag Schakels S-57 (blz1-4)

Tweede Kamer van Nederland 1986
Handelingen over: de ontwikkelingssamenwerking met Suriname,
1977 t/m 1986
Den Haag

Unido 1972
Surinam, A survey of industry and its potential
Paramaribo

Vakcentrales Suriname 1975
De arbeider in het soevereine Suriname
Paramaribo

Vereniging van Economisten Suriname 1977
Verslag Symposium Lonen en Prijzen
Paramaribo

Verenigde Naties 1973
Yearbook of National Account Statistics
New York

Verenigde Naties 1975
Statistical Yearbook 1974
New York

Verenigde Naties 1981
Transnational Corporations in the Bauxite/Aluminium industry
New York

C.J. Verschure 1978
Suriname opnieuw van Nederland afhankelijk
NRC 22 en 23-12-1978

L.J.Vroon 1960
De huidige vooruitzichten voor een commerciële bananencultuur
in Suriname
Rotterdam ESB 13-4-1960 (blz417-420)

L.J. Vroon 1963
Teleurstellende ontwikkeling van de Surinaamsemelkcentrale
Rotterdam ESB 13-2-1963 (blz.144-146 met naschrift B.van Dam
in ESB 17-4-63)

Vereniging Surinaams Bedrijfsleven 1988
Beleidsnota 1988
Paramaribo

Vereniging Surinaams Bedrijfsleven 1989
Weekberichten en Bulletins van 1973 t/m 1988
Paramaribo

Falk Ter Weeme en Willy Slammat 1987
Suriname Kiest
(uitgave in eigen beheer)

J.Weitenberg 1989
De rol van de sociale partners in de politiek van
ontwikkelingslanden.
Rede 12-1-1989 Paramaribo
(zie ook verslag in Financiëel Dagblad, 201-1-1989)

Welvaartsfonds Suriname 1956
Tweede Algemene Volkestelling Suriname 1950
Paramaribo

G.van Welzenis 1976
Onderzoek naar de samenhangen tussen de mijnbouw en overige
sectoren
Paramaribo (ABS)

G.F.W.Willemsen 1980
Koloniale politiek en transformatieprocessen in eenpantage-
economie, Suriname 1873-1940
Rotterdam (dissertatie)

Wolbers 1861
Geschiedenis van Suriname
Paramaribo? (herdruk 1970)

World Bank 1976
Economic position and prospects of Suriname
Washington

The World Bank 1986
Report on Suriname
Washington

The World Bank 1988
Suriname Economic Note
(apr 1988)

The World Bank 1989
Suriname, a proposal for economic reform
(augustus 1989)

A.J.Zunder 1979
Bedrijvenmutatieproces 1972-1977
Rotterdam Iros jaargang 5 nr 2

A.J.Zunder 1979
Ontwikkelingshulp in relatie tot werkgelegenheid
Rotterdam Iros jaargang 5 nr 4

DRAAIEN MET MACMIC

Op de bladzijden 219 tot en met 250 vindt men de achtergrondinformatie, die van belang is om het complete model MACMIC automatische te laten draaien in Micro-Tsp. Zie de file LEESMIJ op een van de diskettes voor extra toelichting hoe met MACMIC in de praktijk te werken. Zie bladzijde 260 hoe MACMIC S, de vereenvoudigde versie van MACMIC, kan worden gedraaid in een gratis meegeleverde, vrij distribueerbare versie van SIMPC.

Het laten draaien van het complete model kan als volgt. Start Micro-Tsp op en gebruik diskette nummer 3 met MACMIC. Type daarna: run draai<return>

Er wordt dan automatisch een hele cyclus berekeningen uitgevoerd, startend met de periode 55-60, en eindigend met de periode 1988-2001. De uitkomsten worden op hulpfiles gezet: 55.wks, 61.wks, 68.wks, 76.wks, 83.wks, 88.wks.

Men kan ook varianten uit laten rekenen door vooraf wijzigingen aan te brengen in waarden van exogenen (file EXODAT) of startwaarden (files ENDODAT en VERHUIS), of door veranderingen aan te brengen in het model (files MACMIC en BBOVER). Als men het resultaat van de berekeningen tot nieuw referentiepads wil maken, type dan: run maakbasr<return>

Als men de uitkomsten wil vergelijken met een eerder gemaakt referentiepads, type dan: run simul<return>

Zie bladzijde 250 voor het doorsluizen van de output naar MACROSABC voor verdere analyse.

Er bestaan diverse software pakketten met oplossingsprogramma's, waarmee MACMIC kan worden gedraaid. Zelf hebben we gewerkt met Micro-Tsp en SIMPC. Micro-Tsp omdat het pakket zo gemakkelijk te hanteren is en SIMPC omdat het zo krachtig is. (VAN Nes, 1989 en Brillet, 1989).

De standaard versie van SIMPC kost voor individuele gebruikers Nf 1500,- en de studentversie Nf 800,- (plus 18,5% BTW). Studenten krijgen 50% korting. SIMPC is verkrijgbaar bij DON/ECONOMETRICS van Aerssenstraat 214, 2582JW, Den Haag.

Micro-Tsp kost \$595 en is verkrijgbaar bij: Quantitative Micro software, 4521 Campus Drive, Suite 336, Irvine, California 92715 (714)856-3368, USA.

NAMEN VAN VARIABELEN.

We onderscheiden twee soorten van naamgeving; een beknopte die we in de tekst gebruiken en waarbij de preciese betekenis mede uit de context blijkt, en daarnaast een naam bestaande uit zes symbolen die we in de computerprogramma's gebruiken. In die laatste vorm ligt in de naam niet alleen de aard van de variabele besloten, maar ook de eenheid en de transformatie in de tijd.

Beknopte naam

Anders dan de computernaam die geen kleine letters kent, wordt de beknopte naam veelal in kleine letters geschreven, namelijk als het om procentuele mutaties gaat. Beginnend met een p gaat het om een prijsmutatie; beginnend met een w gaat het om een waardemutatie en niet met p of w beginnend gaat het veelal om een hoeveelheidsmutatie. Bij een niveaugrootheid wordt in de beknopte notatie een hoofdletter gebruikt. Het gaat dan om een naam met maximaal twee letters. Een vertraging wordt aangeduid met toevoeging van een of meerdere cijfers. De beknopte notatie sluit in het algemeen zoveel mogelijk aan bij wat in formules bij de tekst met name op het CPB gebruikelijk is, terwijl de nog te bespreken computernotatie is geïnspireerd op de computernotatie van het CPB-model FK-85. Wij kunnen die notatie overigens niet altijd volgen omdat we extra grootheden kennen (denk aan het micro-blok) en het aantal posities beperkt moet blijven tot zes. Verder willen we aansluiten bij de sectoraanduidingen: B voor bedrijven, O voor overheid, G voor gezinnen, en E voor buitenland.

COMPUTERNAAM

De namen van variabelen worden om programma-technische redenen aangeduid met symbolen op ten hoogste zes posities. De eerste een à vier symbolen geven de eigenlijke naam van de grootheid en de laatste twee geven de eenheid en de transformatie in de tijd aan.

Het symbool op de eerste positie is steeds een letter en geeft de aard van de variabele. Het symbool op de tweede, derde en vierde positie geeft eventueel een nadere aanduiding daarvan. In het algemeen is de eerste letter in de computernotatie gelijk aan de eerste letter in de beknopte notatie, tenzij de laatste begint met p of w, dan gaat het om de tweede letter uit de beknopte notatie.

Een bedrijfstakaanduiding bestaat uit de letter B, gevolgd door een cijfer, behalve bij woondiensten, want die worden aangeduid met W. We hanteren de volgende bedrijfstakindeling:

- 0.landbouw, veeteeld en visserij
- 1.bosbouw en houtverwerking
- 2.mijnbouw en bauxietverwerking
- 3.industrie
- 4.gas-,water en elektriciteit
- 5.bouw en constructie
- 6.handel, restaurants en hotels
- 7.transport, opslag en communicatie
- 8.financiële instellingen
- 9.diensten, exclusief overheid
- W.Woondiensten

Als het om de gehele sector bedrijven gaat, dus exclusief overheid, dan is de letter B voldoende. De overige sectoren worden als volgt aangeduid:

- O overheid
- G gezinnen
- E buitenland

Behalve de macro-grootheden kent het model ook een aantal micro-grootheden, namelijk elf aparte producten. De eerste drie posities geven dan de eerste letters van de naam, terwijl de vierde letter aangeeft of het gaat om export (E), productie (P), aantal arealen (H), S gevolgd door P geeft de Surinaamse exportprijs en W gevolgd door P de wereldmarktprijs.

- BAU bauxiet
- ALA aluinaarde
- ALU aluminium
- RIJ rijst
- KOF koffie
- SUI suiker
- BAC bacoven
- GAR garnalen
- HOU ruw hout (rondhout en vierkant)
- TRI triplex en spaanplaat en bewerkt hout (geschaafd,gezaagd,geploegd)
- TOE toeristische diensten (uitvoerontvangsten reisverkeer)
- OVE overige uitvoer

De indeling van de eerste vier posities is niet strikt; soms worden alle posities van de eerste vier gebruikt voor de aanduiding van de soort; bijvoorbeeld BBPM is het bruto binnenlands product tegen marktprijzen.

De op een na laatste en de laatste positie worden echter altijd strikt gebruikt in de volgende zin; op de vijfde positie staat

de aanduiding van de eenheid en de zesde geeft de transformatie in de tijd aan.

De op een na laatste letter geeft het volgende aan:

P prijs in 1000 Sf
Q quote, aandeel, waarbij totaal=1.00
R niveau in procenten bij rente
V volume in constante prijzen (meestal 1973), of prijzen voorafgaand jaar
W waarde in miljoenen guldens

hoeveelheden die niet in waarde, maar in fysieke termen worden gemeten:

A aantal, stuks, paar, pakjes in duizendtal gemeten
B 1000 houtblokken
D duizend ton
E miljoen kilowatt uur
F koers
G gewicht in kilogram
H aantal hectares
I inhoud in 1000 kubieke meters
K inhoud in kubieke meters
L 1000 liter
M miljoen ton
S stuks maal 1
T ton = 1000kg
U unit value

De laatste letter heeft de volgende betekenis:

D absolute mutatie
I index, basis=100
L logaritmie
N niveau, jaargemiddelde
P percentage, procentuele mutatie
U perunage
Z niveau per ultimo jaar

In het navolgende overzicht worden de belangrijkste grootheden uit de Nationale Rekeningen gegeven met daarbij hun computernaam. Het gaat om de waardegrootheden in miljoenen Sf in de confrontatie van middelen en bestedingen van de natie, alsmede de uitsplitsing van de transacties met het buitenland en de middelen en bestedingen van de overheid.

Daarna volgt de reeks variabelen die voorkomen in de gedragsvergelijkingen van het macroblok. Daarbij wordt eerst de uitvoerige naam gegeven, gevolgd door de korte naam en tenslotte de computernaam.

CONFRONTATIE MIDDELEN & BESTEDINGEN

loonsom bedrijven	LBWN	netto materiële	
overig inkomen van bedrijven		overheidsconsumptie	CMOWN
aan buitenland	ZBEWN	loonsom overheid	LOWN
aan gezinnen	ZBGWN	consumptie van gezinnen	CGWN
aan overheid	ZBOWN	bruto invest. bedrijven	IBWN
afschrijvingen bedrijven	DBWN	bruto invest. overheid	IOWN
indirecte belastingen minus		uitvoer goed.&diensten	BWN
prijsverlagende subsidies	TKSWN		
bruto toegevoegde waarde van			
bedrijven, marktprijzen	YBWN		
loonsom overheid	LOWN	totale afzet	VWN
		%invoer goed.&diensten	MWN
bruto binnenlands product		bruto binnenlands product	
tegen marktprijzen	BBPMWN	tegen marktprijzen	BPMWN

TRANSACTIONEN MET HET BUITENLAND

invoer van goederen en diensten	MWN	uitvoer goed.& diensten	
door bedrijven	MBWN	door bedrijven	BWN
door gezinnen	MGWN		
door overheid	MOWN		
primair inkomen:			
lonen naar buitenland	LBEWN	lonen uit buitenland	LEGWN
overig inkomen naar buitenland		overig inkomen uit	
		buitenland	
van bedrijven	ZBEWN	aan bedrijven	ZEBWN
van overheid (rente)	ZOEWN		
inkomenoverdrachten van		inkomenoverdrachten van	
gezinnen aan buitenland	OGEWN	buit.aan gezinnen	OEGWN
overheid aan buitenland	OOEWN		
toename monetaire reserve	DEVWD	saldo lopende	
		rekening (kas)	SDLRWN
herwaardering goudvoorraad	GOUWN	saldo part.kap.uit	
		buitenland	KEBWN
		saldo kapitaal	
		-rekening	SDKRWN
		kas/trans verschil	KTEWN

MIDDELEN & BESTEDINGEN OVERHEID

*inkomstenkant**uitgavenkant*

overig inkomen van bedrijven	ZBOWN	investeringen overheid	IOWN
ind.bel minus prijsv.subsidies	TKSWN	loonsom overheid	LOWN
waarvan retributies op bauxiet	TBAUWN		
,, invoerrechten	TMWN		
,, verteringsbelastingen	TCWN		
,, bauxietlevy	TBLWN		
directe belasting van bedrijven	TDBWN	netto materiële consumptie	
directe belasting van gezinnen	TDGWN	van de overheid	CMOWN
inkomenoverdrachten om niet van gezinnen	OGOWN	rente overheid aan bedrijven	ZOBWN
kas/trans-verschillen	KASTWN	rente overheid aan buitenland	ZOEWN
		inkomens overdrachten om niet aan gezinnen	OOGWN
kapitaaloverdrachten om niet van het buitenland	KNEOWN	aan buitenland	OOEWN
netto ontwikkelingsleningen	MIDWN	beschikbaar inkomen overheid op kasbasis	OBESWN
netto particuliere leningen: van binnenland	KBOWN	staatsschuld binnenland	SOBWN
van buitenland	KEOWN	staatsschuld buitenland	SOEWN
monetaire financiering	MOOWN		

belastingdruk (TKSWN+TDBWN+TDGWN+OGOWN)/BBPMWMN		=BELQ	
financieringssaldo MOONWN/LIQWN(-1)		=FINWD	

VARIABLEN IN GEDRAGSVERGELIJKINGEN MACRO-BLOK

omschrijving	korte naam in tekst	computer- naam
procentuele mutatie van:		
aantal arbeidsplaatsen totaal bedrijven	ab	ABAP
aantal arbeidsplaatsen overheid	ao	AOAP
productie bedrijven per arbeidsplaats	apr	PBAVP
exporthoeveelheid	b	BVP
exportprijs	pb	BPP
uitvoerwaarde	wb	BWP
uitvoerwaarde producten in micro-blok	wbmic	BMWP
bevolkingsomvang medio	bev	BEVAN
bruto binnenlands product tegen marktprijzen	bbpm	BBPMWP
idem reëel	y	BBPMVP
concurrerende exportprijs	pcon	BCOPP
waarde consumptie gezinnen	wc	CGWP
consumptieprijsindex	pc	CGPP
loonkosten per eenheid product	h	HPEPWP
waarde investeringen bedrijven (incl.voorrraden)	wib	IBWP
idem in micro-blok, maal aandeel in totaal in jaar ervoor	wibmic	IBMWQP
hoeveelheid " "	ib	IBVP
investeringsprijs	pi	IBPP
loonvoet bedrijven	l	LBABPP
beschikbaar loon en overgedragen inkomen voor bel.	wl	LBESBWP
idem, na aftrek directe belasting		LBESNWP
invoervolume	m	MVP
invoerprijs (herwogen leverancierslanden)	pm	MPP
wereldhandelsvolumen (invoer)	mwe	MWEVP
migratiesaldo	mig	MIGSAN
idem cumulatief	migc	MITSAN
liquiditeitenmassa (geld + secundaire liquiditeiten)	ms	LIQWP
bruto toegevoegde waarde bedrijven, marktprijzen, reëel	yb	YBVP
idem nominaal	wyb	YBWP
afzetwaarde exclusief export en loonsom overheid	yiwp	YIWP
volume afzet herwogen naar invoerintensiteit	vo	VVLBP
potentiële beroepsbev. min arbeidsplaatsen overheid	p	POTBAP
totale afzet volume	v	VVP
totale afzet waarde	wv	VWP
afzethoeveelheid (exclusief) loonsom overheid		VHAVP
beschikbaar winstinkomen plus saldo overig inkomen van bedrijven naar het buitenland	wzah	ZBAHWP
beschikbaar winstinkomen (inclusief afschrijvingen)	wz	ZBESBWP
idem, na aftrek inkomstenbelasting op lichamen		ZBESNWP
werkloosheidspercentage	ww	WWQN
delta werkloosheidspercentage	dww	WWQD

Niveaus:

liquiditeitsquote	Q	LIQQN
liquiditeitenmassa	LIQ	LIQWN
geldschepping door de overheid in % liq(-1)	fin	FINWD
" buitenland "	res	RESWD
aandeel uitvoer micro-blok in totale uitvoer	bmicQ	BMBQ
mutatie in beschikbaar loon en overgedragen inkomen in		
procenten van waarde gezinsconsumptie jaar ervoor	wlQ	LBESWQ
idem , overig inkomen	wzQ	ZBESWQ
mutatie netto beschikbaar particulier inkomen		NBESWP
(=ZBESBWN+LBESBWN-TDGWN-TDBWN)		
belastingdruk in % van BBPMWN		BELQ
saldo lopende rekening in % LIQWN(-1)		SDLRWD
boekwaarde geïnvesteerd vermogen		BVWN
rente VS (treasury bill rate)		USAR
rente Suriname		SURR

ZIE VOOR ALFABETISCHE LIJST MET NAMEN
VAN DE VARIABELEN DE APPENDICES VAN
"EEN MACRO-MODEL VAN EEN MICRO-
ECONOMIE".

Mutaties en niveaus

In het micro- en macroblok wordt veelal gewerkt met procentuele mutaties. In het blok "BBOVER" met de aanvullende betalingsbalans vergelijkingen en overheidsvergelijkingen wordt veelal gewerkt met niveauvariabelen.

Om praktische redenen hanteren we in het overheidsblok niveaugrootheden. Op die manier kan het aantal onderscheiden variabelen worden beperkt en wordt het beeld minder verstoord door toevallige fluctuaties. Bij gebruik van mutaties heeft men daarnaast ook niveaugrootheden of quotes nodig als men opeenvolgende jaren wil simuleren. Dat leidt tot extra variabelen hetgeen de overzichtelijkheid kan beperken en bovendien het niet goed mogelijk zou maken om een handig software pakket te gebruiken. Het door ons gebruikte pakket Micro-TSP kent een maximum van 300 (nieuwe versie 500) variabelen, waar we net onder kunnen blijven. We wijzen er op, dat aan het gebruik van niveaus ook bezwaren kleven. Bij het schatten van niveaus dient men rekening te houden met autocorrelatie: de R-kwadraten zeggen dan niet veel, terwijl de grafieken een nauwe samenhang tussen variabelen suggereren die op niet meer kan berusten dan het feit dat ze beide in de loop der jaren eenzelfde ontwikkeling doormaken.

Verder wordt erop gewezen dat het gebruik van niveaus bij simulaties niet alleen voordelen heeft. Als in het basisjaar een variabele een groot residu heeft, dan zal bij een simulatie op grond van een niveauvergelijking het eerste simulatiejaar veelal een uitkomst geven die eveneens een groot verschil vertoont met het basisjaar. (In het microblok speelt dit probleem minder omdat we daarin zowel niveaus als mutaties hanteren). Dit is een probleem bij het gebruik van het model voor prognoses van een jaar vooruit. Aangezien het overheidsblok niet is bestemd voor korte termijn prognoses en wij simulaties van circa zeven jaar voor ogen hebben is dit probleem in de praktijk toch niet zo groot.

PROGRAMMATUUR VAN MACMIC

Op de volgende bladzijden worden de hulpprogramma's afgedrukt waarmee men MACMIC in Micro-Tsp kan laten draaien. Zie voor een afdruk van alle vergelijkingen waaruit het model MACMIC bestaat de appendices bij "Een Macro-model van een Micro-economie". Door middel van tussenkopjes wordt daarbij de structuur aangegeven.

HULPBLOKKEN

De hulpblokken HISTORIE en VERLEDEN .

HISTORIE levert startwaarden voor enkele variabelen betreffende de jaren vóór 1954. Die zijn nodig omdat het model enkele variabelen kent met meer dan een jaar vertraging. Informatie over de jaren vóór 1954 ontbreekt veelal. In historie worden deze veelal geprikt op hun niveau van 1954. Aan deze geprikte cijfers mag geen enkele betekenis worden toegekend. Ze dienen slechts om ook de jaren 1954 en 1955 mee te kunnen nemen, zij het gebrekkig vanwege het ontbreken van echte vertraagde data.

VERLEDEN is een hulpblok dat voor het jaar vóórafgaande aan de simulatieperiode uit de inputfiles via definitievergelijkingen deze inputfiles aan vult. Dank zij het bestaan van VERLEDEN kan de omvang van de inputfile ENDODAT beperkt blijven.

Daarnaast beschikken we over het batchprogramma DRAAI. Daarmee kan het model inclusief inputfiles en hulpblokken worden gedraaid over de gewenste jaren, waarbij de geraamde variabelen worden weggeschreven naar spreadsheetfiles.

Het batchprogramma MAAKBASR maakt referentiepaden. Die zijn input voor het batchprogramma SIMUL dat de uitkomsten van een variant met DRAAI vergelijkt met de uitkomsten van de referentiepaden.

HET HULPBLOK HISTORIE

cgpp=2
kofwpl=0.5
bacwpl=-1.9
garpkql=-3.63
baupkql=-1.53
toevn=1
houpkql=-7.2
tripkql=-5.4
rijhnl=10
kofhnl=7.7
suihnl=7.1
migan=0
mitan=0
usar=1
liqwn=29.9
hpepwi=62.0
alawpl=4.5
aluwpl=6.7
mpi=60.5
mepi=60.5
vhavp=2
abap=0
devwn=28.0
aban=47.3
mewn=53.6
vhmwn=70.0
bbpmwn=118.7
bwn=62.3
legwn=2.0
zebwn=0.4
oegwn=0.0
lbewn=0.2
zbewn=7.8
zoewn=0.0
ogewn=0.5
ooewn=0.3
ktewn=-5.2
kneown=2.0
midwn=2.0
kebwn=-1.0
keown=0.0
gouwn=0.0
cgmpp=0
vbq=1.48
mbq=0.48
cgvq=0.36
cmovq=0.08
lovq=0.06
iovsq=0.02

bvq=0.35
ibvq=0.13
bybq=1.09
loybq=.09
ipi=38.5
ibwn=23.6
aoan=6.6
b1664n=107.4
lown=9.83

HET HULPBLOK VERLEDEN:

```

BAUZ=BAUSPL-.7930975-.8113984*BAUWPL+.1707517*(JAAR=1973)-
.1707517*(JAAR=1974)-.3332637*(JAAR=1982)-.3332637*(JAAR=1983)
ALAZ=ALASPL-3.893262D-02-1.015077*ALAWPL(-1)-
.2365038*(JAAR=1974)-.2365038*(JAAR=1975)+.235038*(JAAR>1984)
ALUZ=ALUSPL+1.077842-1.174983*ALUWPL(-1)-.3279996*(JAAR=1974)
RIJZ=RIJSPL-.8282516*RIJWPL-1.376414*LOG(JAAR-1900)+5.927318
KOFZ=KOFSP-1.707305*KOFWPL(-1)-.1228273
SUIZ=SUISPL-.33617*SUIWPL-2.501786*LOG(JAAR-1900)+11.56135
BACZ=BACSPL-.8382628*BACWPL(-1)-3.116287*LOG(JAAR-
1900)+13.63566
GARZ=GARSPL-1.232372*GARWPL+.3829498
HOUZ=HOUSPL-.809807*HOUWPL+.2570027
TRIZ=TRISPL-.8281227*TRIWPL-.1365942
baupkql=bauspl-
log(0.50*mpi*(1+tmwn/mwn)+0.50*(hpepwi+hpepwi(-1))/2)+log(1-
levyq)
rijpkql=rijspl-log(0.66*mpi*(1+tmwn/mwn)+0.33*(hpepwi+hpepwi(-
1))/2)
kofpkql=kofspl-log(0.20*mpi*(1+tmwn/mwn)+0.80*(hpepwi+hpepwi(-
1))/2)
suipkql=suispl-log(0.20*mpi*(1+tmwn/mwn)+0.80*(hpepwi+hpepwi(-
1))/2)
bacpkql=bacspl-log(0.60*mpi*(1+tmwn/mwn)+0.40*(hpepwi+hpepwi(-
1))/2)
garpkql=garspl-log(0.80*mpi*(1+tmwn/mwn)+0.20*(hpepwi+hpepwi(-
1))/2)
houpkql=houspl-log(0.30*mpi*(1+tmwn/mwn)+0.70*(hpepwi+hpepwi(-
1))/2)
tripkql=trispl-log(0.30*mpi*(1+tmwn/mwn)+0.70*(hpepwi+hpepwi(-
1))/2)
ho3pkql=(houpkql+houpkql(-1)+houpkql(-2))/3
ZBAU=BAUCEMNL-3.776409-1.853751*BAUPKQL-0.40*(JAAR<1958)
ZALA=ALAEMNL+1.886929D-02-.9972573*ALACAP
ZALU=ALUEMNL+.2304259-.9366913*ALUCAP
ZRIJ=RIJCEDNL-.8209806*RIJHNL+6.098359-.5299632*LOG(JAAR-1945)
ZSUI=(SUIEDNL+14.45917-2.028471*SUIHNL(-1))*(JAAR<1973)
ZGAR=GAREDNL-5.190118-1.405102*GARPQQL(-1)
ZHOU=HOUEKNL-18.37827-2.090555*HO3PKQL
ZTRI=(TRIEKNL-13.4-1.66*TRIPKQL(-1))*(jaar>1963)+(trieknl-
dtri)*(jaar<=1963)
alawpd=alawpl-alawpl(-1)
aluwpd=aluwpl-aluwpl(-1)
kofwpd=kofwpl-kofwpl(-1)
bacwpd=bacwpl-bacwpl(-1)
rijcednl=log(exp(rijednl)+rijcdn)
suihnd=suihnl-suihnl(-1)
garpkqd=garpkql-garpkql(-1)
tripkqd=tripkql-tripkql(-1)

```

```

baupkqd=baupkql-baupkql(-1)
rijc=exp(rijhnl(-1))*(exp(rijhnl(-1))>=exp(rijhnl(-2)))+exp(rijhnl(-2))*(exp(rijhnl(-2))>exp(rijhnl(-1)))
kofc=exp(kofhnl(-1))*(exp(kofhnl(-1))>=exp(kofhnl(-2)))+exp(kofhnl(-2))*(exp(kofhnl(-2))>exp(kofhnl(-1)))
suic=exp(suihnl(-1))*(exp(suihnl(-1))>=exp(suihnl(-2)))+exp(suihnl(-2))*(exp(suihnl(-2))>exp(suihnl(-1)))
rijchd=(exp(rijhnl)-rijc)*((exp(rijhnl)-rijc)>0)
kofchd=(exp(kofhnl)-kofc)*((exp(kofhnl)-kofc)>0)
suichd=(exp(suihnl)-suic)*((exp(suihnl)-suic)>0)
elwn=legwn-lbewn+oegwn-ogewn+oogwn-ogown
ezwn=-zbewn-zbown-tdbwn+zebwn+zobwn
dpc=(JAAR<1972)*(cgpp(-1)+cgpp(-2))/2+(JAAR=1972)*cgpp+(JAAR=1973)*cgpp+(JAAR>1973)*cgpp(-1)
MITAN=MITAN(-1)+MIGAN
FINWD=(MOOWN/LIQWN(-1))*100
vhmvn=-
(exp(alaemnl)*118.776+exp(aluemnl)*821.033)*0.16+bwn*0.32/(bpi/100)+(cmown*0.48+cgwn*0.47)/(cgpi/100)+(iown*0.43+ibwn*0.54)/(ipi/100)
tdgq=(ZBESBWN+LBESBWN-TDGWN)/(ZBESBWN+LBESBWN)
tkq=100*(tkswn-tbauwn-tblwn)/(cmown+cgwn+iown+ibwn)
mpi=mpi(-1)*(1+mpp/100)
mepi=mepi(-1)*(1+mepp/100)
vhavn=-
(exp(alaemnl)*118.776+exp(aluemnl)*821.033)*88.4+bwn*88.4/(bpi/100)+(cmown*83.0+cgwn*79.0)/(cgpi/100)+(iown*77.0+ibwn*45.0)/(ipi/100)
aban=aban(-1)*(1+abap/100)
va=((vhavn/1000)/(ta/100)-aban)/aban*100
vhmwn=-exp(alaemnl)*exp(alaspl)+exp(aluemnl)*exp(aluspl)*0.16+bwn*0.32+cmown*0.48+cgwn*0.47+iown*0.43+ibwn*0.54
bbpmwn=bwn-mwn+cgwn+cmown+lown+iown+ibwn
ybwn=bwn-mwn+cgwn+cmown+iown+ibwn
MEWN= MWN*(JAAR<1985) + ( 0.75*(BWN+LEGWN+ZEBWN+OEGWN-LBEWN-ZBEWN-ZOEWN-OGAWN-OOEWN+KTEWN +KNEOWN+MIDWN+KEBWN+KEOWN-GOUWN)+ 0.25*(BWN(-1)+LEGWN(-1)+ZEBWN(-1)+OEGWN(-1)-LBEWN(-1)-ZBEWN(-1)-ZOEWN(-1)-OGAWN(-1)-OOEWN(-1)+KTEWN(-1)+KNEOWN(-1)+MIDWN(-1)+KEBWN(-1)+KEOWN(-1)-GOUWN(-1) ) )*(JAAR>1984) + (DEVWN(-1)-DEVWN(-2))* (JAAR>1989)
MEWP=(MEWN/MEWN(-1)-1)*100
vhmwp=(vhmwn/vhmwn(-1)-1)*100
cgmpp=((1+cgpp/100)/(1+mpp/100)-1)*100
cmovp=((1+cmowp/100)/(1+cgpp/100)-1)*100
aoap=(aoan/aoan(-1)-1)*100
bwp=(bwn/bwn(-1)-1)*100
ibwp=(ibwn/ibwn(-1)-1)*100
ipp=(IPI/IPI(-1)-1)*100
cgvp=((1+cgwp/100)/(1+cgpp/100)-1)*100
ibvp=((1+ibwp/100)/(1+ipp/100)-1)*100

```

```
bvp=( (1+bwp/100)/(1+bpp/100)-1)*100
vvp=cgvq(-1)*cgvp+cmovq(-1)*cmovp+lovq(-1)*aoap+iovp(-1)*iovp+
bvq(-1)*bvp+ibvq(-1)*ibvp
bbpmvp=vbq(-1)*vvp-mbq(-1)*mvp
ybvp=bybq(-1)*bbpmvp -loybq(-1)*aoap
BEVAN=RIJCDN/(.086223175*1.008^(JAAR-1954))
B1664N=B1664N(-1)*(1+B1664P/100)
```

Het batchprogramma DRAAI

```
create a 54 60
read(X,b1) exodat 49
read(x,b1) verh54 27
read(X,b1) endo54 84
expand 48 54
smpl 48 53
solve historie
smpl 54 54
solve verleden
option maxit 100
option format #####.##
smpl 55 60
solve macmic bbover
write(X) 55 bpp cgpp ipp mpp lbabpp hpepwp baupkql rijpkql
liqwp bvp cgvp ibvp iovp cmovp mvp ybvp abap rvblp bbpmwp wwqn
loq belq reswd finwd sdlrwd
create a 54 67
read(X,b1) exodat 49
read(x,b1) verh60 27
read(X,b1) endo60 84
expand 48 54
smpl 48 53
solve historie
smpl 54 60
solve verleden
option maxit 100
option format #####.##
smpl 61 67
solve macmic bbover
write(X) 61 bpp cgpp ipp mpp lbabpp hpepwp baupkql rijpkql
liqwp bvp cgvp ibvp iovp cmovp mvp ybvp abap rvblp bbpmwp wwqn
loq belq reswd finwd sdlrwd
create a 54 75
read(X,b1) exodat 49
read(x,b1) verh67 27
read(X,b1) endo67 84
expand 48 54
smpl 48 53
solve historie
smpl 54 67
solve verleden
option maxit 100
option format #####.##
smpl 68 75
solve macmic bbover
write(X) 68 bpp cgpp ipp mpp lbabpp hpepwp baupkql rijpkql
liqwp bvp cgvp ibvp iovp cmovp mvp ybvp abap rvblp bbpmwp wwqn
loq belq reswd finwd sdlrwd
```



```
create a 54 82
read(X,b1) exodat 49
read(x,b1) verh75 27
read(X,b1) endo75 84
expand 48 54
smpl 48 53
solve historie
smpl 54 75
solve verleden
option maxit 100
option format #####.##
smpl 76 82
solve macmic bbover
write(X) 76 bpp cgpp ipp mpp lbabpp hpepwp baupkql rijpkql
liqwp bvp cgvp ibvp iovp cmovp mvp ybvp abap rvblp bbpmwp wwqn
log belq reswd finwd sdlrwd
create a 54 87
read(X,b1) exodat 49
read(x,b1) verh82 27
read(X,b1) endo82 84
expand 48 54
smpl 48 53
solve historie
smpl 54 82
solve verleden
option maxit 100
option format #####.##
smpl 83 87
solve macmic bbover
write(X) 83 bpp cgpp ipp mpp lbabpp hpepwp baupkql rijpkql
liqwp bvp cgvp ibvp iovp cmovp mvp ybvp abap rvblp bbpmwp wwqn
log belq reswd finwd sdlrwd
create a 54 2001
read(X,b1) ex542001 49
read(x,b1) verhuis 27
read(X,b1) endodat 84
expand 48 54
smpl 48 53
solve historie
smpl 54 87
solve verleden
option maxit 200
option format #####.##
smpl 88 2001
solve macmic bbover
write(X) 88 bpp cgpp ipp mpp lbabpp hpepwp baupkql rijpkql
liqwp bvp cgvp ibvp iovp cmovp mvp ybvp abap rvblp bbpmwp wwqn
log belq reswd finwd sdlrwd
```

Het batchprogramma MAAKBASR

```

create a 55 2001
for %1 %2 55 60 61 67 68 75 76 82 83 87 88 2001
create a %1 %2
smpl %1 %2
read(X,b1) %1 26
genr bpp%1=bpp
genr cgpp%1=cgpp
genr ipp%1=ipp
genr mpp%1=mpp
genr lbabpp%1=lbabpp
genr hpepwp%1=hpepwp
genr baupkq%1=baupkql
genr rijpkq%1=rijpkql
genr liqwp%1=liqwp
genr bvp%1=bvp
genr cgvp%1=cgvp
genr ibvp%1=ibvp
genr iovp%1=iovp
genr cmovp%1=cmovp
genr.mvp%1=mvp
genr ybvp%1=ybvp
genr abap%1=abap
genr rvblp%1=rvblp
genr bbpmwp%1=bbpmwp
genr wwqn%1=wwqn
genr loq%1=loq
genr belq%1=belq
genr reswd%1=reswd
genr finwd%1=finwd
genr sdlrwd%1=sdlrwd
write(X) %1 bpp%1 cgpp%1 ipp%1 mpp%1 lbabpp%1 hpepwp%1
baupkq%1 rijpkq%1 liqwp%1 bvp%1 cgvp%1 ibvp%1 iovp%1 cmovp%1
mvp%1 ybvp%1 abap%1 rvblp%1 bbpmwp%1 wwqn%1 loq%1 belq%1
reswd%1 finwd%1 sdlrwd%1
next
create a 55 2001
for %1 %2 55 60 61 67 68 75 76 82 83 87 88 2001
smpl %1 %2
read(X,b1) %1 26
genr bbpp=bpp%1
genr bcgpp=cgpp%1
genr bipp=ipp%1
genr bmpp=mpp%1
genr blbabpp=lbabpp%1
genr bhpepwp=hpepwp%1
genr bbaupkql=baupkq%1
genr brijpkql=rijpkq%1
genr bliqwp=liqwp%1

```

```
genr bbvp=bvp%1
genr bcvp=cbvp%1
genr bibvp=ibvp%1
genr biovp=iovp%1
genr bcmovp=cmovp%1
genr bmvp=mvp%1
genr bybvp=ybvp%1
genr babap=abap%1
genr brvblp=rvblp%1
genr bbbpmwp=bbpmwp%1
genr bwwqn=wwqn%1
genr bloq=loq%1
genr bbelq=belq%1
genr breswd=reswd%1
genr bfinwd=finwd%1
genr bsdlrwd=sdlrwd%1
next
smpl 55 2001
write(X) basr bbpp bcvp bipp bmpp blbabpp bhpepwp bbaupkql
brijpkql bliqwp bbvp bcvp bibvp biovp bcmovp bmvp bybvp babap
brvblp bbbpmwp bwwqn bloq bbelq breswd bfinwd bsdlrwd
```

Het batchprogramma SIMUL

```

create a 55 2001
for %1 %2 55 60 61 67 68 75 76 82 83 87 88 2001
create a %1 %2
smpl %1 %2
read(X,b1) %1 26
genr bpp%1=bpp
genr cgpp%1=cgpp
genr ipp%1=ipp
genr mpp%1=mpp
genr lbabpp%1=lbabpp
genr hpepwp%1=hpepwp
genr baupkq%1=baupkql
genr rijpkq%1=rijpkql
genr liqwp%1=liqwp
genr bvp%1=bvp
genr cgvp%1=cgvp
genr ibvp%1=ibvp
genr iovp%1=iovp
genr cmovp%1=cmovp
genr.mvp%1=mvp
genr ybvp%1=ybvp
genr abap%1=abap
genr rvblp%1=rvblp
genr bbpmwp%1=bbpmwp
genr wwqn%1=wwqn
genr loq%1=loq
genr belq%1=belq
genr reswd%1=reswd
genr finwd%1=finwd
genr sdlrwd%1=sdlrwd
write(X) %1 bpp%1 cgpp%1 ipp%1 mpp%1 lbabpp%1 hpepwp%1
baupkq%1 rijpkq%1 liqwp%1 bvp%1 cgvp%1 ibvp%1 iovp%1 cmovp%1
mvp%1 ybvp%1 abap%1 rvblp%1 bbpmwp%1 wwqn%1 loq%1 belq%1
reswd%1 finwd%1 sdlrwd%1
next
create a 55 2001
smpl 55 2001
read(X,b1) basr 26
for %1 %2 55 60 61 67 68 75 76 82 83 87 88 2001
smpl %1 %2
read(X,b1) %1 26
genr rbpp=bpp%1-bbpp
genr rcgpp=cgpp%1-bcgpp
genr ripp=ipp%1-bipp
genr rmpp=mpp%1-bmpp
genr rlbabpp=lbabpp%1-blbabpp
genr rhpepwp=hpepwp%1-bhpepwp
genr rbaupkql=baupkq%1-bbaupkql

```

```
genr rrijpkql=rijpkq%1-brijpkql
genr rliqwp=liqwp%1-bliqwp
genr rbvp=bvp%1-bbvp
genr rcgvp=cgvp%1-bcgvp
genr ribvp=ibvp%1-bibvp
genr riovp=iovp%1-biovp
genr rcmovp=cmovp%1-bcmovp
genr rmvp=mvp%1-bmvp
genr rybvp=ybvp%1-bybvp
genr rabap=abap%1-babap
genr rrvblp=rvblp%1-brvblp
genr rbbpmwp=bbpmwp%1-bbbpmwp
genr rwwqn=wwqn%1-bwwqn
genr rloq=loq%1-bloq
genr rbelq=belq%1-bbelq
genr rreswd=reswd%1-breswd
genr rfinwd=finwd%1-bfinwd
genr rsdlrwd=sdlrwd%1-bsdlrwd
next
smpl 55 2001
write(X) raming rbpp rcgpp ripp rmpp rlbabpp rhpepwp rbaupkql
rrijpkql rliqwp rbvp rcgvp ribvp riovp rcmovp rmvp rybvp rabap
rrvblp rbbpmwp rwwqn rloq rbelq rreswd rfinwd rsdlrwd
option format ####.##
print rbpp rcgpp ripp rmpp rlbabpp rhpepwp rbaupkql rrijpkql
rliqwp
print rbvp rcgvp ribvp riovp rcmovp rmvp rybvp rabap rrvblp
print rbbpmwp rwwqn rloq rbelq rreswd rfinwd rsdlrwd
```

De DATAbestanden voor MACMIC: EXODAT, VERHUIS en ENDODAT

ENDODAT bevat de vertraagde endogenen en de startwaarden, EXODAT bevat de exogenen, VERHUIS bevat de endogenen voor het semi-gedragsblok.

Toelichting bij de data: zie daarvoor het voorgaande in deze Micromacrodataset.

Daarop is een aanvulling nodig voor TA. Ta is de trendmatige ontwikkeling van de arbeidsproductiviteit op basis van 1973=100. Berekend op basis van: $a = (\text{vhavp} - \text{abap})(-1) \text{ t/m}(-7)$, gedeeld door 7. Vervolgens $Ta = Ta(-1) * (1 + a/100) / (1 + 0.29 * (\text{JAAR} < 1964))$. De jaren voor het jaar 1964 zijn gecorrigeerd met 29% in verband met de Brokopondopush.

(In KTEWN zit een inconsistentie . Te corrigeren in 1984 +5,8, in 1985 +3,1, in 1986 -11,4, in 1987 -7,7 (vergelijk regel 60 in Macro2. We draaien steeds met endogeen overheidsblok en hadden ENDODAT en VERHUIS dus ook tesamen kunnen nemen).

EXODAT

EXODAT 49 EXOGENEN REEKSEN 1954-1987 INPUT VOOR MACMIC

jaar	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
micro exog																	
ALUWPL	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
ALAWPL	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
BAUWPL	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
HOUWPL	-3	-3	-3	-3	-3	-4	-3	-4	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3
TRIWPL	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
RIJWPL	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-2	-2	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
KOFWPL	0	0	0	0	0	0	-0	-0	-0	-0	0	0	0	0	0	0	0
SUIWPL	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
BACWPL	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
GARWPL	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
BACHN	194	194	393	370	374	633	875	645	507	716	754	1731	1605	1748	1763	1857	1704
LEVYQ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DBAU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0
DBAC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
DR	0	0	0	0	-0	-0	-0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DTRI	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	0	0	0	0	0	0	0
RVBVN	50	53	57	55	56	56	58	61	64	66	71	74	77	80	84	87	94
RIJCDN	20	21	22	23	24	25	26	27	28	30	31	32	33	34	35	36	37
BROKOP	0	0	0	0	0	5	15	31	43	68	198	176	55	38	22	0	0
SUIHNL	7	7	7	7	8	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8	8	8
ALACAP	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-3	-1	-0	-0	-0	-0
ALUCAP	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-7	-4	-4	-3	-3	-3
macro exog																	
USAR	1	2	3	3	2	3	3	2	3	3	4	4	5	4	5	7	6
MEPP	2	1	3	2	-2	-1	1	2	0	0	2	2	1	1	0	2	4
POTBAP	1	1	1	1	4	2	3	6	3	3	0	1	0	2	-0	2	-2
MIGAN	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	2	3	5	6
TA	42	43	43	44	45	46	47	49	50	51	67	71	75	80	84	89	93
DL	0	-9	-4	-0	-6	-8	-7	-7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
overheids																	
KNEOWN	2	2	5	7	5	6	6	8	7	13	6	6	13	13	12	20	24
MIDWN	2	2	2	4	5	5	6	8	7	12	15	17	6	4	7	7	15
SUBWN	3	4	4	4	5	5	7	7	7	7	7	8	8	7	8	10	10
KASTWN	-0	0	1	-0	0	-1	1	2	2	2	4	14	5	-4	10	-2	-1
AOAN	7	8	8	10	10	10	11	12	13	14	15	16	16	18	19	21	24
OEOWN	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
KBOWN	0	0	0	0	-0	1	1	2	2	-0	-0	-0	2	0	2	0	-1
KEOWN	0	0	0	1	0	3	0	0	0	1	2	0	-1	6	3	10	9
LBEWN	0	0	0	1	1	1	2	2	3	5	5	6	6	6	6	6	3
LEGWN	2	2	3	3	3	3	3	4	3	3	4	4	5	9	7	8	4
OOGWN	4	4	5	6	6	7	8	10	10	10	11	12	14	14	15	17	20
OEGWN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OGOWN	0	0	0	0	1	1	1	1	2	1	2	0	0	1	1	1	1
OGEWN	1	1	2	2	2	2	3	4	4	3	3	2	2	2	2	2	2
DCMOWN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GOUWN	0	0	0	0	0	0	0	-0	-0	0	0	0	0	-0	0	-0	0
KTEWN	-5	-3	7	-1	1	4	8	4	4	3	15	14	11	15	13	21	16
D8587	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
EAWN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B1664P	1	2	2	2	4	3	4	6	3	4	1	2	1	3	-0	3	0

Data&programmatuur bij: Een Macro-model van een Micro-economie

EXODAT VERVOLG

EXODAT 49 EXOGENEN REEKSEN 1954-1987 INPUT VOOR MACMIC

jaar	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
micro exog																	
ALUWPL	7	7	7	7	7	7	7	8	8	8	7	7	8	7	7	7	8
ALAWPL	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
BAUWPL	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
HOUWPL	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2
TRIWPL	-2	-2	-1	-1	-2	-2	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
RIJWPL	-1	-1	-1	-0	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-0	-1	-1	-1	-1	-1	-1
KOFWPL	0	0	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1	1	1	1	2	1
SUIWPL	-1	-1	-1	-0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
BACWPL	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
GARWPL	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
BACHN	1732	1723	1986	1882	1754	1677	1671	1602	1596	1625	1639	1672	1629	1709	1700	1625	1675
LEVYQ	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DBAU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	-2	-2	0	0	0	-1
DBAC	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
DR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
DTRI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RVBYN	97	99	100	102	107	108	110	114	116	115	111	109	106	105	107	110	114
RIJCDN	37	38	39	39	37	36	38	38	38	38	38	39	40	41	43	44	45
BROKOP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUIHNL	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
ALACAP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ALUCAP	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-4	-4	-4	-4	-6
macro exog																	
USAR	4	4	7	8	6	5	5	7	10	12	12	11	9	10	7	6	6
MEPP	7	1	23	51	10	2	8	8	22	30	5	-1	-6	-2	-1	-12	14
POTBAP	4	2	1	0	-2	-11	5	3	3	1	2	5	3	4	2	2	0
MIGAN	7	6	9	15	36	0	1	5	16	17	1	-0	2	0	-1	-1	-1
TA	96	98	100	102	105	109	113	121	127	133	137	140	143	145	142	137	131
DL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
overheids																	
KNEOWN	24	23	24	41	56	159	138	99	144	132	169	173	4	4	4	2	4
MIDWN	7	33	12	18	17	0	0	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUBWN	10	14	17	23	28	34	36	30	25	26	29	33	33	31	21	32	25
KASTWN	6	-8	-25	8	-55	-49	11	35	4	1	24	24	4	-34	-17	9	28
AOAN	24	24	25	28	29	33	36	39	40	35	35	35	37	37	38	39	40
OOEWN	1	0	0	1	1	2	2	9	1	2	2	2	2	2	2	2	2
KBOWN	3	3	2	0	1	-0	4	-4	1	0	-1	-5	-7	0	-10	-2	-23
KEOWN	1	-14	-4	-3	4	-5	-5	-3	-1	-4	0	0	-1	-2	8	0	2
LBEWN	3	4	5	7	7	7	6	7	8	8	7	5	3	2	2	1	2
LEGWN	4	5	6	5	3	5	1	1	1	1	2	1	1	1	1	0	0
OOGWN	19	24	24	28	20	8	24	31	32	33	34	30	34	48	47	26	25
OEGWN	0	7	7	6	12	12	19	23	28	34	27	21	18	12	7	4	4
OGOWN	1	2	2	3	2	3	2	2	3	6	11	16	20	28	18	20	18
OGEWN	3	11	10	12	15	9	14	7	15	21	18	23	30	23	14	11	8
DCMOWN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	224	194	257	320	337
GOUWN	-0	0	-0	0	-0	0	-1	-21	-8	5	-7	12	-57	5	-10	-48	-17
KTEWN	18	9	12	2	-13	19	67	41	2	22	-6	12	-18	47	20	68	65
D8587	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0
EAWN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	39	77	146
B1664P	3	1	2	2	-1	-7	6	4	3	-1	2	4	4	3	2	2	1

VERHUIS

VERHUIS 27 REEKSEN OVERHEID EN BETALINGSBALANS 1954-1987 INPUT VOOR MACMIC

JAAR	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970
reswd	11	-6	19	-0	1	23	-9	-7	4	12	15	8	7	2	7	7	10
zbewn	8	4	11	11	9	22	27	25	25	27	29	29	32	41	70	81	75
kebwn	-1	-0	1	3	5	22	20	25	36	33	68	68	14	1	20	-5	-8
zebwn	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	2	2	2	1	2	5
moown	2	6	-1	1	2	-2	4	10	5	2	-7	-7	1	7	-1	-2	-5
lown	10	11	12	17	17	19	22	29	30	31	35	38	45	48	50	59	69
cmown	14	17	13	15	19	16	19	19	24	23	22	20	21	30	37	32	26
iown	3	3	7	9	10	14	20	18	15	14	14	16	22	25	19	24	32
zoewn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	3
surr	4	4	5	6	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8
tbaun	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4
tmwn	9	9	10	14	14	15	19	19	20	21	24	28	31	35	37	41	45
tcwn	2	2	3	2	3	3	3	4	4	4	5	5	5	6	7	8	8
tblwn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
soewn	0	0	0	1	8	13	19	35	45	57	69	84	100	110	116	130	152
sobwn	0	0	0	1	1	3	10	14	17	20	18	13	13	15	17	20	16
obeswn	21	22	25	28	34	36	43	37	47	40	55	59	68	72	83	79	84
tkswn	12	11	13	16	15	17	20	20	21	23	27	30	33	38	41	44	49
tdbwn	7	8	9	11	11	12	12	11	13	13	14	17	26	30	28	32	34
zbow	1	2	2	2	8	9	12	6	15	7	13	4	4	6	7	8	8
tdgwn	4	4	5	6	6	6	6	6	7	6	7	9	14	15	14	17	18
zobwn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
cmowp	0	25	-22	9	30	-16	20	-2	28	-4	-5	-7	1	44	24	-13	-20
iowp	0	-7	136	33	10	40	49	-12	-16	-7	1	15	35	12	-23	29	30
lowp	0	15	10	33	4	11	12	33	3	3	14	8	19	6	5	17	17
cmovp	0	24	-23	1	30	-16	17	-4	27	-5	-6	-8	-1	34	24	-15	-21
iovp	0	-8	131	33	9	50	23	-7	-23	-1	9	6	28	0	-37	15	10

VERHUIS VERVOLG

VERHUIS 27 REEKSEN OVERHEID EN BETALINGSBALANS 1954-1987 INPUT VOOR MACMIC

JAAR	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
reswd	-1	12	20	6	33	16	-12	16	15	16	6	-15	-44	-17	-3	-7	-1
zbewn	84	79	68	63	58	78	68	59	83	63	29	43	44	2	2	3	5
kebwn	-18	-3	41	5	87	-51	-21	-8	-31	33	71	34	63	3	28	-60	-118
zebwn	5	5	5	13	18	17	12	14	24	45	63	63	28	8	4	3	2
moown	0	-10	24	-8	-8	-4	64	-10	-20	-20	57	103	320	290	365	446	504
lown	70	81	83	94	118	142	182	211	222	226	276	346	374	374	384	409	464
cmown	45	23	28	51	67	81	151	135	109	137	199	204	224	194	257	320	337
iown	28	41	41	43	73	120	138	139	136	128	176	185	119	85	56	41	16
zoewn	3	1	1	1	1	1	0	2	4	3	3	2	1	1	1	2	2
surr	8	8	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	9	9	9	9	10
tbauwn	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	3	2
tmwn	48	52	57	71	73	95	122	131	132	144	165	168	147	149	127	128	111
tcwn	10	11	14	17	17	19	20	23	26	31	30	34	38	41	40	42	40
tblwn	0	0	0	19	128	69	65	104	88	93	96	69	68	48	31	2	0
soewn	157	188	197	211	22	20	17	55	52	49	46	46	44	45	52	51	49
sobwn	18	21	31	30	28	57	98	80	71	51	100	199	507	783	1151	1600	2077
obeswn	108	110	95	141	188	194	269	364	342	383	425	465	402	361	330	323	330
tkswn	54	56	63	91	196	159	181	235	226	248	270	245	226	214	183	147	131
tdbwn	39	51	43	42	29	45	59	74	71	93	89	100	98	124	130	124	129
zbow	12	22	24	13	19	25	15	18	23	28	30	66	53	39	39	48	69
tdgwn	20	13	13	14	20	24	28	43	53	48	46	52	50	64	67	64	66
zobwn	2	1	1	1	1	1	1	1	1	3	6	5	14	23	40	58	82
cmowp	74	-49	20	85	32	21	85	-10	-20	25	46	2	10	-13	32	24	5
iowp	-10	44	1	5	70	64	15	1	-2	-5	37	5	-35	-29	-34	-27	-61
lowp	2	15	2	14	26	20	29	16	5	2	22	25	8	0	3	6	13
cmovp	75	-50	7	59	22	11	70	-17	-29	11	34	-5	5	-16	19	5	-31
iovp	-5	50	-21	-9	35	46	-8	-8	-10	-7	37	-0	-35	-24	-34	-45	-70

ENDODAT 85 ENDOGENEN IN HULPBLOK VERLEDEN VAN MACMIC

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
1	JAAR	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970		
2																				
3	LBLBESQ	.74	.72	.73	.70	.71	.72	.71	.65	.68	.68	.67	.65	.64	.64	.66	.64	.63		
4	LOLBESQ	.18	.19	.20	.22	.22	.22	.23	.28	.28	.28	.29	.29	.29	.28	.27	.29	.30		
5	ELBESQ	.09	.09	.07	.07	.07	.05	.06	.06	.04	.04	.04	.06	.06	.08	.07	.08	.08		
6	YBZBESQ2	2.80	2.57	2.99	2.96	3.09	3.98	4.50	3.79	4.40	3.64	3.99	2.83	2.47	2.39	2.73	3.15	3.20		
7	TKSZBES	.32	.26	.33	.34	.32	.42	.51	.44	.49	.42	.49	.33	.25	.24	.27	.33	.35		
8	LBZBESQ1	.07	.99	1.14	1.12	1.19	1.53	1.71	1.44	1.68	1.38	1.50	.96	.75	.68	.79	.96	1.06		
9	EZBESQ	.42	.32	.52	.49	.58	1.03	1.28	.92	1.23	.84	1.00	.53	.46	.47	.68	.86	.80		
10	LBESQ	.91	.93	.89	.97	.96	.90	.91	.95	.94	.93	.99	.87	.84	.70	.74	.78	.83		
11	ZBESQ	.59	.63	.53	.57	.54	.40	.35	.40	.36	.43	.42	.55	.68	.62	.58	.49	.47		
12	CGVQ	.36	.37	.36	.34	.35	.35	.34	.35	.34	.34	.30	.32	.33	.38	.37	.37	.37		
13	CMOVQ	.08	.09	.07	.06	.08	.06	.06	.06	.07	.06	.05	.04	.04	.05	.05	.04	.03		
14	LOVQ	.06	.06	.06	.07	.07	.07	.07	.09	.09	.09	.08	.08	.08	.07	.07	.08	.09		
15	IOVQ	.02	.02	.03	.04	.04	.05	.07	.06	.04	.04	.03	.03	.04	.04	.03	.03	.04		
16	IBVQ	.13	.14	.14	.16	.16	.15	.15	.15	.17	.18	.28	.26	.17	.12	.12	.09	.09		
17	BVQ	.35	.32	.34	.33	.30	.32	.32	.29	.28	.29	.25	.27	.35	.34	.36	.38	.38		
18	VBQ	1.48	1.46	1.52	1.52	1.48	1.54	1.58	1.56	1.54	1.55	1.68	1.68	1.54	1.52	1.47	1.50	1.51		
19	MBQ	.48	.46	.52	.52	.48	.54	.58	.56	.54	.55	.68	.68	.54	.52	.47	.50	.51		
20	VYIQ	1.70	1.62	1.67	1.67	1.59	1.65	1.63	1.63	1.60	1.61	1.51	1.53	1.74	1.72	1.75	1.86	1.88		
21	LYIQ	.10	.10	.10	.12	.11	.11	.11	.15	.14	.14	.12	.12	.14	.13	.13	.15	.17		
22	BYIQ	.60	.52	.57	.55	.48	.53	.51	.48	.46	.47	.38	.41	.60	.59	.62	.71	.71		
23	VVBQ	1.06	1.07	1.07	1.08	1.08	1.07	1.08	1.10	1.10	1.09	1.09	1.08	1.09	1.08	1.08	1.09	1.10		
24	LOVBQ	.06	.07	.07	.08	.08	.07	.08	.10	.10	.09	.09	.08	.09	.08	.08	.09	.10		
25	BYBQ	1.09	1.10	1.10	1.12	1.12	1.12	1.12	1.16	1.16	1.15	1.16	1.15	1.14	1.13	1.12	1.14	1.15		
26	LOYBQ	.09	.10	.10	.12	.12	.12	.12	.16	.16	.15	.16	.15	.14	.13	.12	.14	.15		
27	BMBQ	.86	.85	.82	.82	.81	.81	.81	.83	.85	.84	.84	.86	.90	.92	.94	.93	.91		
28	IBMQ	.38	.35	.47	.36	.32	.27	.43	.50	.58	.68	.81	.74	.48	.63	.55	.47	.67		
29	CGPP	2	1	2	9	0	0	3	2	1	1	1	2	2	7	0	3	2		
30	CGPI	63	63	65	70	70	70	72	74	74	75	75	77	78	84	84	86	88		
31	CGWP	2	5	11	8	7	16	7	5	3	8	3	23	20	31	4	5	7		
32	MVP	0	-1	20	14	-0	24	16	-1	2	8	33	13	-2	11	-1	8	3		
33	WWQD	0	-2	-1	-1	2	-0	-1	2	2	2	1	-2	-0	-0	0	1	-1		
34	WWQN	7	5	4	3	6	5	4	6	7	9	10	8	8	8	8	9	8		
35	LIQWP	-6	-1	15	7	1	20	9	5	3	23	7	17	13	9	15	10	10		
36	LBABPP	0	1	7	8	2	4	1	-0	5	6	8	3	14	9	11	8	10		
37	ABAP	2	3	0	4	6	6	6	1	1	1	1	1	0	1	1	0	2		
38	IBMWN	9	10	13	14	14	11	19	24	33	44	99	95	46	49	45	33	46		
39	HPEPWI	62	62	62	70	74	74	79	77	81	78	72	68	67	69	74	83	96		
40	IPI	39	40	40	41	41	38	47	44	48	45	41	45	48	53	65	73	86		
41	TOEVN	1	2	2	3	2	3	4	4	4	4	5	6	6	7	8	7	7		
42	BAUCEMNL	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
43	ALAEMNL	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-3	-1	-0	-0	-0	-0		
44	ALUEMNL	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-7	-4	-3	-3	-3	-3		
45	RIJEDNL	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
46	KOFEDNL	-1	-1	-1	-1	-2	-1	-2	-1	-1	-1	-2	-2	-2	-1	-1	-2	-2		
47	SUIEDNL	-1	-1	0	-0	-1	1	1	0	1	2	-0	2	2	2	2	1	1		
48	BACEDNL	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	0	1	1	2	3	3	4	3	3		
49	GAREDNL	-4	-4	-2	-2	-2	-1	-1	-1	-0	0	0	1	1	1	1	1	1		
50	HOUEKNL	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
51	TRIEKNL	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	3	4	3		
52	RIJHNL	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	11		
53	KOFHNL	8	8	8	8	8	8	8	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7		
54	KOFPTNL	6	6	6	6	6	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5		

ENDODAT 85 ENDOGENEN IN HULPBLOK VERLEDEN VAN MACMIC

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
55 RIJCEDNL	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		
56 ALASPL	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
57 ALUSPL	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7		
58 BAUSPL	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
59 HOUSPL	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3		
60 TRISPL	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-1	-2	-1		
61 RIJSPL	-1	-1	-1	-1	-1	-2	-2	-2	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1		
62 KOFSP	1	1	1	1	1	1	1	0	0	-0	-0	-0	1	1	0	0	0	0		
63 SUISPL	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1		
64 BACSP	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2		
65 GARSPL	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
66 BWN	62	58	70	78	73	90	98	94	95	105	109	132	196	224	245	280	294			
67 IBWN	24	25	28	39	40	41	46	49	56	63	121	127	96	78	82	69	69			
68 YIWP	8	8	9	16	9	10	13	3	6	7	27	13	2	16	4	0	5			
69 BMWN	54	49	57	64	59	73	80	78	81	88	92	113	176	206	230	259	267			
70 IBMWPQ	3	3	15	2	0	-7	20	11	17	19	88	-4	-38	3	-5	-15	20			
71 BPP	6	-3	-0	15	9	3	-2	0	2	-2	-2	1	11	3	3	4	7			
72 DBWN	8	9	11	13	13	14	15	20	21	22	24	28	34	40	44	48	51			
73 BVWN	100	116	135	161	187	208	245	269	306	337	422	519	576	618	674	701	735			
74 ZBESBWN	39	44	41	47	48	41	39	47	42	55	55	90	131	159	153	136	139			
75 LIQWN	30	30	34	37	37	44	49	51	52	64	69	81	91	99	113	124	137			
76 DEVWN	25	23	29	29	29	38	34	31	32	39	48	54	60	61	68	75	88			
77 MWN	57	56	70	81	79	97	114	115	118	128	173	199	198	222	221	244	262			
78 CGWN	63	66	73	79	85	99	106	111	115	123	127	156	187	245	255	269	288			
79 LBESBWN	56	60	64	75	79	86	94	103	105	112	123	132	154	169	184	205	233			
80 LBABWN	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2			
81 BPI	60	58	58	67	73	75	73	73	75	73	72	73	81	84	86	90	96			
82 ZBESQW	0	0	-0	0	0	-0	-0	0	-0	0	-0	0	0	0	-0	-0	0			
83 EKAP	19	19	20	23	28	50	69	94	130	163	231	300	313	314	334	329	321			
84 VHAVP	2	3	13	5	-0	16	7	1	0	9	21	10	1	2	-0	-2	-1			
85 MPP	2	1	3	2	-2	-1	1	2	0	0	2	2	1	1	0	2	4			
86 PKRSQ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			

ENDODAT 85 ENDOGENEN IN HULPBLOK VERLEDEN VAN MACMIC

	A	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ
1	JAAR	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	
2																			
3	LBLBESQ	.64	.63	.65	.66	.68	.69	.67	.66	.66	.70	.70	.69	.69	.69	.68	.66	.62	
4	LOLBESQ	.29	.30	.28	.29	.29	.30	.30	.28	.29	.26	.28	.31	.31	.30	.30	.34	.38	
5	ELBESQ	.07	.07	.06	.05	.03	.01	.04	.05	.05	.04	.03	.01	-.00	.01	.02	-.00	.00	
6	YBZBESQ3	2.29	3.82	3.27	2.54	3.18	3.34	2.91	3.16	2.91	3.53	3.18	4.35	6.60	7.75	7.80	4.41	3.35	
7	TKSZBES	.37	.42	.37	.34	.77	.61	.48	.59	.49	.63	.56	.71	1.06	1.21	1.05	.47	.30	
8	LBZBESQ1	1.05	1.30	1.13	.81	1.07	1.23	1.09	1.23	1.09	1.54	1.45	2.23	3.83	4.78	5.02	2.58	1.78	
9	EZBESQ	.87	1.10	.76	.39	.34	.50	.34	.34	.33	.35	.17	.41	.72	.76	.74	.37	.27	
10	LBESQ	.87	.91	.84	.90	.95	.91	.87	.90	.86	.95	1.01	1.06	1.06	1.13	1.21	1.03	.81	
11	ZBESQ	.50	.42	.46	.69	.57	.47	.50	.46	.49	.40	.46	.31	.18	.15	.16	.25	.27	
12	CGVQ	.34	.34	.36	.29	.28	.32	.34	.36	.37	.33	.33	.36	.41	.42	.43	.45	.51	
13	CMOVQ	.05	.03	.03	.04	.04	.05	.07	.06	.04	.05	.07	.07	.08	.07	.10	.12	.11	
14	LOVQ	.08	.09	.08	.07	.08	.09	.08	.09	.09	.08	.09	.11	.13	.14	.15	.15	.15	
15	IOVQ	.03	.05	.04	.03	.05	.07	.06	.06	.05	.05	.06	.06	.04	.03	.02	.02	.01	
16	IBVQ	.09	.10	.12	.15	.18	.10	.11	.09	.08	.10	.12	.11	.06	.04	.03	.02	.01	
17	BVQ	.40	.40	.37	.41	.37	.37	.33	.34	.37	.39	.33	.30	.28	.29	.26	.24	.22	
18	VBQ	1.52	1.54	1.55	1.69	1.66	1.63	1.67	1.61	1.59	1.75	1.70	1.65	1.57	1.52	1.46	1.49	1.61	
19	MBQ	.52	.54	.55	.69	.66	.63	.67	.61	.59	.75	.70	.65	.57	.52	.46	.49	.61	
20	VYIQ	1.94	1.97	1.82	1.95	1.82	1.85	1.71	1.77	1.84	1.89	1.73	1.70	1.69	1.75	1.71	1.65	1.60	
21	LYIQ	.16	.18	.15	.14	.14	.16	.15	.16	.16	.15	.16	.19	.23	.25	.26	.25	.24	
22	BYIQ	.78	.79	.66	.81	.68	.69	.56	.61	.68	.74	.57	.51	.47	.50	.45	.39	.36	
23	VVBQ	1.09	1.10	1.09	1.08	1.08	1.09	1.09	1.10	1.10	1.09	1.10	1.13	1.15	1.16	1.18	1.18	1.18	
24	LOVBQ	.09	.10	.09	.08	.08	.09	.09	.10	.10	.09	.10	.13	.15	.16	.18	.18	.18	
25	BYBQ	1.14	1.16	1.15	1.14	1.15	1.16	1.17	1.17	1.16	1.16	1.18	1.23	1.26	1.27	1.28	1.30	1.32	
26	LOYBQ	.14	.16	.15	.14	.15	.16	.17	.17	.16	.16	.18	.23	.26	.27	.28	.30	.32	
27	BMBQ	.91	.89	.95	.87	.81	.86	.87	.86	.86	.86	.86	.87	.84	.87	.88	.93	.78	
28	IBMQ	.54	.43	.57	.29	.25	.41	.36	.59	.62	.51	.26	.39	.52	.71	.70	.69	.69	
29	CGPP	-1	2	12	16	7	9	9	8	14	13	9	7	4	4	16	31	89	
30	CGPI	87	89	100	116	125	136	148	160	182	207	225	241	251	262	305	398	752	
31	CGWP	-0	7	17	5	16	21	37	16	8	2	9	7	6	-3	-3	11	29	
32	MVP	3	9	-11	1	5	1	24	-5	-15	0	-1	-3	-11	-9	-16	8	-20	
33	WWQD	3	2	3	2	-4	-2	-2	-2	4	4	0	0	4	3	1	4	3	
34	WWQN	11	13	17	18	15	12	10	8	12	17	17	17	21	24	25	29	32	
35	LIQWP	6	3	21	4	17	16	10	11	9	9	22	12	15	19	41	40	22	
36	LBABPP	13	12	15	15	19	20	27	19	5	18	16	11	9	7	7	-1	1	
37	ABAP	-5	-1	-3	-1	6	-2	1	0	-2	1	-0	-0	-2	-4	-4	-6	-6	
38	IBMWN	42	40	67	58	68	66	86	130	126	148	98	126	81	85	57	37	14	
39	HPEPWI	90	96	100	104	130	167	197	218	218	259	293	336	392	446	457	572	751	
40	IPI	81	78	100	115	145	162	201	220	239	243	243	256	255	239	239	318	412	
41	TOEVN	8	10	10	10	11	14	16	20	21	16	14	9	3	3	3	3	1	
42	BAUCEMNL	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-0	0	-0	-0	
43	ALAEMNL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
44	ALUEMNL	-3	-3	-3	-3	-4	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-4	-4	-4	-4	-6	
45	RIJEDNL	3	3	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
46	KOFEDNL	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	
47	SUIEDNL	0	1	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	-10	
48	BACEDNL	4	4	3	4	4	4	3	3	3	4	4	4	3	4	4	4	3	
49	GAREDNL	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
50	HOUEKNL	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2	2	1	
51	TRIEKNL	3	3	4	3	3	3	3	3	4	4	3	3	3	3	2	2	2	
52	RIJHNL	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	
53	KOFHNL	6	6	6	6	6	6	6	5	5	5	6	5	5	6	5	6	6	
54	KOFPTNL	5	4	5	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	5	4	4	4	

ENDODAT 85 ENDOGENEN IN HULPBLOK VERLEDEN VAN MACMIC

	A	S	T	U	V	W	X	Y	Z	AA	AB	AC	AD	AE	AF	AG	AH	AI	AJ
55	RIJCEDNL	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
56	ALASPL	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5	6
57	ALUSPL	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
58	BAUSPL	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4
59	HOUSPL	-3	-3	-3	-3	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-1	-2	-2	-2
60	TRISPL	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-0
61	RIJSPL	-1	-1	-1	-0	-1	-1	-1	-1	-0	-0	-0	-1	-1	-0	-1	-1	-1	-1
62	KOFSPL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63	SUISPL	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
64	BACSPL	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-1
65	GARSPL	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
66	BWN	340	364	361	543	578	618	707	814	917	1094	1010	910	774	761	671	639	687	
67	IBWN	77	90	115	202	275	161	239	219	200	292	379	322	156	119	81	53	20	
68	YIWP	6	5	18	24	27	5	41	7	1	10	19	2	-8	-8	-2	9	19	
69	BMWN	309	325	341	473	466	534	617	697	789	937	871	790	652	659	587	591	534	
70	IBMWPQ	-6	-3	30	-8	5	-1	13	18	-2	11	-17	7	-14	2	-23	-25	-44	
71	BPP	3	1	1	44	16	10	12	6	7	19	9	-10	-9	5	-21	3	2	
72	DBWN	56	59	69	85	91	112	134	146	168	172	186	182	182	173	175	181	181	
73	BYWN	738	754	850	1005	1248	1331	1523	1637	1721	1866	2077	2238	2190	2082	1976	1999	1973	
74	ZBESBWN	149	133	169	268	256	260	378	398	482	390	479	346	214	177	174	313	442	
75	LIQWN	145	150	182	190	223	259	285	315	345	377	459	513	588	701	988	1383	1693	
76	DEVWN	86	104	133	144	206	243	211	278	332	383	412	334	165	62	49	26	23	
77	MWN	289	317	349	536	617	640	862	891	927	1204	1255	1204	1015	907	794	876	1165	
78	CGWN	287	306	358	377	436	529	727	844	910	929	1013	1086	1154	1119	1085	1205	1556	
79	LBESBWN	242	272	294	330	402	469	617	741	781	861	997	1124	1193	1228	1278	1215	1240	
80	LBABWN	2	3	3	4	4	5	6	8	8	10	11	12	13	14	15	15	15	
81	BPI	99	99	100	144	167	184	206	217	233	277	301	270	247	259	205	210	214	
82	ZBESQW	0	-0	0	0	-0	0	0	0	0	-0	0	-0	-0	-0	-0	0	0	
83	EKAP	304	301	342	347	434	383	362	354	323	356	428	461	524	527	555	495	377	
84	VHAVP	7	4	-0	7	6	-1	20	3	-7	-3	4	-4	-7	-10	-9	-18	-19	
85	MPP	7	1	23	51	10	2	8	8	22	30	5	-1	-6	-1	4	2	67	
86	PKRSQ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	5	

VAN MACMIC NAAR MACROS

De output van MACMIC kan men met behulp van het hulpprogramma "SLEUTEL" via Micro-Tsp vertalen naar input voor het spreadsheetprogramma MACROS, teneinde de data verder te analyseren. Zie de file "SLEUTEL" in een van de diskettes.

Voor het inlezen in MACROS dient men in de WKS file dusdanig regels in te voegen, dat de variabelen op de voor MACROS juiste plaats staan (regels 1 tot en met 108).

Bij gebruik van de vereenvoudigde versie MACMIC S is het niet nodig om "sleutel" te draaien, want alle variabelen, die input zijn voor MACROS worden al meteen berekend.

Zie voor verdere toelichting voor het praktisch draaien de file LEESMIJ op een van de diskettes.

REFERENTIEPAD. TECHNISCHE VOORUITBEREKENING 1988-2001.inleiding

Onder een referentiep pad verstaan we een technische vooruitberekening die niet de pretentie heeft een prognose te zijn. Een prognose is immers een vooruitberekening waarvan men verwacht dat die in de toekomst daadwerkelijk gerealiseerd zal worden, zij het dat daarbij rekening wordt gehouden met onzekerheid, terwijl een prognose bovendien meestal een voorwaardelijk karakter heeft ten aanzien van de realisatie van de veronderstellingen. De opstellers van een prognose pogen echter wel om zo ~realistisch mogelijke veronderstellingen te maken ten aanzien van de exogenen.

Hoewel met ons model Macmic ook dergelijke voorwaardelijke, met onzekerheid omgeven prognoses kunnen worden gemaakt, zullen wij dat in het kader van deze studie niet doen. Een dergelijke prognose vereist namelijk de beschikbaarheid van zinvolle waarden voor de belangrijkste exogenen, in het bijzonder betreffende de overheid. We beschikken echter niet over goed onderbouwde informatie betreffende het overheidsbeleid, zeker niet voor de middellange en lange termijn. Het is hier niet mogelijk om daar over te beschikken, want kwantificering van de overheidsexogenen is slechts goed mogelijk in wisselwerking met beleidsvoorbereidende instanties zoals diverse Ministeries, Planbureau en Centrale Bank. In het kader van deze studie is zulks uiteraard onmogelijk. De overheidsexogenen kunnen we hier slechts construeren op basis van technische veronderstellingen. Dat kan niet anders dan op arbitaire wijze, maar om te voorkomen dat onze eigen opvattingen over gewenst beleid daar te zeer insluipen zullen we in het referentiep ad de exogenen zoveel mogelijk vast stellen op basis van hun trendmatige ontwikkeling in het verleden. Bij de opstelling van de exogenen voor het referentiep ad is dat niet alleen voor de overheidsexogenen, maar ook voor de andere exogenen gedaan, tenzij anders aangegeven in het navolgende.

Het belang van dit referentiep ad is dus niet het geven van een toekomstverwachting. Het is slechts nodig om een basis, een referentie te verkrijgen waartegen simulaties kunnen worden afgezet die betrekking hebben op heden en toekomst. De uitkomst van simulaties met ons model zijn immers afhankelijk van de uitgangssituatie. Daarom is het gewenst de simulaties voor verschillende perioden met verschillende uitgangssituaties uit te voeren. Naast perioden in het verleden is het natuurlijk interessant ook het heden en toekomst te bezien. De referentiep aden betreffende perioden in het verleden betreffen de modelramingen achteraf voor die perioden. Daartoe zijn voor vijf deelperioden tussen 1954 en

1987 de historische simulaties vervaardigd. Konden we voor het verleden deze ramingen vergelijken met de realisaties, voor de toekomst is dat niet mogelijk. Met een gedeeltelijke uitzondering. Omdat ons model is gebouwd op basis van gegevens tot en met het jaar 1987, waren de jaren 1988 en 1989 statistisch gezien heden en toekomst ten tijde van de aanvang van de modelbouw. Ook op dit moment beschikken we nog niet over de complete data voor die jaren, maar bij de afronding van onze studie is wel voor enkele grootheden voor de jaren 1988 en 1989 enige informatie voorhanden, zodat voor die jaren een vergelijking van statistische informatie betreffende die grootheden met de uitkomsten van het referentiep pad 1988-2001 mogelijk is.

Hoewel het in het kader van deze studie niet mogelijk is voor alle belangrijke exogenen een onderbouwde kwantificering voor de jaren 1988-2001 te geven, is zulks voor enkele exogenen wel te doen. Het betreft de groei van de potentiële beroepsbevolking. Deze wordt bepaald door de natuurlijke aanwas van het aantal 15 tot en met 64 jarigen. Aangezien we beschikken over gegevens betreffende het aantal personen in Suriname naar leeftijd en geslacht, alsmede een tabel met de leeftijdsspecifieke sterftecijfers naar geslacht, is het mogelijk de potentiële beroepsbevolking tot vijftien jaar vooruit nauwkeurig te berekenen. Wat betreft deze belangrijke variabele kunnen we dus een referentiep pad maken tot 2001. Dat is gerekend vanaf 1987 veertien jaar, het dubbele van periodelengte die we bij de historische simulaties hanteerden. Uit de analyse van de confrontatie van ramingen achteraf met de realisaties is gebleken dat de voorspelkracht van ons model na circa zeven jaar minder wordt. Aan de vooruitberekening voor de jaren na 1994 mag dus minder betekenis worden toegekend.

De ontwikkeling van de bevolking van 15 tot en met 64 jaar wordt niet alleen bepaald door de natuurlijke aanwas, maar ook door de migratie. Ons model kent geen empirisch onderbouwde migratievergelijking, maar bij simulatie van diverse varianten kan het handig zijn om een relatie te leggen met de ontwikkeling van de arbeidsmarktsitutie. Om die reden is aan het model voor de jaren na 1987 een migratieblokje toegevoegd.

Tabel Exogenen 1988-2001

INPUT 1988-2001: 34 EXOGENEN

	jaar	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
	buitenland														
aluminiumprijsniveau	ALUWPL	8.2	7.9	7.9	8.0	8.0	8.1	8.1	8.2	8.2	8.3	8.3	8.4	8.4	8.5
aluinaardeprijs	ALAWPL	6.0	5.9	5.9	6.0	6.0	6.1	6.1	6.2	6.2	6.3	6.3	6.4	6.4	6.5
bauxietprijs	BAUWPL	4.5	4.3	4.3	4.4	4.4	4.5	4.5	4.6	4.6	4.7	4.7	4.8	4.8	4.9
houtprijs	HOUWPL	-2.1	-1.8	-1.8	-1.7	-1.7	-1.6	-1.6	-1.5	-1.5	-1.4	-1.4	-1.3	-1.3	-1.2
triplexprijs	TRIWPL	-.6	-.7	-.6	-.6	-.5	-.5	-.4	-.4	-.3	-.3	-.2	-.2	-.1	-.1
rijstprijs	RIJWPL	-.7	-.7	-.7	-.6	-.6	-.5	-.5	-.4	-.4	-.4	-.3	-.3	-.2	-.2
koffieprijs	KOFWPL	1.1	.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.2	1.2	1.3	1.3	1.4	1.4	1.5	1.5
suikerprijs	SUIWPL	.6	.6	.6	.7	.7	.7	.8	.8	.9	.9	1.0	1.0	1.1	1.1
bacovenprijs	BACWPL	-1.1	-1.0	-1.0	-.9	-.9	-.8	-.8	-.7	-.7	-.6	-.6	-.5	-.5	-.4
garnalenprijs	GARWPL	2.8	2.7	2.8	2.8	2.9	2.9	3.0	3.0	3.1	3.1	3.2	3.2	3.3	3.3
rente in V.S.	USAR	6.7	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0
invoerprijsmutatie	MEPP	-2.0	8.4	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0
inkomensindex Nederland	RVBVN	116	120	122	124	127	129	132	135	137	140	143	146	149	152
ontwikkelingshulp	KNEOWN	18	61	130	170	200	200	200	200	200	180	130	100	70	30
herwaardering goud	GOUWN	-32	-17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kas/trans verschil b.b.	KTEWN	-2	-1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E.A.import	EAWN	179	196	216	238	261	287	316	348	383	421	463	509	560	616
lonen naar buitenland	LBWNN	3.0	3.0	3.2	3.3	3.5	3.6	3.8	4.0	4.2	4.4	4.7	4.9	5.1	5.4
lonen uit buitenland	LEGWN	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.1	.2	.2	.2	.2
overdrachten aan gezinnen	OEGWN	4.6	4.6	4.8	5.1	5.3	5.6	5.9	6.2	6.5	6.8	7.1	7.5	7.9	8.3
overdrachten aan buit.land	OGEWNN	10.8	10.8	11.3	11.9	12.5	13.1	13.8	14.5	15.2	16.0	16.8	17.6	18.5	19.4
	gezinnen														
groei bevolking 16-64jaar	B1664P	2.3	2.3	2.3	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1	1.0
trend arbeidsprod.	TA	131	131	131	131	131	131	131	135	140	144	149	154	159	164
	bedrijven														
aluminiumsmeltercapaciteit	ALUCAP	-5.0	-4.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0	-3.0
bauxietdummy	DBAU	-.9	-.9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	overheid														
subsidies	SUBWN	26.0	27.0	28.4	29.8	31.3	32.8	34.5	36.2	38.0	39.9	41.9	44.0	46.2	48.5
kas/trans verschil	KASTWN	29.7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
arbeidsplaatsen	ADAN	41.5	42.5	43.0	43.5	44.0	44.5	45.0	45.5	46.0	46.5	47.0	47.5	48.0	48.5
overdrachten aan buit.land	OGEWNN	2.0	2.0	2.1	2.2	2.3	2.4	2.6	2.7	2.8	3.0	3.1	3.3	3.4	3.6
loning uit buit.land	KEOWN	12.4	12.4	13.0	13.7	14.4	15.1	15.8	16.6	17.4	18.3	19.2	20.2	21.2	22.3
overdrachten aan gezinnen	OEGWNN	25.0	26.0	27.3	28.7	30.1	31.6	33.2	34.8	36.6	38.4	40.3	42.4	44.5	46.7
overdrachten van gezinnen	OGEWNN	19.4	21.0	22.1	23.2	24.3	25.5	26.8	28.1	29.5	31.0	32.6	34.2	35.9	37.7

kwantificering exogenen 1988-2001.

buitenland exogenen

De belangrijkste buitenland exogenen zijn de internationale grondstoffenprijzen. Voor het jaar 1988 beschikken we wat dat betreft over realisatiecijfers, voor 1989 zijn er voorlopige cijfers en voor de jaren daarna veronderstellen we een jaarlijkse groei van 5%, geïnspireerd door de middellange termijnverkenning uit 1989 van het CPB. Voor de invoerprijsmutatie van Suriname, die is gebaseerd op de exportprijsstijging van de leverancierslanden geldt hetzelfde. De internationale prijsmutaties luiden in dollars, maar omdat de Surinaamse gulden verondersteld wordt gekoppeld te blijven aan de dollar, luiden de mutaties tevens in Surinaamse guldens, althans tegen officiële koers gemeten. De rente in de V.S. wordt verondersteld na 1988 gelijk te blijven. De inkomensindex van Nederland (relevant voor het toerisme in Suriname) ontleen we aan de eerder genoemde middellange termijn verkenning van het CPB, waarbij we voor de jaren na 1994 dezelfde mutatie veronderstellen als door het CPB voor de eerste helft van de jaren negentig werd geraamd.

De raming van de ontwikkelingshulp is gebaseerd op de gedachte dat Suriname bij de hervatting van de hulp nog 1,6 miljard in Nederlandse guldens tegoed had op basis van het verdrag uit 1975. Het verdrag zou oorspronkelijk lopen tot 1990, maar gelet op de opschorting van 1982 tot in 1988 tellen we zes jaar bij 1990 op. Dat levert van 1988 tot 1990 gemiddeld 170 miljoen in Surinaamse guldens bij de koers van 1989. Als men veronderstelt dat het vijf jaar duurt voordat de feitelijke besteding van de hulp op dat peil komt, blijft er geld over om de hulp in de jaren na 1996 geleidelijk af te kunnen bouwen.

Op basis van deze gedachte die, we onderstrepen het nog eens, niet meer dan een veronderstelling is kan de post ontwikkelingshulp (KNEOWN) worden geraamd. Zie tabel. Daarin is naast de Nederlandse hulp tevens Sf 30 miljoen per jaar aan hulp uit andere landen verondersteld.

De post herwaardering goud en de post kas/trans verschil op de betalingsbalans kan voor 1988 en 1989 worden gebaseerd op voorlopige cijfers en is voor de latere jaren op nul gesteld.

De lonen van en naar het buitenland en de overdrachten van en naar het buitenland zijn voor 1988 bekend en worden geacht in de daarop volgende jaren met 5% te groeien. Zie tabel met de exogenen.

Van de E.A.import zijn voor 1988 voorlopige cijfers bekend. Voor latere jaren is een groei van 10% per jaar verondersteld, waarvan 5 % correspondeert met de veronderstelde internationale inflatie en de andere 5 % groei wordt geacht op te treden als saldo van twee grootheden: afname van verkoop

van onroerend goed aan Surinaamse Nederlanders (tot nu een belangrijke financieringsbron voor de E.A.-import) en toename van migratie van Surinaamse bejaarden uit het buitenland naar Suriname. Hun buitenlandse pensioenen vormen een belangrijke financieringsbron voor de E.A.-importen.

exogenen gezinnen

Er zijn twee exogenen betreffende de gezinnen. De natuurlijke aanwas van de bevolking van 16 tot en met 64 jaar kon worden berekend op basis van de bevolking naar leeftijd en geslacht en een sterftetabel. De trendmatige ontwikkeling van de arbeidsproductiviteit wordt geacht na de negatieve ontwikkeling eind jaren tachtig, in de eerste helft van de jaren negentig te verbeteren tot nul en voor de tweede helft van de jaren negentig is een groei van 3.3% per jaar verondersteld conform het gemiddelde van de jaren vier en vijftig tot twee en tachtig.

exogenen bedrijven

De capaciteit van de aluminiumsmelter wordt geacht na alle problemen van de laatste jaren in enkele stappen weer op het normale peil te komen en dat verder van 1990 tot 2001 te behouden.

De bauxietproductie krijgt voor de jaren 1988 en 1989 nog een negatieve dummy in verband met guerrilla activiteiten in Moengo.

overheidsexogenen

De kas/transverschillen worden voor de jaren na 1989 op nul gesteld. De subsidies, de leningen uit het buitenland en de diverse overdrachten zijn voor 1988 gebaseerd op voorlopige realisatiecijfers en worden geacht daarna met 5% per jaar te stijgen.

Blijkens voorlopige cijfers nam het aantal arbeidsplaatsen bij de overheid in 1988 met twee duizend en in 1989 met duizend toe. Voor de jaren daarna is, gelet op de ontwikkeling in het verleden, een toename van 500 per jaar een matige veronderstelling.

Alle andere overheidsvariabelen zijn in Macmic endogeen.

irrelevante variabelen

Deze komen in de tabel met input 1988-2001 niet voor, maar wel in de exogenen inputfile. (Zie in de diskettes de file

"ex542001"). Het betreft 15 grootheden die oftewel op nul zijn gesteld, oftewel geacht worden niet, of met 5 % te veranderen, oftewel grootheden betreffen die niet meer van toepassing zijn zoals de rijstdummy jaren 1955-1961.

Modelaanvullingen.

De belangrijkste modelaanvulling voor de jaren na 1987 betreft het migratie blokje. De migratie bestaat uit twee componenten; de eerste component wordt verondersteld samen te hangen met de arbeidsmarkt. Een tiende maal het verschil van werkloosheidspercentage en 15% , maal de bevolkingsomvang. Daarnaast wordt er een immigratie van duizend ouderen per jaar verondersteld. De migratieraming wordt via een vergelijking die het aantal personen van 16 tot 64 jaar oplevert, gekoppeld aan de vergelijking waarin de mutatie van de potentiële beroepsbevolking wordt berekend. Zie voor het migratieblokje onderaan in de file BBOVER.

Verder zijn er aanvullingen in diverse vergelijkingen aangebracht. Men herkent die onmiddellijk in de programmatuur, want dan ziet men daar (JAAR>1987)*..... . We bespreken ze beknopt:

Voor de jaren na 1985 is er een onderscheid aangebracht tussen de invoerprijsindex tegen officiële prijzen (mepi) en de invoerprijsindex tegen gemiddelde marktprijzen (mpi). Bij de berekening van de prijskostenquotes in het microblok houden we rekening met het feit dat exportbedrijven vaak een voorkeursbehandeling krijgen bij de toewijzing van geïmporteerde goederen in het officiële circuit. (Zie Jaarverslag 1989 Rekenkamer van Suriname, blz 43) Daarom wordt bij de berekening van de pkq's het gemiddelde van mepi en mpi gebruikt bij de berekening van de invoerkosten. Voor de invoerkosten in de consumptieprijsvergelijking en de investeringsprijsvergelijking geldt daarentegen dat het invoerkostenpeil hoger ligt dan het gemiddelde (mpi). Daarvoor is een correctie in deze vergelijkingen aangebracht.

Aan de vergelijking betreffende de kapitaalvoer van bedrijven (KEBWN) zijn voor de jaren 1988 en 1989 autonome termen van -140 toegevoegd.

Aan de uitvoerwaardevergelijking is voor 1988 een autonome term van -15 toegevoegd; de tegenhanger van de +15 in 1987.

De investeringsvergelijking overheid (IOWN) is gecorrigeerd voor het feit dat ook hier de parallelmarktprijzen voor een deel gelden. We corrigeren daarom met GKRSQ, de verhouding van het gemiddelde feitelijke invoerprijspeil (inclusief ten dele parallelmarkt) en het officiële invoerprijspeil.

De consumptie van de overheid laten we in de jaren 1988-1990 groeien met 12% per jaar (de trend van de voorafgaande jaren)

en daarna wordt een mutatie gelijk aan de consumptieprijsstijging van het voorafgaande jaar verondersteld, dus een reëel gelijk blijvende overheidsconsumptie.

Wij veronderstellen dat de obligatielening met een opbrengst van Sf 445 miljoen in 1989 een negatieve impuls heeft op de geldgroei ter grootte van van een kwart van het bedrag van 445 miljoen. We veronderstellen dus dat het voor drie kwart om substitutie van spaargeld gaat. Dat er enige substitutie gaande is kan worden afgeleid uit de ontwikkeling van de post spaardeposito's op de creditzijde van de balans van de Centrale Bank). Voor 1990 is een herhaling van deze operatie verondersteld. Deze operatie werkt niet alleen door in de geldaanbodvergelijking, maar heeft ook consequenties voor de vergelijking ZOBWN, het overig inkomen van bedrijven aan de overheid. Daar bouwen we in dat deze operatie een rente van 6% met zich mee brengt. We veronderstellen verder dat deze leningen na afloop weer zullen worden verlengd of herhaald.

In de vergelijkingen betreffende de directe belastingen brengen we enkele wijzigingen aan. Namelijk + 0.02 in de TCWN vergelijking vanaf 1988 in verband met de verhoging van de verbruiksbelasting op motorbrandstoffen en omzetbelasting op frisdranken in dat jaar en + 0.005 in 1990 vanwege de verhoging van de omzetbelasting op bier en sigaretten in 1990. In de TDGWN vergelijking wordt de coëfficiënt in 1990 e.v. met 0.01 verhoogd in verband met de intensivering van de belastinginning. In de TMWN vergelijking wordt de coëfficiënt vanaf 1990 verhoogd met 0.02 vanwege de verhoging van het statistiekrecht. In de TDBWN vergelijking wordt voor de eerste helft van de jaren negentig rekening gehouden met Sf 50 miljoen belastingderving per jaar vanwege compensabele verliezen uit de tweede helft van de jaren tachtig.

De overheidslonen worden na 1987 geacht met een jaar vertraging de bedrijfslonen te volgen.

Ook in de vergelijkingen buiten de overheid zijn enkele aanvullingen aangebracht. Aan de investeringsprijsvergelijking is de post $0.25 \cdot \text{liqwp}(-1)$ toegevoegd voor een betere aansluiting bij de consumptieprijstraming. Dat deze component in de schattingsperiode 1954-1987 geen significante invloed op de investeringsprijs te zien gaf, zou immers kunnen worden toegeschreven aan geldillusie: de prijzen van huizen e.d. reageerden in de tweede helft van de jaren tachtig immers niet zo snel op de gewijzigde situatie.

In de vergelijking voor MEWN is voor de jaren na 1988 ingebouwd dat er een overschot op de betalingsbalans in het voorafgaande jaar voor de helft door werkt. Vanwege de combinatie van vertraging en inflatie is voorts een constante term van Sf 30 miljoen voor de jaren na 1988 toegevoegd.

Bij de loonvoet bedrijven veronderstellen we dat bij langdurig voortduren van hoge werkloosheid de invloed van deze factor nog maar de helft zal bedragen van het effect in de

eerste jaren van zeer hoge werkloosheid. Deze veronderstelling kan worden gebaseerd op de efficiency wage theorie die zegt dat ondernemers hun werknemers een redelijk welvaartsniveau wensen te geven, ook als hun potentiële vervangers (de werklozen) in eerste instantie voor een veel lager loon aan de slag zouden willen. De achtergrond hiervan is dat er een minimum bestedingspositie nodig is om permanent een goede productiviteit te kunnen leveren.

In de consumptieprijvergelijking wordt de constante term voor de jaren na 1994 op een kwart van het vroegere niveau gezet. We vermoeden namelijk dat die negatieve constante term die voortvloeit uit schattingen over de jaren 1956-1987 samenhangt met invoerpenetratie en die zou op den duur minder kunnen worden. De belangrijkste componenten in de consumptieprijvergelijking zijn dan de loon- en invoerkosten, die met een coëfficiënt van 1 doorwerken. Dit impliceert in beginsel volledige doorberekening van kosten in de bedrijven die goederen en diensten produceren voor de binnenlandse markt.

Tenslotte hebben we ingebouwd dat de overheidsinvesteringen een gunstig effect op de landbouw productie zouden kunnen hebben. In het kader van deze studie is het niet mogelijk daarbij concrete producten aan te wijzen. Men kan daarbij denken aan producten die nog niet in het microblok voorkomen zoals citrus en palmolie, maar ook aan uitbreiding van rijst en bacovenproductie, of aan totaal nieuwe producten. Hier wordt volstaan met de modellering van een productenpakket genaamd XXX voor de jaren na 1990. Voor dit pakket XXX gaan we uit van een aantal veronderstellingen ten aanzien van kostenstructuur, opbrengstprijis en productie per hectare. Het gaat dus om de uitbreiding van het elftal producten in het microblok met een twaalfde, genaamd XXX. Voor dit product XXX kan het model worden uitgebreid met prijs-, productie-, export- en investeringsvergelijking, juist zoals die voor de andere elf producten in het microblok zitten. We veronderstellen dat productiepakket XXX wat minder importintensief is dan rijst. We stellen in de pkq-vergelijking van XXX de verhouding van de gecumuleerde importkosten ten opzichte van de gecumuleerde loonkosten gelijk aan 6:4. De afzetprijsmutatie wordt vanaf 1990 gelijk gesteld aan die van de overige exportprijzen, namelijk 5% per jaar. Voorts hanteren we voor dit productiepakket XXX een vrij hoge opbrengst per hectare, namelijk evenveel als bij bacoven en veronderstellen dat de prijs/kostenquote van productiepakket XXX in 1990 gelijk is aan die van bacoven. Verder is verondersteld dat de financieringskosten van areaalsuitbreiding alsmede eventuele verliezen in de exploitatie door de overheid worden gedragen. We stellen de uitbreiding van de landbouwarealen van XXX op 3000 hectare per jaar, overeenkomend met de gemiddelde jaarlijkse uitbreiding van het rijstareaal in de periode 1975 tot 1985. Deze worden geacht in productie te komen in de jaren

1992 tot en met 2001, terwijl de financieringskosten daar twee jaar op vooruit lopen. Dat kost de overheid in prijzen van 1987 circa Sf 100 miljoen per jaar, plus de exploitatie verliezen zolang de prijs/kostenquote minder dan -6.5 bedraagt. Dit alles wordt geacht gefinancierd te worden onder de ontwikkelingsinvesteringen. Op basis van de genoemde veronderstellingen lijkt het product XXX wat betreft de relevante economische kengetallen sprekend op bacoven. Gemakshalve hebben we daarom het microblok niet uitgebreid met vergelijkingen voor XXX, maar de vergelijkingen van bacoven voor product XXX uitgebreid.

Deze productieve investeringen in XXX zullen een positief effect op de werkgelegenheid hebben van 6000 arbeidsplaatsen in 2001. Dat is minder dan men wellicht zou verwachten, maar er kan worden aangetekend dat er vanwege vertraagde aanpassing van de werkgelegenheid aan de productie er dan nog een aantal arbeidsplaatsen in de pijplijn zit. Verder is het zou dat wegens toename van arbeidsproductiviteit de werkgelegenheid minder toeneemt dan de productie.

Hoewel het aspiratieniveau van een belangrijk deel van de bevolking niet gericht is op de landbouw (Haakmat,1979; Ferrier,1988) is de hier veronderstelde uitbreiding van de werkgelegenheid in de landbouw zo gering dat toch voldoende relevant aanbod voor handen mag worden geacht, mits men denkt aan moderne vormen van landbouw en niet aan achterlijke vormen van plantage landbouw.

We onderstrepen dat het hier niet gaat om de formulering van een ontwikkelingsbeleidspakket, maar slechts om de bouw van een referentiep道, waarbij slechts op basis van trends uit het verleden investeringsveronderstellingen zijn gemaakt. Bij de zojuist gemaakte veronderstelling hebben we ons overigens meer gespiegeld aan de ervaringen uit de jaren vijftig en zestig dan aan de jaren zeventig en begin jaren tachtig. In die laatste periode werd immers slechts een gering deel van de overheidsinvesteringen in productieve richting aangewend. Wellicht dat de hier geformuleerde investeringsraming in het licht van de ervaring van de laatst genoemde periode als optimistisch moet worden gekenschetst.

resultaten referentiep道

Zie voor de uitkomst van de vooruitberekeningen de hoofdtekst. In deze Micromacrodataset geven we slechts basismateriaal. Om vermenging van data en economische ramingen te voorkomen plaatsen we de resultaten van de berekening van het referentiep道 in de hoofdtekst.

MACMIC S

MACMIC S is een vereenvoudigde versie van MACMIC. Teneinde een beknopte versie te maken is het complete micro-blok vervangen door vier vergelijkingen die beogen dat blok min of meer na te bootsen. Verder is de dataset van de beknopte versie beperkt tot de jaren 1988 tot en met 1994. Deze beknopte versie is geschikt om de effecten van aanpassingsprogramma's op de economie te simuleren.

In de diskette nr. 4 genaamd "MACMIC S" zit MACMICS in combinatie met een vrij distribueerbare versie van SIMPC. Diskette nr. 5 bevat de demo files. Om met MACMICS te draaien hebt u dus geen andere software nodig dan in de diskettes bij de Micromacrodataset zit. (Er bestaat ook een file MACMICT, die gelijk aan MACMICS, maar geschikt om te draaien in Micro-Tsp. MACMICT hebt u hier echter niet nodig, want in het pakket diskettes bij de Micromacrodataset zit een vrij distribueerbare versie van SIMPC waarmee MACMICS kan worden gedraaid.)

DEMONSTRATIE VAN EEN KWARTIER

Het pakket diskettes bij de Micromacrodataset (verkrijgbaar via Stuseco, zie begin van dit boek) bevat een geautomatiseerde demonstratie van het model MACMICS. Wanneer u uw personal computer opstart, de juiste diskette (zoals aangegeven op de etiketten) in de drive stopt, en de file DEMO oproept, wordt er in het volgende kwartier als het ware een film voor u afgedraait. In die film wordt de vervaardiging van een historische simulatie gedemonstreerd, evenals een actualiseringsvariant en een eenvoudige beleidsvariant. Verder bevat de demo de simulatie van een compleet herstructureringspakket. De snelheid van de demo-film kunt u regelen via <enter>.

De diskettes bevatten behalve de demonstratie "DEMO" van de vereenvoudigde versie van het model MACMICS voor Suriname, ook een demonstratie voor het fantasieland MICROLAND. Die krijgt u te zien als u in plaats van "demo" opgeeft "demoml". Zie verder voor Microland de volgende bladzijden.

MICROLAND

naar een algemeen basismodel voor kleine, open economieën

Suriname model toepasbaar voor andere landen?

In deze bijlage bezien we de mogelijkheid om het model dat we hebben ontwikkeld voor Suriname ook toe te passen op andere landen. Aan wat voor landen kan men dan denken?

Bij de beantwoording van die vraag is het goed erop te wijzen, dat ons model theoretisch is gebaseerd op de modellering van de exposed sector op productniveau, en praktisch is gefundeerd op een methode om met minimale primaire input toch een complete consistente dataset te verkrijgen.

De methode van modellering van de exposed sector op productniveau biedt uitkomst, wanneer het aantal exportproducten beperkt is, terwijl het niet-exportdeel van de exposed sector minder belangrijk is, waardoor het minder bezwaarlijk is om dat deel van de economie niet op micro niveau te modelleren. Deze situatie mag men verwachten bij kleine, open economieën.

De praktische methode bij vervaardiging van een consistente dataset met Nationale Rekeningen, Sectorrekeningen, Confrontaties in constante prijzen, Monetaire Overzichten, Arbeidsmarktbalansen en Financiële balansgrootheden, kan van belang zijn voor landen die een dergelijke dataset nog niet over een reeks van jaren hebben. Daarbij kan men denken aan ontwikkelingslanden en aan Oost-Europese landen. De laatste groep landen, die bezig is over te schakelen op een markteconomie, beschikt immers nog niet over een dataset conform de Nationale Rekeningen.

Verder kan ons model interessant zijn voor beide groepen landen, omdat de parallelmarkt er expliciet in is opgenomen. Dat aspect laten we hier echter rusten.

We geven hier slechts een aanzet voor het gebruik van ons model voor andere landen.¹

Microland

Bij Microland denken we aan een land, dat een kleine (vandaar "micro") open macro-economie kent. Onder een macro-economie verstaan we een economie met een eigen bestuur met een zelfstandig begrotingsbeleid, een eigen munt, een eigen loonvormingsproces, terwijl verder het hebben van economische grenzen (invoerrechten) naast fysieke grenzen (grote afstanden tot leveranciers- en exportlanden) van belang is om te kunnen spreken van een macro-economie. Vanuit dit gezichtspunt beschikken provincies van een land niet over een macro-economie, evenmin als sommige staatkundige eenheden zoals Luxemburg en Monaco, maar kennen bijvoorbeeld de Nederlandse

Antillen wel een macro-economie. Onder een klein land verstaan we een land met minder dan 2 miljoen en meer dan vijftigduizend inwoners.

Bij microland kan men dus denken aan een van de eilanden in het Caraïbisch gebied (Aruba, Bahamas, Barbados, Bermudas, Grenada, Guadeloupe, Jamaica, Martinique, Nederlandse Antillen², St.Lucia, St.Vincent, Trinidad & Tobago) of een van de Guyanas (Suriname, Guyana, Cayenne), Belize, een van de West-Afrikaanse landen (Dahomey, Gabon, Gambia, Ivoorkust, Liberia, Togo), aan IJsland, en aan eilanden in de stille oceaan (Solomon islands, Fiji islands, Western Samoa, Nw. Caledonia) of de Indische Oceaan (Mauritius, de Seychellen).

In deze bijlage wordt een generalisatie gegeven van de methode die we hebben toegepast in "Een Macro-model van een Micro-economie". We maken daarbij een onderscheid tussen het micro en het macro deel van de methode.

Micro

Iedere economie heeft zijn eigen specifieke kenmerken en het is daarom zeker niet zo dat een model van Suriname op een andere kleine open economie zou kunnen worden toegepast. Wel is het zo dat de methode die we voor Suriname hebben ontwikkeld wat betreft het microblok voor de exportsector, ook voor andere landen bruikbaar kan zijn. Deze methode komt er op neer dat voor ieder van de producten, die tesamen goed zijn voor 90% van de export, aparte vergelijkingen worden gemodelleerd voor prijsvorming, productie en investeringen. Daarbij moet bij ieder product rekening worden gehouden met de eigenaardigheden in prijsvorming, productie en investeringen. Dat is uiteraard praktisch slechts uitvoerbaar als het land niet teveel verschillende uitvoerproducten kent. Vandaar dat deze methode alleen geschikt is voor kleine open economieën. Tevens biedt deze methode juist voor dergelijke kleine economieën een oplossing om een model te bouwen. Gewone macro-modellen zijn voor dergelijke landen immers niet geschikt, omdat de wet van de grote aantallen bij een beperkt aantal export producten niet werkt. Voor een uitvoerige beschrijving van deze methode plus praktische toepassing op een klein land verwijzen we naar "Een macro-model van een Micro-economie".

Macro

Kan bij het micro deel voor andere landen slechts inspiratie worden geput bij de *ideeën* die voor Suriname zijn ontwikkeld, bij het macro deel van dit macro-micromodel kan gebruik worden gemaakt van een groot deel van de ontwikkelde *programmatuur*. Het gaat daarbij om het boekhoudmodel/rekenprogramma MACROSABC voor de ordening, bewerking en analyse van de data (zie

verder), en een belangrijk deel van het model MACMICS (MACMIC zonder het micro-blok).

In zeven stappen naar een macromodel.

In bijgaand schema worden de hoofdlijnen geschetst van de werkzaamheden die men moet verrichten bij de bouw van een empirisch macro model voor een kleine open economie. De bouw van het micro-blok is in dat schema buiten beschouwing gelaten. De volgende stappen kunnen worden onderscheiden:

1. Constructie primaire dataset op basis input betreffende:
 - bedrijven (op basis gegevens van Statistiekbureau)
 - overheid (gegevens Ministerie van Financiën)
 - transacties met buitenland (Centrale Bank, Statistiekbureau)
 - prijsmutaties (diverse bronnen)
 - monetaire gegevens (diverse bronnen)
 - internationale data (voornamelijk afkomstig van IMF)
 - arbeidsmarkt (Ministerie van Sociale Zaken etc.)

De microdata laten we hier buiten beschouwing. Een efficiënte primaire dataset kan volstaan met slechts 70 tijdreeksen. We komen daar nog op terug.

2. De dataset uit stap 1 vormt de input voor de drie rekenprogramma's MACROSA, MACROSB, en MACROSC. Deze rekenprogramma's zijn van belang voor de analyse van de data en het testen ervan op consistentie, hetgeen goede diensten kan bewijzen bij de samenstelling van het primaire databestand. Aangezien MACROSA, B en C in een spreadsheetprogramma kunnen worden ingelezen, kunnen ze ook heel gemakkelijk worden uitgebreid en aangepast aan de specifieke behoeftes van een land, bijvoorbeeld het vinden van aansluiting bij de definities die het Statistiekbureau van het land gebruikt bij de samenstelling van de Nationale Rekeningen.

3. Na de bouw van de primaire dataset en de statistische analyse ervan, volgt het opsporen van empirische samenhangen, een en ander uiteraard op basis van de economische theorie en kennis van de instituties van het land. Grafische analyses kunnen daarbij heel verhelderend zijn en vervolgens kan men met behulp van een statistisch pakket (zoals Micro-Tsp) regressieberekeningen uitvoeren. Zie "Een Macro-model van een Micro-economie" hoe we dat bijvoorbeeld voor Suriname hebben gedaan.

4. Deze analyses monden uit in empirische gedrags- en institutionele coëfficiënten, die tesamen met de definitievergelijkingen het economisch model vormen.

Het model MACMIC kon voor Suriname worden geschat op basis van gegevens uit de Micromacrodataset Suriname, met tijdreeksen over een periode van liefst vierendertig jaren

SCHEMA EXCL. MICROBLOK VAN:
EEN MACRO-MODEL VAN EEN MICRO-ECONOMIE

1. <i>primaire data bestand met</i> aantal reeksen voor:
34 Nationale Rekeningen
8 Monetaire Overzichten
5 in constante prijzen
23 arbeidsmarkt en diversen

2. MACROSA: Sector Rekeningen

MACROSB: Nationale Rekeningen en Monetaire Overzichten

MACROSC: Arbeidsmarkt en Balansen

5. MACROSV: Vertaling naar startwaarden voor model

3. grafische analyses regressieberekeningen
--

6. exogenen prognosejaren

4. gedrags- en instu- tionele coëfficiënten
--

7. oplossings- programma

8. HET MODEL MACMIC

ACTUALISERING, VOORUITBEREKENING, SIMULATIE, ANALYSES VERLEDEN
--

(1954-1987) met consistent Nationale Rekeningen, Sectorrekeningen, Monetaire Overzichten, Confrontatie in constante prijzen, Arbeidsmarktoverzichten, Balansgrootheden, alsmede een complete microdataset met gegevens over productie, prijzen, beplante arealen en uitvoer van de elf exportproducten die tezamen circa 90 procent van de uitvoer leveren. De beschikbaarheid van een dergelijke consistente dataset over een zo grote reeks van jaren is iets zeldzaams voor een klein ontwikkelingsland. Omdat Suriname verder in het verleden perioden met een heel verschillende ontwikkeling heeft gekend, heeft de economie van het land als het ware het karakter van een economisch laboratorium op basis waarvan gedragsrelaties konden worden geschat. Deze gedragsrelaties hoeven uiteraard niet in andere landen te gelden, maar ze kunnen wel indicatief zijn voor andere kleine open economieën, althans bruikbaar in de fase dat men bezig is met de eerste fase van de bouw van een model van een andere kleine, open economie, als men nog niet over een complete consistente dataset over een lange reeks van jaren beschikt. (zie noot 2 bij deze bijlage)

Behalve gedrags-, definitie-, en institutionele vergelijkingen, heeft een model nog drie andere zaken nodig, namelijk startwaarden, de waarde van de exogenen voor de prognosejaren, en een oplossingsprogramma.

5. De startwaarden kunnen worden ontleend aan de primaire inputfile voor het startjaar (en enkele vertraagde variabelen voor het jaar ervoor). Het rekenprogramma MACROSV gebruikt exact dezelfde input als MACROSA, MACROSB en MACROSC, namelijk het primaire data bestand. Via definitievergelijkingen levert MACROSV op basis van die input de startwaarden voor het model.³

6. De exogenen betreffen voornamelijk de internationale prijsontwikkeling, de demografie, en een aantal overheidsvariabelen. In de versie MACMIC S behoren voorts de exportvariabelen tot de exogenen.

7. De data en het model behoeven nog een oplossingsprogramma om het model te laten draaien. Een speciale, vrij distribueerbare versie van het oplossingsprogramma SIMPC wordt bij MACMICS meegeleverd. (Met deze versie van SIMPC kan overigens alleen MACMICS worden gedraaid, de versie van MACMIC met het micro-blok exogeen gesteld. Andere modellen kunnen er niet in draaien). MACMIC en MACMICS kunnen ook in andere oplossingsprogramma's draaien. Er zijn files beschikbaar in de diskettes bij de Micromacrodataset waarmee men het complete model MACMIC in Micro-TSP kan laten draaien mits men over dat oplossingsprogramma beschikt.

8. Het model MACMIC kan vervolgens worden gebruikt voor vier doeleinden:

-Analyses van het verleden. Dat kan zowel een wetenschappelijk doel betreffen, als het verbeteren van gedragsvergelijkingen in het model.

-Vooruitberekening. Met het model kan men vooruitberekeningen maken, mits men beschikt over waarden voor de exogenen, zoals sommige overheidsvariabelen. Vaak wordt een model juist gebruikt bij de begrotingsvoorbereiding en dan zijn vooruitberekening en precisering van overheidsvariabelen vaak een iteratief proces.

-Simulaties. Een model is dan een hulpmiddel voor beleidsambtenaren en politici om zicht bewust te worden van de consequenties van beleidsvoornemens en een instrument voor afstemming tussen departementen.

-Actualisering. In de praktijk is het heden en recente verleden vanuit statistisch oogpunt in feite ook toekomst. De meest recente statistieken betreffen veelal de toestand van een jaar terug. Het vervaardigen van statistieken kost nu eemaal tijd. Een model wordt daarom ook gebruikt om op basis van de Nationale Rekeningen e.d. van een of meer jaren geleden "vooruit" te berekenen hoe de economie van vandaag er redelijkerwijs uit ziet. Het gebruik van een model heeft daarbij als belangrijk voordeel de mogelijkheid informatie mee te nemen over die variabelen waarover reeds wel informatie beschikbaar is, zonder de consistentie te verliezen.

Pakket Microland

In de diskettes bij de Micromacrodataset vindt men niet alleen de data en programmatuur betreffende Suriname, maar ook bestanden om een enigszins gegeneraliseerde versie van het model te draaien voor het fantasieland Microland. Microland telt 250.000 inwoners en lijkt enigszins op het grotere Suriname in de jaren zeventig.

Het pakket Microland bestaat hier⁴ uit de volgende bestanden:

1) Een primaire input file BAS1-9.WKS en het driedelige boekhoudmodel MACROSABC, voor data analyse. Dit boekhoudmodel kunt u gebruiken via een spreadsheetprogramma zoals Lotus, VPP etc..

Op BAS1-9.WKS vindt men een bestand met data over het fantasieland "MICROLAND" voor een startjaar (plus vertraagde variabelen en exogenen) zodat men een idee kan krijgen van programma's en model nog voor men begint aan de samenstelling van de primaire dataset van het land waarvoor men een macro-model wil bouwen.

2) Het model MACMIC S. Dat is het model MACMIC ontdaan van micro-blok, geschikt om te draaien voor een periode van negen jaar, gecombineerd met een speciale, vrij distribueerbare versie van het oplossingsprogramma SIMPC.

3) Enkele hulpprogramma's zoals SIMPC.HLP en enkele demonstratieprogramma's met toelichtingen. Een proloogprogramma dat MACMICS ontdoet van enkele typisch Surinaamse zaken zoals de parallelmarkt en dummy's in verband met guerilla activiteiten e.d. . (Wil men MACMICS juist voor Suriname gebruiken, raadpleeg dan "Een Macro-model van een Micro-economie"). Voorts enkele DMI-bestanden (met Data en Model Informatie).

Op de etiketten van de diskettes staat hoe men een automatische demonstratie voor Microland kan laten draaien. (met demoml i.p.v. demo)

Testversie

De eerste stap bij de bouw van een empirisch macro-model betreft de constructie van een dataset betreffende enkele jaren. Verderop zal worden beschreven hoe men een efficiënte dataset kan vervaardigen via primaire inputfile en MACROSABC. Beschikt men over die dataset voor een bepaald land voor slechts een startjaar (plus vertraagde variabelen en exogenen prognosejaar), dan kan men het model met bovenstaand pakket technisch reeds voor dat land laten draaien. De tweede stap betreft de constructie van een dataset over enkele jaren. Men kan dan met het model "simulaties achteraf" maken, zowel met het complete model als voor afzonderlijke gedragsvergelijkingen. Zie schema met de voornaamste macro-gedragsvergelijkingen. Na vergelijking van de uitkomsten met de realisatiecijfers over enkele jaren kan men enkele coëfficiënten in het model bijstellen en autonome termen toevoegen. Het model gaat door die "calibratie" steeds meer op het betreffende land gelijken.

De volgende stap betreft de constructie van een dataset over een reeks van jaren, bij voorkeur meer dan vijftien, op basis waarvan de macro-gedragsvergelijkingen van het betreffende land kunnen worden geschat, terwijl verder expertise moet worden verzameld over de hoogte van de coëfficiënten in de institutionele vergelijkingen en input-outputrelaties. Verder dienen de prijzen, productie en investeringen in de exportsector, die in eerste instantie als exogene worden opgenomen, te worden geëndogeniseerd. Dat kan nadat men een op maat gesneden micro-blok voor het betreffende land heeft vervaardigd.

De belangrijkste gedragsvergelijkingen van MACMICS.

De macro gedragsvergelijkingen:

$$BWP = 1.1 * BMWPQ + .8$$

$$IBWP = -7 + 0.9 * IBMWPQ + 1.07 * YIWP2$$

$$CGWP = -1 + 96 * lbesqw + 59 * (zbesqw + zbesqw(-1)) / 2 + .2 * (liqwp - bbpmwp)$$

$$MVP = +.8 + 1.02 * vhmvp + .4 * cgmp$$

$$ABAP = 1 + .15 * VA(-1) - .1 * WWQD$$

$$WWQD = .4 - .4 * ABAP + .3 * POTBAP$$

$$LBABPP = (8 + .75 * PC(-1) - .9 * WWQD) * (.10 + (IF (WWQN < 22) THEN .75 ELSE 0) + (IF (WWQN < 25) THEN .65 ELSE 0))$$

$$IPP = 4 + .7 * HPMI + (tkq - tkq(-1)) + 0.2 * LIQWP(-1)$$

$$CGPP = -6 + 0.96 * HPMC - .2 * YBVP(-1) + .3 * LIQWP + .3 * LIQWP(-1) + (tkq - tkq(-1))$$

$$LIQWP = 7 + .4 * FINWD + .4 * RESWD$$

De semi-gedragsvergelijkingen :

$$BVWN = BVWN(-1) * (1 - 0.09) * (1 + 0.25 * ipp / 100) + IBWN$$

$$DBWN = 0.09 * BVWN$$

$$ZBOWN = 8 + 1.01 * ZOBWN(-1) + 0.7 * ZEBWN(-1)$$

$$TMWN = 5 + (0.05 + TMWNAU) * MWN$$

$$TCWN = 0.5 + (0.05 + TCWNAU) * CGWN$$

$$TDBWN = 2 + 0.19 * (1.07 + TDBWNAU) * (ZBESBWN(-1) + TDBWN(-1))$$

$$LOWN = +LOWN(-1) * (AOAN / AOAN(-1)) * (1 + lbabpp(-1) / 100)$$

$$TDGWN = 0.7 + (0.05 + TDGWNAU) * (ZBESBWN(-1) + LBESBWN(-1))$$

$$IOWN = -1 + 0.97 * (KNEOWN + MIDWN)$$

$$ZOEWN = -0.3 + 0.55 * SOEWN * USAR / 100$$

$$TKSWN = 1.01 * (TBAUWN + TMWN + TCWN + TBLWN) + 1 - SUBWN$$

$$CMOWN = cmown(-1) * (1.02 + cgpp(-1) / 100)$$

$$MIGAN = 0.05 * (1 + MIGANAU) * (WWQN(-1) / 100 - .10) * BEVAN(-1) - 1$$

$$BEVAN = (1.02 * BEVAN(-1) - MIGAN)$$

Mogelijkheden om MICROLAND enigszins aan te passen aan een ander land:

- 1) Andere dataset met startwaarden vertraagde variabelen en waarden van de exogenen voor de prognose jaren.
- 2) Sommige gedragsvergelijkingen die voor een ander land niet gelden exogeen maken. (bijvoorbeeld IBMVN, BMVN, KEBWN, ZEBWN, ZBEWN, ZOBWN).
- 3) Coëfficiënten aanpassen. Dat is mogelijk via de hulpvariabelen MIGANAU, TCWNAU, TDBWNAU, TDGWNAU en TMWNAU voor de gedragsvergelijkingen, met corresponderende endogenen (zonder AU aan het einde van de naam). Voorts is via VHAVNT en VHMVNT aanpassing van twee definitievergelijkingen mogelijk.
- 4) Aan iedere gedragsvergelijking kan een exogene verklarende variabele worden toegevoegd, namelijk CA(naam endogene).
- 5) Vraag nadere inlichtingen aan Stuseco. Wellicht komt er in 1991 een verder uitgewerkte versie van het pakket MICROLAND.

Voor demonstraties met Microland: zie tekst op etiketten van de diskettes. (met demoml i.p.v. demo)

Het primaire databestand en MACROSABC

Het primaire databestand bevat alleen de 70 strikt noodzakelijke basisvariabelen. (Zie blz. 271 en 272). Juist genoeg voor om er een compleet overzicht van de economie uit af te leiden. Zie voor toelichting blz 106 en 107 van de Micromacrodataset

Zie voor toelichting op MACROSA en MACROSB bladzijde 106 tot en met 124 van de Micromacrodataset.

MACROSC (zie blz. 273) is een uitbreiding van MACROSB en kan worden ingelezen op cel A379 van MACROSB.

Input voor MACROSV is (evenals voor MACROSA,MACROSB en MACROSC) het primaire databestand met de 70 basisvariabelen.

START MACROSA of B

Zie voor het installeren van MACROS op de personal computer bladzijde 109 van de Micromacrodataset.

Zie de file LEESMIJ op een van de diskettes voor meer informatie.

Variabelen in primaire databestand "BAS***.WKS"

Uitgebreide naam	computer	E=
		naam exogeen
BASIS INPUT:		
BASIS INPUT SECTOR BEDRIJVEN:		
1 bruto toegev.waarde bedrijven(m)	YBWN	
2 bruto investeringen bedrijven	IBWN	
3 loonsom van de bedrijven	LBWN	
4 afschrijvingen van de bedrijven	DBWN	
BASIS INPUT SECTOR BUITENLAND:		
5 uitvoer goed.+dienst.door bedr.	BWN	
6 invoer goed+dienst.door bedrijven	MBWN	
7 invoer goed.+dienst.door overheid	MOWN	
8 invoer goed.+dienst.door gezin.	MGWN	
9 loonsom uit buitenland	LEGWN	E
10 overiginkomen buitl.aan bedrijven	ZEBWN	*
11 loonsom naar buitenland	LBewn	E
12 overig inkomen naar buitenland	ZEWN	*
13 ink.overdr.om n.uit buit.aan gez.	OEGWN	E
14 ink.overdr.om n.naar buit.van gezin	OGEWN	E
15 toename monetaire reserves	DEVWD	
BASIS INPUT SECTOR OVERHEID:		
16 goed.en d.door overheid aan bedr.	GDOBWN	
17 goed.en d.door overheid aan gez.	GDOGWN	
18 bruto investeringen van overheid	IOWN	
19 overig ink.naar overh.van bedr.	ZBOWN	
20 indirecte belastingen	TKWN	
21 directe belastingen van bedrijven	TDBWN	
22 directe belastingen van gezinnen	TDGWN	
23 inkomenoverdr.om niet van gezin.	OGOWN	E
24 inkomenoverdr.om niet van buitl.	OEOwn	E
25 kapitaaloverdr.om niet van gezin.	KNGOWN	
26 kapitaaloverdr.om niet van buitl.	KNEOWN	E
27 goed.en d.door bedr.aan overheid	GDBOWN	
28 afschrijvingen	DOWN	
29 loonsom overheid	LOWN	
30 rente van overheid aan bedrijven	ZOBWN	
31 rente van overheid aan buitenland	ZOEWN	
32 prijsverlagende subsidies	SUBWN	E
33 inkomenoverdr.om niet aan gezin.	OOGWN	E
34 inkomenoverdr.om niet aan buitl.	OOEWN	E

 EXTRA tbv MONETAIR OVERZICHT :

35 Saldo Lopende rekening (kasbasis)	SDLRWN	
36 saldo kapitaalrekening	SDKRWN	
37 waardering goudvoorraad e.d.	GOUWN	E
38 middenoverschot(+)(kasbasis)	MIDOWN	
39 netto ontwikkelingsleningen	MIDWN	E
40 netto particuliere leningen	KOWN	E
41 monetaire financiering overheid	MOOWN	
42 primaire+secundaire liquiditeiten	LIQWD	

 EXTRA tbv N.R.CONSTANTE PRIJZEN:

43 consumptieprijsmutatie	CGPP	
44 uitvoerprijsmutatie	BPP	*
45 invoerprijsmutatie	MPP	E
46 investeringsprijsmutatie	IPP	
47 loonvoet overheid	LOAWP	

 EXTRA MACRO INPUT VOOR MODEL:

48 arbeidsplaatsen bedrijven *1000	ABAN	
49 arbeidsplaatsen overheid *1000	AOAN	E
50 werkloosheid %	WWQN	
51 index trend arbeidsproductiviteit	TA	E
52 bevolking *1000	BEVAN	
53 bevolking 16/64 jaar *1000	B1664N	
54 natuurlijke aanwas ,, in %	B1664P	E
55 emigratiesaldo *1000	MIGAN	
56 ,, cumulatief vanaf 54	MITAN	
57 rentevoet USA	USAR	E
58 rentevoet Suriname	SURR	
59 deviezenvoorraad in mln. Sf.	DEVWN	
60 geldhoeveelheid ,,	LIQWN	
61 staatsschuld binnenland ,,	SOBWN	
62 staatsschuld buitenland ,,	SOEWN	
63 geïnvesteerd vermogen bedrijven	BVWN	
64 kapitaalimport bedrijven vanaf 54	EKAP	
65 uitvoerwaarde belangrijkste prod.	BMWN	*
66 investeringen in exportsector	IBMWN	*
67 ind. belasting belangrijkste export	TBAUWN	*
68 idem op waarde i.p.v. hoeveelheid	TBLWN	*
69 opbrengst invoerrechten	TMWN	
70 kapitaal van bedrijven aan overheid	KBOWN	E

MACROSC:

inhaken op MACROSB op A379\\
 ARBEIDSMARKTOVERZICHT

\\

aantallen *1000
 bevolkingsomvang
 aantal kinderen en 65+
 bevolking 16/64 jaar

natuurlijke aanwas bev.16/64
 cumulatief emigratiesaldo vanaf54
 emigratiesaldo

arbeidsplaatsen bedrijven
 arbeidsplaatsen overheid
 aantal werklozen

omvang beroepsbevolking circa

index trendmatige arbeidsprod.

\\

BALANSGROOTHEDEN

\\

waarde geïnvest. bedrijfsvermogen
 netto kapitaalimport cum. vanaf54
 deviezenvoorraad

staatsschuld buitenland
 staatsschuld binnenland

geldhoeveelheid

rentevoet USA
 rentevoet Suriname

\\

TOTALEN MICROBLOK

\\

uitvoer belangrijkste producten
 investeringen in exportsector
 indirecte bel. op export

¹ In de loop van 1991 hopen we hiermee verder te gaan. Inlichtingen via Stuseco, C.Jolstraat 50, 2584ET Den Haag.

² Inmiddels is het boekhoudmodel MACROSABC reeds toegepast bij de vervaardiging van een consistente dataset voor de Nederlandse Antillen. Mej.drs.C.Alberto, stafmedewerkster van Financiën van het Eilandgebied Curacao, gebruikte dat programma gedurende haar stageperiode in september en oktober 1990 op het Centraal Planbureau om een consistente dataset voor de Nederlandse Antillen te vervaardigen voor de jaren 1979-1985. Vervolgens is die dataset in plaats van de dataset Microland ingevoerd in MACMICS, en is een historische simulatie uitgevoerd voor de Nederlandse Antillen, startend in 1980 en vervolgens tot 1985. Op basis daarvan zijn de coëfficiënten van de belastingvergelijkingen bijgesteld, terwijl de constante termen van de gedragsvergelijkingen zijn vermeerderd met het gemiddelde residu van de historische simulaties. Na deze "calibratie" werd een simulatie uitgevoerd voor de jaren 1985 tot en met 1992, startend met data betreffende 1985 en de (deels geprikte) waarden voor de exogenen in die periode. Deze simulaties verliepen zonder te blijven steken in "overflow" of "geen convergentie". Technisch bleek het model aldus te kunnen draaien voor de Nederlandse Antillen. Praktische bruikbaarheid vraagt uiteraard heel wat meer dan deze sumiere calibratie: alle gedragsvergelijkingen moeten worden herschat op basis van een dataset van de Nederlandse Antillen, waarna de betreffende coëfficiënten kunnen worden vervangen; verder dient een micro-blok te worden toegevoegd, dat de belangrijkste exportproducten omvat. Voor de Nederlandse Antillen zijn dat olieraffinage en toerisme.

³ De datafiles en programmatuur vindt men in de diskettes bij de Micromacrodataset die verkrijgbaar zijn bij de Stuseco, zie voorin dit boek. Het programma MACROSV en het proloogprogramma zijn daar niet in opgenomen. In plaats daarvan is opgenomen met met MACROSV vervaardigde bestand h1-9.dmi, dat onmiddellijk kan worden ingelezen in het model MACMIC S. (Er zijn ook onder de afgeleide variabelen in MACROSV enkele exogenen, namelijk KASTWN, KTEWN, KEOWN, BMVN, IBMVN, en BWP.) Het ligt in onze bedoeling het programma MACROSV in de loop van 1991 verder te ontwikkelen, zodat het gemakkelijker kan worden gebruikt. Inlichtingen via Stuseco, C.Jolstraat 50, 2584ET Den Haag.

⁴ In de loop van 1991 zal wellicht een verder ontwikkelde versie van Microland verschijnen. Inlichtingen via Stuseco te verkrijgen.

MICROMACRODATASET SURINAME

AANTEKENINGEN

MICROMACRODATASET SURINAME

AANTEKENINGEN